

Institutsioonidevaheline stiiljuhend

ET

Institutsioonidevaheline stiiljuhend

Euroopa Liit

Viited

Õiguslik alus

16. jaanuari 1969. aasta otsus 69/13/Euratom, ESTÜ, EMÜ Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete Talituse loomise kohta (EÜT L 13, 18.1.1969) on kehtetuks tunnistatud ja asendatud Euroopa Parlamendi, nõukogu, komisjoni, Euroopa Kohtu, kontrollikoja, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ja Regioonide Komitee 26. juuni 2009. aasta otsusega 2009/496/EÜ, Euratom Euroopa Liidu Väljaannete Talituse korralduse ja toimimise kohta (ELT L 168, 30.6.2009, lk 41):

„Artikkel 1

Euroopa Liidu Väljaannete Talitus on institutsioonidevaheline talitus, kelle ülesanne on kirjastada parimates võimalikes tingimustes Euroopa ühenduste ja Euroopa Liidu institutsioonide väljaandeid.“

*

Komisjoni trükiste kooskõlastamiskomitee määratluse kohaselt on trükis „mitmes eksemplaris kirjalik dokument, mille väljaandmisega kaasnevad eelarvekulud ja mis on suunatud peamiselt väljapoole“.

Väljaannete talitus kohustub muu hulgas:

- standardiseerima trükiste vormi;
- ühtlustama trükiste esitlust.

NB! Vastavalt otsusele 2009/496/EÜ, Euratom muutus Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete Talitus alates 1. juulist 2009 Euroopa Liidu Väljaannete Talituseks. Otsuses kasutatud nimetust (Euroopa Liidu Ametlike Väljaannete Talitus) on muudetud korrigendumiga.

Volitused

Käesolevat dokumenti haldavad järgmised üksused:

- **institutsioonidevaheline komitee**, kelle nimetab väljaannete talituse juhatus ja kuhu kuuluvad järgmiste institutsioonide esindajad: Euroopa Parlament, Euroopa Liidu Nõukogu, Euroopa Komisjon, Euroopa Liidu Kohus, Euroopa Keskpank, Euroopa Kontrollikoda, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee, Euroopa Regioonide Komitee;
- **stiiljuhendi üldise koordineerimise seksioon**, mille on moodustanud väljaannete talitus;
- **institutsioonidevahelised keelerühmad** (üks keele kohta), mille esindajad on ametisse määratud institutsioonidevahelise komitee liikmete poolt.

Institutsioonidevaheline komitee määrab ametlikud esindajad, kes osalevad otseselt keelerühmades tehtavas töös. Komitee võib suurte probleemide korral tegutseda vahekohtunikuna.

Üldise koordineerimise seksioon vastutab kogu menetluse haldamise eest: ta koostab tööde päevakorra, jälgib eri rühmades võetud otsuste kooskõla, tagab menetluse ajakohastamise ja arendamise. Samuti haldab seksioon stiiljuhendi veebilehte ja osaleb otse selle arendamises.

Keelerühmad vastutavad üldise koordineerimise seksiooni juhtimisel oma keeleversiooni koostamise ja jälgimise eest. Väljaannete talituse esindajad kõnealustes rühmades tagavad tööde koordineerimise ja vastutavad teabe edastamise eest üldise koordineerimise seksioonile. Keelerühmad koondavad institutsioonide eri keeleüksuste esindajaid: juristid-lingvistid, tõlkijad, terminoloogid, korrektorid jne.

Lisaks konsulteeritakse vastavalt käsitletavatele teemadele regulaarselt otsuseid tegevate asutustega, eelkõige komisjoni peasekretariaadi, protokollitalituse ja välissuhete eest vastutavate teenistustega. Tihedalt peetakse sidet ka mitmesuguste rahvusvaheliste organisatsioonidega, eelkõige standardiseerimise valdkonnas (ISO).

Sissejuhatus

1993. aastal koostati toimetaja käsiraamat ja selle jätkuna ilmus 1997. aastal institutsioonidevaheline stiiljuhend 11 keeles ja seejärel laiendatult 24 keeles. See on ainulaadne keelelise ühtlustamise projekt, sest selle väljatöötamisega tegeles arvukalt keeleteadlasi. See on mõeldud kasutamiseks kirjalike tekstide puhul viitematerjalina kõigi Euroopa Liidu institutsioonide ning organite ja asutuste poolt.

Teose koostamiseks oli vaja luua institutsioonidevaheline juhtkomitee, mis määras kõigi institutsioonide ja kõigi keelte jaoks esindajad, kes töötavad väljaannete talituses asuva koordineerimisrühma juhtimise all.

Erinevate lähenemisviiside ühtlustamisel on arvestatud asjaolu, et institutsioonid on mitmekeelsed, mistõttu tekstid peavad olema kõigis ametlikes keeltes võrreldavad, kuid arvestama samal ajal iga keele eripära.

Esimeses osas on esitatud eeskirjad, mida peab *Euroopa Liidu Teatajas* avaldatavate aktide puhul rangelt järgima, teises osas üldväljaannete peamised tehnilised ja toimetamisstandardid. Peale selle on lisaks igale keelele ainuomastele reeglitele, mis on koondatud neljandasse osasse, 24 keelerühma leppinud kokku kõikidele keeltele omased ühised tavad, mis on esitatud teose kolmandas osas. See osa kujutab endast tõelist katalüsaatorit kõigi keelte ja kõigi institutsioonide tavade ühtlustamiseks.

Stiiljuhendis esitatud ühised kokkulepped on ülimuslikud kõigi muude mujal pakutud või varem kasutatud lahenduste üle, nende rakendamine on kohustuslik kirjaliku menetluse kõigis etappides.

Lõpetuseks, käesoleva teose eesmärk on eelkõige edendada dünaamilist dialoogi kõigi selle kasutajate vahel, kuna stiiljuhendit tuleb pidevalt ajakohastada. Teose autorid kutsuvad seega kõiki lugejaid üles aktiivselt osalema ja esitama kasulikku teavet, juhtima tähelepanu vigadele või lünkadele ning esitama ettepanekuid järgmisel aadressil:

Office des publications de l'Union européenne (Euroopa Liidu Väljaannete Talitus)

Coordination «Code de rédaction» (stiiljuhendi töörühm)

(Unité A.1.002)

L-2985 Luksemburg

LUKSEMBURG

E-posti teel saab ühendust võtta järgmistes küsimustes:

- [üldküsimused](mailto:op-isg-coordination@publications.europa.eu)
(op-isg-coordination@publications.europa.eu),
- [eesti keele küsimused](mailto:op-code-de-redaction-ee@publications.europa.eu)
(op-code-de-redaction-ee@publications.europa.eu).

Sisukord

Viited	3
Sissejuhatus	4
ESIMENE OSA. Euroopa Liidu Teataja	9
Preambul	10
1. Euroopa Liidu Teataja ülesehitus	16
1.1. Üldine ülesehitus	16
1.2. L-seeria	17
1.2.1. Aktide liigitamine	17
1.2.2. Aktide nummerdamine	18
1.2.3. Sisu	22
1.3. C-seeria	27
1.3.1. Aktide liigitamine	27
1.3.2. Aktide nummerdamine	28
1.3.3. Sisu	30
2. Õigusakti ülesehitus	32
2.1. Pealkiri	32
2.2. Preambul (volitused ja põhjendused)	33
2.2.1. Volitused	33
2.2.2. Põhjendused	34
2.3. Artiklid (regulatiivosa)	35
2.4. Määruste kohaldatavuse säte	37
2.5. Lõppsätted (koht, kuupäev ja allkiri)	37
2.6. Lisad	38
2.7. Õigusakti jaotised	39
3. Toimetamise reeglid	41
3.1. Osutamine Euroopa Liidu Teatajale	41
3.2. Aktidele osutamine	43
3.2.1. Pealkirja vormid	43
3.2.2. Osutamine teistele aktidele	45
3.2.3. Osutamine akti jaotistele	47
3.2.4. Osutamine muutmisaktidele	48
3.3. Sätete muudatused	48
3.3.1. Tekstimuudatused	48
3.3.2. Lisandused ja nummerdamine	50
3.4. Osutamise järjekord	51
3.4.1. Aluslepingute järjekord	51
3.4.2. Autor-institutsioonide järjekord	52
3.4.3. Riikide järjekord	52
3.4.4. Ametlike keelte ja mitmekeelsete tekstide järjekord	53
3.4.5. Vääringud	53
3.5. Loetelud	53
3.5.1. Liigendatud loetelu vormistamine	53

3.5.2.	Aktide loetelu	55
3.6.	Mõistete esitamine	55
3.7.	Rahvusvahelised lepingud	55
	Kokkuvõtlikud tabelid	57
TEINE OSA. Üldised väljaanded		63
4.	Dokumentide ettevalmistamine ja identifitseerimistunnused	64
4.1.	Autorid, pädevad asutused, väljaannete talitus ja trükikojad	64
4.1.1.	Autorid ja väljaannete talitus	64
4.1.2.	Projektide haldamine väljaannete talituses	65
4.1.3.	Korrektuur väljaannete talituses	65
4.2.	Originaaldokumendid (käsikirjad)	66
4.2.1.	Tootmisahela põhimõte	67
4.2.2.	Dokumendi loogiline struktuur	67
4.2.3.	Teksti ettevalmistamine	68
4.2.4.	Trükivalmis dokumendid	70
4.3.	Väljaannete tüübid	71
4.3.1.	Monograafiad	71
4.3.2.	Pidevväljaanded	71
4.3.3.	Jadaväljaande ja monograafia kombinatsioonid	72
4.4.	Väljaannete talituse määratavad tunnused	72
4.4.1.	Rahvusvaheline raamatu standardnumber (ISBN)	72
4.4.2.	Rahvusvaheline jadaväljaande standardnumber (ISSN)	74
4.4.3.	Digitaalse dokumendi identifitseerimistunnus (DOI)	76
4.4.4.	Katalooginumber	76
4.5.	Euroopa Liidu Kohtu määratav tunnus	76
5.	Väljaande ülesehitus	78
5.1.	Kaas	78
5.1.1.	Kaane osad	78
5.1.2.	Värvikasutus kaanel	80
5.2.	Tiitelleht	80
5.3.	Tiitellehe verso	81
5.3.1.	Ülesehitus	81
5.3.2.	Teave trükitoote kohta	82
5.4.	Autoriõigus	83
5.4.1.	Paljundamisõigus (autoriõiguse mäрге)	83
5.4.2.	Autoriõiguse mäрге (õigus paljundada ja/või taaskasutada)	84
5.4.3.	Vastutust käsitlev lisamäрге (vastutusest loobumise mäрге)	85
5.4.4.	Kunstilise materjali (joonised, fotod jne) paljundamise õigus	86
5.5.	Esi- ja järellehed	87
5.5.1.	Pühendus	87
5.5.2.	Avasõna, eessõna ja sissejuhatus	87
5.5.3.	Sisukord	87
5.5.4.	Kasutatud kirjandus	88
5.5.5.	Register	88
5.6.	Teksti liigendus	88

5.7.	Loetelud	90
5.8.	Esiletõst	91
5.9.	Viited	91
5.9.1.	Viitamine liidu õigusaktidele	91
5.9.2.	Viitamine aluslepingutele	92
5.9.3.	Viitamine Euroopa Kohtu ja Üldkohtu lahenditele	93
5.9.4.	Bibliograafilised viited	95
5.10.	Tsitaadid	96
5.11.	Kunstiline materjal (illustratsioonid)	97
5.12.	Tabelid	97
KOLMAS OSA. Kõikidele keeltele omased ühised tavad		99
6.	Trükitehnilised juhised ja teksti läbivaatamine	100
6.1.	Käsikirja lugemine	100
6.2.	Elektroonilise käsikirja lugemine	100
6.3.	Korrektuurimärgid	100
6.4.	Wordi tekstitöötlusprogrammi kirjavahemärgid ja sõnavahe	102
6.5.	Kirjavahemärgid arvudes	102
7.	Riigid, keeled, vääringud ja nende lühendid	104
7.1.	Riigid	104
7.1.1.	Kasutusel olevad nimetused ja lühendid	104
7.1.2.	Riikide järjestus loetelus	106
7.2.	Keeled, koodid ja nende loetlemise järjestus	108
7.2.1.	ISO koodid ja keeleversioonide järjestus mitmekeelsetes tekstides	108
7.2.2.	Keelte järjestus tekstis (ühekeelsed tekstid)	109
7.2.3.	Väljaande keelele osutamine	109
7.2.4.	Keele-eeskirjad institutsioonides	110
7.3.	Vääringud	110
7.3.1.	Euro ja sent	111
7.3.2.	Muud vääringud: koodid ja järjestus	111
7.3.3.	Rahaühikute kasutamise eeskirjad	113
8.	Allmärkused ja nende viitamine	115
8.1.	Allmärkustele viitamine	115
8.2.	Allmärkuste kasutamise kord	115
9.	Muud tavad	117
9.1.	Aadressid	117
9.1.1.	Aadressid: üldpõhimõtted	117
9.1.2.	Aadressid ühekeelsetes dokumentides	118
9.1.3.	Aadressid mitmekeelsetes dokumentides	120
9.1.4.	Aadressid liikmesriikides: esitus ja näited	120
9.1.5.	Aadressid liikmesriikides: eriomased tunnused	123
9.2.	Elektroonilised aadressid	125
9.3.	Telefoninumbrid	125
9.4.	Töödele viitamine ja viited <i>Euroopa Liidu Teatajale</i>	126
9.5.	Euroopa Liidu haldusstruktuur: ametlikud nimetused ja loetlemise järjestus	127

9.5.1.	Institutsioonid ja organid	127
9.5.2.	Institutsioonidevahelised teenistused	129
9.5.3.	Detsentraliseeritud asutused (ametid)	130
9.5.4.	Rakendusametid	132
9.5.5.	Euratomy ametid ja asutused	132
9.5.6.	Teised asutused	132
9.6.	Komisjoni peadirektoraadid ja teenistused: ametlikud nimetused	133
NELJAS OSA. Eestikeelsed väljaanded		136
10.	Eestikeelsete tekstide ettevalmistamine	137
10.1.	Kirjavahemärgid	137
10.1.1.	Punkt	137
10.1.2.	Koma	137
10.1.3.	Semikoolon	138
10.1.4.	Koolon	139
10.1.5.	Ümar- ja nurksulud	139
10.1.6.	Jutumärgid	139
10.1.7.	Mõtte- ja sidekriips	140
10.1.8.	Kaldkriips	140
10.1.9.	Küsimärk	140
10.1.10.	Hüüumärk	140
10.1.11.	Ülakoma	140
10.2.	Ainsus ja mitmus	140
10.3.	Suur ja väike algustäht	141
10.4.	Numbrid, kuupäevad ja kellaeg	141
10.5.	Kaldkiri	142
10.6.	Lühendamine	142
10.7.	Mitmesugust	142
10.8.	Lühendid ja akronüümid	142
11.	Muud allikad	143
Lisad		144
Lisa A1.	Euroopa logode graafiline juhis	145
Lisa A2.	Embleemid	149
Lisa A3.	Lühendid ja sümbolid	156
Lisa A4.	Akronüümid ja lühendid	159
Lisa A5.	Riikide, territooriumite ja vääringute nimistu	166
Lisa A6.	Riigi- ja territooriumikoodid	180
Lisa A7.	Vääringukoodid	184
Lisa A8.	Euroopa Liidu ametlike keelte koodid	192
Lisa A9.	Institutsioonid, organid, institutsioonidevahelised teenistused ja asutused: mitmekeelne nimistu	193
Lisa A10.	Piirkonnad	239
Lisa C.	Mitmesugust	248
Register		249

Esimene osa

Euroopa Liidu Teataja

Siin kirjeldatakse *Euroopa Liidu Teatajat*, selles avaldatavaid dokumente ja nende spetsiifilisi vorminõudeid. Seda osa peab käsitlema koos kolmanda ja neljanda osaga ning lisadega, milles samuti käsitletakse *Euroopa Liidu Teatajas* avaldatavaid tekste.

Preambul

Ajalugu

1952

Pärast ESTÜ asutamislepingu jõustumist luuakse ametlik teataja, et avaldada teatiseid, otsuseid jms. Esimene teataja ilmub 30. detsembril.

Aastast 1952 kuni 1958. aasta 19. aprillini kannab väljaanne *Euroopa Sõe- ja Teraseühenduse Teataja* nime ning selle ametlikud keeled on hollandi, itaalia, prantsuse ja saksa keel.

1958

Pärast kahe uue lepingu – EÜ asutamislepingu ja Euratomi asutamislepingu – jõustumist saab väljaande nimeks *Euroopa Ühenduste Teataja*.

Uus teataja hakkab ilmuma alates 20. aprillist.

1968

Jaanuaris luuakse L-seeria (*Õigusaktid*) ja C-seeria (*Teave ja teatised*).

[L-seeria](#) hakkab ilmuma 3. jaanuaril.

[C-seeria](#) hakkab ilmuma 12. jaanuaril.

1978

Luuakse [S-seeria](#) (*Euroopa Ühenduste Teataja* lisa), kus avaldatakse hanketeateid. Esimene number ilmub 7. jaanuaril.

Hanketeated ja Euroopa Arengufondi teated ilmusid varem vastavalt L-seerias (1974. aasta lõpuni) ning Cseerias (1977. aasta lõpuni).

1981

CELEXi andmebaas – ühenduse õigusaktide automaatne mitmekeelne dokumenteerimissüsteem – tehakse avalikkusele kättesaadavaks.

Komisjoni hallatav CELEX on kasutatav reaalajas ja magnetlindil.

1986

S-seeria tehakse kättesaadavaks elektrooniliselt ([TEDi andmebaas](#)).

1987

L- ja C-seeria tehakse kättesaadavaks mikrofiššidena.

1991

Jaanuaris luuakse [C ... A-seeria](#).

1992

Oktoobris annab komisjon CELEXi haldamise üle väljaannete talitusele.

1997

S-seeria tehakse kättesaadavaks CD-ROMil.

1998

L- ja C-seeria tehakse kättesaadavaks [EUR-Lexi](#) veebilehel.

Alates 1. juulist S-seeriat enam ei trükita, see avaldatakse vaid CD-ROMil ja internetis (TEDi andmebaas).

1999

Alates 31. augustist ilmub uus [C ... E-seeria](#) elektrooniliselt.

2001

L- ja C-seeria tehakse kättesaadavaks CD-ROMil.

2002

EUR-Lex tehakse tasuta kättesaadavaks 1. jaanuarist.

2003

Euroopa Ühenduste Teataja nimetatakse 1. veebruarist *Euroopa Liidu Teatajaks* (Nice'i leping).

2004

Alates 1. maist ilmub *Euroopa Liidu Teataja* laienemise tulemusel 20 ametlikus keeles. Nõukogu määruse (EÜ) nr 930/2004 kohaselt tehakse erand ELT maltakeelse väljaande suhtes: kolme aasta jooksul (1.5.2004–30.4.2007) peavad institutsioonid avaldama malta keeles ainult Euroopa Parlamendi ja nõukogu ühiselt vastu võetud õigusaktid.

1. maist ei ole ELT kaaneseljal värvitriipu, keeleversioone eristatakse kaanel oleva ISO koodi järgi.

1. maist on CELEXi ja EUR-Lexi andmebaas kättesaadavad 20 ametlikus keeles.

Juulis ilmub ühenduse kehtivate õigusaktide juhi viimane trükiväljaanne. Pärast seda on juht kättesaadav EUR-Lexi veebilehel.

1. novembril liidetakse CELEXi andmebaas EUR-Lexi andmebaasiga, 31. detsembrist CELEXi andmebaasi enam ei uuendata.

2007

Rumeenia ja Bulgaaria ühinemise tõttu ning otsuse tõttu avaldada teisese õiguse aktid iiri keeles ilmub *Euroopa Liidu Teataja* alates 1. jaanuarist 23 ametlikus keeles. Samas jääb iirikeelse väljaande suhtes kehtima malta keelega sarnane erand: viie aasta jooksul (1.1.2007–31.12.2011) peavad institutsioonid avaldama iiri keeles ainult Euroopa Parlamendi ja nõukogu ühiselt vastu võetud õigusaktid (nõukogu määrus (EÜ) nr 920/2005).

1. jaanuarist muutub ka aktide liigitamise süsteem *Euroopa Liidu Teatajas*.

2009

1. detsembril, mil jõustus Lissaboni leping, lisati ELT L-seeriasse ajutine, V rubriik „Alates 1. detsembrist 2009 Euroopa Liidu lepingu, Euroopa Liidu toimimise lepingu ja Euratomi asutamislepingu kohaselt vastu võetud õigusaktid“. See rubriik eemaldati 31. detsembril.

2010

Alates 1. jaanuarist liigitatakse ELTs avaldatavad õigusaktid uut moodi, et järgida Lissaboni lepinguga tehtud muudatusi.

2012

2007. aastal kehtestatud erandit iiri keele suhtes pikendatakse nõukogu määrusega (EL) nr 1257/2010 viie aasta võrra (1.1.2012–31.12.2016).

2013

Alates 1. juulist avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajat* seoses Horvaatia ühinemisega 24 keeles.

2014

Alates 1. aprillist lõpetatakse C ... E-seeria avaldamine.

2016

1. jaanuaril luuakse L ... I- ja C ... I-seeria. Märtsis liidetakse [EUR-Lex'iga Euroopa õigusaktide identifikaator](#) (ELI).

2017

Erandid iiri keele suhtes pikendatakse taas nõukogu määrusega (EL, Euratom) 2015/2264, kuid selle ulatust vähendatakse kuni lõpliku peatamiseni 31. detsembril 2021.

2022

Iiri keele suhtes tehtud erandi kohaldamine lõppeb 1. jaanuaril.

2023

Alates 1. oktoobrist ilmub *Euroopa Liidu Teataja* akti kaupa.

L ... I-, C ... A- ja C ...I-seeria avaldamine lõpetatakse.

Institutsioonide, organite ja asutuste tekste saatvad teenistused

Institutsioonide, organite ja asutuste erinevad nimekujud on esitatud [punktis 9.5](#).

Euroopa Parlament (Brüssel, Luxembourg, Strasbourg)

Tekste avaldamiseks *Euroopa Liidu Teatajas* saadavad erinevad osakonnad.

Euroopa Ülemkogu (Brüssel)

Tekste saadab Euroopa Liidu Nõukogu peasekretariaat.

Euroopa Liidu Nõukogu (Brüssel)

Tekste saadab peasekretariaat.

Euroopa Komisjon (Brüssel, Luxembourg)

Peasekretariaat vastutab selle eest, et komisjoni tekstid, nimelt siduvad õigusaktid ([L-seeria](#)), komisjoni ettepanekud, teave ja teatised ([C-seeria](#)), hanketeated ja Euroopa Arengufondi teated ([S-seeria](#)), edastatakse avaldamiseks *Euroopa Liidu Teatajas*.

Euroopa Liidu Kohus (Luxembourg)

Tekstide saatmise eest vastutab kohtukantselei.

Euroopa Keskpank (Frankfurt Maini ääres)

Tekste saadab sekretariaadi ja keeleteenuste peadirektoraat või õigusteenuste peadirektoraat.

Kontrollikoda (Luxembourg)

Tekstide saatmise eest vastutab teabeedastuse ja aruannete üksus.

Liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja (Brüssel)

Tekste saadab Euroopa Liidu Nõukogu peasekretariaat.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee (Brüssel)

Tekste saadab registriosakond.

Euroopa Regioonide Komitee (Brüssel)

Tekste saadab registriosakond.

Euroopa Investeerimispank (Luxembourg)

Tekste saadavad erinevad autorid.

Euroopa Ombudsman (Strasbourg) ja **Euroopa Andmekaitseinspektor** (Brüssel)

Tekste saadavad erinevad autorid.

Asutused

Asutuste nimekirja vt [punktidest 9.5.3–9.5.6](#).

Institutsioonide, organite, institutsioonidevaheliste teenistuste ja asutuste mitmekeelset nimekirja vt [lisast A9](#).

LegisWrite

LegisWrite on arvutiprogramm, mida kasutatakse institutsioonide juriidiliste ja muude dokumentide loomiseks, toimetamiseks ja vahetamiseks. Programm ühtlustab tekstide struktuuri ja esitusviisi.

Lisateavet LegisWrite'i kohta saab GoPro veebilehelt, mis on kättesaadav ELi institutsioonide ja organite töötajatele:

<https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/wikis/display/REGISTRY/Rules+on+form> (inglise keeles)

<https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/wikis/pages/viewpage.action?pageId=216418878> (inglise keeles)

Teabeallikad

Euroopa Liidu Teatajas avaldatavate tekstide toimetamise teabeallikad on järgmised:

- a) õigekeelsus:
 - *Eesti õigekeelsussõnaraamat*: ÕS 2018 / Tiiu Erelt, Tiina Leemets, Sirje Mäearu, Maire Raadik; Eesti Keele Instituut – Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus, 2018 – [Võrguteavik] <http://portaal.eki.ee/dict/qs/>
 - *Eesti keele käsiraamat* / Mati Erelt, Tiiu Erelt, Kristiina Ross – Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus, 2020 – [Võrguteavik] Tallinn: Eesti Keele Instituut – <http://www.eki.ee/books/ekkr20/ekkr20.pdf>
 - Eesti Keele Instituudi kohanimeandmed: [Võrguteavik] Tallinn: Eesti Keele Instituut – <http://portaal.eki.ee/knab/>
 - *Eesti ortograafia* / Tiiu Erelt – Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus, 2015
 - *Võõrsõnade leksikon* / koostanud ja toimetanud Tiina Paet, Tuuli Rehema, Katrin Kuusik, Argo Mund, Kaspar Kolk (etümoloogia) ja Ülle Viks (vormimoodustus); aluseks Richard Kleisi, Johannes Silveti ja Eduard Väari koostatud „Võõrsõnade leksikoni“ kaheksas trükk – [Võrguteavik] Tallinn: Eesti Keele Instituut – <https://www.eki.ee/dict/vsl>
 - sõnastike koondleheküljed: <http://portaal.eki.ee/keelekogud.html>, <http://www.keelevaara.ee/> ja <http://www.keelevaara.ee/>
- b) õigusaktide toimetamine:
 - [*Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni ühine normitehnika juhend Euroopa Liidu õigusaktide koostamiseks*](#), Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2015
 - [*Seadusandliku tavamenetlusega vastuvõetavate õigusaktide koostamise ja vormindamise ühine käsiraamat*](#) (Euroopa Parlament, Euroopa Liidu Nõukogu, Euroopa Komisjon), 2023. aasta väljaanne (*)
 - *Euroopa Liidu Nõukogu õigusaktide koostamise käsiraamat*, 2023. aasta väljaanne
 - [*Legislative drafting – a Commission manual*](#) (*)

(*) Siselink/töödokument Euroopa Liidu institutsioonide töötajatele.

- c) lühendid:
- [IATE](#) (Euroopa Liidu institutsioonide, organite ja ametite terminoloogia kogumise, levitamise ja haldamise andmebaas)
 - *Eesti õigekeelsussõnaraamat: ÕS 2018* / Tiiu Erelt, Tiina Leemets, Sirje Mäearu, Maire Raadik; Eesti Keele Instituut – Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus, 2018 – [Võrguteavik] <http://portaal.eki.ee/dict/qs/>
 - *Lühendiraamat* / Martin Ollisaar – Tallinn: Valgus, 2006
- d) õigusaktide pealkirjad, sisu, muudatused jms:
- [EUR-Lex](#) (võimaldab vahetut ja tasuta juurdepääsu Euroopa Liidu õigusaktidele; peale ELT saab vaadata ka aluslepinguid, teisese õiguse akte, kohtulahendeid ja ettevalmistavaid akte)

Lisaks sellele on põllumajanduse, kalanduse, kaubanduskokkulepete, kombineeritud nomenklatuuri, kolmandate riikidega sõlmitud kokkulepete jm küsimuste puhul olulised teabeallikad ka *Euroopa Liidu Teataja* teatavad väljaanded.

1. Euroopa Liidu Teataja ülesehitus

ELi õigusaktid ja muud dokumendid avaldatakse *Euroopa Liidu Teataja* eri seeriates.

1.1. Üldine ülesehitus

Euroopa Liidu Teataja jaguneb kolmeks seeriaks:

- [L-seeria](#): õigusaktid;
- [C-seeria](#): teave ja teatised;
- [S-seeria](#): *Euroopa Liidu Teataja* lisa.

L- ja C-seeria ilmuvad akti kaupa iga päev esmaspäevast reedeni ning kiireloomulistel juhtudel ka laupäeviti, pühapäeviti ja riigipühadel.

i Euroopa Liidu Teataja akti kaupa

Kuni 30. septembrini 2023 ilmusid *Euroopa Liidu Teataja* igapäevased väljaanded kogumitena, mis sisaldasid mitut samal päeval avaldatud dokumenti. Alates akti kaupa avaldamise algusest 1. oktoobril 2023 sisaldab iga *Euroopa Liidu Teataja* väljaanne vaid üht dokumenti.

Akti kaupa avaldamine muudab avaldamisprotsessi paindlikumaks ja kiiremaks. Kõik dokumendid avaldatakse nüüd iseseisvalt, mistõttu ei ole kiireloomuliste väljaannete jaoks enam täiendavaid seeriaid vaja. Seepärast lõpeti alates 1. oktoobrist 2023 L... I- ja C... I-seeria avaldamine ning alles jäid ainult L- ja C-põhiseeria. Samuti lõpetati C... A-seeria avaldamine.

Euroopa Liidu Teatajale viitamisel esitatakse selle seeria, dokumendi number (välja arvatud rahvusvahelised lepingud ja parandused), avaldamise kuupäev ja ELI, leheküljeviide ei ole enam vajalik. Lisateavet viitamise kohta leiab [punktist 3.1 „Osutamine Euroopa Liidu Teatajale“](#).

L-seeria

L-seeria sisaldab järgmisi rubriike:

- seadusandlikud aktid (L I);
- muud kui seadusandlikud aktid (L II);
- muud aktid (L III);
- parandused.

Vt ka [punkti 1.2 „L-seeria“](#).

C-seeria

C-seeria sisaldab järgmisi rubriike:

- resolutsioonid, soovitused ja arvamused (C I);
- teatised (C II);
- ettevalmistavad aktid (C III);
- teave (C IV);
- teated (C V);
- parandused.

C-seerias avaldatakse väga erinevaid dokumente ja seetõttu on ka nende tüpograafilise esitusviisi varieeruvus suurem kui L-seerias avaldatud dokumentidel, kuid mõlema seeria puhul järgitakse samu reegleid.

Vt ka [punkti 1.3 „C-seeria“](#).

i C-seeria enne 1. oktoobrit 2023

C-seeriat täiendasid C ... A-, C ... E- (ei ole enam kasutusel 1. aprillist 2014) ja C ... I-seeria. Kolm punkti tähistavad seeria numbrit.

- C ... A-seeria (A – *annex*)
Selles seeriasilmusid teated avalike konkursside ja vabade töökohtade kohta ning ühtsed sordilehed (põllukultuuride liigid jms).
- C ... E-seeria (E – *electronic*)
Selles seerias ilmuvad sellised tekstid nagu seadusandliku tavamenetluse kohaselt vastu võetud nõukogu seisukohad, nõukogu istungite protokollid ja Euroopa Parlamendis vastu võetud tekstid. Need tekstid on kättesaadavad [EUR-Lexi](#) veebilehel (ja igal kuul ilmunud DVD-l, mida siis avaldati).
- C ... I-seeria (I = *isolated*).
 - ELT C 137, 27.5.2010
 - ELT C 137 A, 27.5.2010
 - ELT C 137 E, 27.5.2010
 - ELT C 119 I, 5.4.2018

S-seeria

S-seerias (S – *supplement*) ilmuvad pakkumiskutsed hankelepingute sõlmimiseks, samuti Euroopa Arengufondi ning teiste institutsioonide, organite ja asutuste teated. Seeria on kättesaadav internetis ([TEDi andmebaas](#)).

1.2. L-seeria

L-seeria sisaldab rubriikidesse ja alamrubriikidesse jaotatud seadusandlikke, kuid mitte seadusandlikke ja muid akte.

1.2.1. Aktide liigitamine

Aktid on liigitatud rubriikide (L I, L II jne) ja alamrubriikide („määrused“, „direktiivid“ jne) kaupa allpool esitatud järjekorras (vt ka [Euroopa Liidu Teataja struktuur EUR-Lexis](#)).

i Euroopa Liidu Teataja L-seeria

L I Seadusandlikud aktid

- Määrused
- Direktiivid
- Otsused
- Eelarved

L II Muud kui seadusandlikud aktid

- Rahvusvahelised lepingud
- Määrused
- Direktiivid
- Otsused
- Soovitused
- Suunised
- Kodu- ja töökorrad
- Rahvusvaheliste lepingutega loodud organite vastuvõetud õigusaktid
- Institutsioonidevahelised kokkulepped

L III Muud aktid

- Euroopa Majanduspiirkond

NB! Rubriiki **L IV „EÜ asutamislepingu, ELi lepingu ja Euratomi asutamislepingu kohaselt enne 1. detsembrist 2009 vastu võetud aktid“** kasutati ajutiselt pärast 1. jaanuari 2010, et hõlmata aktid, mis võeti EÜ asutamislepingu, ELi lepingu ja Euratomi asutamislepingu kohaselt vastu enne 1. detsembrist 2009. See rubriik on nüüdseks aegunud.

Igas rubriigis liigitatakse aktid järgmise alusel:

- liik (määrused, direktiivid, otsused, eelarve jne);
- autor-institutsioonide järjestus (vt [punkti 3.4.2](#)): Euroopa Parlament, Euroopa Ülemkogu, Euroopa Parlament ja nõukogu, nõukogu, Euroopa Komisjon, Euroopa Liidu Kohus, Euroopa Keskpang, kontrollikoda jne.

NB! L II rubriigi alamrubriikides „Määrused“, „Direktiivid“ ja „Otsused“ liigitatakse asjaomaste autor-institutsioonide aktid eespool osutatud järjekorras järgmiselt:

1. vahetult aluslepingutel põhinevad aktid;
2. delegeeritud õigusaktid;
3. rakendusaktid.

Näited on esitatud [kokkuvõtlikus tabelis](#).

Rubriigid

Euroopa Liidu Teataja L-seeria sisaldab järgmisi rubriike.

L I Seadusandlikud aktid

See rubriik hõlmab seadusandlikke akte (ELi toimimise lepingu tähenduses): määruseid, direktiive ja otsuseid, mis on vastu võetud:

- seadusandliku tavamenetluse kohaselt (Euroopa Parlamendi ja nõukogu ühiselt vastu võetud aktid);
- seadusandliku erimenetluse kohaselt (Euroopa Parlamendi osalusel nõukogu vastu võetud aktid ja nõukogu osalusel parlamendi vastu võetud aktid).

L I sisaldab ka Euroopa Liidu aastaelarvet (samuti paranduseelarveid), kuna see võetakse vastu erimenetluse kohaselt.

NB! Euroopa Liidu aastaelarvet nimetati varem üldeelarveks. Pärast 2022. aastat muutus vastavalt ka eelarve lõpliku vastuvõtmise akti pealkiri („Euroopa Liidu XXXX. aasta eelarve lõplik vastuvõtmine“).

Enne 1. detsembrist 2009 avaldati Euroopa Liidu eelarve L II rubriigis („Seadusandlikud aktid“) koos vastuvõtmisaktiga, mille pealkiri oli „Euroopa Liidu üldeelarve lõplik vastuvõtmine“ all. Asutuste kulude ja tulude aruanded, mis varem avaldati L-seerias, avaldatakse nüüd C-seerias.

L II Muud kui seadusandlikud aktid

Sellesse rubriiki kuuluvad muud kui seadusandlikud aktid (ELi toimimise lepingu tähenduses): määrused, direktiivid ja otsused, mis ei ole vastu võetud seadusandliku menetluse kohaselt, delegeeritud aktid (artikkel 290), rakendusaktid (artikkel 291), vahetult aluslepingutel põhinevad aktid (rahvusvaheliste lepingutega seotud aktid, ÜVJP otsused jm) ning muud aktid (soovitused, EKP suunised jm).

L III Muud aktid

Selle rubriigi alla kuuluvad muud aktid, nagu näiteks Euroopa Majanduspiirkonna aktid.

1.2.2. Aktide nummerdamine

Nummerdamisega tegeleb väljaannete talitus.

Igale aktile ja muule tekstile, välja arvatud rahvusvahelised lepingud ja parandused, antakse number. See on kordumatu number, mis on osa pealkirjast või paikneb nurksulgudes pealkirja lõpus. See tähistab ka selle *Euroopa Liidu Teataja* numbrit, kus akt või muu tekst on avaldatud.

Numbri osad

Akti number koosneb kolmest osast, mis esitatakse järgmises järjekorras:

- valdkonna lühend sulgudes: EL – Euroopa Liit; Euratom – Euroopa Aatomienergiaühendus; EL, Euratom – Euroopa Liit, Euroopa Aatomienergiaühendus; ÜVJP – ühine välis- ja julgeolekupoliitika;
- neljakohaline avaldamise aasta;
- järjenumber, mis põhineb aastasel järjestusel ja koosneb nii mitmest numbrist kui vaja:
(valdkond) AAAA/N

NB! Teatavate aktide puhul ei sisalda väljaannete talituses antud number valdkonna lühendit ja number paikneb nurksulgudes pealkirja lõpus. Seda numbrit ei peeta pealkirja osaks ega lisata kõnealuse akti kohta käivatesse viidetes.

[AAAA/N]

Enne 1. jaanuari 2015

Akti number sõltus akti liigist ning neile aktidele viidates kasutatakse endiselt seda nummerdusviisi.

Põhimõtted

- a) Kui järjenumber eelneb aastale, on kasutatud lühendit „nr“:
komisjoni määrus (EÜ) nr 16/2010
Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus nr 284/2010/EL
- Kui aga aasta eelneb järjenumbrile, siis lühendit „nr“ ei ole kasutatud:
komisjoni otsus 2010/300/EL
- b) Aastaarv on märgitud neljakohalisena (enne 1. jaanuari 1999 kahekohalisena):
komisjoni määrus (EÜ) nr 23/1999
nõukogu otsus 2010/294/EL
nõukogu määrus (EÜ) nr 2820/98

NB! Aja jooksul on aluslepingute valdkonna lühendid muutunud tulenevalt nii uute lepingute sõlmimisest kui ka vanade lepingute muudatustest:

- enne 1. novembrit 1993. aastat kasutati lühendeid EMÜ, ESTÜ ja Euratom;
- 1. novembril 1993 (Maastrichti lepingu jõustumise kuupäev) sai EMÜst EÜ. Lisati lühendid JSK (justiits- ja siseküsimused), ÜVJP (ühine välis- ja julgeolekupoliitika) ja LVK (liikmesriikide vahel allkirjutatud konventsioonid);
- alates 24. juulist 2002 (pärast ESTÜ lepingu kehtivuse lõppemist) ei kasutata enam lühendit ESTÜ;
- 1. detsembril 2009 (Lissaboni lepingu jõustumise kuupäev) võetakse kasutusele lühend EL. Lühendit EÜ enam ei kasutata. Euroopa Liidu lepingu jõustumisel kasutusele võetud lühenditest säilib ÜVJP, kuid lühendeid JSK ja LVK enam ei kasutata.

Nummerdamine

Aktidel oli üks mitmest samaaegselt eksisteerinud seeria järjenumbrist ja numbri osade järjekord sõltus akti liigist.

Määrused

Need aktid on nummerdatud järgmiselt: lühend (sulgudes), millele järgnevad järjenumber ja aastaarv:

määrus (EL) nr 641/2010

Aja jooksul on kasutatud erinevaid nummerdamise viise:

- aastast 1952 kuni 31. detsembrini 1962:
määrus nr 17

- 1. jaanuarist 1963 kuni 31. detsembrini 1967 (numbrile lisatakse viide asjakohas(t)ele asutamislepingu(te)le ja aastaarv):
määrus nr 1009/67/EMÜ
- alates 1. jaanuarist 1968 (muudetakse asutamislepingu(te) lühendi(te) asukohta):
määrus (EMÜ) nr 1470/68

Direktiivid

Direktiividel järgnevad aastaarvule järjenumber ja lühend:

nõukogu direktiiv 2010/24/EL

Alates 1. jaanuarist 1992 kuni 31. detsembrini 2014 andis direktiividele numbri nõukogu.

Mõnel vanal direktiivil on järjenumber pealkirjas välja kirjutatud:

esimene nõukogu direktiiv 73/239/EMÜ

Otsused

L I rubriigis avaldatud otsustel järgnevad järjenumbrile aastaarv ja lühend:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus nr 477/2010/EL

Seadusandliku menetluse kohaselt vastu võetud otsuste numbrid on aga samast seeriast kui määruste numbrid (Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus nr 477/2010/EL, komisjoni määrus (EL) nr 478/2010, komisjoni määrus (EL) nr 479/2010).

L II rubriigis avaldatud otsustel järgnevad aastaarvule järjenumber ja lühend:

nõukogu otsus 2010/294/EL

Eelarved

Üldeelarve ja paranduseelarvete lõpliku vastuvõtmise number on esitatud sisukorras ning akti esilehel (näiteks „2010/117/EL, Euratom“), kuid mida ei esitata viitamise korral.

Topeltnummerdamine

Teatavatel aktidel võib olla kaks numbrit:

- väljaannete talituses antud number (nt (EL) 2015/299);
- autori antud number (nt nr 110, EKP/2015/5, ATALANTA/4/2015 vms).

Euroopa Keskpanga aktidel, samuti poliitika- ja julgeolekukomitee otsustel on autori antud number sulgudes pealkirja lõpus:

Euroopa Keskpanga määrus (EL) 2015/534, [---] (EKP/2015/13)
Euroopa Keskpanga otsus (EL) 2015/299, [---] (EKP/2015/5)
Euroopa Keskpanga suunis (EL) 2015/732, [---] (EKP/2015/20)
Poliitika- ja julgeolekukomitee otsus (ÜVJP) 2015/711, [---] (ATALANTA/4/2015)

NB! Enne 1. jaanuari 2015 avaldatud Euroopa Keskpanga otsustele, suunistele ja soovustele osutades märgitakse ainult autori antud number:

(4) Euroopa Keskpanga otsuses (EL) 2016/1975 (EKP/2016/39) (2) viidatakse juhatusel antud pädevustele kooskõlas Euroopa Keskpanga otsuse EKP/2013/54 artikli 3 lõikega 2 (3). Otsus EKP/2013/54 tunnistati kehtetuks otsusega (EL) 2020/637 (EKP/2020/24). [---]

(2) Euroopa Keskpanga otsus (EL) 2016/1975, 8. november 2016, eelatesterimise pädevuse delegeerimise kohta (EKP/2016/39) (ELT L 304, 11.11.2016, lk 9, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2016/1975/oj>).

(3) Euroopa Keskpanga otsus EKP/2013/54, 20. detsember 2013, euro pangatähtede turvaelementide ja tootismaterjalide tootjate suhtes kohaldatava atesteerimise menetluse ning otsuse EKP/2008/3 muutmise kohta (ELT L 57, 27.2.2014, lk 29, ELI: [http://data.europa.eu/eli/dec/2013/106\(3\)/oj](http://data.europa.eu/eli/dec/2013/106(3)/oj)).

Teatud aktide väljaannete talituses antud number ei sisalda valdkonna lühendit ja number paikneb nurksulgudes pealkirja lõpus. Sellised aktid on rahvusvaheliste lepingutega loodud erinevate nõukogude ja komiteede otsused, Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) ja Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (EFTA) aktid ning ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni (UNECE) eeskirjad:

AKV–ELi suursaadikute komitee otsus nr 1/2015 [---] [2015/1909]
EMP ühiskomitee otsus nr 159/2014 [---] [2015/94]
EFTA järelevalveameti otsus nr 226/17/COL [---] [2018/564]
Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Euroopa Majanduskomisjoni (UN/ECE) eeskiri nr 78 [---] [2015/145]

i Enne 1. jaanuari 2015

Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) ja Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (EFTA) aktidel ning ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni (UN/ECE) eeskirjadel on ainult üks, autori antud number.

Nummerdamata aktid

Rahvusvahelisi lepinguid (vt punkt 1.2.3, „[L II – muud kui seadusandlikud aktid](#)“) ja parandusi ei nummerdata.

Euroopa Liit ei saa ühepoolselt anda rahvusvahelistele lepingutele numbrit, sest liit on vaid üks lepinguosaline.

i Enne 1. oktoobrit 2023

Lisaks rahvusvahelistele lepingutele ja parandustele ei nummerdatud järgmisi dokumente:

- teave rahvusvahelise lepingu jõustumise kuupäeva kohta ja
- kodu- ja töökorrad.

1.2.3. Sisu

L I Seadusandlikud aktid

a) Määrused

Siia kuuluvad määrused, mille on ühiselt vastu võtnud Euroopa Parlament ja nõukogu (seadusandlik tavamenetlus) või üks neist institutsioonidest teise institutsiooni osalusel (seadusandlik erimenetlus):

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2015/475

nõukogu määrus (EL) 2017/1939,

b) Direktiivid

Siia kuuluvad direktiivid, mille on vastu võtnud Euroopa Parlament ja nõukogu ühiselt (seadusandlik tavamenetlus) ning nõukogu Euroopa Parlamendi osalusel (seadusandlik erimenetlus):

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2015/254

nõukogu direktiiv (EL) 2015/121

c) Otsused

Siia kuuluvad otsused, mille on vastu võtnud Euroopa Parlament ja nõukogu ühiselt (seadusandlik tavamenetlus) ning nõukogu Euroopa Parlamendi osalusel (seadusandlik erimenetlus):

Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus (EL) 2015/601

nõukogu otsus (EL, Euratom) 2015/457

d) Eelarved

Siia kuuluvad Euroopa Liidu aastaeelarved ja nendega seotud paranduseelarved, millele eelneb nende lõpliku vastuvõtmise akt:

Euroopa Liidu 2023. aasta eelarve lõplik vastuvõtmine (EL, Euratom) 2023/278

Euroopa Liidu 2023. aasta paranduseelarve nr 2 lõplik vastuvõtmine (EL, Euratom) 2023/1752

Number antakse lõplikule vastuvõtmisele, s.t aktile, mis eelneb aasta- või paranduseelarvele. Aastaeelarvel endal number puudub vastupidiselt paranduseelarvetele, mis kannavad autori antud numbrit (Euroopa Liidu 2023. aasta paranduseelarve nr 2).

L II Muud kui seadusandlikud aktid

a) Rahvusvahelised lepingud ⁽¹⁾

Rahvusvaheliste lepingute (edaspidi „lepingud“) all on siin mõeldud lepinguid, mille on sõlminud Euroopa Liit ja/või Euroopa Aatomienergiaühendus, liikmesriikide allakirjutatud konventsioone, lepinguid, nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate vastu võetud konventsioone ja protokolle, nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate kehtestatud sisekokkuleppeid, kirjavahetuse vormis lepinguid jne.

Eespool nimetatud lepinguid ei nummerdata. Väljaannete talitus annab neile ainult *Euroopa Liidu Teataja* numbrit (see number esitatakse *Euroopa Liidu Teataja* päises).

⁽¹⁾ Eestikeelsetes aktides kasutatakse mõisteid „leping“ ja „kokkulepe“ sünonüümidega. Eelistermin on „leping“, kuid olemasolevate õigusaktide muudatustes tuleb lähtuda algakti terminoloogiast.

Siia kuuluvad:

- lepinguga seotud otsused, millele leping on lisatud:

Nõukogu otsus (EL) 2015/209, 10. november 2014, Euroopa Liidu ja Fääri saarte vahelise teadus- ja tehnoloogiakoostöö lepingu (mille kohaselt Fääri saared assotsieeruvad teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammiga „Horisont 2020“ aastateks 2014–2020) Euroopa Liidu nimel allkirjastamise ja ajutise kohaldamise kohta

Euroopa Liidu ja Fääri saarte vaheline teadus- ja tehnoloogiakoostöö leping, mille kohaselt Fääri saared assotsieeruvad teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammiga „Horisont 2020“ aastateks 2014–2020

Nõukogu otsus (EL) 2015/105, 14. aprill 2014, ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Aserbaidžani Vabariigi vahelise partnerlus- ja koostöölepingu protokoll, milles käsitletakse Euroopa Liidu ja Aserbaidžani Vabariigi vahelist raamlepingut Aserbaidžani Vabariigi liidu programmides osalemise üldpõhimõtete kohta, liidu nimel allkirjutamise ja ajutise kohaldamise kohta

Ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Aserbaidžani Vabariigi vahelise partnerlus- ja koostöölepingu protokoll, milles käsitletakse Euroopa Liidu ja Aserbaidžani Vabariigi vahelist raamlepingut Aserbaidžani Vabariigi liidu programmides osalemise üldpõhimõtete kohta

- lepinguga seotud otsused, millele lepingut ei ole lisatud:

Nõukogu otsus (EL) 2015/1796, 1. oktoober 2015, Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning Šveitsi Konföderatsiooni vahelise teadus- ja tehnikakoostöö lepingu, mille kohaselt Šveitsi Konföderatsioon ühineb teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammiga „Horisont 2020“ ja kõnealust programmi täiendava Euroopa Aatomienergiaühenduse teadus- ja koolitusprogrammiga ning millelega reguleeritakse Šveitsi Konföderatsiooni osalemist ühisettevõtte Fusion for Energy läbiviidavas ITERi tegevuses, sõlmimise kohta

- teave lepingu jõustumise kohta:

Teave Euroopa Liidu ning [...] vahelise lühiajalise viisa nõudest loobumist käsitleva lepingu jõustumise kohta [2023/2212]

NB! See on ainus teave, mis avaldatakse L-seerias.

b) Määrused

Siia kuuluvad teatavad nõukogu määrused (määrused, mille aluseks on vahetult aluslepingud, ja rakendusmäärused), komisjoni määrused (määrused, mille aluseks on vahetult aluslepingud, ning rakendus- ja delegeeritud määrused) ning Euroopa Keskpanga määrused:

nõukogu määrus (EL) 2015/106

nõukogu rakendusmäärus (EL) 2015/81

komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2015/281

komisjoni rakendusmäärus (EL) 2015/52

Euroopa Keskpanga määrus (EL) 2015/534 [---] (EKP/2015/13)

EKP otsused, millele on andnud numbriga ka pank (EKP/2015/13), avaldatakse kahe numbriga (vt ka punkt 1.2.2, „[Topeltnummerdamine](#)“).

c) Direktiivid

Siia kuuluvad teatavad nõukogu direktiivid (direktiivid, mille aluseks on vahetult aluslepingud ja rakendusdirektiivid) ja komisjoni direktiivid (direktiivid, mille aluseks on vahetult aluslepingud ning rakendus- ja delegeeritud direktiivid):

komisjoni direktiiv (EL) 2015/652

komisjoni direktiiv (EL) 2015/565

komisjoni delegeeritud direktiiv (EL) 2015/573

komisjoni rakendusdirektiiv (EL) 2015/1168

d) Otsused

Siia kuuluvad järgmised otsused:

- liikmesriikide valitsuste esindajate otsused, nõukogu ja liikmesriikide valitsuste esindajate otsused ning liikmesriikide valitsuste esindajate ühisel kokkuleppel tehtud otsused:

Liikmesriikide valitsuste esindajate otsus (EL, Euratom) 2015/578

- teatavad Euroopa Parlamendi otsused:

Euroopa Parlamendi otsus (EL) 2015/1614

- Euroopa Ülemkogu otsused:

Euroopa Ülemkogu otsus (EL) 2018/509

- teatavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsused:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus (EL) 2015/468

- teatavad nõukogu otsused (otsused, mille aluseks on vahetult aluslepingud, k.a ÜVJP otsused, ja rakendusotsused):

nõukogu otsus (EL) 2015/1025

nõukogu rakendusotsus (EL) 2015/156

nõukogu otsus (ÜVJP) 2015/76

- komisjoni otsused (otsused, mille aluseks on vahetult aluslepingud, delegeeritud otsused ja rakendusotsused):

komisjoni otsus (EL) 2015/119

komisjoni delegeeritud otsus (EL) 2015/1602

komisjoni rakendusotsus (EL) 2015/103

- Euroopa Keskpannga otsused:

Euroopa Keskpannga otsus (EL) 2015/299 [---] (EKP/2015/5)

EKP otsused, millele on andnud numbrit ka pank, avaldatakse kahe numbriga (vt ka punkt 1.2.2, „[Topeltnummerdamine](#)“).

NB! Enne 1. detsembrist 2009 esines kaht tüüpi otsuseid (mõnes keeles kasutati nende puhul ka erinevat mõistet): otsused, mille regulatiivosa lõpus oli artikkel, milles oli/olid nimetatud otsuse adressaat/adressaadid, ning mille pealkiri sisaldas numbrit; *sui generis*-otsused, mille regulatiivosa algas fraasiga „on teinud järgmise otsuse“ (*mitte*: „on vastu võtnud käesoleva otsuse“). Sellist vahet pärast Lissaboni lepingu jõustumist enam ei tehta. Samas vormistatakse teatud otsused, s.t ilma adressaadita otsused, samamoodi nagu *sui generis*-otsused.

e) Soovitused

Siia kuuluvad nõukogu soovitused, mida on käsitletud Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklites 121, 126, 140 ja 292, komisjoni soovitused (artikkel 292) ning Euroopa Keskpanga soovitused (artikkel 292):

nõukogu soovitus (EL) 2015/1029

komisjoni soovitus (EL) 2015/682

EKP soovitused, millele on andnud numbri ka pank, avaldatakse kahe numbriga (vt ka punkt 1.2.2, „[Topeltnummerdamine](#)“).

Teised soovitused avaldatakse C-seerias.

f) Suunised

Siia kuuluvad Euroopa Keskpanga suunised. Need aktid, millele on andnud numbri ka pank, avaldatakse kahe numbriga (vt ka punkt 1.2.2, „[Topeltnummerdamine](#)“):

Euroopa Keskpanga suunis (EL) 2015/732 [---] (EKP/2015/20)

g) Kodu- ja töökorrad

Siia kuuluvad institutsioonide ja organite kodu- ja töökorrad. Asutuste kodu- ja töökorrad avaldatakse C-seerias. Kodu- või töökorrale antud number esitatakse pealkirja lõpus nurksulgudes:

Regioonide Komitee kodukord [AAAA/N]

Euroopa Liidu Kontrollikoja kodukord [AAAA/N]

Üldkohtu kohtusekretäri ametijuhendi muudatused [AAAA/N]

Kui kodu- või töökord on aktile lisatud, siis avaldatakse see samas rubriigis kus akti ja sellele ei anta numbrit:

nõukogu otsus (EL) 2015/354, 2. märts 2015, millega võetakse vastu Euroopa Investeeringuspanga egiidi all asutatud investeerimisrahastu komitee töökord (*akt, millele kodukord on lisatud*)

h) Rahvusvaheliste lepingutega loodud organite vastu võetud aktid

Siia kuuluvad otsused, mille on vastu võtnud rahvusvaheliste lepingutega loodud organid, samuti ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni (UN/ECE) eeskirjad. Nendel aktidel on kaks numbrit (vt ka punkt 1.2.2, „[Topeltnummerdamine](#)“):

AKV–ELi suursaadikute komitee otsus nr 1/2015 [---] [2015/1909]

ELi–Šveitsi ühiskomitee otsus nr 1/2015 [---] [2015/542]

Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Euroopa Majanduskomisjoni (UN/ECE) eeskiri nr 78 [---] [2015/145]

Euroopa Ühenduse ja Jaapani vastastikuse tunnustamise lepinguga loodud ühiskomitee otsus nr 3/JP/2018 [---] [2019/347]

i) Institutsioonidevahelised kokkulepped

Institutsioonidevahelised kokkulepped reguleerivad ELi institutsioonide vaheliste konsultatsioonide ja koostöö teatavaid aspekte ning nendeni jõudmiseks tuleb saavutada konsensus – seega on tegu teatavat laadi ühise kodukorraga.

Institutsioonid otsustavad avaldada need kokkulepped kas L-seerias või C-seerias, sõltuvalt nende kontekstist, käsitusala ja mõjust.

L III Muud aktid

Euroopa Majanduspiirkond

Siia rubriiki kuuluvad järgmised aktid:

- Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) raames vastu võetud otsused:

EMP ühiskomitee otsus nr 159/2014 [---] [2015/94]

- Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (EFTA) raames vastu võetud otsused:

EFTA järelevalveameti otsus nr 226/17/COL [---] [2018/564]

EFTA riikide alalise komitee otsus nr 2/2015/AK [---] [2015/2024]

- EFTA kohtu kodukord

Nendel aktidel, v.a EFTA kohtu kodukord, on kaks numbrit (vt ka punkt 1.2.2, „[Topeltnummerdamine](#)“).

Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (EFTA) raames vastu võetud otsuste numbris on aastaarv kahekohaline: nr 226/17/COL (COL tähistab järelevalveametit – College of the Surveillance Authority).

Parandused

Parandused võivad puudutada ainult osa keeleversioone ning olla pikkuse ja sisu poolest keeleversiooniti erinevad. Need on ainukesed ELTs avaldatavad dokumendid, mis võivad keeliti erineda.

Parandusi ei nummerdata, sest neid ei loeta eraldiseisvateks aktideks. Siiski antakse neile *Euroopa Liidu Teataja* number AAAA/9NNNN, kus viiekohaline järjenumber algab alati numbriga 9.

2023/90103

17.11.2023

Komisjoni 9. novembri 2023. aasta rakendusotsuse (EL) 2023/2484 (millega muudetakse rakendusotsust 2012/715/EL seoses Taiwani kandmisega kõnealuse otsusega kehtestatud kolmandate riikide loetellu) parandus

(Euroopa Liidu Teataja L, 2023/2484, 10. november 2023)

1.3. C-seeria

C-seeria sisaldab väga erinevaid dokumente, mis on rühmitatud rubriikidesse ja alamrubriikidesse.

1.3.1. Aktide liigitamine

Euroopa Liidu Teataja C-seeria sisaldab väga erinevaid dokumente. Alljärgnevalt on esitatud mittetäielik loetelu rubriikide ja alamrubriikide kaupa rühmitatud dokumentidest (loetelu järjekorra kohta vt [Euroopa Liidu Teataja ülesehitus EUR-Lexis](#)).

Euroopa Liidu Teataja C-seeria

C I Resolutsioonid, soovitusel ja arvamused

- Resolutsioonid
- Soovitused
- Arvamused

C II Teatised

- Institutsioonidevahelised kokkulepped
- Ühisavaldused
- Euroopa Liidu institutsioonide, organite ja asutuste teatised

C III Ettevalmistavad aktid

- Liikmesriikide algatused
- Euroopa Parlament
- Nõukogu
- Euroopa Komisjon
- Euroopa Liidu Kohus
- Euroopa Keskpang
- Kontrollikoda
- Liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja
- Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
- Regioonide Komitee
- Euroopa Investeeringupank
- Euroopa Liidu asutused

C IV Teave

- Teave Euroopa Liidu institutsioonidelt, organitelt ja asutustelt
- Teave liikmesriikidelt

- Euroopa Majanduspiirkonda käsitlev teave (kõigepealt institutsioonide teave ja seejärel liikmesriikide teave)
- Teave kolmandatelt riikidelt

C V Teated

- Haldusmenetlused
- Kohtumenetlused
- Ühise kaubanduspoliitika rakendamisega seotud menetlused
- Konkurentsipoliitika rakendamisega seotud menetlused
- Muud aktid

Alamrubriikides liigitatakse aktid omakorda autor-institutsioonide järjekorra alusel (vt [punkti 3.4.2](#)).

1.3.2. Aktide nummerdamine

Avaldamise number

C-seerias avaldatud dokumentidele, välja arvatud parandustele, annab väljaannete talitus avaldamise numbrid.

Avaldamise number sisaldab järgmist:

- täht C, mis vastab C-seeriale;
- avaldamise aasta, mis on neljakohaline;
- aastapõhine järjenumbr, mis koosneb nii paljudest numbritest kui vaja.

C/AAAA/N

See number on pealkirja all keskel ja sulgudes.

Avaldamise number on identne *Euroopa Liidu Teataja* päises esitatava *Euroopa Liidu Teataja* numbriga.

Enne 1. oktoobrit 2023

Avaldamise number sisaldas järgmist:

- ilmumise aastat:
 - kuni 31. detsembrini 1998 aastaarvu kaks viimast numbrit;
 - alates 1. jaanuarist 1999 neljakohaline aastaarv;
- ELT numbrit;
- ELTs avaldamise järjenumbrit:

98/C 45/01
2010/C 2/08

Erinumber

Teatavatel dokumentidel on pealkirjas oma number:

- seadusandliku tavamenetluse kohaselt vastu võetud nõukogu seisukohad:

nõukogu esimese lugemise seisukoht (EL) nr 11/2010

NB! Varem, kaasotsustamismenetluse ajal oli tegemist nõukogu ühiste seisukohtadega:

nõukogu ühine seisukoht (EÜ) nr 14/2005

- riigibi:

riigibi C 32/09

NB! Ettevaatust numbritega: C 55/99, C 55/2000 (neli numbrit ainult 2000. aastal), C 55/01.

- Euroopa Kohtu, Üldkohtu ja Avaliku Teenistuse Kohtu lahendid:

kohtuasi C-187/10 (*Euroopa Kohus*)

kohtuasi T-211/10 (*Üldkohus – alates 15.11.1989*)

kohtuasi F-29/10 (*Avaliku Teenistuse Kohus – 23. juulist 2005 kuni 31. augustini 2016*)

enne 15. novembrit 1989 (ainult Euroopa Kohtu puhul): kohtuasi 84/81

NB! Avaliku Teenistuse Kohus, mis loodi 2004. aastal, lõpetas tegevuse 1. septembril 2016, olles andnud oma pädevuse üle Üldkohtule.

- kontrollikoja arvamused ja eriaruanded:

arvamus nr 01/2022 (enne 1. jaanuari 2022: arvamus nr 1/2021)

eriaruanne nr 02/2022 (enne 1. jaanuari 2022: eriaruanne nr 2/2021)

- EFTA kohtu lahendid:

kohtuasi E-5/10

- avalike konkursside teated (avaldati C ... A-seerias kuni 30. septembrini 2023):

EPSO/AD/177/10

- vabade ametikohtade teated:

KOM/2010/10275

- sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise halduskomisjoni otsused:

Otsus nr H8, 17. detsember 2015 (ajakohastatud väiksemate tehniliste selgituste lisamiseks 9. märtsil 2016), milles käsitletakse sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise halduskomisjoni andmetöötlaste tehnilise komisjoni töökorda ja koosseisu

- asutuste paranduseelarved:

Euroopa Ravimiameti 2010. eelarveaasta tulude ja kulude kalkulatsioon – 1. paranduseelarve

- ettepanekute esitamise kutsed:

ettepanekute esitamise kutse IX-2011/01 – „Toetused Euroopa tasandi erakondadele“

NB! Kuni 23. juulini 2002 (ESTÜ asutamislepingu kehtivusaja lõpp) eksisteerisid ka nõukogu nõusolekud.

Nõusolek nr 22/96

Nõusolek nr 6/2002

1.3.3. Sisu

C I Resolutsioonid, soovitused ja arvamused

Siia kuuluvad järgmised aktid:

- resolutsioonid (nt Euroopa Parlamendi (muud kui seadusandlikud) resolutsioonid, nõukogu ja nõukogus kokku tulnud Euroopa Liidu liikmesriikide valitsuste esindajate resolutsioonid, nõukogu resolutsioonid, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee resolutsioonid, Euroopa Regioonide Komitee resolutsioonid);
- soovitused (nt Euroopa Parlamendi soovitused nõukogule, nõukogu soovitused, komisjoni soovitused, Euroopa Keskpanga soovitused);
- arvamused, mille esitamine ei ole kohustuslik (nt nõukogu arvamused, komisjoni arvamused, Euroopa Keskpanga arvamused, kontrollikoja arvamused, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamused, Euroopa Regioonide Komitee arvamused, Euroopa Andmekaitseinspektori arvamused).

C II Teatised

Siia kuuluvad järgmised aktid:

- institutsioonidevahelised kokkulepped (k.a neid kokkuleppeid muutvad otsused); institutsioonid otsustavad avaldada need kas L-seerias või C-seerias, sõltuvalt nende kontekstist, käsitluselast ja mõjust;
- ühisdeklaratsioonid;
- Euroopa Liidu institutsioonide, organite ja asutuste teatised (nt teatavad Euroopa Parlamendi otsused, nõukogu teatised, komisjoni otsused, komisjoni teatised, ühtsed põllukultuuride sordilehed, kombineeritud nomenklatuuri (CN) selgitavad märkused, kombineeritud nomenklatuuri ühtne kohaldamine, teatatud koondumiste aktsepteringud, eelteatised koondumiste kohta, riigiabi lubamised, haldusüksuste otsused, menetluste algatamised jne).

C III Ettevalmistavad aktid

Siia kuuluvad järgmised aktid:

- liikmesriikide algatused;
- institutsioonide, organite ja asutuste ettevalmistavad aktid (nt Euroopa Parlamendi seisukohad ja seadusandlikud resolutsioonid; nõukogu seisukohad; Euroopa Keskpanga arvamused, mille esitamine on kohustuslik, ja soovitused; kontrollikoja arvamused, mille esitamine on kohustuslik; Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamused, mille esitamine on kohustuslik; Euroopa Regioonide Komitee arvamused, mille esitamine on kohustuslik; jm).

C IV Teave

Siia kuuluvad järgmised aktid:

- teave Euroopa Liidu institutsioonidelt, organitelt ja asutustelt (nt nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate avaldused, nõukogu aktid, nõukogu otsused, nõukogu aastaaruanded, erinevate institutsioonide ja organite eelarvehalduse ja finantsjuhtimise aruanded, Euroopa Parlamendi osaistungjärkude protokollid, Euroopa Parlamendi otsused, komisjoni otsused, komisjoni teatised, euro vahetuskursid, müügilubasid käsitlevate Euroopa Liidu otsuste kokkuvõtted, Euroopa Liidu Kohtu kohtunike määramised, kontrollikoja aastaaruanded, kontrollikoja aruanded, Euroopa Keskpanga rakendatavad intressimäärad, komisjoni sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise halduskomisjoni otsused, teave asutustelt, asutuste töökorrad);
- teave liikmesriikidelt (nt liikmesriikide esitatav teave riigiabi kohta, avaliku teenindamise kohustused, liikmesriikide kohtute kohtuotsuste väljavõtted,

- ELi kaubavarude kokkuvõtted, siseriiklikud menetlused, toodete loetelud, teavitamiskorrad, teavitatud organite nimekirjad, riigiabi, turuleviimise teated jne);
- Euroopa Majanduspiirkonda käsitlev teave (kõigepealt institutsioonide teave (EMP ühiskomitee, EFTA järelevalveamet, EFTA riikide alaline komitee) ning seejärel EMP ja EFTA liikmesriikide teave);
 - teave kolmandatelt riikidelt.

C V Teated

Siia kuuluvad järgmised aktid:

- haldusmenetlused (nt konkursiteated, ametissenimetamised, vabad ametikohad, konkursikutsed, kandideerimise kutsed, pakkumismenetluste teadaanded, avalike konkursside juhendid, reservnimekirjad jne);
- kohtumenetlused (Euroopa Liidu Kohtu kohtuasjade teatised, EFTA kohtu kohtuasjade teatised jne);
- ühise kaubanduspoliitika rakendamisega seotud menetlused (arvamused dumpinguvastaste menetluste kohta, ettepanekud kaebuste menetluse lõpetamiseks, teated subsiidiumivastaste menetluste algatamise kohta, teated tasakaalustavate meetmete kohta jne);
- konkurentsipoliitika rakendamisega seotud menetlused (riigiabi, eelteatised koondumiste kohta, liikmesriikide valitsuste teadaanded, kaebuste kättesaamise tõendid jne);
- muud aktid (nt teatised loetellu kantud isikutele, rühmitustele ja üksustele, taotluste avaldamised, spetsifikaatide koondokumentide avaldamised, avaliku arutelu teadaanded, pakkumismenetluse teatised, teadaanded liikmesriikide taotluste kohta jne).

Parandused

Parandused võivad puudutada ainult osa keeleversioone ning olla pikkuse ja sisu poolest keeleversiooniti erinevad.

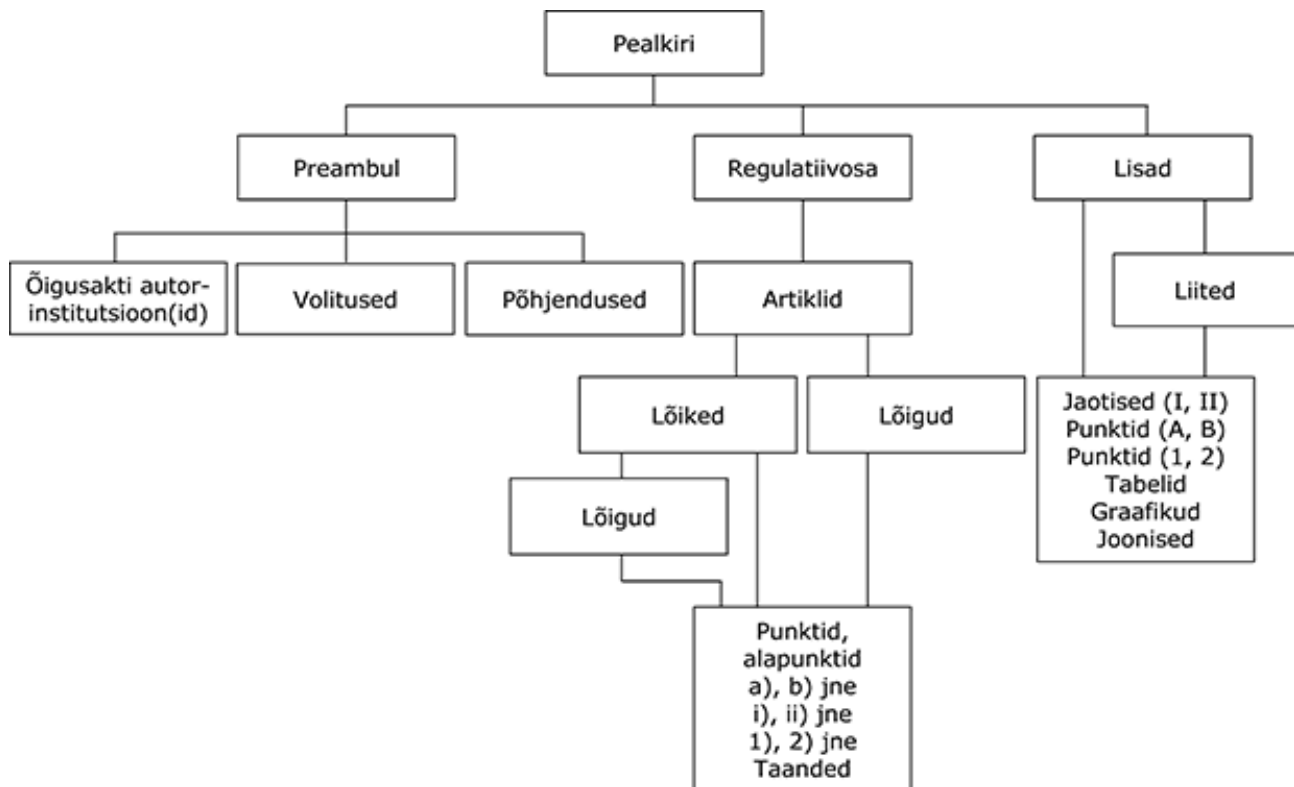
Parandustele avaldamise numbrit ei anta. Küll aga antakse neile *Euroopa Liidu Teataja* number AAAA/9NNNN, kus viiekohaline järjenumbr algab alati numbriga 9.

NB! Ratifitseerimata ja konsolideeritud aluslepingud ning aluslepingute parandused avaldatakse C-seerias ilma ühegi rubriigi alla paigutamata.

2.

Õigusakti ülesehitus

Joonis kajastab õigusakti põhistruktuuri. Osad, jaotised, peatükid ja jaod võivad esineda keerulisemate tekstide preambulis, regulatiivosas ja lisades.

2.1. Pealkiri

Akti täispealkiri koosneb järgmisest:

- akti autor-institutsiooni(de) nimetus(ed);
- akti liik (määrus, direktiiv jne);
- akti number (st asjakohane lühend või lühendid (EL; Euratom; EL, Euratom; ÜVJP), aasta ja järjenumbr);
- vastuvõtmise kuupäev (Euroopa Parlamendi ja nõukogu ühiselt vastu võetud aktide puhul allakirjutamise kuupäev);
- teema;
- topeltnumbriga akti pealkirjas esitatakse autori antud number (vt punkt 1.2.2, „[Topeltnummersdamine](#)“).

Pealkirjale osutamise reeglid on sätestatud [punktis 3.2](#).

Kui akti pealkirja on muudetud muu aktiga või selle kohta on avaldatud parandus, osutatakse edaspidi alati muudetud või parandatud pealkirjale.

NB! Akti esimesel leheküljel pealkirja all võib esineda märge „koodifitseeritud tekst“ või „uuesti sõnastatud“. See fraas on alati poolpaksus kirjas, väikeste tähtedega, pealkirja all ja sulgudes. Seda ei esitata aktile viitamise korral.

2.2. Preambul

Preambul hõlmab kogu selle osa, mis jääb õigusakti pealkirja ja regulatiivosa vahele.

2.2.1. Volitused

Volitused esitatakse järgmises järjekorras ja need kajastavad järgmist:

- 1) akti õiguslik alus:
 - a) esmase õiguse aktid (aluslepingud, ühinemisaktid, aluslepingutele lisatud protokollid) ja rahvusvahelised lepingud (lepingud, protokollid, konventsioonid), mis moodustavad asjaomase akti üldise aluse:

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, [eriti selle artiklit/artikleid ...,]

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, [eriti selle artiklit/artikleid ...,]

võttes arvesse Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingut, [eriti selle artiklit/artikleid ...,]

võttes arvesse Austria, Soome ja Rootsi ühinemisakti

Lepingute lühendeid volitustes ei esitata.

Kui osutatakse rohkem kui ühele aluslepingule, esitatakse need eraldi ridadel järgmises järjekorras: Euroopa Liidu leping, Euroopa Liidu toimimise leping, Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamisleping.

Esmase õiguse aktidele osutatakse ilma allviiteta. Rahvusvahelise õiguse aktidele ja nende protokollidele võib viidata lühivormi ja allviitega;

- b) vajaduse korral teisese õiguse aktid, mis moodustavad asjakohase akti erilise aluse. Sellise akti täispealkirjale järgneb allviide *Euroopa Liidu Teatajale*, kus see akt avaldati:

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. mai 2010. aasta direktiivi 2010/30/EL energiamõjuga toodete energia- ja muude ressursside tarbimise näitamise kohta märgistuses ja ühtses tootekirjelduses ⁽¹⁾,
[---]

⁽¹⁾ ELT L 153, 18.6.2010, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2010/30/oj>.

- 2) ettevalmistavad aktid (nt ettepanekud, algatused, taotlused, soovitusel, nõusolekud ja arvamused, mis põhinevad aluslepingutel), millele võib järgneda allviide:

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,
võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust ⁽¹⁾,
võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽²⁾,
[---]

⁽¹⁾ 5. mai 2010. aasta aramus (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata).

⁽²⁾ 17. veebruari 2010. aasta aramus (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata).

Kui aluslepinguga nähakse ette mingi asutuse või organiga konsulteerimine ning kui konsulteerimise tulemusel esitatakse aramus, sõnastatakse asjaomane volitus „võttes arvesse [---] arvamust“ ning lisatakse allviide ELT-le või selle puudumise korral järgmine allviide: „Aramus on esitatud [---]“ (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata).“

Kui aluslepinguga nähakse ette mingi asutuse või organiga konsulteerimine, kuid konsulteerimise tulemusel arvamust ei esitata, sõnastatakse asjaomane volitus järgmiselt: „pärast konsulteerimist [---]“ (ilma allviiteta ja muude täpsustusteta);

3) seadusandlike aktide puhul:

a) akti eelnõu edastamine liikmesriikide parlamentidele:

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

b) järgitud menetlus:

i) seadusandlik tavamenetlus:

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽³⁾,
[---]

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 10. märtsi 2009. aasta seisukoht (ELT C 87 E, 1.4.2010, lk 191) ja nõukogu 15. veebruari 2010. aasta esimese lugemise seisukoht (ELT C 107 E, 27.4.2010, lk 1). Euroopa Parlamendi 7. juuli 2010. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 8. novembri 2010. aasta otsus.

ii) seadusandlik tavamenetlus koos lepituskomiteega:

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt, arvestades lepituskomitees 24. jaanuaril 2011 heakskiidetud ühist teksti ⁽²⁾,
[---]

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 23. aprilli 2009. aasta seisukoht (ELT C 184 E, 8.7.2010, lk 312), nõukogu 11. märtsi 2010. aasta esimese lugemise seisukoht (ELT C 122 E, 11.5.2010, lk 1), Euroopa Parlamendi 6. juuli 2010. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata), nõukogu 31. jaanuari 2011. aasta otsus ja Euroopa Parlamendi 15. veebruari 2011. aasta seadusandlik resolutsioon (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata).

iii) seadusandlik erimenetlus:

toimides seadusandliku erimenetluse kohaselt

Eestikeelsetes aktides algavad volitused väiketähga ja lõpevad komaga, v.a viimane volitus, kui see on lihtfraas:

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust ⁽²⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

Kui aga viimane volitus on liitfraas, lõpeb ka see volitus komaga:

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiivi 2009/16/EÜ, mis käsitleb sadamariigi kontrolli, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 10 lõiget 3 ja artiklit 27,

ning arvestades järgmist:

2.2.2. Põhjendused

Põhjendustes põhjendatakse regulatiivosa (s.o artiklite) põhisätteid.

Põhjendused algavad sissejuhatava lausega „ning arvestades järgmist:“. Nad on nummerdatud ning iga põhjenduse iga lause algab suurtähga ja lõpeb punktiga, v.a viimase põhjenduse viimane lause, mis lõpeb komaga.

a) Põhjendused esitatakse järgmiselt:

ning arvestades järgmist:

- (1) Määruses (EÜ) nr 763/2008 on sätestatud [---].
- (2) Komisjonile (Eurostatile) liikmesriikide poolt edastatud andmete kvaliteedi hindamiseks on vaja määratleda [---].
[---]
- (4) Käesoleva määrusega ettenähtud meetmed on kooskõlas Euroopa statistikasüsteemi komitee arvamusega,

Tekstis osutatakse põhjendustele järgmiselt:

põhjenduses 1, põhjenduses 2 jne.

b) Kui õigusaktil on ainult üks põhjendus, esitatakse see ilma taande ja numbrita. Sissejuhatav lause „ning arvestades järgmist:“ paikneb eraldi real. Põhjendus lõpeb komaga:

ning arvestades järgmist:

Selleks et katta määruse (EL) 2019/1700 I lisas sätestatud asjakohaste alamteemadega seotud statistikavajadusi, peaks komisjon täpsustama info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kasutamise valdkonna andmekogumi muutujate arvu ja nimetused vaatlusaastaks 2023,

NB! — Kuni 6. veebruarini 2000 algasid põhjendused väiketähega ja lõppesid semikooloniga (seda esitusviisi kasutatakse nõukogu teatavates aktides tänaseni):

ning arvestades, et:

ühenduse poliitika rakendamine [---]; (*esimene ja sellele järgnevad põhjendused*)

seepärast on vaja luua [---], (*viimane põhjendus*)

Kuna põhjendused olid üldjuhul nummerdamata, viidati neile järgmiselt: esimene, teine, kolmas jne põhjendus.

Mõnikord, peamiselt dumpinguvastases tekstis, algasid põhjendused saatelausega ja olid nummerdatud; iga põhjendus algas suurtähega ja lõppes punktiga (sellest tuleneb praegune tava).

1998. aasta detsembrist kuni 6. veebruarini 2000 kestis üleminekuperiood, mil olid kasutusel mõlemad vormistusviisid.

— Euroopa Parlamendi resolutsioonides eelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta, mis avaldatakse L-seerias, algavad volitused kriipsuga ning põhjendused ei ole nummerdatud, vaid algavad tähega:

- võttes arvesse Euroopa Politseikolledži 2008. aasta lõplikku raamatupidamise aastaaruannet,
- võttes arvesse kontrollikoja aruannet Euroopa Politseikolledži 2008. eelarveaasta raamatupidamise aastaaruande kohta koos kolledži vastustega,
- võttes arvesse nõukogu 16. veebruari 2010. aasta soovitusi,

A. arvestades, et kolledž [---];

B. arvestades, et kontrollikoda [---];

2.3. Artiklid (regulatiivosa)

Üldist

Regulatiivosa, mis moodustab akti normatiivosa, on jagatud artikliteks. Kui regulatiivosa on lihtne ega ole jagatav artiklitesse, esitatakse see „ainsas artiklis“.

NB! Kui aktis on rohkem kui üks artikkel, on artiklid nummerdatud (artikkel 1, artikkel 2, artikkel 3 jne). Numeratsioon peab olema järjepidev regulatiivosa algusest kuni lõpuni.

Artiklid võivad olla rühmitatud osadeks, jaotisteks, peatükkideks ja jagudeks (vt [punkti 2.7](#) „Õigusakti jaotised“).

Iga artikkel võib olla jagatud lõigeteks (nummerdatud araabia numbritega), lõikudeks (nummerdamata), punktideks, taaneteks ja lauseteks.

Artikkel võib koosneda ühest või mitmest lausest, mis moodustavad ühe või mitu lõiget või lõiku. Lõiked on nummerdatud araabia numbritega ja numbri järel on punkt (ei tohi segi ajada punkti numbriga, mille järel on sulg). Lõigud on nummerdamata. (Inglise keeles kasutatakse lõike kohta terminit „numbered paragraph“ ja lõigu kohta „unnumbered paragraph“ või „subparagraph“ olenevalt artikli ülesehitusest. Prantsuse keeles on lõige „paragraphe“ ja lõik „alinéa“.) Lõiked võivad jaguneda omakorda lõikudeks. Lõiked ja lõigud võivad jaguneda punktideks ja/või taaneteks. (Vt artikli jaotuselementide mõisteid [punkti 2](#) skeemist, [punktist 2.7](#) ja [kokkuvõtlikust tabelist „Õigusakti ülesehitus“](#)).

Viimane artikkel (direktiivides ja otsustes)

Direktiivide ja otsuste regulatiivosa viimases artiklis nimetatakse akti adressaadid.

Direktiivid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

või

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele kooskõlas aluslepingutega.

(Seda kasutatakse juhul, kui õigusakt ei ole adresseeritud kõikidele liikmesriikidele, näiteks liikmesriikidele, kus ei ole kasutusel euro vms.)

või

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele, (näiteks: kus on siseveekogud vastavalt artikli 1 lõikele 1).

või

Käesolev direktiiv on adresseeritud [*liikmesriigi täielik (ametlik) nimi*].

Otsused

- Kõikidele liikmesriikidele adresseeritud otsuste puhul:

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele.

- Teatavatele liikmesriikidele adresseeritud otsuste puhul:

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele kooskõlas aluslepingutega.

või

Käesolev otsus on adresseeritud [*liikmesriigi/-riikide täielik (ametlik) nimi*].

- Teatavatele isikutele adresseeritud otsuste puhul:

Käesolev otsus on adresseeritud [*isiku täielik nimi ja aadress*].

NB! – Esitatakse liikmesriikide täisnimed protokollilises järjekorras:

Käesolev otsus on adresseeritud Saksamaa Liitvabariigile, Itaalia Vabariigile ja Rumeeniale.

- Adressaadid esitatakse ka Euroopa Keskpanka suunistes:

Käesolev suunis on adresseeritud kõikidele eurosüsteemi keskpankadele.

2.4. Määruste kohaldatavuse säte

Määrustes järgneb viimasele artiklile järgmine lause:

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.
või
Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav liikmesriikides kooskõlas aluslepingutega.
(Seda kasutatakse juhul, kui õigusakt ei ole adresseeritud kõikidele liikmesriikidele, näiteks liikmesriikidele, kus ei ole kasutusel euro (vt nt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1210/2010), tõhustatud koostöö korral vms.)

See lause ei ole osa viimasest artiklist ning selle tüpograafiline esitusviis on teistsugune. See on paigutatud eraldi ja joondatud keskele väiksema tekstilaiusega kui artiklite tekst.

2.5. Lõppsätted (koht, kuupäev ja allkiri)

Akt lõpeb järgmiselt:

- allakirjutamise koht ja aeg;
- allkiri.

Koht ja aeg

Teisese õiguse aktides esitatakse koht ja aeg järgmiselt:

Brüssel, 1. september 2010

See on akti allakirjutamise (Euroopa Parlamendi ja nõukogu ühiselt vastu võetud aktide puhul) või vastuvõtmise (teiste aktide puhul) kuupäev.

Aluslepingutes, rahvusvahelistes lepingutes jne kirjutatakse kuupäev sõnadega välja.

Sõlmitud kahe tuhande kümnenda aasta märtsikuu kahekümne neljandal päeval Brüsselis kahes ingliskeelses eksemplaris.

Akti allakirjutamise koht on kas Brüssel (tavaliselt), Luxembourg (kus nõukogu kohtub aprillis, juunis ja oktoobris), Strasbourg (Euroopa Parlamendi puhul, k.a juhul, kui ta kirjutab alla koos nõukoguga) või Frankfurt Maini ääres (enamiku Euroopa Keskpanga aktide puhul).

Allkirjad (mitteammandav loetelu)

teisese õiguse aktides:

Euroopa Parlament	Euroopa Ülemkogu	Nõukogu
<i>Euroopa Parlamendi nimel</i> <i>president</i>	<i>Euroopa Ülemkogu nimel</i> <i>eesistuja</i>	<i>Nõukogu nimel</i> <i>eesistuja</i>
[eesnime esitähth (-tähed) ja perekonnanimi]	[eesnime esitähth (-tähed) ja perekonnanimi]	[eesnime esitähth (-tähed) ja perekonnanimi]

Komisjon		
Määrused, direktiivid, adressaadita otsused		Adressaadiga otsused
<i>Komisjoni nimel</i> <i>president</i> [täisnimi]	<i>Komisjoni nimel</i> <i>presidendi eest</i> <i>komisjoni liige</i> [täisnimi]	<i>Komisjoni nimel</i> <i>asepresident</i> [täisnimi]
<i>Komisjoni nimel</i> <i>presidendi eest</i> <i>asepresident</i> [täisnimi]	<i>Komisjoni nimel</i> <i>presidendi eest</i> <i>... peadirektoraadi</i> <i>peadirektor</i> [täisnimi]	<i>Komisjoni nimel</i> <i>komisjoni liige</i> [täisnimi]

EMP Ühiskomitee	Euroopa Keskpank	
	Määrused, suunised	Otsused, soovitused
<i>EMP Ühiskomitee nimel</i> <i>eesistuja</i> [täisnimi]	<i>EKP nõukogu nimel</i> <i>EKP president</i> [täisnimi]	<i>EKP president</i> [täisnimi]
	<i>EKP juhatuse nimel</i> <i>EKP president</i> [täisnimi]	

NB! Eestikeelsetes aktides on nimi alati kõige lõpus. Teistes keeltes (v.a läti keel) on nimi institutsiooni ja ametikoha vahel, kui tegemist ei ole presidendi ega eesistujaga.

rahvusvahelistes lepingutes:

Lepingud, protokollid, konventsioonid	
<i>Euroopa Liidu nimel</i> [allkiri]	<i>Liikmesriikide nimel</i> [allkiri]

Kirjavahetuse vormis lepingud	
<i>Euroopa Liidu Nõukogu nimel</i>	<i>Euroopa Liidu nimel</i>

Allkirjade kohta vt ka kokkuvõtlikke tabeleid esimese osa lõpus.

2.6. Lisad

Akti lisa sisaldab tavaliselt eeskirju või tehnilisi andmeid, mida praktilistel kaalutlustel ei kajastata regulatiivosas ning mis on sageli esitatud loetelu või tabelina.

Regulatiivosas peab olema selgelt viidatud (näiteks: „loetletud lisa“, „sätestatud lisa“, „esitatud lisa“) selle sätete ja lisa seosele.

Kuigi lisade vormistamise reeglid ei ole rangelt kindlaks määratud, liigendatakse need üldjuhul araabia numbritega tähistatud punktideks, millele järgneb punkt igal tasandil (nt „10.2.3.“).

2.7. Õigusakti jaotised

Jaotised	Nummerdamine	Viitamine tekstis
Õigusaktid		
Preambul ⁽¹⁾		
volitus ⁽¹⁾		esimeses volituses, teises volituses jne
nummerdatud põhjendus ⁽¹⁾	(1), (2) jne	põhjenduses 1, 2 jne ⁽²⁾
nummerdamata põhjendus ⁽¹⁾		esimeses põhjenduses ⁽²⁾
Regulatiivosa ⁽³⁾		
artikkel ⁽³⁾	Ainus artikkel Artikkel 1, 2 jne	ainsas artiklis artiklis 1, 2 jne
lõige ⁽³⁾	1., 2. jne	lõikes 1, 2 jne (kui lõige on samas artiklis) artikli 2 lõikes 1 (viitab lõikele, mis ei ole sellesamas artiklis)
lõik ⁽⁴⁾		esimeses, teises, kolmandas jne lõigus [artikli 1 lõike 1] teises lõigus [artikli 1] esimeses lõigus
punkt ⁽³⁾	a), b) jne i), ii), iii), iv) jne 1), 2) jne	punktis a, b jne punktis i, ii, iii, iv jne punktis 1, 2 jne
alapunkt ⁽³⁾	a), b) jne i), ii), iii), iv) jne	alapunktis a, b jne alapunktis i, ii, iii, iv jne [artikli 1 lõike 1 esimese lõigu punkti a] alapunkti i alapunktis 1
taane ⁽⁵⁾	–	esimeses, teises jne taandes [artikli 1 lõike 1 esimese lõigu punkti a alapunkti i alapunkti 1] esimeses taandes
Lisa		
	I, II jne lisa (või A, B jne lisa)	I, II jne lisas (või A, B jne lisas)
Liide		
	1., 2. jne liide	1., 2. jne liites
Teised jaotised		
osa	I, II jne osa (või esimene osa, teine osa jne) ⁽⁶⁾	I, II jne osas
jaotis	I, II jne jaotis	I, II jne jaotises [I osa] I jaotises
peatükk	I, II jne peatükk (või 1., 2. jne peatükk) (<i>mitte</i> : esimene peatükk)	I, II jne peatükis (või 1., 2. jne peatükis) [I osa I jaotise] I peatükis
jagu	1., 2. jne jagu (<i>mitte</i> : esimene jagu)	1., 2. jne jaos [I osa I jaotise I peatüki] 1. jaos
punkt ⁽⁷⁾	I, II jne (või A, B jne) I. (või A. või 1.) ⁽⁶⁾	I punktis (või punktis A või punktis 1)

(1) Vt punkti 2.2.

(2) Enne 7. veebruari 2000, kui põhjendused olid nummerdamata: esimeses, teises jne põhjenduses.

(3) Kui artiklid, nummerdatud lõiked või muud jaotuselemendid, mis on tähistatud numbri või tähega, on lisatud olemasoleva õigusakti regulatiivossa, tähistatakse neid sama numbri või tähega mis eelnevas alajaotises, lisades tähe „a“, „b“, „c“, „d“ jne. Vt ka punkti 3.3.2.

(4) Neil jaotistel ei ole numbrit ega muud tähist; viitamisel kasutatakse järgarvõnu.

(5) Enne XMLi-põhise dokumentide koostamise tööriista EdiT kasutuselevõttu 2021. aastal oli võimalik kasutada loeteludes esimese tasandi tähistamiseks ka taandeid.

(6) Võimalikud on ka muud jaotised, mispuhul järgitakse lähteteksti.

(7) Kasutatakse teatud soovitusel, resolutsioonides, deklaratsioonides ja aruannetes.

- NB!*
- Kokkuvõetusõna sisaldavad sissejuhatavad laused lõpevad kooloniga ja neile järgnevad jaotised algavad väikese tähega.
 - Tabel ei ole struktureeritud kindla reegli järgi. Jaotiste järjekord võib erineda sõltuvalt tekstist.

3.

Toimetamise reeglid

ELTs avaldatavate aktide toimetamise reeglid on ranged.

Euroopa Liidu Teatajas avaldatav tekst peab olema olema Euroopa Liidu igas [ametlikus keeles](#).

Euroopa Liidu Teataja kõikide keeleversioonide küljendus on ühesugune, mis tähendab seda, et erinevates ametlikes keeltes avaldatud tekstid asuvad ühe ELT numbri piires samadel lehekülgedel.

Euroopa Liidu Teatajas avaldatavad aktid peavad vastama ka käesoleva stiiljuhendi [kolmandas](#) ja [neljandas](#) osas ning [lisades](#) kehtestatud reeglitele, eriti suure ja väikese algustähe (k.a komiteed, komisjonid), lühendite, aadresside jm osas.

3.1. Osutamine *Euroopa Liidu Teatajale*

Inglise ja prantsuse keeles kasutatakse kolme nimekuju: täisnime, lühinime ja lühendeid. Täisnimi inglise keeles on *Official Journal of the European Union* ja prantsuse keeles *Journal officiel de l'Union européenne* (kursiivis) ning seda kasutatakse tekstis, akti jõustumise sättes ja parandustes, kui viidatakse teksti esialgsele ilmumisele. Lühinimi inglise keeles on Official Journal ja prantsuse keeles Journal officiel (ei ole kursiivis) ning seda kasutatakse sellistes allviidetes nagu „See page ... of this Official Journal.“ ja „Not yet published in the Official Journal.“, prantsuse keeles „Voir page ... du présent Journal officiel.“ ja „Non encore paru au Journal officiel.“, ning vähem ametlikes tekstides. Ingliskeelsed lühendid on OJ L, OJ C ja OJ S ning prantsuskeelsed JO L, JO C ja JO S.

Eesti keeles on kasutusel ainult täisnimi ja lühendid.

Täisnimi on *Euroopa Liidu Teataja* (kursiivis).

Täisnime kasutatakse:

- a) tekstis:

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve juhatus nimetab ametisse apellatsiooninõukogu kaks liiget ja kaks asendusliiget komisjoni esitatud nimekirja alusel pärast avaliku osalemiskutse avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* ja olles konsulteerinud järelevalvenõukoguga.

- b) sättes, kus viidatakse akti jõustumisele:

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

- c) parandustes pealkirja all, kui viidatakse teksti esialgsele ilmumisele *Euroopa Liidu Teatajas*;

- dokumentide puhul, mis on avaldatud ajavahemikus 1. veebruarist 2003 kuni 30. septembrini 2023:

(*Euroopa Liidu Teataja L 107, 25. aprill 2015*)

(*Euroopa Liidu Teataja C 275, 4. august 2023*)

- dokumentide puhul, mis on avaldatud pärast 30. septembrit 2023:

(*Euroopa Liidu Teataja L, 2023/2122, 18. oktoober 2023*)

(*Euroopa Liidu Teataja C, C/2023/100, 6. oktoober 2023*)

- d) järgmistes allviidetes:

(1) Vt käesoleva *Euroopa Liidu Teataja* lk [---].

(2) *Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata.

NB! Enne 1. veebruari 2003 nimetati *Euroopa Liidu Teatajat Euroopa Ühenduste Teatajaks*.

Euroopa Liidu Teataja eriväljaandes avaldatud akti paranduse puhul lisatakse algse avaldamise viite alla eriväljaande viide:

(Euroopa Ühenduste Teataja L 95, 21. aprill 1993)

(Eestikeelne eriväljaanne, peatükk 15, köide 2, lk 288)

Lühendid on ELT L, ELT C, ELT S. L ... I-, C ... A-, C ... I-seeria ei ole enam kasutusel alates 1. oktoobrist 2023 ja C ... E-seeria ei ole enam kasutusel 1. aprillist 2014.

Lühendeid kasutatakse:

a) ülejäänud allviidetes:

(1) ELT L, 2023/2387, 2.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2023/2387/oj.

(2) ELT C, C/2023/90, 2.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/90/oj>.

b) tabelites:

ELT L, 2023/2387, 2.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2023/2387/oj

Euroopa Ühenduste Teataja lühend on EÜT.

NB! Läbi aegade on viitamise viis varieerunud:

– enne 1. juulit 1967 on lehekülgede numeratsioon jooksev. Leheküljenumbriale järgnevad aasta kaks viimast numbrit:

EÜT 106, 30.10.1962, lk 2553/62

– alates 1. juulist 1967 algab iga EÜT 1. leheküljega:

EÜT 174, 31.7.1967, lk 1

– 1. jaanuaril 1968 luuakse [L- ja C-seeria](#):

EÜT L 32, 6.2.1968, lk 6

EÜT C 1, 12.1.1968, lk 1

– 1. jaanuaril 1978 luuakse [S-seeria](#):

EÜT S 1, 7.1.1978, lk 1

– 1. jaanuaril 1991 luuakse [C ... A-seeria](#) (ei ole 1. oktoobrist 2023 enam kasutusel):

EÜT C 291 A, 8.1.1991, lk 1

– 31. augustil 1999 luuakse [C ... E-seeria](#) (1. aprillist 2014 ei ole enam kasutusel):

EÜT C 247 E, 31.8.1999, lk 28

– 1. veebruarist 2003 on EÜT asemel ELT.

– 1. jaanuaril 2016 luuakse [L ... I-](#) ja [C ... I-seeria](#) (ei ole 1. oktoobrist 2023 enam kasutusel):

ELT L 11 I, 16.1.2016, lk 1

ELT C 15 I, 16.1.2016, lk 1

– alates 1. oktoobrist 2023 ilmub *Euroopa Liidu Teataja* akti kaupa:

ELT L, 2023/2387, 2.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2023/2387/oj

ELT C, C/2023/90, 2.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/90/oj>

Dokumentide puhul, mis on avaldatud L-seerias enne, kui iga akti hakati avaldama eraldi, soovitatakse olemasolevale ELT viitele lisada ELI, kui ELI on olemas:

ELT L 314, 6.12.2022, lk 26, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2371/oj>

C-seeria dokumentidele enne 1. oktoobrit 2023 ELI ei antud.

Euroopa õigusaktide identifikaator

1. oktoobril 2023 hakati *Euroopa Liidu Teatajat* avaldama akti kaupa ja sellest ajast saati antakse nii igale L- kui C-seerias avaldatud dokumendile Euroopa õigusaktide identifikaator (ELI).

Euroopa õigusaktide identifikaator (ELI) võimaldab teha riikide ja ELi õigusaktid veebis kättesaadavaks ühtsel viisil, et neid saaks kõikjal lugeda, vahetada ja taasesitada (täpsem teave on esitatud [EUR-Lexis](#)).

Kui ELI antakse *Euroopa Liidu Teataja* dokumentidele, sisaldab see muutumatut osa (<http://data.europa.eu/eli/>), muutuvaid osi ELT seeria järgi ja lühendit „oj“:

- L-seeria:

<http://data.europa.eu/eli/akti liik/aasta/järjenumbr/oj>

<http://data.europa.eu/eli/dec/2023/2065/oj>

- C-seeria:

<http://data.europa.eu/eli/ELT seeria/aasta/järjenumbr/oj>

<http://data.europa.eu/eli/C/2023/100/oj>

Paranduste puhul sisaldab ELI **algsest avaldatud akti andmeid**, sõna „**corrigendum**“ ja **avaldamiskuupäeva** vormingus „aaaa-kk-pp“, millele järgneb lühend „oj“:

- L-seeria:

<http://data.europa.eu/eli/dec/2023/2065/corrigendum/2023-10-12/oj>

- C-seeria:

<http://data.europa.eu/eli/C/2023/100/corrigendum/2023-10-17/oj>

Identifikaator on *Euroopa Liidu Teataja* L-seeria viite kohustuslik element. ELT C-seeriale viitamisel ei ole ELI kasutamine kohustuslik, ent on soovitatav.

3.2. Aktidele osutamine

Kuidas õigusaktile või selle osale osutada, sõltub sellest, kus sellele osutatakse.

3.2.1. Pealkirja vormid

Akti pealkirjal on kaks vormi: täispealkiri ja lühipealkiri.

Kui akti tekstis nimetatakse teist akti esimest korda, esitatakse selle teise akti [täispealkiri](#) ning allviide *Euroopa Liidu Teatajas* ilmumise kohta. Volituste osas esitatakse täispealkiri teksti sees, samas kui põhjendustes, artiklites ja lisades esitatakse see allviites.

Juba nimetatud akti järjekordsel nimetamisel kasutatakse selle lühipealkirja ilma autori ja viiteta *Euroopa Liidu Teatajale*.

Täispealkiri

Akti täispealkiri koosneb järgmisest:

- akti autor-institutsiooni(de) nimetus(ed);
- vastuvõtmise kuupäev (Euroopa Parlamendi ja nõukogu ühiselt vastu võetud aktide puhul allakirjutamise kuupäev);
- akti liik (määrus, direktiiv vm);

- akti number (st asjakohane lühend või lühendid (EL; Euratom; EL, Euratom; ÜVJP), aasta ja järjenumbr);
- teema;
- topeltnumbriga akti pealkirjas esitatakse autori antud number (vt punkt 1.2.2, „[Topeltnummerdamine](#)“).

Pealkirja osade järjestus võib keeliti erineda.

NB!	– Eestikeelse õigusakti pealkirjas ja sisukorras on pealkirja osad (autor-institutsioon(id), liik ja number; kuupäev; teema) eraldatud komadega:
KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) 2015/101, 22. jaanuar 2015, millega kehtestatakse kindlad impordiväärtused, et määrata kindlaks teatava puu- ja köögivilja hind piiril	
–	Kui ühe akti tekstis osutatakse teisele aktile ehk kui teise akti pealkiri on lause osa, siis selle teise akti pealkirja osade järjekord muutub (kuupäev esitatakse akti autori ja liigi vahel) ning komasid ei kasutata:
Kõnealune kord on kehtestatud komisjoni 22. jaanuari 2015. aasta rakendusega (EL) 2015/101, millega kehtestatakse kindlad impordiväärtused, et määrata kindlaks teatava puu- ja köögivilja hind piiril (1).	
–	Sama kehtib pealkirja osade järjestuse kohta ka siis, kui täispealkiri on esitatud allviites:

(1) Komisjoni 22. jaanuari 2015. aasta rakendusega (EL) 2015/101, millega kehtestatakse kindlad impordiväärtused, et määrata kindlaks teatava puu- ja köögivilja hind piiril (ELT L 16, 23.1.2015, lk 29).

Täispealkirjale järgneb alati viide *Euroopa Liidu Teatajale*. Volituste osas esitatakse täispealkiri teksti sees ja avaldamisandmed allviites:

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2015. aasta määrust (EL) 2015/476 meetmete kohta, mida liit võib võtta pärast WTO vaidluste lahendamise organi aruannet dumpingu- ja subsiidiumivastaste meetmete kohta (1) [---]

(1) ELT L 83, 27.3.2015, lk 6, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2015/476/oj>.

Kui akti nimetatakse esimest korda põhjenduses, artiklis või lisan, esitatakse täispealkiri allviites koos avaldamisandmetega:

(14) Leitakse, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2015/2365 (2) määratletud väärtpaberite kaudu finantseerimise tehingud ei mõjuta hinna leidmise protsessi [---]

(2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2015. aasta määrus (EL) 2015/2365, mis käsitleb väärtpaberite kaudu finantseerimise tehingute ja uuesti kasutamise läbipaistvust ning millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 (ELT L 337, 23.12.2015, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2015/2365/oj>).

NB! Täispealkirjas esitatakse kõik pealkirja kuuluvad sõnad, kaasa arvatud fraasid „ja millega muudetakse“ ning „ja millega tunnistatakse kehtetuks“, ent mitte tekst, mis on pealkirja all, nt „koodifitseeritud tekst“, „uuesti sõnastatud“ jne.

Lühipealkiri

Akti lühipealkirja kasutatakse põhjendustes, artiklites ja lisades. Lühipealkiri koosneb järgmisest:

- akti autor-institutsiooni(de) nimetus(ed) (esmakordsel nimetamisel);
- akti liik;

- akti number (st asjakohane lühend või lühendid (EL; Euratom; EL, Euratom; ÜVJP), aasta ja järjenumber);
- topeltnumbriga akti pealkirjas esitatakse autori antud number (vt punkt 1.2.2, „[Topeltnumbrid](#)“).

(45) Tõuraamatusse kantud tõupuhtad aretusloomad tuleks identifitseerida kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2016/429 (2).

[---]

(2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2016. aasta määrus (EL) 2016/429 loomataudide kohta, millega muudetakse teatavaid loomatervise valdkonna õigusakte või tunnistatakse need kehtetuks (loomatervise määrus) (ELT L 84, 31.3.2016, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/429/oj>).

Lühipealkirja ilma autori ja allviiteta kasutatakse siis, kui sellele aktile on juba eelnevalt viidatud:

(46) Tõupuhaste aretushobuslaste puhul nähakse määrusega (EL) 2016/429 ette [---]

NB! Kui esitatakse delegeeritud või rakendusakti täis- või lühipealkiri, sisaldab akti liik alati sõna „delegeeritud“ või „rakendus“:

Rakendusmääruse (EL) nr 540/2011 lisa muudetakse vastavalt käesoleva määruse II lisale.

Kui aga akti tekstis osutatakse sellelesamale delegeeritud või rakendusaktile, siis sõnu „delegeeritud“ ja „rakendus“ ei kasutata. Näiteks: „on vastu võtnud käesoleva määruse“, „käesoleva määruse lisa“, „Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele“, „otsuse artikkel 2“ jne.

3.2.2. Osutamine teistele aktidele

Pealkirjas

Akti pealkiri ei sisalda kunagi teise akti täispealkirja. Kunagi ei esitata pealkirjas osutatava teise akti puhul allviidet.

Kuupäev

Kui õigusakti pealkirjas osutatakse teisele õigusaktile, jäetakse osutatava akti kuupäev tavaliselt nimetamata:

Komisjoni määrus (EL) nr 127/2010, 5. veebruar 2010, millega muudetakse [kuupäeva ei esitata] määrust (EÜ) nr 2042/2003 õhusõidukite ja lennundustoodete ning nende osade ja seadmete jätkuva lennukõlblikkuse ning sellega tegelevate organisatsioonide ja isikute sertifitseerimise kohta

Kuupäeva nimetatakse ainult juhul, kui aktil puudub number:

Nõukogu otsus 2008/182/Euratom, 25. veebruar 2008, millega muudetakse nõukogu **16. detsembri 1980. aasta** otsust, millega asutatakse termotuumasünteesiprogrammi nõuandekomitee

Komisjoni otsus 2005/769/EÜ, 27. oktoober 2005, millega määratakse kindlaks toiduabi hankimise eeskirjad, mida kohaldatakse valitsusväliste organisatsioonide suhtes, keda komisjon on volitanud ostma ja varuma tooteid tarnimiseks vastavalt nõukogu määrusele (EÜ) nr 1292/96, ja millega tunnistatakse kehtetuks komisjoni **3. septembri 1998. aasta** otsus

Autor

Kui õigusakti pealkirjas osutatakse teisele õigusaktile, siis nimetatakse osutatava akti autorit ainult juhul, kui see on erinev:

Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2015/281, 26. november 2014, millega asendatakse **Euroopa Parlamendi ja nõukogu** määruse (EL) nr 1215/2012 (kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades) I ja II lisa

NB! Segaduse vältimiseks korratakse osutatava akti autorit siiski juhul, kui osutatavaid akte on mitu, millest mõnel on erinev autor:

Komisjoni määrus (EL) nr 86/2010, 29. jaanuar 2010, millega muudetakse **nõukogu määruse (EÜ) nr 1005/2008** I lisa seoses kalandustoodete mõistega ja **komisjoni määrust (EÜ) nr 1010/2009** seoses kolmandate riikide laevade kontrollimist käsitleva teabe vahetamisega ja püügisertifikaatide halduskorraldusega

Teema

Kui õigusakti pealkirjas osutatakse teisele õigusaktile, siis võib osutatava akti teemat kas lühendada või selle üldse ära jätta:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2015/1525, 9. september 2015, millega muudetakse **nõukogu määrust (EÜ) nr 515/97 liikmesriikide haldusasutuste vastastikusest abist ning haldusasutuste ja komisjoni vahelisest koostööst tolli- ja põllumajandusküsimusi käsitlevate õigusaktide nõutava kohaldamise tagamiseks** (teema on täielikult esitatud)

Komisjoni direktiiv 2010/3/EL, 1. veebruar 2010, millega muudetakse tehnika arenguga kohandamise eesmärgil **kosmeetikatooteid käsitleva nõukogu direktiivi 76/768/EMÜ III ja VI lisa** (teemat on lühendatud)

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2015/847, 20. mai 2015, mis käsitleb rahaülekannetes edastatavat teavet ja millega tunnistatakse kehtetuks **määrus (EÜ) nr 1781/2006** (teema ära jäetud)

Välja on jäetud osad „ja millega muudetakse ...“ ja „ning tunnistatakse kehtetuks ...“:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 165/2014, 4. veebruar 2014, autovedudel kasutatavate sõidumeerikute kohta, millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 3821/85 autovedudel kasutatavate sõidumeerikute kohta ning muudetakse **Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 561/2006**, mis käsitleb teatavate autovedusid käsitlevate sotsiaalõigus normide ühtlustamist

Kokkuvõtteks: kui õigusakti pealkirjas osutatakse teisele õigusaktile, siis osutatava akti **kuupäev jäetakse nimetamata** (v.a üksikud erandid), **autorit nimetatakse juhul, kui see on erinev**, ning **teema** esitatakse täielikult või osaliselt või ei esitata üldse vastavalt autori vajadusele.

Volituses

Esmase õiguse aktidele osutatakse ilma allviiteta. Rahvusvahelistele lepingutele võib aga osutada nende lühipealkirja ja/või allviitega (vt [punkti 2.2.1](#)).

Teisese õiguse aktide puhul esitatakse alati täispealkiri ja allviide, kus on kirjas, millises *Euroopa Liidu Teatajas* on akt avaldatud:

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. mai 2010. aasta direktiivi 2010/30/EL energiamõjuga toodete energia- ja muude ressursside tarbimise näitamise kohta märgistuses ja ühtses tootekirjelduses, ⁽¹⁾ eriti selle artiklit 10,
[---]

(1) ELT L 153, 18.6.2010, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2010/30/oj>.

NB! Personaleeskirjade puhul nimetatakse ainult teema tähtsamat osa, millele järgnevad autor-institutsioon ja number:

võttes arvesse Euroopa Liidu ametnike personaleeskirju (ja Euroopa Liidu muude teenistujate teenistustingimusi), mis on kehtestatud nõukogu määrusega (EMÜ, Euratom, ESTÜ) nr 259/68 ⁽¹⁾,

[---]

(1) EÜT L 56, 4.3.1968, lk 1, ELI: [http://data.europa.eu/eli/reg/1968/259\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/reg/1968/259(1)/oj).

Põhjenduses, artiklis ja lisas

Põhjustades, artiklis ja lisa kasutatakse tavaliselt ainult lühipealkirja.

- Kui aktile osutatakse esimest korda, esitatakse lühipealkirjas akti autor. Allviites esitatakse akti täispealkiri ja *Euroopa Liidu Teataja*, milles akt on avaldatud:

(5) Kui on vaja võtta kaubanduse kaitsemeetmeid, tuleks need võtta vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu (EL) 2015/478 ⁽⁶⁾ [---]

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2015. aasta määrus (EL) 2015/478 impordi ühiste eeskirjade kohta (ELT L 83, 27.3.2015, lk 16, ELT: <http://data.europa.eu/eli/reg/2015/478/oj>).

Regulatiivosas (artiklites) ei tohiks õigusaktidele, millele ei ole veel osutatud volitustes ega põhjustes, üldjuhul esmakordselt osutada.

- Kui akti on juba nimetatud volitustes või mujal tekstis (välja arvatud pealkiri), ei esitata lühipealkirjas autorit ega viidet:

2. Käesoleva määruse artiklite 5–8 kohaldamisel abistab komisjoni määruse (EL) 2015/478 artikli 3 lõike 1 alusel loodud kaitsemeetmete komitee.

Sel reeglil võib olla erandeid, eeskätt selliste lisade puhul, mis on vormid või dokumendid ja mida kasutatakse aktist eraldi. Niisugusel juhul võib osutada vajalikuks korrata juba nimetatud akti täispealkirja ja *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise andmeid.

Kui aktide loetelu on pikk, võib parema loetavuse huvides esitada tekstis täispealkirjad ja allviites ainult *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise andmed.

3.2.3. Osutamine akti jaotistele

1. Õigusakti jaotistele osutatakse alanevalt, liikudes kõrgema tasandi jaotistelt madalamate suunas:

artikli 1 lõike 2 punkt a

artiklis 2 ja artikli 3 teises lõigus on sätestatud [---]

artikli 1 lõike 1 teine lause

artikli 2 teises lõigus ja artiklis 3 on sätestatud [---]

2. Kui loetletakse üht liiki jaotisi, siis liigisõna ei korrata:

I ja II peatükk

artiklid 1, 4 ja 9

esimene ja kolmas taane

Kui viidatakse mitmele järjestikusele nummerdatud artiklile, lõikele või muule jaotisele, tuleb vahet teha järgmisel: „artiklid 2, 3 ja 4“ (mis välistab sellised lisaartiklid nagu 3a, 3b jne) ja „artiklid 2–4“ (mis sisaldab kõiki hiljem lisatud artikleid).

3. Kui osutatakse üht liiki jaotistele, millest ühel või mitmel on omakorda jaotised, märgitakse asjakohased jaotised iga kord ära:

määruse [---] artikkel 2 ja artikli 3 lõige 1 [---] (*mitte*: määruse [---] artiklite 2 ja 3 lõige 1)

määruse [---] artikkel 2, artikli 5 lõiked 2 ja 3 ning artiklid 6–9 [---] (*mitte*: artiklite 2 ja 5 lõiked 2 ning 3 ja 6–9)

[---] eriti selle artikli 1 punkti 1 alapunkti b ja punkti 3 alapunkti c [---]

4. Punkti jaotistele osutatakse järgmiselt:

alapunkti b alapunkt ii

alapunkti b alapunkti ii alapunkt 1

5. Lisadele osutatakse järgmiselt:

[---] käesoleva määruse lisas nimetatud kalavaru püük [---]

I lisa asendatakse käesoleva otsuse I lisas esitatud tekstiga.

Lisa sätetele osutatakse järgmiselt:

lisa / I lisa punkti 2.1.3.7 punkti a alapunkti iii alapunkti 2 neljas taane

Rahvusvahelistele lepingutele ei viidata kui lisadele:

Lepingu tekst on lisatud käesolevale otsusele.
(mitte: „Lepingu tekst on esitatud lisas“)

3.2.4. Osutamine muutmisaktidele

Euroopa Liidu Teataja allviited ei sisalda enam viimaseid muutmisakte, vaid ainult akti esmakordse ilmumise viidet. *Euroopa Liidu Teatajas* avaldatavates tekstides olevaid viiteid aktidele käsitatakse viidetena nende kehtivale versioonile. Väljendeid „viimati muudetud“, „parandatud“, „kehtetuks tunnistatud“ enam ei kasutata.

Kui aga autor soovib viidata tekstile, mis kehtis teatud ajal, või rõhutada muutmisakti, siis esitatakse muutmisakti lühinimi tekstis ja esmakordse nimetamise korral antakse ka viide:

(6) Määruse (EÜ) nr 517/94 IIIB lisa (mida on muudetud komisjoni määrusega (EÜ) nr 1398/2007 ⁽⁵⁾) sisu [---]

[---]

(5) Komisjoni 28. novembri 2007. aasta määrus (EÜ) nr 1398/2007, millega muudetakse nõukogu määruse (EÜ) nr 517/94 (teatavatest kahepoolsete lepingute, protokollide või muude kokkulepetega ja ühenduse impordi erieeskirjadega hõlmamata kolmandatest riikidest pärit tekstiiltoodete importimise ühiseeskirjade kohta) II, III B ja VI lisa (ELT L 311, 29.11.2007, lk 5, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2007/1398/oj>).

3.3. Sätete muudatused

Muudatuste ja numeratsiooni jaoks muudetavas aktis on olemas sätted.

3.3.1. Tekstimuudatused

1. Kui muutmisaktiga asendatakse **kogu artikkel**, algab uue teksti esitus muutmisaktis artikli pealkirjaga (millele eelnevad jutumärgid), mis on paigutatud vasakusse serva:

Otsuse 2001/689/EÜ artikkel 3 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 3

Nõudepesumasinate tooterühma ökoloogilised kriteeriumid ning nende kriteeriumidega seotud hindamis- ja kontrollinõuded kehtivad kuni 28. veebruarini 2009.“

NB! Kui muudetav tekst lõpeb punktiga, siis pärast jutumärke punkti eestikeelses tekstis ei korrata.

2. Kui muudatus käsitleb artikli nummerdatud või muul viisil tähistatud (punkt, kriips vms) **jaotist** (lõige, punkt, taane jne), algab uue teksti esitus muutvas aktis kõnealuse numbriga, punkti, kriipsu vms-ga:

Määrust (EÜ) nr 409/2009 muudetakse järgmiselt.

- 1) Artikli 3 **punkt g** asendatakse järgmisega:
„g) „säilitusviis“ – viis, kuidas kala säilitatakse (värske, värskest soolatud ja külmutatud).“
- 2) Artikli 4 **lõige 1** asendatakse järgmisega:
„1. II, III ja IV lisa sätestatud ühenduse ümberarvestustegureid kohaldatakse töödeldud kala kaalu ümberarvestamisel eluskaaluks.“

Kui asendatakse ainult nummerdatud jaotise esimene lõik, asendatavas tekstis selle jaotise numbrit ei esitata:

- 3) artikli 28 **lõike 1 esimene lõik** asendatakse järgmisega:
„Kõikidele ettepanekutele või algatustele, mille komisjon, liidu välisasjade ja julgeolekupiitika kõrge esindaja (edaspidi „kõrge esindaja“) või liikmesriik esitab seadusandjale ja mis võivad mõjutada eelarvet, sealhulgas muuta ametikohtade arvu, peab olema lisatud finantsselgitus ja artikli 27 lõikes 4 osutatud hinnang.“;

3. Kui aga asendatav tekst **ei ole nummerdatud või muul viisil tähistatud**, esitatakse see järgmiselt:

- 1) artikli 19 **esimene lõik** asendatakse järgmisega:
„Teaduskomiteede liikmetel, reservi teadusnõustajatel ja välisekspertidel on õigus saada hüvitist komiteede kohtumistel, temaatilistes õpikodades, töörühmades ning muudel komisjoni korraldatud kohtumistel ja üritustel isiklikult kohal viibimise või kaugosalemise ning raportööritöö eest konkreetsete teemade puhul, nagu on ette nähtud III lisa.“;
- 7) artikli 15 lõike 2 **teine lõik** asendatakse järgmisega:
„Tootjad tasuvad enne asjaomasele turustusaastale järgneva aasta 1. juunit 500 eurot iga esimese lõigu punktis c osutatud koguste suhkrutonna eest, mille kohta nad ei esita liikmesriigile vastuvõetavat tõendit, et rafineerimine toimus õigustatud ja erakorralistel tehnilistel põhjustel.“

4. Kui asendatakse ainult üks **lause** tekstist, siis jaotise tähist ei esitata, isegi kui asendatakse nummerdatud või muud moodi tähistatud jaotise esimene lause:

- c) lõike 4 esimene lause asendatakse järgmisega:
„Kui ühenduse kalalaeva pardal avastatakse tõsine rikkumine, mis on määratletud määruse (EÜ) nr 302/2009 VI lisa I jao punktis 1, tagab lipuliikmesriik, et pärast inspekteerimist peatab tema lipu all sõitev kalalaev igasuguse kalastustegevuse.“;

Kui asendatakse ainult üks **lauseosa** (väljend, sõna, kuupäev, summa), siis jaotise tähist samuti ei esitata ning muudatus esitatakse ühel real:

Otsuse 2005/692/EÜ artiklis 7 asendatakse kuupäev „31. detsember 2010“ järgmisega: „30. juuni 2012“.

NB! Selguse huvides ja tõlkeprobleemide vältimiseks on soovitatav, et muudatuste korral esitataks kogu asjaomane artikkel, lõige, lõik, punkt või taane selle asemel, et lisada või välja jätta üksikuid lauseid ja fraase. Kuupäeva ja üksikute numbrite muutmise korral see ei kehti.

5. Sissejuhatav lause varieerub sõltuvalt sellest, kas tegemist on ühe või mitme muudatusega:

a) kui tegemist on mitme muudatusega, vormistatakse need järgmiselt:

Määrust (EL) 2017/745 muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 1 lõike 2 teist lõiku muudetakse järgmiselt:

a) [...];

b) [...].

2) Artiklit 17 muudetakse järgmiselt:

a) lõiget 5 muudetakse järgmiselt:

i) [...];

ii) [...].

b) kui tegemist on ühe muudatusega, vormistatakse see järgmiselt:

Otsuse 2007/884/EÜ artikkel 3 asendatakse järgmisega:

„[---]“

(mitte: Otsust 2007/884/EÜ muudetakse järgmiselt:
artikkel 3 asendatakse järgmisega)

6. Lisa muutmise korral kasutatakse järgmist saatelauset:

Lisa [---] muudetakse järgmiselt:

Või, kui muudatus on esitatud lisas, siis järgmist:

Määruse (EÜ) nr 2074/2005 III lisa muudetakse vastavalt käesoleva määruse lisale.

Terve lisa asendamise korral kasutatakse järgmist sissejuhatavat lauset:

Määruse (EL) nr 7/2010 I lisa asendatakse käesoleva määruse lisas esitatud tekstiga.

Uus tekst esitatakse järgmiselt:

LISA

„*LISA*

[---].“

3.3.2. Lisandused ja nummerdamine

Kui artiklid, nummerdatud lõiked või muud jaotuselemendid, mis on tähistatud numbriga või tähega, on lisatud olemasoleva õigusakti regulatiivossa, tähistatakse neid sama numbriga või tähega mis eelnevas alajaotises, lisades tähe „a“, „b“, „c“, „d“ jne. Näiteks artiklid, mis järgnevad artiklile 1, on artikkel 1a, 1b jne. Samal moel nimetatakse artiklite 1a ja 1b vahele lisatud artikkel artikliks 1aa.

Erireegleid kohaldatakse järgmistel juhtudel:

- erandjuhtudel kui artiklid, lõiked või muud nummerdatud alajaotised sisestatakse olemasoleva alajaotise ette, tähistatakse need järgmiselt: „artikkel –1“, „artikkel –1a“, „lõige –1“, „lõige –1a“, „punkt –a“, „punkt –aa“ jne;
- keeruliste lisanduste puhul võib kasutada ka „–“ märki. Nt lisades artikli 1–a artikli 1 ja artikli 1a vahele.

Artiklite, lõigete või muude jaotuselementide, mis on tähistatud numbriga või tähega, lisamisel ei tohi ümber nummerdada neile järgnevaid artikleid, lõikeid või muid jaotuselemente, kuna neile võidakse osutada muudes õigusaktides. Uus numeratsioon võetakse kasutusele ainult siis, kui tegemist on koodifitseerimise või uuesti sõnastamisega.

(Allikas: [ühine käsiraamat](#), punkt C.8.3.2.)

3.4. Osutamise järjekord

Aluslepingute, autor-institutsioonide, riikide, keelte ja vääringute loetlemisel kehtib kindel järjekord ja kasutatakse kindlaksmääratud vorme.

3.4.1. Aluslepingute järjekord

Alates 1. detsembrist 2009 (Lissaboni lepingu jõustumise kuupäev) on aluslepingutele osutamise järjekord (eriti volitustes) järgmine:

- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut,
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,
- võttes arvesse Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingut.

NB! Kuni 30. novembrini 2009 oli aluslepingutele osutamise järjekord järgmine:

- võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut,
- võttes arvesse Euroopa Sõe- ja Teraseühenduse asutamislepingut, (ESTÜ asutamisleping kaotas kehtivuse 23. juulil 2002.)
- võttes arvesse Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingut,
- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut (Seda asutamislepingut nimetati tavaliselt viimasena, kuid mõnikord ka esimesena.)

Aluslepingutele osutamise järjekord ei ole alati sama olnud:

- 1) kuni 1997. aasta lõpuni vaheldus asutamislepingutele osutamise järjekord igal aastal järgmiselt:
 - E(M)Ü, Euratom, ESTÜ: 1968, 1971, 1974, 1977, 1980, 1983, 1986, 1989, 1992, 1995,
 - Euratom, ESTÜ, E(M)Ü: 1969, 1972, 1975, 1978, 1981, 1984, 1987, 1990, 1993, 1996,
 - ESTÜ, E(M)Ü, Euratom: 1970, 1973, 1976, 1979, 1982, 1985, 1988, 1991, 1994, 1997;
- 2) 1998. aastast kuni 23. juulini 2002. aastal oli järjekord järgmine:
 - EÜ, ESTÜ, Euratom
- 3) alates 24. juulist 2002 (pärast ESTÜ lepingu kehtivuse lõppemist) kuni 30. novembrini 2009 oli ühendustele osutamise järjekord järgmine:
 - EÜ, Euratom
- 4) alates 1. detsembrist 2009:
 - EL, Euratom

Mõisteid „Euroopa Majandusühendus“ ja „Euroopa Ühendus“ kasutati järgmiselt:

- „Euroopa Majandusühendus“ või „EMÜ“ enne 1. novembrit 1993 vastu võetud õigusaktides;
- „Euroopa Ühendus“ või „EÜ“ pärast 1. novembrit 1993 vastu võetud õigusaktides;

Aluslepingutele osutamine

Aluslepingu esmakordsel nimetamisel esitatakse lepingu täisnimetus.

Järjekordsel nimetamisel

- 1) kasutatakse ainult sõnu „alusleping“ või „asutamisleping“, kui tekstis on juttu ainult ühest aluslepingust;
- 2) kui tegemist on mitme aluslepinguga, tuleb võimaluse korral esitada lepingu täisnimetus. Vastasel juhul kasutatakse ka aluslepingute lühinimetusid:
 - ELi leping Euroopa Liidu lepingu puhul,
 - ELi toimimise leping Euroopa Liidu toimimise lepingu puhul,
 - EÜ asutamisleping Euroopa Ühenduse asutamislepingu puhul,

- Euratomi asutamisleping Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu puhul,
- ESTÜ asutamisleping Euroopa Söe- ja Teraseühenduse asutamislepingu puhul.

~~1999~~ 1999. aastal (Amsterdami leping) ja 2009. aastal (Lissaboni leping) nummerdati aluslepingute sätted ümber. Euroopa Liidu Kohus ja kontrollikoda järgivad aluslepingute artiklitele viidates erisüsteemi sõltuvalt sellest, kas viidatakse varasemale või hilisemale ümbernummerdatud tekstile.

3.4.2. Autor-institutsioonide järjekord

Autor-institutsioonide järjekord ELT L- ja C-seeria rubriikides ja alamrubriikides on järgmine:

- liikmesriikide valitsuste esindajad,
- nõukogu ja liikmesriikide valitsuste esindajad,
- Euroopa Parlament,
- Euroopa Ülemkogu,
- Euroopa Parlament ja nõukogu,
- nõukogu,
- Euroopa Komisjon,
- Euroopa Liidu Kohus,
- Euroopa Keskpank,
- kontrollikoda,
- liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja,
- Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee,
- Euroopa Regioonide Komitee,
- Euroopa Investeerimispank,
- Euroopa Ombudsman,
- Euroopa Andmekaitseinspektor,
- asutused,
- rahvusvaheliste lepingutega loodud organid.

Euroopa Majanduspiirkonda käsitlevate aktide ja teabe (rubriigid L III ja C IV) avaldamise järjekord on autorite lõikes järgmine:

- EMP Ühiskomitee,
- EFTA järelevalveamet,
- EFTA riikide alaline komitee,
- EMP nõuandekomitee,
- EFTA kohus.

Institutsioonide, organite ja asutuste protokollilist järjekorda ning erinevaid nimekujusid vt [punktist 9.5](#).

3.4.3. Riikide järjekord

Riiginimede, nende lühendite ja nende loetlemise järjekorda vt [punktist 7.1](#) ning lisadest [A5](#) ja [A6](#).

NB! Osutades rahvusvahelistele lepingutele riikidega, mille nimi on muutunud, peab jälgima, et riigi nimi esitataks sellisel kujul, nagu see oli dokumendi allakirjutamise ajal.

3.4.4. Ametlike keelte ja mitmekeelsete tekstide järjekord

Keeli ja nende lühendeid ning keelte ja keeleversioonide järjekorda vt [punktist 7.2](#).

3.4.5. Vääringud

Vääringute nimetusi, nende koode ja nimetamise järjekorda vt [punktist 7.3](#) ja [lisast A7](#).

Rahaühikute kasutamise eeskirju vt [punktist 7.3.3](#).

3.5. Loetelud

Liigendatud loetelud ja aktide loetelud tekstis järgivad kindlaid reegleid.

3.5.1. Liigendatud loetelu vormistamine

1. Kui loetelu üksused on sõnad ja fraasid, juhatab loetelu sisse sissejuhatav lause, mis võib sisaldada kokkuvõtusõna, kuid millele loetelu võib järgneda ka lauseliikmena. Kokkuvõtusõna sisaldav sissejuhatav lause lõpeb kooloniga, kokkuvõtusõna puudumisel võib koolon ka ära jääda. Kui loetelu komponentideks on laused, lõpeb sissejuhatav lause punktiga ja punkt on ka loetelu iga komponendi lõpus. Sama kehtib väga pikkade ja liigendatud loetelude kohta:

Lepingu kohaselt on võimalikud koostöövaldkonnad järgmised:

- a) tokamakid, sealhulgas praeguse põlvkonna suurprojektid ja järgmise põlvkonna projektidega seotud tegevus;

[---]

Lepingu kohaselt on võimalikud koostöövaldkonnad

- a) tokamakid, sealhulgas praeguse põlvkonna suurprojektid ja järgmise põlvkonna projektidega seotud tegevus;

[---]

Määrust (EÜ) nr 1623/2000 muudetakse järgmiselt.

- 1) Artiklit 92 muudetakse järgmiselt:

- a) lõike 2 punkt c asendatakse järgmise tekstiga:

„c) ettevõtte kohustus tagada, et alkoholi lõppostja kasutab alkoholi üksnes ühenduses kütuse tootmiseks bioetanoolina;“

- b) lõige 5 asendatakse järgmise tekstiga:

„5. Liikmesriigid teavitavad komisjoni viivitamata igast uuest heakskiitmise otsusest või selle tühistamisest, märkides otsuse täpse kuupäeva.“

- 2) Artiklit 98 muudetakse järgmiselt:

[---]

2. Loetelu punktide nummerdamisel kasutatakse esimese tasandi tähistamiseks väiketähti (mille järel on ümarsulg), teise tasandi tähistamiseks väiketähtedega kirjutatud Rooma numbreid (mille järel on ümarsulg) ning kolmanda tasandi tähistamiseks araabia numbreid (mille järel on ümarsulg). Neljanda tasandi tähistamiseks kasutatakse taandeid.

Käesolevat direktiivi kohaldatakse järgmiselt:

- a) ... (*)

- i) ...

- 1) ...

— ...

(*) Kas loetelupunktide lõpus kasutada semikoolonit või koma, vt punktides 10.1.2 „Koma“ ja 10.1.3 „Semikoolon“.

Erandina kasutatakse mõisteid käsitlevas artiklis ja muutmissätetes (vt [punkti 3.3](#)) punktide nummerdamisel esimese tasandi tähistamiseks araabia numbreid (mille järel on ümarsulg), teise tasandi tähistamiseks väiketähti (mille järel on ümarsulg) ning kolmanda tasandi tähistamiseks väiketähtedega kirjutatud Rooma numbreid (mille järel on ümarsulg).

3. Loetelupunktid lõpevad semikooloni või komaga (semikoolon on tugevam eraldusmärk), viimase lõpus on punkt:

Direktiivi 77/388/EMÜ artikli 9 lõike 2 punkti e kaheteistkümnes taane ei hõlma eelkõige järgmist:

- 1) direktiivi 77/388/EMÜ artikli 9 lõike 2 punkti e üheteistkümnendas taandes nimetatud raadio- ja televisiooniringhäälinguteenused;
- 2) telekommunikatsiooniteenused direktiivi 77/388/EMÜ artikli 9 lõike 2 punkti e kümnennda taande tähenduses;
- 3) järgmised kaubatarned ja järgmiste teenuste osutamine:
 - a) kaubad, mille tellimus esitatakse ja mille tellimust töödeldakse elektrooniliselt,
 - b) CD-ROMid, [---].

Määruse (EÜ) nr 796/2004 artikli 21 lõigetes 1 ja 2 osutatud toetuse vähendamist 1 % tööpäeva kohta ei kohaldata ühtsete taotluste või nende muudatuste puhul, kui need esitati hiljemalt:

- 6. juunil 2005 Prantsuse Guajaana pädevatele asutustele,
- 19. juunil 2005 Martinique'ile.

Käesolevat direktiivi kohaldatakse järgmise suhtes:

- a) [...]
- b) [...]
 - i) [...]
 - ii) [...]
 - iii) [...]
 - 1) [...]
 - 2) [...]
 - [...]
 - [...]
 - [...]
- 3) [...]

4. Kui loetelupunkti lõpus on sõna „ja“, „ning“ või „või“, siis eesti keeles kirjavahemärke nende ees ega taga ei ole (v.a juhul, kui seda eeldab lauseehitus):

1. Määruse (EÜ) nr 612/2009 artikli 46 kohaselt koostatud eksporditoetuste taotlustele lisatakse selles artiklis ettenähtud ajavahemiku jooksul:
 - a) käesoleva määruse artikli 2 lõikes 3 osutatud nõuetekohaselt täidetud dokument ja
 - b) käesoleva määruse artikli 3 lõike 2 kolmandas lõigus ettenähtud aruanded.
2. Loomi võib ühenduse tolliterritooriumilt välja viia ainult järgmistest väljumiskohtadest:
 - a) piiripunktist, mis on heaks kiidetud komisjoni otsusega kolmandatest riikidest toodavate eluskabiloomade veterinaarkontrolli kohta, või
 - b) liikmesriigi määratud väljumiskohast.

5. Tabelite või nimekirjade loeteludes võivad kirjavahemärgid ka puududa.

3.5.2. Aktide loetelu

Kui tegemist on sama institutsiooni sama liiki aktide loetlemisega, siis institutsiooni nime ega akti liiki ei korrata ja akti liik esitatakse mitmuses:

(1) Komisjoni direktiivid 2003/90/EÜ⁽³⁾ ja 2003/91/EÜ⁽⁴⁾ on vastu võetud selleks, et tagada liikmesriikide ametlikesse kataloogidesse lisatavate sortide vastavus Ühenduse Sordiameti kehtestatud suunistele [---].

[---]

(3) Komisjoni direktiiv 2003/90/EÜ, 6. oktoober 2003, millega kehtestatakse rakendusmeetmed nõukogu direktiivi 2002/53/EÜ artikli 7 kohaldamiseks teatavate põllumajandustaimesortide kontrollimisel minimaalselt hõlmataivate tunnuste ja kontrollimise miinimumtingimuste osas (ELT L 254, 8.10.2003, lk 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2003/90/oj>).

(4) Komisjoni direktiiv 2003/91/EÜ, 6. oktoober 2003, millega kehtestatakse rakendusmeetmed nõukogu direktiivi 2002/55/EÜ artikli 7 kohaldamiseks teatavate kõõgiviljasortide kontrollimisel minimaalselt hõlmataivate tunnuste ja kontrollimise miinimumtingimuste osas (ELT L 254, 8.10.2003, lk 11, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2003/91/oj>).

Määrusega (EÜ) nr 953/2009 tunnistatakse kehtetuks komisjoni direktiivid 2001/15/EÜ⁽⁸⁾ ja 2004/6/EÜ⁽⁹⁾, mis on lepingusse inkorporeeritud ja mis tuleb sellest tulenevalt lepingust välja jätta. [---]

(8) EÜT L 52, 22.2.2001, lk 19.

(9) ELT L 15, 22.1.2004, lk 31.

Loetlemisel korratakse alati asjakohase aluslepingu lühendit, kuna see on akti numbri lahutamatu osa:

[---] määrustes (EÜ) nr 852/2004 ja (EÜ) nr 853/2004 [---]

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivid 94/35/EÜ ja 94/36/EÜ

Soovitav on loetleda akte kronoloogilises järjekorras.

3.6. Mõistete esitamine

Määratletavad mõisted esitatakse eestikeelses tekstis jutumärkides nii tekstis kui ka mõistete artiklis (viimasel juhul järgneb mõistele mõttekriips (*en-dash*)):

Komisjon märgib, et laevaehitusmääruse kohaselt tähendab „laevaehitus“ kaubanduslikel eesmärkidel kasutatavate iseliikuvate merelaevade ehitamist.

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „keskkonnasäästlik investering“ – investering, millest rahastatakse üht või mitut majandustegevust, mis liigitatakse käesoleva määruse alusel keskkonnasäästlikuks;
- 2) „finantsturu osaline“ – finantsturu osaline, nagu on määratletud määruse (EL) 2019/2088 artikli 2 punktis l, ja mis hõlmab pensionitoote väljatöötajat, kelle suhtes on liikmesriik otsustanud kohaldada nimetatud määrust kooskõlas nimetatud määruse artikliga 16;

Punktide nummerdamisel kasutatakse araabia numbreid, mille järel on ümarsulg. Madalama tasandi jaotiste tähistamiseks kasutatakse teise tasandi puhul väiketähti (mille järel on ümarsulg) ning kolmanda tasandi puhul väiketähega kirjutatud Rooma numbreid (mille järel on ümarsulg).

Kui mõiste on muutunud, kasutatakse selle esimesel mainimisel vana mõistet, millele on lisatud tärniga joonealune märkus „Termin on muutunud. Uus termin on [---]“. Edaspidi kasutatakse tekstis uut terminit.

3.7. Rahvusvahelised lepingud

Rahvusvahelised lepingud võivad olla lisatud teisese õiguse aktile, millega need enamasti heaks kiidetakse. Nad lisatakse aktile (otsusele, määrusele), kuid nad ei ole akti lisad.

Kuna nende aktide tekstid on vastu võetud läbirääkimiste tulemusel, ei tohi nendesse muudatusi teha.

Rahvusvahelistes lepingutes jm kirjutatakse vastuvõtmise kuupäev sõnadega välja (vt [punkti 2.5](#)).

Kokkuvõtlikud tabelid

Seeriade sisu

L ⁽¹⁾	C ⁽²⁾	S
Seadusandlikud aktid (L I) Muud kui seadusandlikud aktid (L II) Muud aktid (L III)	Resolutsioonid, soovitused ja arvamused (C I) Teatiseid (C II) Ettevalmistavad aktid (C III) Teave (C IV) Teated (C V)	Hankelepingud (hanketeated): ehitustööd, asjad, teenused (avatud, piiratud, kiirendatud menetlused) Euroopa Liidu institutsioonide jt organite ja asutuste ning ELi programmide (nt Euroopa Arengufond, Euroopa Investeeringuspank jne) teated

(1) Seeriat täiendasid L ... I-seeria (1. oktoobrist 2023 ei ole enam kasutusel) (vt [punkt 1.1](#)).

(2) Seeriat täiendasid C ... A-seeria (1. oktoobrist 2023 ei ole enam kasutusel) C ... E- (1. aprillist 2014 ei ole enam kasutusel) ja C ... I-seeria (1. oktoobrist 2023 ei ole enam kasutusel) (vt [punkt 1.1](#)).

Määrused, direktiivid ja otsused (L I ja L II)

Institutsioon	Akt	Akti olemus	Seadusandlike aktide ja muude kui seadusandlike aktide tunnused	Seeria	Allkirjad
Euroopa Parlament + nõukogu	Määrus	Seadusandlik (seadusandlik tavamenetlus)	Esimene volitus: <i>võttes arvesse [---]</i> lepingut, eriti selle artiklit [---], + volitus: <i>toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt</i>	L I	Euroopa Parlamendi president + nõukogu eesistuja
	Direktiiv	Seadusandlik (seadusandlik tavamenetlus)	Esimene volitus: <i>võttes arvesse [---]</i> lepingut, eriti selle artiklit [---], + volitus: <i>toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt</i>	L I	Euroopa Parlamendi president + nõukogu eesistuja
	Otsus	Seadusandlik (seadusandlik tavamenetlus)	Esimene volitus: <i>võttes arvesse [---]</i> lepingut, eriti selle artiklit [---], + volitus: <i>toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt</i>	L I	Euroopa Parlamendi president + nõukogu eesistuja
	Otsus (nt Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi kasutuselevõtmise kohta)	Muu kui seadusandlik	Esimene volitus: <i>võttes arvesse [---]</i> lepingut, eriti selle artiklit [---], seadusandliku menetluse kohta volitus puudub	L II	Euroopa Parlamendi president + nõukogu eesistuja
Euroopa Parlament	Määrus	Seadusandlik (seadusandlik erimenetlus)	Esimene volitus: <i>võttes arvesse [---]</i> lepingut, eriti selle artiklit [---], + volitus: <i>toimides seadusandliku erimenetluse kohaselt</i>	L I	Euroopa Parlamendi president
	Otsus	Muu kui seadusandlik	Esimene volitus: <i>võttes arvesse [---]</i> lepingut, eriti selle artiklit [---], seadusandliku menetluse kohta volitus puudub	L II	Euroopa Parlamendi president
Euroopa Ülemkogu	Otsus	Muu kui seadusandlik	Esimene volitus: <i>võttes arvesse [---]</i> lepingut, eriti selle artiklit [---], seadusandliku menetluse kohta volitus puudub	L II	Euroopa Ülemkogu eesistuja

(jätkub)

Institutsioon	Akt	Akti olemus	Seadusandlike aktide ja muude kui seadusandlike aktide tunnused	Seeria	Allkirjad
Nõukogu	Määrus	Seadusandlik (seadusandlik erimenetlus)	Esimene volitus: võttes arvesse [---] lepingut, eriti selle artiklit [---], + volitus: toimides seadusandliku erimenetluse kohaselt	L I	Nõukogu eesistuja
	Määrus (vahetult aluslepingutel põhinev)	Muu kui seadusandlik	Esimene volitus: võttes arvesse [---] lepingut, eriti selle artiklit [---], seadusandliku menetluse kohta volitus puudub	L II	Nõukogu eesistuja
	Rakendusmäärus	Muu kui seadusandlik	Esimene volitus: võttes arvesse [---] lepingut, + teine volitus: võttes arvesse [---], eriti selle artiklit [---], seadusandliku menetluse kohta volitus puudub	L II	Nõukogu eesistuja
	Direktiiv	Seadusandlik (seadusandlik erimenetlus)	Esimene volitus: võttes arvesse [---] lepingut, eriti selle artiklit [---], + volitus: toimides seadusandliku erimenetluse kohaselt	L I	Nõukogu eesistuja
	Direktiiv (vahetult aluslepingutel põhinev)	Muu kui seadusandlik	Esimene volitus: võttes arvesse [---] lepingut, eriti selle artiklit [---], seadusandliku menetluse kohta volitus puudub	L II	Nõukogu eesistuja
	Rakendusdirektiiv	Muu kui seadusandlik	Esimene volitus: võttes arvesse [---] lepingut, + teine volitus: võttes arvesse [---], eriti selle artiklit [---], seadusandliku menetluse kohta volitus puudub	L II	Nõukogu eesistuja
	Otsus	Seadusandlik (seadusandlik erimenetlus)	Esimene volitus: võttes arvesse [---] lepingut, eriti selle artiklit [---], + volitus: toimides seadusandliku erimenetluse kohaselt	L I	Nõukogu eesistuja
	Otsus (vahetult aluslepingutel põhinev, k.a ÜVJP otsused)	Muu kui seadusandlik	Esimene volitus: võttes arvesse [---] lepingut, eriti selle artiklit [---], ÜVJP otsustes, esimene volitus: võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artiklit [---], seadusandliku menetluse kohta volitus puudub	L II	Nõukogu eesistuja
	Rakendusotsus	Muu kui seadusandlik	Esimene volitus: võttes arvesse [---] lepingut, + teine volitus: võttes arvesse [---], eriti selle artiklit [---], seadusandliku menetluse kohta volitus puudub	L II	Nõukogu eesistuja
Komisjon	Määrus (vahetult aluslepingutel põhinev)	Muu kui seadusandlik	Esimene volitus: võttes arvesse [---] lepingut, eriti selle artiklit [---], seadusandliku menetluse kohta volitus puudub	L II	Komisjoni president

(jätkub)

Institutsioon	Akt	Akti olemus	Seadusandlike aktide ja muude kui seadusandlike aktide tunnused	Seeria	Allkirjad
	Delegeeritud määrus	Muu kui seadusandlik	Esimene volitus: võttes arvesse [---] lepingut, + teine volitus: võttes arvesse [---], eriti selle artiklit [---], seadusandliku menetluse kohta volitus puudub	L II	Komisjoni president
	Rakendusmäärus	Muu kui seadusandlik	Esimene volitus: võttes arvesse [---] lepingut, + teine volitus: võttes arvesse [---], eriti selle artiklit [---], seadusandliku menetluse kohta volitus puudub	L II	Komisjoni president
	Direktiiv (vahetult aluslepingutel põhinev)	Muu kui seadusandlik	Esimene volitus: võttes arvesse [---] lepingut, eriti selle artiklit [---], seadusandliku menetluse kohta volitus puudub	L II	Komisjoni president
	Delegeeritud direktiiv	Muu kui seadusandlik	Esimene volitus: võttes arvesse [---] lepingut, + teine volitus: võttes arvesse [---], eriti selle artiklit [---], seadusandliku menetluse kohta volitus puudub	L II	Komisjoni president
	Rakendusdirektiiv	Muu kui seadusandlik	Esimene volitus: võttes arvesse [---] lepingut, + teine volitus: võttes arvesse [---], eriti selle artiklit [---], seadusandliku menetluse kohta volitus puudub	L II	Komisjoni president
	Otsus (vahetult aluslepingutel põhinev)	Muu kui seadusandlik	Esimene volitus: võttes arvesse [---] lepingut, eriti selle artiklit [---], seadusandliku menetluse kohta volitus puudub	L II	Komisjoni president Komisjoni liige (adressaatide korral)
	Delegeeritud otsus	Muu kui seadusandlik	Esimene volitus: võttes arvesse [---] lepingut, + teine volitus: võttes arvesse [---], eriti selle artiklit [---], seadusandliku menetluse kohta volitus puudub	L II	Komisjoni president Komisjoni liige (adressaatide korral)
	Rakendusotsus	Muu kui seadusandlik	Esimene volitus: võttes arvesse [---] lepingut, + teine volitus: võttes arvesse [---], eriti selle artiklit [---], seadusandliku menetluse kohta volitus puudub	L II	Komisjoni president Komisjoni liige (adressaatide korral)

Euroopa Liidu Teataja nummerdamine

Kuupäev	Number
Alates 1952 kuni 30.6.1967 (lehekülgede numeratsioon läbi aastakäigu ja aastaarv)	EÜT 106, 30.12.1962, lk 2553/62.
Alates 1.7.1967 (iga väljaanne algab leheküljega 1)	EÜT 174, 31.7.1967, lk 1.

Kuupäev	Number
1968 (loodi L- ja C-seeria)	EÜT L 76, 28.3.1968, lk 1. EÜT C 108, 19.10.1968, lk 1.
1978 (loodi S-seeria)	EÜT S 99, 5.5.1978, lk 1.
Aastast 1991 kuni 30.9.2023 (C ... A)	ELT C 194 A, 31.7.2008, lk 1.
Alates 31.8.1999 kuni 31.3.2014 (C ... E)	ELT C 189 E, 26.7.2008, lk 1.
Alates 1.1.2016 kuni 30.9.2023 (L ... I ja C ... I)	ELT L 11 I, 16.1.2016, lk. 1 ELT C 15 I, 16.1.2016, lk. 1
Alates 1.10.2023 (Euroopa Liidu Teataja avaldatakse akti kaupa)	ELT L, 2023/2387, 2.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2023/2387/oj ELT C, C/2023/90, 2.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/90/oj

Aktide nummerdamine (L-seeria)

Määrused

Kuupäev	Number
1952 kuni 31.12.1962	Määrus nr 17
1.1.1963 kuni 31.12.1967	Määrus nr 1009/67/EMÜ
1.1.1968 kuni 31.10.1993	Määrus (EMÜ) nr 1470/68
1.11.1993 kuni 31.12.1998	Määrus (EÜ) nr 3031/93
1.1.1999 kuni 30.11.2009	Määrus (EÜ) nr 302/1999 Määrus (EÜ) nr 1288/2009
1.12.2009 kuni 31.12.2014	Määrus (EL) nr 1178/2009
Alates 1.1.2015	Määrus (EL) 2015/475

Direktiivid, otsused

Aktid	Kuupäev	Number
Direktiiv(L I ja L II)	Kuni 31.12.2014	Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2010/13/EL Nõukogu direktiiv 2010/12/EL Komisjoni direktiiv 2010/29/EL
	Alates 1.1.2015	Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2015/254 Nõukogu direktiiv (EL) 2015/121 Komisjoni direktiiv (EL) 2015/565
Otsus (L I)	Kuni 31.12.2014	Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus nr 284/2010/EL
	Alates 1.1.2015	Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus (EL) 2015/601
Otsus (L II)	Kuni 31.12.2014	Komisjoni otsus 2010/261/EL Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus 2010/204/EL Nõukogu otsus 2010/231/ÜVJP
	Alates 1.1.2015	Komisjoni otsus (EL) 2015/119 Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus (EL) 2015/468 Nõukogu otsus (ÜVJP) 2015/76

Soovitused, suunised (L II)

Aktid	Kuupäev	Number
Soovitus	Kuni 31.12.2014	2009/1019/EL
	Alates 1.1.2015	(EL) 2015/682
Suunis	Kuni 31.12.2014	2009/1021/EL (EKP/2009/28)
	Alates 1.1.2015	(EL) 2015/732(EKP/2015/20)

NB! Soovituste avaldamine:

- L-seerias (L II – muud kui seadusandlikud aktid): nõukogu soovitused (Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklid 121, 126 ja 140), komisjoni soovitused (artikkel 292), Euroopa Keskpanga soovitused (artikkel 292);
- C-seerias (C I – resolutsioonid, soovitused ja arvamused): Euroopa Parlamendi soovitused nõukogule, nõukogu soovitused, komisjoni soovitused, Euroopa Keskpanga soovitused;
- C-seerias (C III – ettevalmistavad aktid): Euroopa Keskpanga soovitused (artiklid 129 ja 219).

EMP otsused, EFTA otsused ja soovitused

Aktid	Kuupäev	Number
EMP Ühiskomitee otsus	Kuni 31.12.2014 (ainult autori antud number)	nr 119/2009
	Alates 1.1.2015 (topeltnumber)	nr 159/2014 [2015/94]
EFTA järelevalveameti soovitus	Kuni 31.12.2014 (ainult autori antud number)	nr 133/09/COL
	Alates 1.1.2015 (topeltnumber)	nr 30/15/COL [2015/1813]
		nr 226/17/COL [2018/564]
EFTA järelevalveameti otsus	Kuni 31.12.2014 (ainult autori antud number)	nr 119/07/COL
	Alates 1.1.2015 (topeltnumber)	nr N/AA/COL [AAAA/N]

Teine osa

Üldised väljaanded

Üldised väljaanded sisaldavad identifitseerimistunnuseid ja redaktsioonilisi selgitusi, näiteks autoriõiguse märkeid, ning neis järgitakse viidete, tsitaatide, struktuuri jms jaoks ettenähtud norme.

4. Dokumentide ettevalmistamine ja identifitseerimistunnused

Dokumente valmistavad avaldamisprotsessi käigus ette erinevad osalejad ja identifitseerimistunnused määratakse väljaande tüübist lähtuvalt.

4.1. Autorid, pädevad asutused, väljaannete talitus ja trükikojad

Teksti koostamises osalevad autorid, projektijuhid ja korrektorid.

4.1.1. Autorid ja väljaannete talitus

Euroopa Liidu institutsioonid, organid ja asutused võivad kõigi oma väljaannete avaldamiseks pöörduda väljaannete talituse poole. Väljaannete talitus pakub autoritele muu hulgas järgmiseid teenuseid:

- paber- ja multimeediaväljaannete (CD-ROM, DVD, veebisaidid, elektroonilised raamatud) ettevalmistamine ja lepingud väliste teenusepakkujatega;
- graafiline kujundus;
- teksti korrektuur;
- POD (tellimise peale trükitud väljaanded (*printing on demand*));
- identifitseerimistunnuste väljaandmine (ISBN, ISSN, DOI, katalooginumbrid – vt [punkti 4.4](#)).

NB! Otse väljaannete talituse poolt ettevalmistatud väljaannetele eraldatakse identifitseerimistunnused automaatselt.

Menetlus lühidalt

Autoritalitused peavad kõigepealt esitama teenuse osutamise taotluse oma institutsiooni, organi või asutuse pädevale talitusele. Seejärel koostatakse väljaandmistootlus ja saadetakse see väljaannete talitusele. Selle põhjal koostatud hinnangu või pakkumuse alusel valmistab väljaannete talitus ette tellimuslehed ja edastab need pädevale talitusele allkirjastamiseks.

Pärast lõpliku käsikirja ja allkirjastatud tellimuslehe kättesaamist valmistab väljaannete talitus dokumendi tüpograafiliselt ette ja loeb korrektuuri. Pärast eksemplaride arvu, identifikaatorite (ISBN, ISSN, DOI, katalooginumber), võimaliku müügihinna ja tarnetingimuste kontrollimist tunnistatakse tekst trükikõlblikuks.

Pärast tarnimist teostab talitus väljaande kvalitatiivse heakskiitmise ja kontrollib, kas tarnitud väljaanne ja arve on omavahel vastavuses.

Perioodiliste väljaannete puhul tuleb vältida pealkirja või kujunduse muutmist aasta jooksul, sest sellised muudatused põhjustavad komplikatsioone ning sarja ja kataloogimise hilinemist, kuid ka müügiraskusi ja segadust lugeja jaoks.

Autoritele

**Soovite koostada väljaannet / luua plakati / jõuda kindla sihtauditooriumini?
Kõik vastused Teie tehnilistele ja haldusküsimustele on veebilehel**

<https://op.europa.eu/en/web/publicare/providing-publishing-and-preservation-services>

(Siselink Euroopa Liidu institutsioonide, organite ja asutuste töötajatele)

4.1.2. Projektide haldamine väljaannete talituses

Projektijuhtide osa

Projektijuhid valmistavad käsikirja tüpograafiliselt ette. Tüpograafilised juhised, kirjatüübi ja formaadi valik ning tähtaegade planeerimine peavad vastama raamlepingus, pakkumiskutses ja tellimuslehel esitatud andmetele.

Nad kontrollivad rahvusvahelisi identifitseerimistunnuseid (ISBN/ISSN, DOI (vt [punkti 4.4](#))) ning väljaannete talituse katalooginumbrit.

Kaanele pööratakse eritähelepanu; kui maht võimaldab, lisatakse väljaande pealkiri ka selle seljale.

Tekst tunnistatakse trükikõlblikuks pärast algus- ja lõpulehekülgede (pealkiri, autoriõigus, sisukord jne) kontrollimist. Trükikõlblikuks tunnistamise tõend antakse eranditult kirjalikult trükikojale ja see peab sisaldama järgmisi andmeid:

- väljaande pealkiri;
- väljaande keel või keeled;
- trükiarv;
- peamised omadused;
- tarnetähtaeg, sealhulgas teave osamaksetega tarnete ja osaliste tarnete kohta;
- tarnekoht (-kohad), vajaduse korral nende liigitusega.

Kujundusgraafikud

Graafilise disaini büroos valmivad plakatite, voldikute, kaante ja näidislehtede projektid ja maketid, mida võib autoritele enne tegelikku trükiladu tutvustada.

Kujundusgraafikud võivad aidata kaasa ka visuaalse identiteedi kujundamisele (logod, graafika jne) ja veebilehtede graafilise kujunduse väljatöötamisele (visuaalne esitlus, ribareklaamid jne).

4.1.3. Korrekatuur väljaannete talituses

Korrektorid, kes vaatavad avaldatavat teksti värske pilguga, tegelevad teksti keelelise (keelereeglite ja kokkulepete järgimine) ja tehnilise (trükivigade puudumine) kontrolliga. Siiski ei ole nad toimetajad: nad peavad jääma neutraalseks autori kavatsuste suhtes, kes on teksti sisu osas ainus otsustaja.

Käsikirjade viimistlemine

Käsikirjad antakse korrektoritele viimistlemiseks (tüpograafiline ettevalmistamine ja korrektoori lugemine). Selle tootmisele eelneva etapi eesmärk on ortograafiliste ja grammatikavigade parandamine ning ebatäpsuste ja vastuolude avastamine, et muuta sõnum võimalikult arusaadavaks. Samuti tuleb hoolikalt kontrollida käsikirja kõigi elementide ühtlust. Kõiki mitmeti mõistetavaid kohti ja küsimusi käsitletakse tihedas koostöös autoritalitusega.

Korrektorid püüavad teksti ühtlustada ka käesoleva stiiljuhendi eeskirjadest ja institutsioonidevahelistest kokkulepetest lähtudes.

NB! Autoritalituse palvel või eelneval nõusolekul võidakse teha ka põhjalikumaid muudatusi (teksti sisuline toimetamine).

Kontrollitakse käsikirja lehekülgede nummerdust, mis peab olema tehtud autoritalituse poolt, ning vajadusel seda täiendatakse. Käsikirja puuduvatest osadest tuleb kohe teada anda. Samuti kontrollitakse tekstis esitatud joonealuste märkuste numbrite vastavust joonealustele märkustele enestele.

Väljaande eri keeleversioonide omavaheline vastavus kuulub autoritalituse pädevusse. Siiski võib väljaannete talitus vajaduse korral keeleversioonide omavahelist vastavust kontrollida, tingimusel et autoritalitus määrab piisava tähtaja.

Käsikirjade viimistlemise peamine eesmärk on lihtsustada trükiladu, et vältida hilisemate lisakulutuste tekkimist. Trükikojale esitatava käsikirja kvaliteet on seega oluline faktor tootmisprotsessis. Järgides käsikirja ettevalmistamist ja esitamist käsitlevaid juhiseid (vt [punkti 4.2](#)) ja esitades laitmatu kvaliteediga teksti, on autoritel võimalik piirata tootmiskulusid ning kiirendada tootmisprotsessi (sest trükikõlblikuks võib tunnustada isegi esimesed korrektuurpognad).

Puuduliku käsikirja võib autorile tagasi saata.

Hea käsikiri tagab kiire ja kvaliteetse tootmise.

Korrektuurpognad ja autoriparandused

Korrektuurpognad vaadatakse läbi korrektorite poolt, kes kontrollivad, et tekst vastaks esitatud käsikirjale ja järgiks kehtivaid keelereegleid. Esimesed korrektuurpognad saadetakse samal ajal ka autoritalitusele heakskiitmiseks ja võimalike autoriparanduste tegemiseks.

Autoriparandused korrektuurpognail peavad piirduma peamisega. Autoritalitus peab jälgima, et autoriparandused oleksid tehtud selgelt, loetavalt ja nii, et korrektor ei peaks kogu teost rida-realt läbi vaatama (punasega tehtud, hästi nähtavad parandused, ringiga ümbritsetud või lehekülje serval tähistatud; vältida tuleks autoriparanduste esitamist eraldi lehel).

Trükikoda käsitleb autoriparandustena, mis on eraldi tasustatud, kõiki korrektuurpognal tehtud parandusi, mis erinevad algsest käsikirjast (parandamine, täpsustamine, ühtlustamine, ajakohastamine, selgitamine vms, mis on vajalik ebaselge või puudulikult ettevalmistatud käsikirja tõttu). Selles etapis ei tohi enam muuta lauseehitust ega ajakohastada viimasel hetkel saadud arvandmeid, mis on värskemad kui teose vaatlusperiood.

Kõik lisamised ja kustutamised alates komast kuni terve lõiguni on autoriparandused, mida tuleks võimaluse korral vältida, kuna need toovad kaasa viivitusi ja lisakulusid. Lisakulud võivad ulatuda oluliste summadeni, mis vähemalt näiliselt on ebaproportsionaalsed võrreldes taotletavate muudatustega. Väiksemgi muudatus võib tuua kaasa tervete lõikude ümberladumise, mitme lehekülje või kogu teose uuesti küljendamise ning mõjutada lehekülgede nummerdust, sisukorda ja viiteid kogu tekstis või registrit (hädavajalikuks peetavate muudatuste korral vastutab kõigi kaasnevate muudatuste tegemise eest autoritalitus).

Trükiladu eeldab üldiselt kahte korrektuurpognat, neist teine on vajalik selleks. Esimese korrektuurpogna etapis loeb korrektor kogu teksti läbi ja võrdleb seda käsikirjaga; ta kontrollib, kas kõik tekstiosad on olemas ja kas kõiki tüpograafilisi juhiseid on järgitud. Teine korrektuurpogeen võimaldab kontrollida esimeses tehtud parandusi. Teise korrektuurpogna etapis ei tohiks enam autoriparandusi teha.

Arvestades perioodiliste või kiireloomuliste väljaannete puhul kehtivaid tähtaegu, peavad autoritalitused toimetamise lõpetamise kuupäevast kinni pidama. See nõudmine on vajalik selleks, et tarnimine saaks toimuda õigel ajal, kuid samuti aitab see vältida viimasel minutil tehtavaid autoriparandusi ja seega ka lisakulusi.

Lisaks tuleb märkida, et väljaannete talitus ei saa autoriparanduste tegemisega nõustuda ilma pädeva talituse ametliku nõusolekuta.

4.2. Originaaldokumendid (käsikirjad)

Alates 1990. aastate lõpust valmistatakse käsikirjad ette elektroonilisel kujul (Word, PDF, HTML jne). Tekstide ettevalmistamine ja töötlemine eeldab konkreetsete infotehnoloogiliste vahendite kasutamist (makrod, õigekirjakorrektorid jne). Selles alapeatükis antakse soovitusi, kuidas avaldamiseks mõeldud tekste lisaks tavapärasele keelelisele koostamisele ka optimaalselt töödelda.

Soovitustes keskendutakse dokumentide töötlemisele Wordis, mis on Euroopa Liidu asutustes peamine töövahend originaaldokumentide koostamiseks, kuid kirjeldatud põhimõtteid on hõlpus rakendada ka muu käibel oleva tarkvara puhul.

4.2.1. Tootmisahela põhimõte

Originaaldokumentide („käsikirjade“) ettevalmistamine asutustes peab olema läbimõeldult korraldatud. Dokumentide tõhusaks ja seega kiireks ettevalmistamiseks on soovitatav sisse seada „tootmisahel“ dokumente koostavate asutuste, väljaannete talituse ja trükikodade vahel.

„Tootmisahela“ all mõeldakse lihtsalt ühiste tööpõhimõtete rakendamist alates teksti elektroonilisest koostamisest:

- laadilehed/dokumentimallid või märgenduskeemid (vt [punkti 4.2.2](#));
- ühtsed õigekirjareeglid (kohaldades käesoleva stiiljuhendi reegleid ja tavasid võimalikult varasest etapist alates).

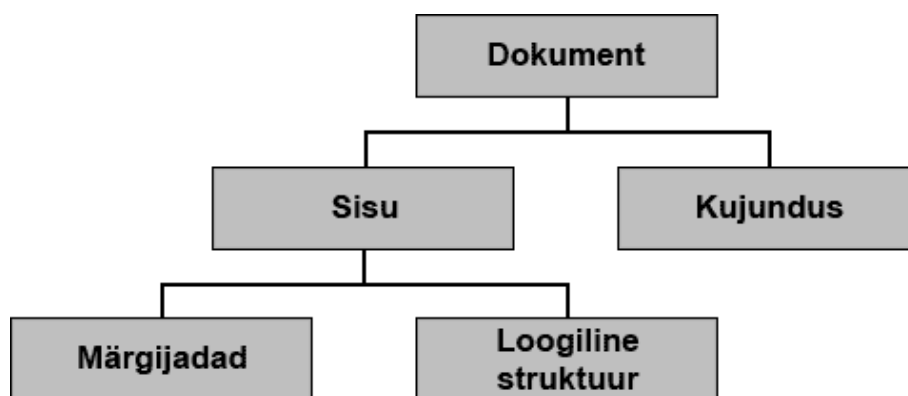
Töö alustamisel peab projektijuht koostöös autori ja trükikojaga määrama kindlaks kõik dokumendi koostamise parameetrid. Esmajärjekorras tuleb kindlaks määrata failide konfiguratsioon. Eelkõige aga tuleb selles etapis täpselt kokku leppida märgenduskeemid või dokumentimallid (vt [punkti 4.2.2](#)), lähtudes trükikoja konverteerimisprogrammidest.

See põhimõte eeldab, et iga toiming tuleb teha võimalikult varases tootmisahela etapis. Sellest tulenevad eelised: käsikirja ettevalmistamine on ladusam, sest pole vaja teha käsitsi hulgaliselt asjatuid või ka kulukaid muudatusi, mis põhjustavad sageli vigu. Tulemuseks on dokumendi oluliselt kiirem valmimine, optimaalne kvaliteet ja väiksemad ettevalmistuskulud.

Lisaks võimaldab stabiilne ja ühtne tööplaan protsessi igal osalisel oma tegevust optimeerida. Kui muuta selline skeem üldiseks, saab kehtestada ühesugused tööpõhimõtted kõigile avaldamisprotsessi osalistele, eelkõige trükikodadele, mis võimaldab väljaannete talitusel ja dokumendi koostanud asutusel vahetada ootamatu vajaduse korral kiiresti trükikoda, nii et avaldamisprotsess ei katke.

4.2.2. Dokumendi loogiline struktuur

Trükitud dokumendil on kaks aspekti: **sisu**, st selle loogilise struktuuriga seotud märgijadad, ja **kujundus**.

Kujundus kuulub tüpograafia valdkonda ning valmib lõplikul kujul trükikojas kujundaja juhtnõõride järgi. Originaalteksti kujundus, selle küljendus jms ei vasta enamasti trükikojas valmivale lõplikule kujundusele. Seetõttu ei ole mõtet kujundada käsikirja võimalikult trükitud teksti sarnaseks ning see võib olla isegi segav (näiteks ei maksa sõnu käsitsi poolitada, sest trükikojas tuleb poolitusmärgid teksti töötlemise käigus välja võtta).

Küll aga peavad trükikojas olema äratuntavad teksti erinevad osad. Seetõttu tuleb dokumendi elektroonilisel koostamisel:

- kas kasutada laadilehte/dokumentimalli,
- või märgendada tekst kindla skeemi alusel.

Mallid

Et trükikojas teksti õigesti tõlgendataks, on väga tähtis tähistada selgelt erinevad liigendustasandid (pealkirjad, normaaltekst, märkused jne).

Word pakub selleks lihtsat lahendust, mida tuleb aga järjekindlalt kasutada: laade. Iga tekstiosa tähistatakse erineva tunnusega (laadiga):

- erineva tasandi pealkirjad (*Heading 1, Heading 2* jne);
- normaaltekst, rööpjoondatud, vasakule joondatud jne (*Normal* jne);
- viited, tekstikastid, allmärkused jne.

Igale tekstiosale tuleb omistada oma laad, soovitatavalt teatava loogilise skeemi alusel.

Näiteks ei tohi eristada eri tasandite pealkirju käsitsi (paksus kirjas, kaldkirjas jne)!

Laadide valiku jätmine autorite teha hakkab siiski peatselt probleeme tekitama: iga dokument nõuab erinevat töötlust ning laadide suur hulk on raskesti hallatav. Seetõttu on soovitatav või isegi hädavajalik laadid ühtlustada.

Ideaaljuhul peaksid erinevate tekstide koostamisel kasutatavad laadilehed põhinema samal alusel (standardlehel). Samal ajal võib laadilehele lisada oma malle vastavalt kujundusvajadustele („oma malli“ all mõeldakse ettevalmistatava trükise tüpograafilisele kujundusele kohandatud spetsiaalset laadilehte).

Laadide järjekindlal kasutamisel pealkirjade eristamiseks on Wordis veel üks eelis: see võimaldab autoril genereerida automaatselt sisukorra, mis käsitsi eristatud pealkirjade korral on võimatu.

Märgenduskeem

Teine peamine viis tekstiosade eristamiseks on „märgenduskeemi“ kasutamine ehk iga tekstiosa loogilise tasandi tähistamine (näiteks peatüki või alapeatüki pealkiri; normaaltekst, taandega tekst; viited). Märgenduskeemis peavad olema kirjeldatud tekstiosad, märgendid ja soovitud tüpograafiline kujundus.

Märgendid on tavaliselt kujul <MÄRGEND>, näiteks märgend <TCHAP> tähistab peatüki pealkirja. Need pärinevad märgenduskeelest SGML (*standard generalised markup language*). SGMList on välja kasvanud mitu uut keelt ning praeguseks on enim kasutatav XML.

Märgenditel on see eelis, et arvutipõhised kirjastusprogrammid (ja ka arenenud tekstitöötlusprogrammid) tõlgendavad neid otse, ilma et dokumente oleks vaja enne trükkiminekut ulatuslikult töödelda. Märgendamisskeem tuleb paika panna väga varases tööetapis, ideaaljuhul juba dokumendi kavandamise järgus.

Kui dokument on mitmekeelne, tuleks kaasata ka asutuse tõlketeenistus, mille ülesandeks on luua tekstidest uusi versioone soovitud keeltes. Märgendatud tekst võimaldab tõlketeenistusel keskenduda sisule, kulutamata asjatult vahendeid kujunduse taastamisele. Samuti on märgendatud teksti lihtsam töödelda kaasaegsete keeletehnoloogiliste vahenditega, sest seal on kõige vähem vorminduskoode.

4.2.3. Teksti ettevalmistamine

Juhised teksti sisestamiseks

Et muuta teksti avaldamisprotsessi (paberil, CD-I/DVD-I, internetis vm) ladusamaks, tuleb täita järgmisi juhiseid:

Üldist

- Jooksev sisestamine (ilma leheküljepiirideta).
- Joondamata tekst ilma poolitusmärkideta, ka mitte liitsõnades.
- Kirjavahemärgid ja sõnavahe: vt [punkti 6.4](#).
- Loogilisus ja järjekindlus teksti töötlemisel (kasutada samade dokumendiosade puhul ühesuguseid parameetreid).

Erimärgid

- Kasutada olemasolevaid erimärke.
- Mitte translitereerida („ß“ asemel „ss“, „ü“ asemel „ue“ jne).
- Kasutada klaviatuuril alati numbreid 1 ja 0, mitte asendada neid tähtedega „l“ ja „O“.
- Mõttepunktid (kolm punkti) saab kahel viisil: vajutades *Alt 0133* või *Ctrl-Alt-punkt* (mitte kasutada kolme järjestikust punkti).

Numbrid

- Suurte arvude puhul on rühmitusmärgiks poolitamatu tühik, mitte punkt (nt 300 000).
- Koodid, kümnendmurrud, sihtnumbrid, aastad jne kirjutatakse tähti ja numbreid rühmitamata (nt 1961. aastal, lk 2064).
- Kümnendmurdudes tuleb kasutada koma, mitte punkti (nt 1,366).
- Numbrite kirjutamise reeglid: vt [punkti 10.4](#).

Liikumatud sõnavahed

- Hoiavad ära kokkukuuluvate üksuste sattumise eri ridadele.
- Kasutada näiteks järgmistel juhtudel ning kirjavahemärkide kasutamise reeglites osutatud juhtudel (vt [punkti 6.4](#)):

nr•	ELT L•	10•000
lk•	ELT C•	C•M. Dupont

NB! Wordis sisestatakse liikumatu sõnavahe koodiga *Alt 0160*.

Joonised, pildid ja tabelid

- Joonised ja pildid lisada eraldi failis suure lahutusvõimega formaadis.
- Kontrollida piltide ja illustratsioonide autoriõigusi.
- Tähistada pildi või joonise asukoht tekstis selge märgendiga (<PILT1>, <JOONIS1>, <TABEL1> jne).
- Lisada Exceli failid eraldi.

Jutumärgid

- Kasutada vastava keele jutumärke (*double low-9 quotation mark* (kood: 201E) ja *left double quotation mark* (kood: 201C)):

„...“ (Alt 0132...Alt 0147)

Jutumärkide kasutamise kohta vt [punkti 10.1.6](#).

Ülakoma

- Kasutada tüpograafiliselt korrektset ülakoma (sõltuvalt kasutatavast kirjatüübist ' või '), mis saadakse koodi *Alt 0146*, mitte klaviatuuriklahvi ' kasutades.

Suur- ja väiketähed

- Mitte kirjutada pealkirju läbivalt suurtähtedega.
- Kasutada suurt ja väikest algustähte vastavalt selle stiiljuhendi reeglitele (vt [punkti 10.3](#)).

Allmärkused

- Kasutada ainult käsklust *References/Insert footnote*.
- Paber kandjal avaldamiseks mõeldud käsikirjades on tarbetu või isegi segav vormindada allmärkuste numbreid käsitsi. Näide: Word genereerib 1 – / korrektor parandab ⁽¹⁾. Trükikojas tuvastatakse üksnes käsklus *Footnote* ning vormindatakse märkuste numbrid korrektselt selle stiiljuhendi reeglite järgi.
- Märkused tuleb nummerdada selgelt araabia numbritega (muid märke, nagu tärne või tähti, võib kasutada erijuhtumitel).
- Mitte kasutada selliseid märkusi nagu „*idem*“, „*ibidem*“, „sealsamas“ (kuna trükitud dokumendi küljendus erineb käsikirja omast).
- Viide allmärkusele (k.a sulud) esitatakse alati püstkirjas (ka juhul, kui tekst on poolpaksus või kaldkirjas).
- Allmärkuste kasutamise kohta vt [punkti 8](#).

Mõttekriipsud

- Kasutada mõttekriipsu (*Alt O151*) loeteludes (kõigile keeltele ühine reegel).
- Mõttekriipsu kasutamise kohta vt [punkti 10.1.7](#).

Pealkirjad

- Mitte vormindada pealkirju käsitsi, vaid kasutada laade.
- Spetsiaalse laadilehe puudumisel kasutada Wordi laade (*Heading 1*, *Heading 2*, *Normal* jne).
- Mitte kirjutada pealkirju läbivalt suurtähtedega.

NB! Kasutades teksti vormindamiseks Wordi laade, saab genereerida automaatselt sisukorra. Kui konverteerida dokument võrgus avaldamiseks PDF-formaati, genereerivad sellised pealkirjad automaatselt hüperlingid (järjehoidjad ehk *bookmarks*), mis on hädavajalikud, et muuta pikkade PDF-dokumentide lugemine võrgus mugavaks.

Muid soovitusi

Kui käsikiri esitatakse mitmes osas, peab seda koostav asutus esitama koos esimese osaga ka dokumendi sisukorra (kas või esialgse), et korrektorid saaksid tervikust ülevaate.

Iga käsikirja tuleb selle koostanud asutuses enne väljaannete talitusele saatmist põhjalikult toimetada. Parandusi võib teha vaid erandkorras ning need peavad olema selged, loetavad ja konkreetset: kui korrektuuri käigus tehakse suuri parandusi, nõuab see uut sisestamist, mõjutab küljendust (ja võib selle segi paisata, kui üks muudatus toob ahelreaktsioonina kaasa järgmised) ning nõuab tihtipeale uut korrektuuri (mille tagajärjeks on avaldamistähtaegade venimine ja kulude suurenemine).

Ning viimaks tuleks võimaluse korral vältida erineva tarkvaraga loodud tekstide salvestamist ühte dokumenti.

4.2.4. Trükivalmis dokumendid

Trükivalmis (*camera-ready*) dokumentide puhul peab need koostanud asutus jälgima, et tekstis oleksid tehtud kõik vajalikud parandused, sest teksti reprodutseerimise faasis enam ühtegi parandust ei tehta (välja arvatud erandolukorras).

Tekst tuleb hoolikalt üle lugeda vahetult pärast sisestamist, enne lõplikku küljendamist. Ka küljendus tuleb enne trükkiandmist põhjalikult tüpograafiliselt üle kontrollida.

Leheküljed tuleb nummerdada järjest alates tiitellehest (kaasa arvatud). Numeratsioon peab hõlmama ka tühje lehekülgi. Osad ja peatükid algavad parempoolselt leheküljelt (rekto), mis kannab paaritud numbrit. Kui eelmine osa või peatükk lõpeb paaritul leheküljel, jäetakse järgmise osa või peatüki ette

tühi lehekülg. Näiteks kui I peatükk lõpeb leheküljel 19, algab II peatükk leheküljelt 21 ning lehekülg 20 jääb tühjaks.

Pealkirja või alapealkirja ette peab jääma alati rohkem ruumi kui pealkirja ja teksti vahele (kuldreegel on kaks kolmandikku / üks kolmandik).

Lõikude vahele jäetakse kaks tühja rida.

Lehekülg ei tohi alata lõigu viimase reaga. Sellisel juhul – ja ainult sellisel – on parem ületada ühe rea võrra eelmise lehekülje raami. Samuti ei tohiks lehekülg lõppeda pealkirja või alapealkirjaga ega loetelu esimese punkti või reaga.

Tsitaadid ja loetelud peavad olema joondatud esireataandega (olemasolu korral).

4.3. Väljaannete tüübid

Rahvusvahelisel tasandil reguleerivad dokumentide identifitseerimist ja klassifitseerimist mitu kokkulepet ja standardit, eelkõige järgmised:

- ISO 690:2021, bibliograafilised viited: <https://www.iso.org/standard/72642.html>
- ISO 5127:2017, informatsioon, dokumentatsioon ja sõnastik: <https://www.iso.org/standard/59743.html>
- ISO 2108:2017, rahvusvaheline raamatu standardnumber (ISBN): <https://www.iso.org/standard/65483.html><https://www.isbn-international.org>
- ISO 3297:2022, rahvusvaheline jadaväljaande standardnumber (ISSN): <https://www.iso.org/standard/84536.html>
- rahvusvahelised bibliograafilise kirjeldamise reeglid (*International Standard Bibliographic Description*, ISBD), Rahvusvaheline Raamatukoguühingute ja -institutsioonide Liit (International Federation of Library Associations and Institutions, IFLA): https://www.ifla.org/files/assets/cataloguing/isbd/isbd-cons_2007-en.pdf

ISO standardeid saab ISO liikmetelt, kelle loetelu on kättesaadav järgmisel aadressil: <https://www.iso.org/members.html>

Nendest standarditest ja kokkulepetest lähtudes võib väljaanded jagada kahte suurde kategooriasse: monograafiad ja pidevväljaanded.

4.3.1. Monograafiad

Standardi ISO 2108:2020 (ISBN) kohaselt on monograafiad mitteperioodilised trükised, mis on üheosalised või kindlast arvust eraldi osadest koosnevad tervikväljaanded, mida võib avaldada üheaegselt või eri aegadel ning mis tehakse avalikkusele kättesaadavaks mis tahes tootevormis (köites raamat, brošeeritud raamat, audioraamat kassetil, CD-l, DVD-l, Braille kirjas raamat, veebisait, elektrooniline raamat jne).

Mitmest köitest koosnevad monograafiad koosnevad kindlaksmääratud arvust eraldi osadest (eraldi köidetest), välja arvatud anneväljaanded. Neid käsitletakse või avaldatakse ühtse tervikuna. Eraldi osadel võib olla oma pealkiri ja vastutavad väljaandjad.

Monograafiad identifitseeritakse rahvusvahelise raamatu standardnumbriga (ISBN, *international standard book number* (vt [punkti 4.4.1](#))).

4.3.2. Pidevväljaanded

Standardi ISO 3297:2022 (ISSN) kohaselt on pidevväljaanne avalikkusele mis tahes kandjal kättesaadavaks tehtud väljaanne, mis ilmub tavaliselt järjestikuste või lõimitavate annetena, millel

üldjuhul on numbriline ja/või kronoloogiline tähistus ning mille ilmumise kestus ei ole eelnevalt kindlaks määratud. Pideväljaannete hulka kuuluvad:

- jadaväljaanded: ilma ettemääratud lõputa pideväljaanded, mis ilmuvad järjestikuste eraldi numbrite või osadena, mis tavaliselt kannavad järjenumbrit (ajalehed, ajakirjad, perioodika, trükitud või elektroonilised ajakirjad, üks kord aastas ilmuvad perioodikaväljaanded (aruanded, aastaraamatud, registrid jms), memuaarid ja monograafiasarjad);
- lõpetamata lõimväljaanded: pideväljaanded, mida täiendatakse ilma ettemääratud lõputa uuenduste abil, mis ei jää eraldi üksusteks, vaid ühendatakse tervikuga (pidevalt ajakohastatavad andmebaasid ja lehtrükkised või veebisaidid, näiteks selle stiiljuhendi veebiversioon).

NB! Sari on rühm eraldi väljaandeid, millel igaühel on oma pealkiri ning mida omavahel ühendab rühmale ühine koondpealkiri. See koondpealkiri on sarja pealkiri. Üksikud väljaanded võivad olla nummerdatud või nummerdamata. Sarja kuuluvad väljaanded võivad olla monograafiad või jadaväljaanded.

Pideväljaandeid identifitseeritakse rahvusvahelise jadaväljaande standardnumbriga (ISSN (vt [punkti 4.4.2](#))).

4.3.3. Jadaväljaande ja monograafia kombinatsioonid

Teatavaid jadaväljaandeid (aastaraamatuid ja monograafiasarju) käsitletakse näiteks turustamisvajaduste tõttu ka monograafiatena. Need peavad olema kättesaadavad üksikeksemplaridena või ettetellimisel.

Neid väljaandeid tuleb kõigepealt käsitleda jadaväljaannetena ning neile peab andma ISSN-i. Seejärel antakse neile monograafiana välja ISBN.

4.4. Väljaannete talituse määratavad tunnused

Alates 2001. aastast on väljaannete talitus tegutsenud ametliku ametina, kes annab Euroopa Liidu institutsioonide, organite või asutuste väljaannetele järgmisi identifitseerimistunnuseid: ISBN (rahvusvaheline raamatu standardnumber), ISSN (rahvusvaheline jadaväljaande ja muu pideväljaande standardnumber) ja DOI (digitaalse dokumendi identifitseerimistunnus). Nende rahvusvaheliste identifitseerimistunnuste abil indekseeritakse väljaandeid terves maailmas ühtsel ja ainulaadsel viisil. Eri kandjatel (paberkandjal, elektroonilisel kandjal, CD-l/DVD-l jne) toodetele (raamatud, voldikud, plakatid jms) antakse välja ka sisemine identifitseerimistunnus (katalooginumber).

Identifitseerimistunnuste saamiseks tuleb dokumente koostavatel asutustel anda väljaannete talitusse hoiule kaks füüsilist koopiat teosest ning saata ka selle elektrooniline versioon (PDF-vormingus).

Iga kirjastamistaotluse korral annab väljannete talitus automaatselt välja identifitseerimistunnused.

4.4.1. Rahvusvaheline raamatu standardnumber (ISBN)

Igale monograafilisele väljaandele (vt [punkti 4.3.1](#)) annab väljaannete talitus välja rahvusvahelise raamatu standardnumbri (ISBN).

ISBN-i väljaandmisel ei ole mingit õiguslikku tähendust ega õigusjõudu ei asjaomase teose autoriõiguste ega selle sisu suhtes.

Kui ISBN on tootele juba välja antud, ei saa seda muuta, asendada ega uuesti kasutada.

Eraldi ISBN on nõutav:

- väljaande iga keeleversiooni jaoks;
- ühe toote iga eraldi kandja jaoks (teose puhul, mis avaldatakse ja tehakse kättesaadavaks eri vormingutes (PDF, HTML jne) versioonidena, peab igale versioonile välja andma eraldi ISBN-i);

- igale eraldi trükile, mis sisaldab toote ühte või mitut osa mõjutavaid olulisi muudatusi, samuti pealkirja muutmise korral; seevastu ei pea eraldi ISBNi välja andma tootele, millel ei ole muutunud ei trükk, vorm ega kirjastaja, kui muutunud on ainult toote hind või kui asjaomases tootes on tehtud üksnes väiksemaid muudatusi, näiteks parandatud trükivigu;
- kõikide tootevormi muudatuste puhul (köites raamat, brošeeritud raamat, sidusversioon jne).

Mitme köite korral antakse ISBN välja igale köitele eraldi ning kõikidele köidetele kokku ka ühine ISBN. Ühine ISBN ja iga vastava köite ISBN peavad sisalduma iga köite tiitellehe pöördel.

NB! ISBNi võib välja anda ka teose eraldi peatükile, kui tegemist on lõpetatud tervikuga. Monograafiliste väljaannete eraldi osad (näiteks peatükk), pidevväljaannete eraldi tiraažid või katkendid, mis on eraldi kättesaadavaks tehtud, võib samuti identifitseerida ISBNi abil.

Kui kaks või rohkem kirjastajat avaldavad väljaande ühiselt või kaaskirjastajatena, võib iga kirjastaja saada oma ISBNi ning avaldada selle autoriõiguste leheküljel. Siiski peab väljaandel vöötcode'i vormis olema ainult üks ISBN.

Samuti peab ISBNi välja andma ettemääratud lõpuga lehttrükistele (st trükistele, mille ilmumisperiood on kindlaks määratud). Seevastu pidevalt ajakohastatavatele lehttrükistele (lõimväljaannetele) või ajakohastatud üksikosadele ISBNi välja ei anta.

ISBNi paigutus ja esitusviis

Alates 1. jaanuarist 2007 koosneb ISBN, mis peab alati olema märgitud otse tootele, viide segmenti rühmitatud 13 elemendist, mille ees on eesliide ISBN koos tühikuga:

- 1. segment: eesliide või kaubavöötcode EAN (*European article numbering*), millega määratletakse „raamat“ identifitseeritud artiklina (praegu kättesaadavad eesliited on 978 ja 979);
- 2. segment: rühmatunnus (92 – rahvusvahelised organisatsioonid);
- 3. segment: kirjastaja identifitseerimisnumber (kirjastustunnus);
- 4. segment: pealkirja identifitseerimisnumber asjaomase kirjastaja väljaandes (raamatutunnus);
- 5. segment: kontrollnumber.

ISBN 978-92-79-00077-5

Trükiväljaanded

Trükiväljaannetel peab ISBN olema trükitud tiitellehe pöördele koos kõigi teiste tunnustega (vt näide [punktis 5.3.1](#)). Kui see ei ole võimalik, tuleb see trükkida tiitellehe alaossa või lisada autoriõiguste märkele.

See peab asuma ka tagakaane (ja kaitsekatte) alumises osas (vt näide [punktis 5.1.1](#)).

NB! Ühisväljaande puhul võib ka kaaskirjastaja ISBN olla vöötcode'i vormis tagakaane ja/või kaitsekatte alumises osas.

Elektronilised väljaanded ja muud mittetrükitud tootevormid

Sidusväljaannete puhul peab ISBN olema sellel ekraanileheküljel, millel on esitatud väljaande pealkiri või samaväärne nimetus, ja/või autoriõiguste märget sisaldaval ekraanileheküljel.

Kõikide muude toodete puhul (CD-ROM, DVD jne) peab ISBN olema trükitud toote külge püsivalt kinnitatud etiketile ning kui see ei ole võimalik, siis eseme (karbi, ümbriskaane, raami vms) püsiva ümbrise tagumisele küljele.

Samuti peab ISBN sisalduma kõikides metaandmetes, mida väljaanne või toode sisaldab.

Vt ka [A quick reference guide](#).

Eri vormingutes väljaande korral, kui need vormingud on koondatud ühte partiisse, on nõutav ainult üks ISBN; kui eri vorminguid levitatakse eraldi, peab igale versioonile välja andma oma ISBNi. Peale selle peab igale versioonile kandma kõik ISBNid, mille järel märgitakse lühendatult asjaomane vorming:

Print	ISBN 978-951-45-9693-3
PDF	ISBN 978-951-45-9694-0
EPUB	ISBN 978-951-45-9695-7
HTML	ISBN 978-951-45-9696-4

ISBNi peab trükkima ka kogu asjaomase väljaandega kaasnevale materjalile.

Kasulikke linke ISBNi kohta

Rahvusvaheline ISBNi Agentuur:

<https://www.isbn-international.org> (inglise keeles)

ISBNi kasutusjuhend:

<https://www.isbn-international.org/content/isbn-users-manual/29> (inglise keeles)

Korduma kippuvad küsimused ISBNi kohta:

https://www.isbn.org/faqs_general_questions (inglise keeles)

EANI/UCC süsteem:

<https://www.gs1.org/> (inglise keeles)

ISO 2108:2017, rahvusvaheline raamatu standardnumber (ISBN):

<https://www.iso.org/standard/65483.html> (inglise keeles)

ISO standardeid saab ISO liikmetelt, kelle loetelu on kättesaadav järgmisel aadressil:

<https://www.iso.org/members.html> (inglise keeles)

4.4.2. Rahvusvaheline jadaväljaande standardnumber (ISSN)

Pidevväljaandeid (jadaväljaandeid ja lõpetamata lõimväljaandeid – vt [punkti 4.3.2](#)) identifitseeritakse väljaannete talituse välja antava rahvusvahelise jadaväljaande standardnumbriga (ISSN).

ISSNi väljaandmisel ei ole mingit õiguslikku tähendust ega õigusjõudu ei asjaomase teose autoriõiguste ega selle sisu suhtes.

ISSN antakse ainuliselt välja:

- pealkirja kogu kasutusajaks;
- igale keeleversioonile;
- igale trükile (igakuine, iga-aastane jne);
- igale eraldi kandjale.

Mitme köite korral antakse ISSN välja võtmepealkirjale, sõltumata sellest, mitmest köitest see koosneb. ISSN-i võib anda ka monograafiasarjale (sellisel juhul antakse sarja igale köitele välja oma ISBN).

ISSN on püsivalt seotud võtmepealkirjaga, mille ISSN-i võrk väljaande registreerimise ajal välja andis. Võtmepealkiri on mis tahes konkreetse pidevväljaande jaoks ainuline.

Pidevväljaandele peab andma uue ISSN-i (ja uue võtmepealkirja):

- pealkirja iga märkimisväärse muutmise korral;
- kandja mis tahes muudatuse korral.

Eraldi ISSN-i (ja seega eraldi võtmepealkirja) peab välja andma igale lisale või allsarjale, mis pidevväljaandega kaasneda võib.

ISSNi paigutus ja esitusviis

ISSN koosneb kahest neljanumbrilisest (araabia numbrid) segmendist, mis on eraldatud sidekriipsuga ning mille ees on tähtlühend ISSN koos sellele järgneva tühikuga. Viimane element (kontrollnumber) võib olla X:

ISSN 0251-1479

ISSN 1831-855X

ISSN peab olema selgelt trükitud jadaväljaande esimese ande peal või sees ning iga järgmise ande peal või sees, samuti lõpetamata lõimväljaande iga versiooni peal või sees.

Kui ISSNiga kaasneb muu identifitseerimistunnus (näiteks sarja kuuluva köite puhul ISBN), peavad kaks asjaomast numbrit olema esitatud koos ning mõlemad identifitseeritud nõutava eesliitega (ISBN, ISSN, DOI jms).

Kui ühele pidevväljaandele on eri pealkirjade tõttu (näiteks põhisarja pealkiri ja selle allsarjade pealkirjad) välja antud mitu ISSN-i, peavad need kõik olema kõnealusele väljaandele trükitud ning eristatud näiteks sulgudes esitatud täieliku või lühendatud pealkirja abil.

Vt ka [A quick reference guide](#).

Eri kandjatel ilmuva väljaande korral (eri ISSNide ja eri võtmepealkirjadega) võivad ühendatud ISSNid pidevväljaannetel olla trükitud neid omavahel järgmises näites esitatud viisil eristades:

Print	ISSN 1562-6585
HTML	ISSN 1063-7710

Trükiteoste korral peab see number olema igal väljaandel kaane ülemises parempoolses nurgas või, kaane puudumise korral, olema esitatud selgel ja hästi nähtaval viisil soovitatavalt järgmises järjekorras: tiitelleht, päistiitel, päismik, tagakaas, trükiandmed (impressum) või kirjastaja andmed.

Elektronilisel kandjal teoste puhul (veebiteosed, CD-ROMid jne) peab see number olema pealkirja sisaldaval ekraanileheküljel või selle puudumise korral põhimenüüs ning võimaluse korral kõikidel väljaandele püsivalt kinnitatud etiketidel. Kui ISSN-i ei ole võimalik tootel või selle etiketil esitada, peab see olema karbil.

Sidusväljaannete puhul peab kõnealune number sisalduma ka metaandmetes (identifitseerimisväljal).

Linke-ISSN (ISSN-L)

Standardi ISO 3297:2022 (ISSN) kohaselt antakse linke-ISSN (ISSN-L) välja pidevväljaandele (vt [punkti 4.3.2](#)), et koondada asjaomase väljaande eri füüsilisi kandjaid sõltumata selliste kandjate arvust (igale kandjale peab andma eraldi ISSN-i).

ISSN-L koosneb kahest neljanumbrilisest segmendist, mis on sidekriipsuga eraldatud ning mille ees on tähtlühend ISSN-L koos sellele järgneva tühikuga:

ISSN-L 0251-1479

Kui väljaande kõikide füüsiliste kandjate pealkirju samaaegselt muudetakse, tuleb ISSN-L-i muuta. Sel juhul antakse igale eraldi kandjale välja uus ISSN ja tervikule uus ISSN-L.

Kasulikke linke ISSN-i kohta

Rahvusvaheline ISSN-i Keskus:
<http://www.issn.org/> (inglise keeles)

ISSN-i käsiraamat:
<https://www.issn.org/understanding-the-issn/assignment-rules/issn-manual> (inglise keeles)

ISO 3297:2022, rahvusvaheline jadaväljaande standardnumber (ISSN):
<https://www.iso.org/standard/84536.html> (inglise keeles)

ISO standardeid saab ISO liikmetelt, kelle loetelu on kättesaadav järgmisel aadressil:
<https://www.iso.org/members.html> (inglise keeles)

4.4.3. Digitaalse dokumendi identifitseerimistunnus (DOI)

DOI (digitaalse dokumendi identifitseerimistunnus) on toote identifitseerimissüsteem digitaalses keskkonnas, mille eesmärk on tagada hüpertekstilinkide püsivus. DOI võib välja anda:

- väljaandele tervikuna;
- fotole;
- tabelile;
- peatükile jms.

Iga DOI on ainuline ja püsiv. Dokumendile antakse DOI terveks selle elutsükliks ning kui asjaomane dokument kunagi kasutuselt kõrvaldatakse, ei saa selle DOI-d uuesti kasutada.

DOI koosneb kaldkriipsuga eraldatud ees- ja järelliitest. See peab olema esitatud järgmisel kujul (väiketähtedes märges „doi“, millele järgneb koolon ilma tühikuta):

doi:10.2788/14231

Üldiselt järgitakse DOI paigutamisel samu põhimõtteid nagu ISBNi või ISSN-i puhul.

Kasulikke linke DOI kohta

Rahvusvaheline DOI sihtasutus (*International DOI Foundation*, IDF):
<https://www.doi.org> (inglise keeles)

DOI käsiraamat:
<https://www.doi.org/hb.html> (inglise keeles)

Teave ja suunised DOI nimetuse kohta:
<https://www.crossref.org/education/metadata/persistent-identifiers/doi-display-guidelines> (inglise keeles)

4.4.4. Katalooginumber

Peale rahvusvaheliste identifitseerimistunnuste antakse kõikidele väljaannete talituse välja antavatele teostele sisemine identifitseerimistunnus, nimelt katalooginumber.

See number on talitusesisese halduse vahendiks, mida kasutatakse levitamise eesmärkidel. Muu hulgas kasutatakse seda väljaannete kataloogimisel. Samuti kasutatakse seda numbrit peamise identifitseerimistunnusena mitmesugustes infotehnoloogilistes rakendustes.

Katalooginumber trükitakse kaane tagumisele küljele ülemisse parempoolsesse nurka, kaane puudumise korral peab see teosel olema esitatud hästi nähtaval viisil.

OA-09-22-124-ET-C

4.5. Euroopa Liidu Kohtu määratav tunnus

Euroopa kohtulahendi tunnus (ECLI)

Euroopa kohtulahendi tunnus (*European case-law identifier* – ECLI) loodi selleks, et tagada korrektne ja ühtne viitamine Euroopa ja liikmesriikide kohtute lahenditele. Euroopa Liidu Kohus võttis selle järkjärgult kasutusele 2014. aastal.

Euroopa Liidu Kohus on määranud ECLI kõikidele Euroopa Liidu kohtute lahenditele alates 1954. aastast (kohtuotsused, kohtumäärused, arvamused, otsused (uuesti läbivaatamise menetlus)), kohtujuristide ettepanekutele ja seisukohtadele ning kõnealuste lahenditega seotud teabele (kokkuvõtted ja resümeed, teave avaldamata kohtulahendite kohta).

ECLI koosneb viiest kohustuslikust osast, selles kasutatakse ainult ladina tähtnumbrilisi märke, mis on omavahel eraldatud kooloniga, nagu on näidatud allpool:

- 1) lühend „ECLI“, mis näitab, et tegemist on Euroopa kohtulahendi tunnusega;
- 2) riigikood, mis näitab, millises liikmesriigis asjaomane kohus asub (vt tabel [punktis 7.1.1](#)), või kood „EU“, kui tegemist on Euroopa Liidu Kohtuga;
- 3) lahendi teinud kohtu kood (Euroopa Liidu Kohtu puhul tähistab „C“ Euroopa Kohut, „T“ Üldkohut ja „F“ Avaliku Teenistuse Kohut);

NB! Avaliku Teenistuse Kohus, mis loodi 2004. aastal, lõpetas tegevuse 1. septembril 2016, olles andnud oma pädevuse üle Üldkohtule.

- 4) kohtulahendi tegemise aasta (nelja numbriga);
- 5) järgarv, mille vormingu otsustab liikmesriik või Euroopa Liidu Kohus. See number koosneb kuni 25 tähtnumbrilisest märgist. Kasutada võib punkte, kuid mitte muid kirjavahemärke:

ECLI:EU:C:2006:710

Õiguslik alus

Nõukogu järeldused, milles kutsutakse üles võtma kasutusele *European case-law identifier* (ECLI) ja kohtulahendite ühtne *metadata* miinimumkogum ([ELT C 127, 29.4.2011, lk 1](#)).

ECLIGA seotud lingid

Euroopa Liidu Kohus, kohtulahenditele viitamise viis:

https://curia.europa.eu/jcms/jcms/P_126035/et

Euroopa e-õiguskeskonna portaal:

https://e-justice.europa.eu/content_european_case_law_identifier_ecli-175-et.do

Juhised kohtulahenditele viitamise kohta:

vt [punkti 5.9.3](#).

5.

Väljaande ülesehitus

Väljaande struktuur koosneb erinevatest osadest, nagu kaas, tiitelleht, teave väljaande kohta (nt autoriõiguse märged) ja esitluselemendid, nagu viited ja tsitaadid.

5.1. Kaas

Trükise kaas koosneb neljast leheküljest, mida nimetatakse I, II, III ja IV kaaneleheküljeks. Kui trükis on piisavalt paks, peab selle pealkiri olema trükitud väljaande seljale, nii et tähed oleksid õigetpidi, kui trükis on pikaliasendis, I lehekülg ülalpool. Pealkirja suurus peab olema proportsionaalne selja paksusega.

5.1.1. Kaane osad

Vt ka [A quick reference guide](#).

Kõigil neljal kaaneleheküljel on ainult neile omased komponendid.

I leheküljel on esitatud vastutava väljaandja nimi ja logo, trükise pealkiri ning vajaduse korral alapealkiri ja autori nimi (eriti ühisavaldamise puhul). Sinna võib märkida ka köite numbrit, kui tegemist on mitmeköitelise väljaandega, kogumiku või sarja pealkirja, samuti trükise järjekorranumbri:

- **väljaande pealkiri:** pealkiri peab olema lühike, meelde jääv ja asjakohane. Aastaruannete või kindlat perioodi käsitlevate uurimuste puhul kuulub mäрге aasta või perioodi kohta lahutamatu pealkirja või alapealkirja juurde;
- **alapealkiri:** see täiendab pealkirja ja on trükitud väiksemas kirjas;
- **vastutava väljaandja logo:** logo võib esitada üksnes I kaaneleheküljel;
- **autori nimi:** kui see on esitatud I kaaneleheküljel, peab see olema trükitud ka tiitellehele;

NB! Institutsiooni või organi peadirektoraadi nime ei tohi mingil juhul märkida I kaaneleheküljele (v.a Eurostat ja väljaannete talitus). Need võib märkida tiitellehele.

- **köite number:** kui on mitu köidet, on soovitatav need nummerdada Rooma numbritega.

Üldjuhul jäetakse II lehekülg valgeks.

III leheküljel esitatakse avaldamismärke.

IV leheküljele märgitakse müügihind (vajaduse korral), väljaannete talituse logotüüp, ISBN (rahvusvaheline raamatu standardnumber) ning katalooginumber:

- **müügihind:** iga trükise baashind esitatakse eurodes. Trükiste kaantel või kataloogides peavad hinnad olema trükitud järgmisel kujul:

Hind Luksemburgis (käibemaksuta): ... EUR

- **väljaannete talituse logotüüp:** logotüüp esitatakse IV kaanelehekülje allservas. „Euroopa Liidu Väljaannete Talitus“ märgitakse ühekeelsetes trükistes ühes ELi ametlikus keeles ja mitmekeelsetes trükistes mitmes ELi ametlikus keeles.

Perioidika- või seeriaväljaannete suhtes kohaldatavad erinormid

Seeriaväljaannete puhul lisandub eespool kirjeldatud elementidele ISSN (rahvusvaheline jadaväljaande standardnumber). See on trükitud I lehekülje ülemisse paremasse nurka.

Teatavad **perioidikaväljaanded** ilmuvad kaaneta. I leheküljele märgitakse lisaks väljaande number ja ilmumisaasta. Vahel on II ja III leheküljel esitatud sisukord. On soovitatav, et avaldamisaasta vastaks kalendriaastale.

IV leheküljele trükitakse hind (tellimistasu ja üksiknumbri hind), katalooginumber ja väljaannete talituse logotüüp.

I kaanelehekülg

ISSN

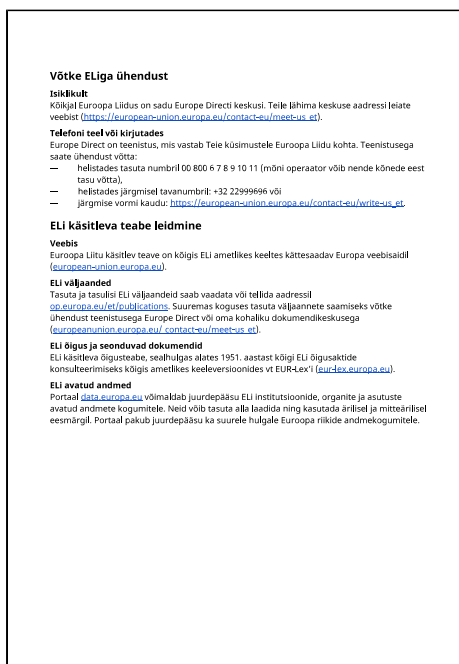
Trükise pealkiri

Aasta

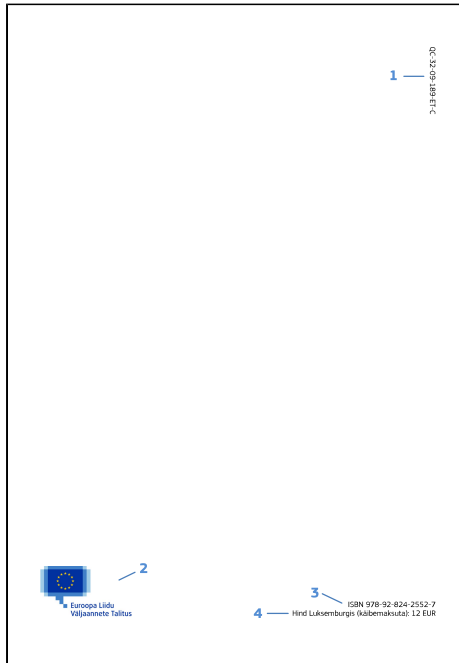
Euroopa logo

Vastutav väljaandja

III kaanelehekülg (avaldamismärke)

IV kaanelehekülg

1. Katalooginumber

2. Väljaannete talituse logotüüp

3. ISBN

4. Müügihind

5.1.2. Värvikasutus kaanel

Kaane värvivaliku puhul tuleks üldiselt juhinduda kujunduslikust eesmärgist ja vajadusest tähistada kogumikke ja sarju muudest väljaannetest eristuva viisil.

Kindla värvi seostamist teatava keelega ei saa pidada otstarbekaks, sest ametlikke keeli on palju ja võib tekkida segajamise oht.

5.2. Tiitelleht

Tiitellehele on märgitud:

- vastutav väljaandja;
- trükise pealkiri ja vajaduse korral alapealkiri (vt [punkti 5.1.1](#));
- väljaande number (uus väljaanne või kordustrükk) ja/või väljaandmise aasta;
- vastutava väljaandja asukoht (see tuleb märkida kõigi väljaandjate puhul aluslepingutes ja vastavates protokollides kindlaksmääratud viisil);
- autori nimi (vt [punkti 5.1.1](#)).

NB! Peadirektoraadi nime võib märkida tiitellehele, aga mitte mingil juhul I kaaneleheküljele.

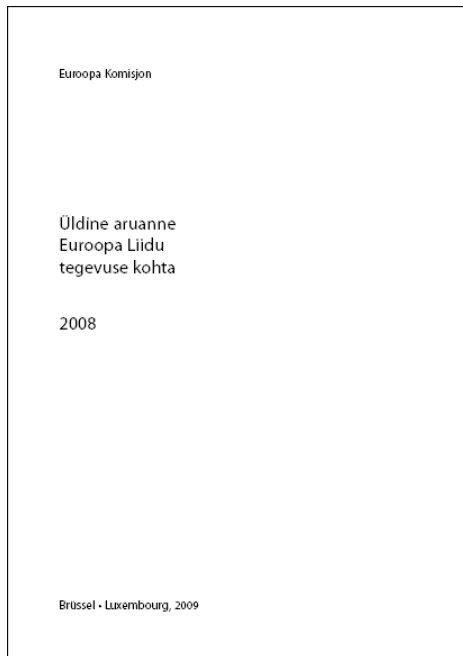
- Köite number, kui trükis on välja antud mitmes köites (vt [punkti 5.1.1](#));
- kogumiku või sarja pealkiri ning vajaduse korral trükise järjekorranumber.

Uus väljaanne või kordustrükk

Kui trükise tekstis või tüpograafilises kujunduses tehakse olulisi muudatusi, on tegemist uue väljaandega (märkida väljaande number).

Kui aga tegemist on lihtsa kordustrükiga, võib näidata erinevate kordustrükkide kuupäevad.

Tiitelleht

Vastutav väljaandja

Trükise pealkiri(aastaruannete või teatavat aastat või ajavahemikku käsitlevate uurimuste puhul peab aruande või uurimuse aluseks olev aasta või ajavahemik sisalduma pealkirjas)

Vastutava väljaandja asukoht

5.3. Tiitellehe verso

Tiitellehe versol on talle omased elemendid.

5.3.1. Ülesehitus

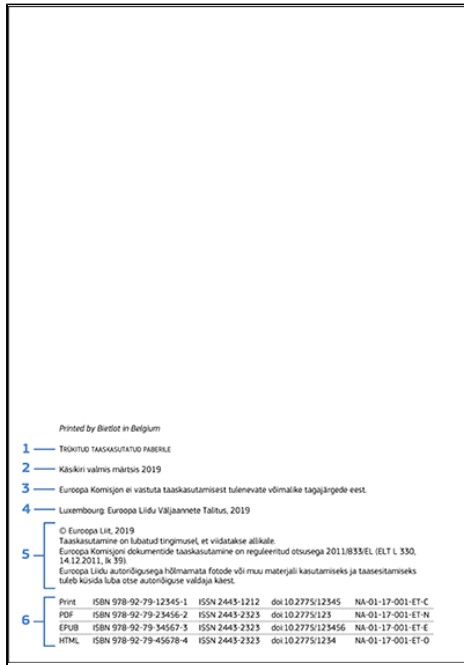
Vt ka [A quick reference guide](#).

Tiitellehe verso sisaldab järgmisi elemente siin esitatud järjekorras:

- trükiväljaandes märges „Printed by [trükikoda] in [riik]“ (inglise keeles ja kaldkirjas) ning vajaduse korral ökomärgis(ed) ning märges trükitoote kohta (vt [punkti 5.3.2](#));
- vajaduse korral sõnad „Käsikiri valmis [kuu] [aasta]“;
- vajaduse korral sõnad „Muudetud väljaanne“, „Parandatud väljaanne“ või „väljaanne“;
- vajaduse korral institutsiooni vastutust käsitlev märges (vt [punkti 5.4.3](#));
- ilmumiskoht (väljaannete talituse tegevuskoht), kirjastaja nimi ja ilmumisaasta (koosõlas 26. juuni 2009. aasta otsusega 2009/496/EÜ, Euratom on väljaandja Euroopa Liidu Väljaannete Talitus);
- autoriõigus (koos paljundamistingimuse või -loaga, kui see on olemas) – vt [punkte 5.4.1](#) ja [5.4.2](#);
- vajaduse korral illustatsioonide autoriõigus, kui see ei ole mujal otseselt välja toodud (vt [punkti 5.4.4](#));
- identifitseerimistunnused (ISBN, DOI; vt ka [punkti 4.4](#)).

NB! Ilmumisaasta tuleb märkida kirjastaja nime järele, et seda autoriõiguse kehtivuse algusaastast eristada (vt [punkti 5.4.1](#)).

Tiitellehe verso

1. Teave trükitoote kohta
2. Teave käsikirja/väljaande kohta
3. Autoriõiguse omaniku vastutust käsitlev lisamärge
4. Ilmumiskoht ja -aasta, kirjastaja
5. Autoriõigus
6. Identifitseerimistunnused

5.3.2. Teave trükitoote kohta

Mis tahes trükitoode peab põhimõtteliselt sisaldama järgmist teavet, mille esitab trükikoda:

- trükikoja nimi ja riik, kus trükkimine toimus;
- kohaldatav(ad) ökomärgis(ed);
- võimaluse korral mäрге kasutatud paberi kohta.

Trükikoja nimi ja riik, kus trükkimine toimus

Märge trükikoja nime ja riigi kohta, kus trükkimine toimus, esitatakse kõikides keeleversioonides inglise keeles ja kaldkirjas:

Printed by [trükikoda] in [riik]

Ökomärgis

Teave trükitoote kohta lisatakse ühe või mitme ökomärgise kujul, näiteks:

Märge kasutatud paberi kohta

Trükitootele võib lisada mäрге kasutatud paberi kohta. See esitatakse näiteks järgmisel viisil:

- uus paber:

TRÜKITUD VALGELE ELEMENTAARKLOORIVABALE PABERILE (ECF)

TIPÄRIT PE HÄRTIE ÎNĂLBITĂ ÎN TOTALITATE FĂRĂ CLOR (TCF)

- taaskasutatud paber:

TRÜKITUD TAASKASUTATUD PABERILE

TRÜKITUD TAASKASUTATUD ELEMENTAARKLOORIVABALE PABERILE (PCF)

Taaskasutatud paberi puhul ei või mingil juhul kasutada väljendit „kloorivabale“. Kuna kogu ümber töötamisprotsessis kasutatud toorpaberi päritolu on võimatu kindlaks määrata, ei saa tagada kloori täielikku puudumist. Paberit saab ümber töötada ka ilma kloorita.

5.4. Autoriõigus

Autoriõigus on ainuõigus, mis annab autorile või väljaandjale õiguse kasutada kindlaksmääratud ajavahemikul mingit kirjandus- või kunstiteost.

5.4.1. Paljundamisõigus (autoriõiguse mäрге)

Autoriõiguse kaitsest on kinni peetud, kui kõigil trükise eksemplaridel on vastav mäрге, nn **autoriõiguse mäрге**, mille eesmärk on teavitada avalikkust, et kõnealuse teose autoriõigused on kaitstud:

© [autoriõiguse omaja nimi], [aasta]
näiteks: © Euroopa Liit, 2018

Euroopa Liidu institutsioonide, organite ja asutuste puhul on autoriõigusel kaks liiki olenevalt sellest, kas üksus, kuhu väljaande koostanud talitus kuulub, on juriidiline isik või mitte.

Juriidilise isiku staatusega institutsioonid ja organid

Liidu institutsioonide või organite ning nendega seotud institutsioonidevaheliste talituste (nagu väljaannete talitus) ametlike väljaannete puhul **kuulub autoriõigus Euroopa Liidule** tervikuna, mitte üksikule institutsioonile ega organile, välja arvatud juhul, kui tegemist on iseseisva juriidilise isikuga (Euroopa Keskpank, Euroopa Investeerimispank ja Euroopa Investeerimisfond):

© Euroopa Liit, [aasta]
Enne Lissaboni lepingu jõustumist, kuni 30.11.2009:
© Euroopa ühendused, [aasta]

Juriidilise isiku staatusega üksused

Institutsioonid ja organid

Euroopa Keskpank, Euroopa Investeerimispank ja Euroopa Investeerimisfond on iseseisvad juriidilised isikud ja seega kuulub neile ka oma väljaannete autoriõigus:

© Euroopa Keskpank, [aasta]
© Euroopa Investeerimispank, [aasta]
© Euroopa Investeerimisfond, [aasta]

NB! Kasutada tuleb asutuse täisnime, mitte lühendit:

© Euroopa Keskpank, [aasta]
mitte © EKP, [aasta]

Detsentraliseeritud asutused (ametid)

Detsentraliseeritud asutused (ametid; vt täielikku loetelu [punktis 9.5.3](#)) on iseseisvad juriidilised isikud ja seepärast **tuleb nad märkida väljaandesse autoriõiguse omanikuna:**

© Euroopa Keskkonnaamet, [aasta]

- NB!** – Kasutada tuleb asutuse täisnime, mitte lühendit:
- © Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet, [aasta] või
 - © Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet (Frontex), [aasta] *mitte* © Frontex, [aasta]
- Kui autoriõigus on Euroopa Liidule üle antud lepingu või muu õigusdokumendi alusel:
- © Euroopa Liit, [aasta]

i Euratom

Euratori asutamislepingu kohaldamisalasse (ja Euratori eelarverea alla) kuuluvatel dokumentidel peab olema järgmine autoriõiguse märg:

© Euroopa Aatomienergiaühendus, [aasta]

See kehtib näiteks mitmesuguste Teadusuuringute Ühiskeskuse avaldatud aatomienergia valdkonna dokumentide või erialaste väljaannete puhul.

Märge väljaandmise aasta kohta

Euroopa Liidu väljaannete puhul hakkavad teatavas keeles avaldatud trükise autoriõigused kehtima selle esmakordsest avaldamisest. Seega tuleb autoriõiguse märkes esitada mitte originaalkeelse versiooni avaldamisaasta, vaid kõnealuse keeleversiooni avaldamisaasta.

Kui trükis avaldatakse teatavas keeles esmakordselt, on selle väljaandmise aasta ja autoriõiguse kehtivuse algusaasta identsed. Kordustruki puhul ei muudeta autoriõiguse märget. Kui aga tegemist on uue väljaandega – teose uuesti avaldamisega –, peab autoriõiguse kehtivuse algusaasta vastama uue väljaande avaldamisaastale.

Kui väljaande vorm muutub (näiteks paberväljaandest e-raamatuks), ent muudatusi ei tehta, jääb väljaandmise aastaks esialgse väljaande väljaandmise aasta. Kui tehakse olulisi muudatusi, antakse välja uus versioon ja märgitakse nii esialgse versiooni väljaandmise aasta (käesoleva näite puhul paberväljaande oma) kui ka uue väljaande (e-raamat) väljaandmise aasta.

Graafilised ja kunstilised elemendid

Kui väljaanne sisaldab osi (fotod, illustratsioonid, graafikud, tekstiosad jne), mille autoriõigused kuuluvad kolmandale isikule, või kui Euroopa Liit ei ole omandanud kõiki väljaandega seonduvaid õigusi, tuleb selgesti märkida iga sellise osa allikas ja vajaduse korral kasutustingimused. Väljaandev asutus (institutsioon, organ või amet) peab saama autoriõiguse omanikult kirjaliku loa kõnealuste osade kasutamiseks (vt [punkti 5.4.4](#)).

Autoriõiguse mõistet kohaldatakse ka elektrooniliste väljaannete suhtes, seega kehtib see igasuguse internetis avaldatud teksti puhul. Vt ka teave autoriõiguse kohta Euroopa veebisaidil (https://europa.eu/european-union/abouteuropa/legal_notices_et).

Kirjandus- või kunstiteose või teadustöö puhul tuleb järgida ka suuniseid ametnike isiklike õiguste kohta (https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/intellectual-property/Documents/MAN_Guidelines-on-Literary-Scientific-and-Artistic-Works.pdf (Euroopa institutsioonide töötajatele mõeldud siselink)).

Lisateavet saab väljaannete talituse autoriõiguse küsimustega tegelevast talitusest (OP-COPYRIGHT@publications.europa.eu).

5.4.2. Autoriõiguse märg (õigus paljundada ja/või taaskasutada)

Euroopa Liidu väljaannetes lisatakse paljundamise õigusele (vt [punkt 5.4.1](#)) selgitus (**autoriõiguse märg**), millega muudetakse kaitse taset.

NB! Kui sellist tingimust ei ole lisatud, on trükis tervikuna kaitstud, kui riiklike õigusaktide ja rahvusvaheliste kokkulepetega ettenähtud eranditest ei tulene teisiti:

© Euroopa Liit, [aasta]

Üldine märge (paljundamine)

Euroopa Liidu institutsioonide, organite ja asutuste (välja arvatud Euroopa Komisjon, kelle puhul kasutatakse konkreetset vormelit) puhul soovitab väljaannete talitus järgmist tavapärasest märget:

© Euroopa Liit, [aasta]
Paljundamine on lubatud tingimusel, et viidatakse allikale.

Vajaduse korral võidakse tavapärasele märkele lisada täiendavaid reservatsioone või vastutusest loobumise vormeleid (vt punkt [5.4.3](#)).

Nõukogu ja kontrollikoda kiitsid vastavalt 9. oktoobril 2017 ja 16. aprillil 2019 heaks otsused oma dokumentide taaskasutamise kohta. Sõnastust „taaskasutamine on lubatud“ võib seega kasutada nagu komisjoni väljaannete puhul (vt allpool). Nende institutsioonide puhul lisatakse alati märged kolme tingimuse kohta, mida on kirjeldatud [punktis 5.4.3](#) (märgete sõnastus sõltub institutsioonist). Kontrollikoda võib ka litsentsida oma väljaanded Creative Commons CC BY 4.0 litsentsi all.

Euroopa Komisjoni erimärge (taaskasutamine)

Euroopa Komisjon rakendab oma dokumentide suhtes taaskasutamise põhimõtet vastavalt [12. detsembri 2011. aasta otsusele 2011/833/EL](#).

Euroopa Komisjoni dokumentide puhul kasutatakse põhimõtteliselt taaskasutamismvormelit, välja arvatud mõningad erandid (vt eelnimetatud otsuse artikkel 2). Kooskõlas kõnealuse otsuse sätetega, millega nähakse ette võimalus seada lisatingimusi (vt [punkt 5.4.3](#)), soovitab väljaannete talitus lisaks kohustada kasutajat viitama dokumendi allikale:

© Euroopa Liit, [aasta]
Taaskasutamine on lubatud **tingimusel, et viidatakse allikale**.
Euroopa Komisjoni dokumentide taaskasutamise põhimõtteid rakendatakse vastavalt komisjoni 12. detsembri 2011. aasta otsusele 2011/833/EL komisjoni dokumentide taaskasutamise kohta (ELT L 330, 14.12.2011, lk 39).

Komisjon võib ka litsentsida oma väljaanded Creative Commons CC BY 4.0 litsentsi all.

Lisateavet saab väljaannete talituse autoriõiguse küsimustega tegelevast talitusest (OP-COPYRIGHT@publications.europa.eu).

5.4.3. Vastutust käsitlev lisamärge (vastutusest loobumise märge)

Lisaks autoriõiguse ja paljundamisõiguse märkele võib autor lisada vastutust käsitleva lisamärke.

Taaskasutamine

Komisjoni trükistes võib autor 12. detsembri 2011. aasta otsuse 2011/833/EL kohaselt taaskasutamispõhimõttele lisada järgmisi tingimusi:

- 1) taaskasutaja kohustus märkida ära dokumentide allikas (**väljaannete talitus soovitab selle märke alati lisada**):

Taaskasutamine on lubatud tingimusel, et viidatakse allikale.

- 2) kohustus mitte moonutada dokumentide algset tähendust või sõnumit:

Dokumentide algse tähenduse või sõnumi moonutamine ei ole lubatud.

- 3) tingimus, et komisjon ei vastuta taaskasutamisest tulenevate võimalike tagajärgede eest:

Euroopa Komisjon ei vastuta taaskasutamisest tulenevate võimalike tagajärgede eest.

Paljundamine

Märkuse standardkuju on järgmine (käesolevat näidet, mida komisjon kasutab oma selliste trükiste puhul, kus ei kohaldata taaskasutamispoliitikat, võib kohandada, kui väljaandjaks on teised institutsioonid või organid):

Euroopa Komisjon ega ükski tema nimel tegutsev isik ei vastuta käesolevas dokumendis sisalduva teabe kasutamise eest.

Sama standardmärget kasutatakse eri kujul olenevalt sellest, milline asutus on trükise välja andnud ja/või kellele see on suunatud; sõnastust võib kohandada, kui väljaandjaks on teised institutsioonid või organid:

Käesolev dokument ei kajasta Euroopa Komisjoni ametlikku seisukohta.

Käesolev aruanne ei sea Euroopa Komisjonile mingisugust vastutust.

Käesoleva trükise sisu ei pruugi kajastada Euroopa Komisjoni seisukohti ja arvamusi.

Väljendatud arvamused kajastavad vaid autori (autorite) seisukohti ja neid ei tohi pidada Euroopa Komisjoni ametlikuks seisukohaks.

5.4.4. Kunstilise materjali (joonised, fotod jne) paljundamise õigus

Väljaannet koostades peab väljaandev asutus järgima autoriõiguse nõudeid. Kui väljaandes kasutatakse kunstilist materjali, mis on autoriõigusega kaitstud (kolmanda isiku autoriõigus), on väga tähtis tagada, et kõik selle materjali kasutamiseks vajalikud õigused oleksid olemas. Kõigil eespool kirjeldatud juhtudel tuleb tagada, et väljaandes avaldatud kunstilise materjali paljundamise õigust käsitlev märge oleks kooskõlas õigustega, mis Euroopa Liit, Euratom või teatav juriidiline isik (EKP, EIP, EIF ja decentraliseeritud asutused) asjaomase materjali suhtes on omandanud.

Euroopa Liidule, Euratomile või teatavale juriidilisele isikule kuuluv materjal

Materjali puhul, mille saamiseks on sõlmitud [leping](#) ⁽¹⁾ välistöövõtjaga, peab väljaandev asutus tagama, et lepingus oleks klausel, mis annab talle kõnealuse materjali autoriõigused. Sellisel juhul tuleks paljundamisõigust käsitlev märge esitada järgmisel kujul:

Illustratsioon/foto/jne leheküljel ..., © Euroopa Liit, [aasta]

Illustratsioon/foto/jne leheküljel ..., © Euroopa Aatomienergiaühendus, [aasta]

Illustratsioon/foto/jne leheküljel ..., © Euroopa Keskpank, [aasta]

Illustratsioon/foto/jne leheküljel ..., © [ameti nimi], [aasta]

Kolmandatele isikutele kuuluv materjal

Euroopa Liidu, Euratomi või teatava juriidilise isiku autoriõigusega hõlmamata fotode või muu materjali iga elemendi kasutamiseks ja taasesitamiseks tuleb küsida luba otse autoriõiguse valdaja käest. Autoriõiguse märge tuleb lisada igale elemendile, nagu on kirjeldatud allpool. Peale selle tuleb lisada üldmärkus kirjastamisandmete leheküljele:

Euroopa Liidu autoriõigusega hõlmamata fotode või muu materjali kasutamiseks ja taasesitamiseks tuleb küsida luba otse autoriõiguse valdaja käest.

[juriidilise isiku nimi] autoriõigusega hõlmamata fotode või muu materjali kasutamiseks ja taasesitamiseks tuleb küsida luba otse autoriõiguse valdaja käest.

(1) Siselink/töödokument Euroopa Liidu institutsioonide töötajatele.

Üksikisikule kuuluvad materjalid (kolmandad isikud või füüsiline isik)

Organisatsioonivälisele üksikisikule või füüsilisele isikule kuuluva materjali kasutustingimuste kohta peab olema allkirjastatud litsentsileping. Reprodutseerimisõigust käsitlev märges tuleks esitada järgmisel kujul:

Illustratsioon/foto/jne leheküljel ..., © [kunstniku nimi], [aasta]

Pildipankadest saadud materjal

Pakutud kasutuslitsentside sisu tuleks kindlasti hoolikalt läbi lugeda ja nende nõuded täita. Autoriõiguste märges tuleks esitada järgmisel kujul:

Illustratsioon/foto/jne leheküljel ..., [kunstniku nimi], © [pildipanga nimi], [aasta]

Creative Commons'i litsentsid

Seda liiki litsentside puhul nõutakse enamasti viitamist piltide asukohale ning linki, mis võimaldab asjaomaste piltideni jõuda. Piltide kasutamise suhtes kehtivad enamasti spetsiifilised tingimused, mistõttu tuleks enne nende kasutamist küsida juriidilist nõu.

Õigus isikuportreele (fotodel ja videotel jäädvustatud isikud)

Lisaks lepingule, mille väljaandev asutus peab sõlmima foto või video autoriga, tuleb arvesse võtta ka fotol või videosalvestisel jäädvustatud isikute huve (õigus isikuportreele).

Väljaandev asutus peab lisama kolmanda isikuga sõlmitavasse lepingusse klausli või nõudma foto või video autoriks olevalt ELi institutsiooni töötajalt, et iga isikuga, kes on jäädvustatud fotol või videosalvestisel, sõlmitakse standardleping, mis annab Euroopa Liidule õiguse nende kujutist kasutada.

Küsimuste korral võtke palun ühendust väljaannete talituse autoriõiguse teenistusega (OP-COPYRIGHT@publications.europa.eu).

5.5. Esi- ja järelehed

Esi- ja järelehed hõlmavad pühendust, avasõna, eessõna ja sissejuhatust, järelehed registrit.

5.5.1. Pühendus

Pühendus on enamasti väga lühike ja kirjutatud ülejäänud tekstiga võrreldes väiksemas kirjas. See asetseb nelja kümnendiku kaugusel lehekülje ülaservast. Verso jäetakse tühjaks.

5.5.2. Avasõna, eessõna ja sissejuhatatus

Avasõna asetseb trükise alguses ning selle eesmärk on tutvustada lugejale teose autorit või teost. Autor ise ei kirjuta oma teosele tavaliselt avasõna. Avasõnas kasutatakse trükisest erinevat kirjastiili, enamasti kursiivi, mille tähesuurus on trükise teksti tähtedest suurem.

Eessõna kirjutab autor ise: see on väljaande lühitutvustus, milles autor selgitab oma kavatsusi. Tavaliselt kasutatakse harilikku kirjastiili.

Sissejuhatuse koostab samuti autor ning selles tutvustatakse lugejale teose ülesehitust. Kirjastiil on enamasti sama mis põhitekstil.

5.5.3. Sisukord

Traditsiooniliselt asetseb sisukord trükise alguses. Selles on täpselt loetletud trükise erinevate tekstiosade pealkirjad. Pealkirjale järgneb enamasti punktiirjoon ja seejärel selle lehekülje number, kus asjaomane tekstiosa algab.

Lisaks üldisele sisukorrale võib igal alajaotusel olla oma sisukord, mille detailsuse taset vastavalt kohandatakse.

Sisukorrale võib lisada illustatsioonide ning tabelite ja graafikute loendi.

5.5.4. Kasutatud kirjandus

Bibliograafia on enamasti ära toodud dokumendi lõpus.

Bibliokirjete kohta vt [punkti 5.9.4.](#)

5.5.5. Register

Registrid on üksikasjalikud loetelud, mis sisaldavad – nagu selgitatud allpool – olulisema aineistiku (isikute, kohtade, sündmuste nimed, võtmesõnad jne) liigitust koos viitega selle asukohale trükises.

Registrid koostatakse lähtuvalt eri kriteeriumidest: alfabeetilised, süstemaatilised, kronoloogilised, numbrilised jne.

Sama registri piires kombineeritakse tihti eri liigitussüsteeme.

Võimalik on koostada eriregistreid (autorite, geograafiliste nimede jne register) või koondada kogu teave ühte üldregistrisse.

Registri vorm

Kui väljaande küljendamine on lõppenud, annab väljaandev asutus registrile viimase lihvi ja kontrollib selle üle (nt viib lõpule leheküljenumbritele viitava registri nummerduse).

Kui trükise register antakse välja eraldi vihuna, tuleb registri pealkirjas nimetada selle aluseks oleva väljaande autor, pealkiri, avaldamiskoht ja -kuupäev, nagu need on esitatud tiitellehel.

Perioodika- või seeriaväljaande registri pealkirjas tuleb näidata väljaande täispealkiri, väljaande number ja registriga hõlmatav ajavahemik.

Perioodikaväljaannete puhul on soovitatav seada lisaks väljaanderegistritele sisse kumulatiivregistrid. Viited peavad sel juhul sisaldama aastakäiku ja numbrit.

Kui väljaande iga vihu leheküljed on eraldi nummerdatud, peab viites olema näidatud vihu number või kuupäev.

Jooksvad pealkirjad tuleb esitada iga lehe rektol ja versol ning need peavad sisaldama väljaande pealkirja ja registritüüpi, v.a erijuhud. Väljaanderegistrite puhul on soovitatav märkida iga lehekülje ülemisse välisnurka esimese ja viimase sõna esitähed (või need sõnad).

Juhul kui register on esitatud väljaande alguses, peavad selle leheküljed olema teksti lehekülgedest eraldi nummerdatud.

Perioodika- ja seeriaväljaannete registreid avaldatakse iga väljaande kohta eraldi – võimaluse korral kord aastas. Ka kumulatiivregistreid tuleks avaldada korrapärase ajavahemiku järel.

5.6. Teksti liigendus

Loetavuse huvides peab trükise tekst olema esitatud selges vormis. Seetõttu tuleks vältida kokkusurutud või segadusse ajavat esitusvormi ning teksti sisu tuleks selgelt liigendada. Teksti liigendustasemeid ei tohiks olla rohkem kui seitse. Igale vahepealkirjale järgnev tekstihulk peab vastama asjaomasele liigendustasemele.

Kompleksnummerdusega liigendus

Tekst võib olla jaotatud osadeks, jaotisteks, peatükkideks, jagudeks, lõigeteks, punktideks jne numbrite, tähtede, mõttekriipsude või teatavate kujunduselementide (täpid, tärnid vms) abil. Kahanevas järjekorras on nummerdus üldjuhul järgmine:

- suurtähega kirjutatud Rooma numbrid (I, II, III, IV...),
- suurtähed (A, B, C, D...),
- araabia numbrid (1, 2, 3, 4...),
- väiketähed (a, b, c, d...),
- väiketähega kirjutatud Rooma numbrid (i, ii, iii, iv, v...),
- mõttekriipsud (—),
- täpid (•).

- NB!**
- Väiketähega kirjutatud Rooma numbreid kasutatakse peamiselt *Euroopa Liidu Teatajas* (punktide a), b)... alajaotustes). Täppe õigusaktide koostamisel mitte kasutada. *Euroopa Liidu Teataja* suhtes kohaldatavate eeskirjade kohta vt esimese osa [punkti 2.7](#) ja „[Kokkuvõtlikke tabelleid](#)“.
 - Araabia numbrile järgneb punkt või lõpetav ümarsulg; väiketähele ja väiketähega kirjutatud Rooma numbrile järgneb loetelus alati lõpetav ümarsulg.

Traditsiooniline tekstiliigendus on järgmine:

Esimene osa LIIDU TEGEVUS I peatükk LIIDU ARENG I jagu. Üldine poliitiline olukord A. Eelarvapädevad asutused	1. Tähtsamad arengusuunad a) Vastuvõetud direktiivid

Nummerdamata liigendus

Kui ei kasutata tavapäraselt tekstiliigendust (osad, peatükid jne) ega liigenduselementide tähistamist tähtede või numbritega, tuleb tekstis tingimata eristada pealkirjad ja alapealkirjad eri kirjastiilide abil:

LIIDU TEGEVUS LIIDU ARENG Üldine poliitiline olukord Eelarvapädevad asutused	Tähtsamad arengusuunad Vastuvõetud direktiivid

Kümnendsüsteemis nummerdusega liigendus

Kasutada võib ka kümnendsüsteemis nummerdust:

Esimene osa. LIIDU TEGEVUS I peatükk. LIIDU ARENG 1. Üldine poliitiline olukord	1.1. Eelarvapädevad asutused 1.1.1. Tähtsamad arengusuunad

Sellise liigenduse puhul ei tohiks alajaotuste tasemeid olla liiga palju.

Araabia numbritega loetelu

Kui loetelurühma ees oleva araabia numbri järel on lõpetav ümarsulg, algab iga rühm harilikult väiketähega ja rühmi eraldab semikoolon või koma.

Soodustuse taotlemiseks tuleb esitada järgmised dokumendid:

- 1) taotlus soodustuse saamiseks;
- 2) õppeasutuse lõpetamist tõendav dokument;
- 3) isikut tõendav dokument.

Kui loetelurühma ees oleva araabia numbri järel on punkt, algab iga rühm harilikult suure tähega ning rühmi eraldab üksteisest punkt.

Muud vahendid ei oleks asjakohased järgmistel põhjustel.

1. Uus meede peab olema kooskõlas kõnealuses valdkonnas võetud muude meetmetega.
2. Teistsugune lahendus (direktiiv, tegevusjuhend, suunised) muudaks lubade andmise menetluse palju keerulisemaks.
3. Määrust saab muuta üksnes määrusega.

5.8. Esiletõst

Teksti osade või teatavate sõnade silmapaistvamaks muutmiseks kasutatakse rasvast kirja, kaldkirja, allakriipsutamist ja jutumärke.

Allakriipsutatud kirja puhul tuleks silmas pidada, et see on traditsiooniliselt kasutusel veebilehtedel linkide märkimiseks ja seepärast võib selle kasutamine muul otstarbel tekitada segadust.

Kaldkirja kasutuse kohta vt [punkti 10.5](#).

Jutumärkide kasutuse kohta vt [punkti 10.1.6](#). Jutumärkides esitatakse ka tsitaadid, pealkirjad (v.a perioodikaväljaanded) ja otsekõne.

Esiletõstuks ei soovitata kasutada suuri algustähti ega läbivat suurtähte. Esiletõstuga ei tohiks liialdada, sest see võib teksti mõjusust hoopis vähendada ja lugemist raskendada.

See tooteloeteluhõlmab ka **lauaviinamarju**, mis ei moodusta eraldi alajaotust, sest need kuuluvad **puuviljade** kategooriasse, ja seega kohaldatakse nende suhtes **puuviljade ja köögiviljade sektori** suhtes kehtivaid eeskirju.

5.9. Viited

Viide on teksti sees või lehekülje joone all esitatud märkus, mis võimaldab kindlaks teha, keda tsiteeritakse ja millisest väljaandest või väljaande osast tekst pärineb. Viidetes tuleb järgida määruste, direktiivide, aluslepingute artiklite, Euroopa Kohtu kohtuasjade jms algset nummeldust. Pealkirju tuleb tsiteerida täpselt.

Teksti sees sisalduvad viited peavad olema lühikesed ja soovitatavalt esitatud sulgudes.

5.9.1. Viitamine liidu õigusaktidele

Vt [esimest osa](#).

Viitamine Euroopa Liidu Teatajale

Vt [punkti 3.1](#).

5.9.2. Viitamine aluslepingutele

Aluslepingutele viitamisel tuleb erilist tähelepanu pöörata eri ajalooetappidele ja eeskätt arvestada Euroopa Liidu lepingu artiklite ümbernummerdamist. Aluslepingute muutmise järel säilivad enne muutmist vastuvõetud aktides varasemad pealkirjad ja nummerdus.

Pariisi leping (1952)

(allkirjastatud: 18.4.1951, jõustus: 23.7.1952)

Pariisi lepinguga, mis kaotas kehtivuse 23. juulil 2002, loodi Euroopa Söe- ja Teraseühendus (ESTÜ).

Rooma lepingud (1958)

(allkirjastatud: 25.3.1957, jõustusid: 1.1.1958)

Rooma lepingutega loodi Euroopa Majandusühendus (EMÜ) ja Euroopa Aatomienergiaühendus (Euratom).

Brüsseli leping (1967)

(allkirjastatud: 8.4.1965, jõustus: 1.7.1967)

Brüsseli lepingu (nimetatakse ka liitmislepinguks) eesmärk oli ajakohastada Euroopa institutsioone ning luua kolmele sel ajal toimunud ühendusele (ESTÜ, EMÜ ja Euratom) ühine komisjon ja nõukogu. See tunnistati kehtetuks Amsterdami lepinguga.

Maastrichti leping (1993)

(allkirjastatud: 7.2.1992, jõustus: 1.11.1993)

Maastrichti lepingu ehk Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) jõustumise järel asendati nimetus „Euroopa Majandusühendus“ nimetusega „Euroopa Ühendus“. EMÜ asutamisleping muudeti EÜ asutamislepinguks.

ELi leping sisaldas tollal vaid tähtede või tähtede ja numbritega tähistatud artikleid. Näiteks: „ELi lepingu artikkel A“ või „ELi lepingu artikkel K.1“. Hoiduda tuleb sellistest eksitavatest viidetest nagu „Euroopa Liidu lepingu artikkel 130 a“, mis on hoopis viide EÜ asutamislepingule.

Samuti ei või kirjutada „mida on muudetud ELi lepinguga“ (korrektne on kirjutada nt „EÜ asutamislepingu artikkel 130 a“, mitte „EÜ asutamislepingu artikkel 130 a, mida on muudetud ELi lepinguga“).

Amsterdami leping (1999)

(allkirjastatud: 2.10.1997, jõustus: 1.5.1999)

Kooskõlas Amsterdami lepingu artikliga 12 nummerdati ELi lepingu artiklid ümber (artiklid A, B, C jne muudeti artikliteks 1, 2, 3 jne) vastavalt nimetatud artiklis esitatud vastavustabelile.

Amsterdami leping:

<https://publications.europa.eu/s/fp3P>

Nice'i leping (2003)

(allkirjastatud: 26.2.2001, jõustus: 1.2.2003)

Nice'i lepingu eesmärk oli reformida institutsioone, et laiendada 25 liikmesriigiga Euroopa Liit saaks tõhusalt toimida.

Lissaboni leping (2009)

(allkirjastatud: 13.12.2007, jõustus: 1.12.2009)

Kooskõlas Lissaboni lepingu artikliga 5 nummerdati ELi lepingu artiklid veel kord ümber vastavalt Lissaboni lepingule lisatud vastavustabelile.

Lissaboni leping, vastavustabel:

https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:8d1c14fc-6be7-4d4e-8416-f28cfc7b3b60.0008.01/DOC_17&format=PDF

Euroopa Ühenduse asutamislepingut (EÜ asutamisleping) on muudetud ja see on ümber nimetatud Euroopa Liidu toimimise lepinguks (ELi toimimise leping).

Mõiste „Euroopa Ühendus“ EÜ asutamislepingu tähenduses asendati mõistega „Euroopa Liit“. Sellest tulenevalt tuleb mõiste „ühendus“ asendada mõistega „liit“ või muu sobiva vastega (Euroopa Liit, EL):

„liidu poliitika“ / „Euroopa Liidu poliitika“ / „ELi poliitika“ (mitte: „ühenduse poliitika“)

„kolmandate riikide valuutad“ (mitte: „ühendusse mittekuuluvate riikide valuutad“)

NB! Mõistet „ühendus“ on lubatud kasutada Euroopa Aatomienergiaühenduse kohta (Euratori leping) ja see peab alles jääma ajalooliste viidete puhul.

Vt ka [punkti 3.4.1 \(aluslepingutele osutamise järjekord\)](#).

5.9.3. Viitamine Euroopa Kohtu ja Üldkohtu lahenditele

Euroopa Liidu Kohtu väljaanded: **EU:C:2005:446**

Muud kui Euroopa Liidu Kohtu väljaanded: **ECLI:EU:C:2005:446**

Euroopa Liidu Kohtu väljaanded

Digitaalsed kohtulahendite kogumikud

Euroopa Liidu Kohus on võtnud kasutusele uue kohtupraktikale viitamise meetodi. Selles on kombineeritud ECLI osad (v.a tähis „ECLI“ ise) ning kohtulahendi tavanimetus ja kohtuasja registrinumber. Niimoodi on tähistatud kõik kohtulahendid alates 1954. aastast. Iga Euroopa Liidu kohus võttis selle kasutusele järk-järgult alates 2014. aasta esimesest poolaastast ning selle kasutamine ühtlustati liidu kohtute vahel 2016. aasta jooksul:

kohtuotsus, 12.7.2005, Schempp, C-403/03, EU:C:2005:446, punkt 19

Kui lahendi tervikteksti kogumikus ei avaldata, lisatakse märges „ei avaldata“:

kohtuotsus, 6.6.2007, Walderdorff vs. komisjon, T-442/04, ei avaldata, EU:T:2007:161

Lisateave

Euroopa Liidu Kohtu veebisait: [Curia \(https://curia.europa.eu/jcms/jcms/P_125997/et\)](https://curia.europa.eu/jcms/jcms/P_125997/et)

Euroopa kohtulahendi tunnus (ECLI)

Vt [osa 4.5](#).

Kohtulahendite kogumike paberväljaanded

Kohtulahendid avaldati trükis väljaandes *Euroopa Kohtu ja Üldkohtu lahendite kogumik* (kuni 2011) või *Kohtulahendite kogumik – Avalik teenistus* (kuni 2009):

15. jaanuari 1986. aasta otsus kohtuasjas 52/84: komisjon vs. Belgia (EKL 1986, lk 89, punkt 12)

28. jaanuari 1992. aasta otsus kohtuasjas T-45/90: Speybrouck vs. parlament (EKL 1992, lk II-33, punkt 2)

9. veebruari 1994. aasta otsus kohtuasjas T-3/92: Latham vs. komisjon (EKL AT 1994, lk I-A-23 ja II-83, punkt 2)

NB! Lissaboni lepingu jõustumisega 1. detsembril 2009 muutusid järgmised nimetused: Euroopa Ühenduste Kohus muutus Euroopa Liidu Kohtuks ja Esimese Astme Kohus Üldkohtuks.

Muud kui Euroopa Liidu Kohtu väljaanded

Kohtupraktikale võidakse viidata ka üllitistes, mille väljaandja ei ole Euroopa Liidu Kohus, nt üldväljaannetes, *Euroopa Liidu Teatajas* avaldatud õigusaktides (näiteks riigibi või ühinemisi käsitlevates komisjoni otsustes jne).

Arvestades, et selliste väljaannete sihtrühmaks on mittespetsialistidest üldsus, lisatakse viitesele rohkem teavet.

NB! *Euroopa Liidu Teatajas* avaldatavate Euroopa Liidu Kohtu teatiste puhul tuleb järgida Euroopa Kohtu viitamissüsteemi.

Alates 1. jaanuarist 2015 võimaldab kasutusele võetud kohtulahenditele viitamise meetod põhitekti kirjutamisel teataval määral vabadust, ent allviidete standardiks on kehtestatud ECLI.

Põhitekst

Viide kohtupraktikale peab sisaldama vähemalt järgmisi andmeid:

- kohtulahendi liik (kohtuotsus, kohtumäärus jne),
- kohtu nimi.

Kui see on konteksti seisukohast oluline, võib lisada järgmised andmed:

- kohtuasja tavanimetus,
- kohtulahendi kuupäev.

Allviited

Standardvorming peab alati sisaldama järgmisi osi allpool esitatud järjestuses:

- kohtulahendi liik (kohtuotsus, kohtumäärus jne),
- kohtu nimetus,
- kohtulahendi kuupäev,
- kohtuasja tavanimetus,
- kohtuasja number,
- kohtulahendi ECLI,
- vajaduse korral mõni eriti asjakohane punkt.

Euroopa Kohus (1) tühistas määruse (EÜ) nr 304/2003 [---]

(1) Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 10. jaanuar 2006, komisjonvs. parlament ja nõukogu, C-178/03, ECLI:EU:C:2006:4, punktid 60–65.

Euroopa Kohus tühistas määruse (EÜ) nr 304/2003 oma 10. jaanuari 2006. aasta otsusega kohtuasjas komisjonvs. parlament ja nõukogu (1) [---]

(1) Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 10. jaanuar 2006, komisjonvs. parlament ja nõukogu, C-178/03, ECLI:EU:C:2006:4, punkt 60.

Kui ühele ja samale otsusele osutatakse dokumendis mitmel korral, tuleks esmakordsel esinemisel otsustada, kuidas sellele edaspidi viidatakse:

Euroopa Kohus (1) tühistas määruse (EÜ) nr 304/2003 (edaspidi „kohtuotsus komisjonvs. parlament ja nõukogu“) [---]

Euroopa Kohus tühistas oma 10. jaanuari 2006. aasta otsusega kohtuasjas komisjonvs. parlament ja nõukogu (1) (edaspidi „10. jaanuari 2006. aasta kohtuotsus“) määruse (EÜ) nr 304/2003 [---]

Euroopa Kohus (1) tühistas määruse (EÜ) nr 304/2003 (edaspidi „kohtuotsus C-178/03“) [---]

Sellist viitamismeetodit kasutatakse nii siis, kui viidatakse Euroopa kohtu lahenditele, mis on avaldatud Euroopa Kohtu lahendite paberväljaandes, kui ka siis, kui viidatakse hiljutisematele lahenditele, mis on avaldatud ainult elektroonilisel kujul.

Koondtabel

[Viitamine muudes kui Euroopa Kohtu väljaannetes](#) (24 keeleversiooni)

Kuidas leida ECLI?

ECLI leidmiseks trükkige otsingusse kohtuasja number kas

- Euroopa Liidu Kohtu veebisaidil ([otsinguväli „Kohtuasja number”](#)) (<https://curia.europa.eu/juris/recherche.jsf?language=et>)
- EUR-Lexi veebisaidil ([otsinguväli „Tekstiotsing”](#)) (<https://eur-lex.europa.eu/advanced-search-form.html?locale=et>).

Kust leiab kohtuasja tavanimetuse?

Kohtuasjale annab tavanimetuse Euroopa Kohus. Selle leiab Euroopa Liidu Kohtu veebisaidil esitatud loendist ([lehelt „Juurdepääs kohtuasja numbri alusel”](#)) (https://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7045/et). Loendid on ainult inglise ja prantsuse keeles.

Enne 1. jaanuari 2015

Muudes kui Euroopa kohtu väljaannetes lisati kohtupraktika viitese ka lahendi kuupäev ja kohtulahendite kogumiku aastaarv, et lugejal, kes ei pruugi teada seost lahendi avaldamise aasta ja selle tegemise aasta vahel, oleks hõlpsam teha bibliograafilist otsingut:

- Enne 15. novembrist 1989:
15. jaanuari 1986. aasta otsus kohtuasjas 52/84: komisjon vs. Belgia (EKL 1986, lk 89, punkt 12)
- Pärast 15. novembrist 1989 (Euroopa Kohtu ja Üldkohtu otsuseid hakati avaldama eraldi):
30. jaanuari 1992. aasta otsus kohtuasjas C-328/90: komisjon vs. Kreeka (EKL 1992, lk I-425, punkt 2)
28. jaanuari 1992. aasta otsus kohtuasjas T-45/90: Speybrouck vs. parlament (EKL 1992, lk II-33, punkt 2)
- 1. jaanuarist 1994 kuni 31. detsembrini 2005 (ainult avaliku teenistuse valdkonna kohtuasjad):
9. veebruari 1994. aasta otsus kohtuasjas T-3/92: Latham vs. komisjon (EKL AT 1994, lk I-A-23 ja II-83, punkt 2)
- 1. jaanuarist 2006 kuni 31. detsembrini 2014 (Euroopa Kohtu, Üldkohtu ja Avaliku Teenistuse Kohtu avalikku teenistust käsitlevad kohtuotsused):
9. novembri 2006. aasta otsus kohtuasjas C-344/05 P: komisjon vs. De Bry (EKL AT 2006, lk I-B-2-19 ja II-B-2-127)
8. juuni 2006. aasta otsus kohtuasjas T-156/03: Pérez-Díaz vs. komisjon (EKL AT 2006, lk I-A-2-135 ja II-A-2-649)
26. oktoobri 2006. aasta otsus kohtuasjas F-1/05: Landgren vs. ETF (EKL AT 2006, lk I-A-1-123 ja II-A-1-459)

5.9.4. Bibliograafilised viited

Viitamine tervikväljaandele

Järjestus on järgmine:

- 1) autori(te) perekonnanimi (perekonnanimed) ja eesnime(de) initsiaal(id), järgneb koma;
- 2) trükise pealkiri (kursiivis) ja vajaduse korral väljaande number;
- 3) väljaandja, avaldamiskoht ja -aasta jne:

Viitamine väljaande osale: kirjutis või artikkel

Järjestus on järgmine:

- 1) autori(te) perekonnanimi (perekonnanimed) ja eesnime(de) initsiaal(id), järgneb koma;
- 2) kirjutise või artikli pealkiri (jutumärkides);
- 3) trükise pealkiri (kursiivis) ja vajaduse korral väljaande number;
- 4) väljaandja, avaldamiskoht ja -aasta jne.

Vallet, G., „La nature juridique de l'Union européenne“, *Le droit de l'Union*, Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, Luxembourg, 2009, lk 2–5.

Viitamine perioodika- või seeriaväljaandele

Järjestus on järgmine:

- 1) vajaduse korral artikli pealkiri (jutumärkides);
- 2) perioodika- või seeriaväljaande pealkiri (kursiivis);
- 3) number, kuupäev või ilmumissagedus;
- 4) väljaandja, avaldamiskoht ja -aasta:

„Activités de l'Union en 2009“, *Économie*, nr 13, Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, Luxembourg, 2010.

NB! Alates 1.7.2009: „Euroopa Liidu Väljaannete Talitus“. Vajaduse korral tuleb säilitada esialgne nimetus.

Üldised märkused

Lihtsuse huvides kasutatakse levinud lühendeid: kd, lk, jne (vt [lisa A3](#)). Kõik selgitused – ilmumissagedus, avaldamiskoht jne – peavad olema eesti keeles.

5.10. Tsitaadid

Tsitaadiks nimetatakse:

- teistest tekstidest laenatud lõike;
- otsekõnes esitatud sõnu ja mõtteid.

Tsitaadid esitatakse jutumärkides. Pikema tsitaadi tüpograafiliseks esiletõstmiseks võib kasutada väiksemat kirja või tihedamat reavahet.

Tsitaatide kirjavahemärgid

Katkestusjooned ja nurksulud

Tsitaadist osa väljajätmise korral märgitakse see koht katkestusjoontega, mida piiravad nurksulud; nurksulgudele eelneb tühik.

„Nõukogu tahtis võtta asjakohaseid meetmeid [---], kuid lõpuks loobus sellest kavast.“

Terve lõigu väljajätmise korral märgitakse see koht katkestusjoontega, mida piiravad nurksulud, ja jäetakse rida tühjaks.

„Xxxxx xxxxx xxxxxxxxxx.
[---]
Xxxxx xxxxx xxxxxxxxxx“.

Jutumärgid, lauselõpumärk, algustäht

Kui tsitaat on seotud lausesse, pannakse punkt lõpetava jutumärgi järele. Näiteks:

Kvootide eraldamisel arvestatakse taotluste saabumise järjekorda, s.t põhimõtet „kes ees, see mees“.

See kehtib ka siis, kui jutumärkides tsitaat on esitatud eraldi lõiguna.

Otsekõne puhul on lõpetav jutumärk harilikult pärast lauselõpumärki.

Tööhõivevolinik ütles: „Euroopa Liidu tööturud on dünaamilised.“

Tsitaadi algustähe kohta võib rakendada „Eesti keele grammatika“ juhust, mille kohaselt on suurtäht jutumärkides lause algul siis, kui selles on öeldis.

Uue tervishoiustrateegia moto on „Haiguste ennetamine on parem kui ravi“.

Kui tsitaati raamib lauses kaudkõne saatelause, algab tsitaat väiketähega.

Tööhõivevolinik ütles, et „liidu tööturud on dünaamilised“.

Viimane näitelause oleks sama selge ka ilma jutumärkideta.

Jutumärke võib panna topelt (näiteks siis, kui tsitaat sisaldab teist tsitaati või jutumärkides pealkirja). Kõrvutiste jutumärkide vahele tühikut ei panda.

5.11. Kunstiline materjal (illustratsioonid)

Fotod, joonised, diagrammid ja graafikud

Mustvalgete fotode originaalid peavad olema selged ja piisavalt kontrastsed, soovitatavalt valgel läikpaberil, et pooltoonid jääksid reprodutseerimisel tõetruud (joon- või rasterklišeed). Dokumendid peavad olema üleandmisel puhtad ja kortsudeta.

Elektroniliselt edastatud või skaneeritavad dokumendid peavad olema kvaliteetsed, soovitatavalt kujutise lõppformaadis. Internetis avaldamiseks mõeldud failid võivad olla pakitud, aga peavad olema kvaliteetsed.

Selgitav tekst

Illustratsioonide selgitused peavad olema selged, lühikesed ja arusaadavad. Teave tuleb edastada lühidalt ja täpselt.

Värvivalik

Trükise illustatsioonide värvivalik peab olema kooskõlas teose sisu ja sellest jääva tervikmuljega. Kasutatavate värvide hulk määrab trükise valmistamise keerukuse ja mõjutab otseselt selle lõpphinda.

Näiteks tuleb värvifotode trükkimiseks kasutada spetsiaalset läikiva kattega paberit, mille sile ja kompaktne pind toob värvivarjundid täiuslikult esile.

Seevastu joonised (graafikud, diagrammid jne) võivad olla esitatud lihtsamal paberil. Sel juhul võib trükkimiseks kasutada odavamast paberit (läikpaber).

5.12. Tabelid

Tabelite eesmärk on illustreerida või selgitada teksti rohkem või vähem üksikasjalikul viisil. Seetõttu peavad need olema esitatud võimalikult lihtsal ja arusaadaval kujul.

Veergude peakirjad ei tohiks sisaldada lühendeid, samuti tuleks vältida teksti kirjutamist läbiva suurtähega.

Kui tabeli järel on esitatud selgitused (v.a märkused), on soovitatav kasutada lühendit *NB!*:

NB! t = tonni

Mitmekeelsed trükised või tabelid

Mitmekeelsetes trükistes peavad eri keeleversioonid olema esitatud tähestikulises järjestuses, mis lähtub keelenimedest nende originaalkujul (vt [punkti 7.2.1](#)).

Kolmas osa

Kõikidele keeltele omased ühised tavad

Kõikidele keeltele omased ühised tavad on Euroopa Liidu institutsioonide vahel tekstide kõigis ELi 24 ametlikus keeles ühtlustamiseks kokku lepitud reeglid.

6.

Trükitehnilised juhised ja teksti läbivaatamine

Selleks et väljaanded oleksid mitmekeelses keskkonnas ühtselt vormistatud, järgitakse kokkulepitud trükitehnilisi juhiseid ja esitusviisi.

6.1. Käsikirja lugemine

Autorteenistuselt saabunud käsikirja vormistamist on kirjeldatud [punktis 4.2](#).

Väljaannete talituse korrektorid loevad käsikirja korrektuuri ja valmistavad selle küljendamiseks ette.

Korrektoritel peab olema tööst ülevaade. Nad jälgivad teksti ülesehitust ja rakendavad käesoleva stiiljuhendiga kehtestatud eeskirju. Sageli peavad nad süvenema üksikutesse lõikudesse või lehekülgedesse, riskides üldpildi hajumisega.

Käsikirja ettevalmistamise käigus tekkivatest küsimustest teavitatakse autoriteenistust.

(Vt ka [punkte 4.1.2](#) ja [4.1.3](#).)

6.2. Elektroonilise käsikirja lugemine

Elektroonilistes käsikirjades esinevaid vigu saab parandada arvutiotsingu ja -asendamisega.

Teksti ülesehitust ning viidete, lühendite jm kasutamist saab kontrollida eriprogrammide abil, mille tõhusaks kasutamiseks tuleb kokku leppida stiiljuhendis.

(Vt ka [punkti 4.2](#).)

6.3. Korrektuurimärgid

Trükikoda saadab esimese tõmmise väljaannete talitusele küljenduse kontrollimiseks. See nõue ei kehti tööde puhul, mis ladumist ei vaja.

Korrektor võrdleb tõmmist käsikirjaga, kasutades paranduste tegemiseks kokkulepitud korrektuurimärke (vt allpool). Parandused märgitakse selgesti teksti ja lehe veerisele. Silmas tuleks pidada asjaolu, et laduja ei pruugi dokumendis kasutatud keelt mõista.

Trükikojale antav juhised	Korrektuurimärk	Näited	
		Tekstis	Veerisel
Välja jätta täht (number vm trükimärk) või sõna		Kustutada ja kiri	
Asendada vale või vigane täht teisega		Lobitöös on vajalik suurem l ^l õpistus.	
Asendada kaks või rohkem tähte või sõna		asjakohasemaks tuleb ka pidada rangemat iseregulatsiooni	
Lisada täht või sõna		komisjoni ^k kehtestatud miinimumnõuded	
Lisada tekst		nõutava teabe maht, hõlmatav ajavahemik ja ^k keelistatav kanal	
Vahetada omavahel kõrvuti seisvad tähed või sõnad		nimetatud lehekülgedel ^r ingid ^o n	
Viia sõna(d) teise ritta		ametnik täidab ülesandeid ^o ma	
Vahetada read		ajavahemikul oli üldiselt hea ⁿ õuete täitmine ⁿ imetatud	
Luu sõnavahe		üldpõhimõtteid ja üksikasjalikud miinimumnõuded	
Vähendada sõnade või märkide vahet		kinnitamine ^r ja ^r tagasiside	
Kaotada sõnavahe		tööplaan on kätte ^r saadav veebisaidil	
Kustutada ja seejärel kaotada		aru ^r ande koostavad kesk ^r asutused	
Kustutada ja seejärel luua sõnavahe		osakonnad ^r kohaldavad miinimumnõudeid õigesti	
Suurendada reavahet		osaleda täielikult ühiskonna- ja majanduselus	
Vähendada reavahet		teatistes määratletakse mõiste	
Nihutada üles- või allapoole		soolised ^r vajadused ja ^r sissetulek	
Joondada (nihutada paremale)		tähelepanu nende vajadustele	
Joondada (nihutada vasakule)		erandite alla kuuluvad ^r otsused	
Tekst tuua keskele		^r võimaldavate tingimuste loomine	
Paigutada tekst eri ritta		valmistumine ^r ühiste platvormide	
Liita lõigud, paigutada tekst järjest		alates ^r lisas sätestatud kuupäevast ^r Kõnealuste laevade püütud	
Tuua eelmise rea lõppu		säilitades ^r ise-seisvuse, ^r sõltumatuse ja väärkuse	
Tuua järgmise rea algusse		toetava tehnoloogia tihendamine tavaliselt tehnoloogiaga	
Laduda kaldkirjas		^r turule suunatud teadusuuringud	
Laduda püstkirjas		^r koostalitlusvõime raamistik	
Suurtähed väiketähtedeks		Jätkatakse ^r TÖÖD ettepanekute	
Väiketähed suurtähtedeks või väikesteks suurtähtedeks		gustav Ernesaks, ^r AD 1908–1993	
Laduda poolpaksus kirjas		tehnoloogialahendused individuaalseks orienteerumiseks	
Ülanumber või -täht		kohtuotsus (l)	
Alanumber või -täht		CO ^r	
Jätta parandamata		peamised ^r lõpped juurdepääsule	

NB! — Parandusi tuleb korrata lehe veerisel.

— Segaduste vältimiseks tuleb soovitusel ja kommentaarid ümbritseda ringiga.

— Kui ühes sõnas tehakse mitu parandust, tuleb terve sõna uuesti kirjutada.

6.4. Wordi tekstitötlusprogrammi kirjavahemärgid ja sõnavahe

Järgneva tabeli aluseks on institutsioonidevaheline kokkulepe. Tüpoograafilised koodid erinevad keeleti teataval määral. Standard on loodud selguse põhimõtet ja mitmekeelset töökeskkonda silmas pidades.

	Tüpoograafiline märk	Esitus Wordis	Tüpoograafiline kood	Tüpoograafiline esitus
a) Kirjavahemärgid ja sümbolid				
	,	xx, xx		xx,■xx (00,00)
	;	xx; xx		xx;■xx
	.	xx. Xx		xx.■Xx
	:	xx: xx		xx:■xx
	!	xx! Xx		xx!■Xx
	?	xx? Xx		xx?■Xx
	()	xx (xx) xx		xx■(xx)■xx
	[]	xx [xx] xx		xx■[xx]■xx
(1)	„“	xx „xx“ xx	Alt 0132 xx Alt 0147	xx■„xx“■xx
	%	00●%		00◆%
(2)	+	+●00		+◆00
	–	–●00	Alt 150	–◆00
	±	±●00	Alt 241	±◆00
	°C (°F)	00●°C		00◆°C
	°	00°		00°
	&	xx & xx		xx■&■xx
	...	xx ... xx	Alt 0133 või Ctrl-Alt-punkt	xx■...■xx
b) Viitamine				
(3)	xx (10)	xx● (10) (kasutada viitevormistust)		xx◆ (10)

(1) Vt ka [punktid 4.2.3](#) (jutumärgid) ja [5.10](#) (tsitaatide kirjavahemärgid).

(2) Erand: telefoninumbrite puhul (vt [punkt 9.3](#)) on rahvusvahelise riigikoodi alguses plussmärk ilma tühikuta (+32 2202020).

(3) Viiteid automaatselt sisestades ei lisa mitu Wordi tekstitötlusprogrammi nõutavaid sulge (avaldatavate dokumentide puhul teeb seda trükkikoda).

NB! ■ = liikuv (poolitatav) sõnavahe.

◆ = liikumatu (poolitamatu) kitsam sõnavahe.

● = liikumatu (poolitamatu) sõnavahe.

6.5. Kirjavahemärgid arvudes

Viie- ja suuremanumbrilistes arvudes jagatakse numbrid kolme kaupa rühmadesse lõpust (ühelistest) alates. Rühmitusmärgiks on tühik, mitte punkt ega koma. Koma eraldab kümnendmurru täis- ja murdosa (koma järel ei ole tühikut):

152 231,324567

Inglise-, iiri- ja maltakeelsetes väljannetes (v.a *Euroopa Liidu Teataja*) pannakse siin koma asemele punkt.

Miljon või miljard

Arusaadavuse huvides on miljonite ja miljardite puhul soovitatav järgida järgmist tava:

- väljendada miljardites, kui kümnendmurru murdosas on kõige enam kolm numbrit:

1,326 miljardit (*mitte*: 1 326 miljonit)

- väljendada miljonites, kui kümnendmurru murdosas on enam kui kolm numbrit:

1 326,1 miljonit (*mitte*: 1,3261 miljardit)

7.

Riigid, keeled, vääringud ja nende lühendid

Ühised kokkulepped lihtsustavad ja ühtlustavad riikide nimede, keelte, vääringute ja nende lühendite kirjutamist ning mõningatel juhtudel nende loetlemise järjekorda.

7.1. Riigid

Kokkuleppelised reeglid kehtivad ELi liikmesriikide, kandidaatriikide ja mitteliikmesriikide nimetuste, lühendite ja järjestuse kohta loeteludes.

7.1.1. Kasutusel olevad nimetused ja lühendid

(Vt ka [lisasid A5](#) ja [A6](#).)

Liikmesriigid

ELi liikmesriikide nimesid tuleb kirjutada ja lühendada vastavalt järgmistele eeskirjadele:

- kasutada kahetähelist ISO koodi ([ISO 3166 alpha-2](#)), v.a Kreeka puhul, mil soovitatakse lühendit EL;
- liikmesriikide protokolliline järjestus põhineb nende originaalkeelsete geograafiliste lühinimede tähestikulisel järjekorral (vt ka [punkti 7.1.2](#)).

Originaalkeelne geograafiline lühinimi ⁽¹⁾	Originaalkeelne ametlik nimetus	Eestikeelne geograafiline lühinimi	Eestikeelne ametlik nimetus	Riigikood ⁽²⁾	Endine lühend ⁽³⁾
Belgique/België	Royaume de Belgique / Koninkrijk België	Belgia	Belgia Kuningriik	BE	B
България ⁽⁴⁾	Република България	Bulgaaria	Bulgaaria Vabariik	BG	—
Česko	Česká republika	Tšehhi	Tšehhi Vabariik	CZ	—
Danmark	Kongeriget Danmark	Taani	Taani Kuningriik	DK	DK
Deutschland	Bundesrepublik Deutschland	Saksamaa	Saksamaa Liitvabariik	DE	D
Eesti	Eesti Vabariik	Eesti	Eesti Vabariik	EE	—
Éire/Ireland ⁽⁵⁾	Éire/Ireland	Iirimaa	Iirimaa	IE	IRL
Ελλάδα ⁽⁶⁾	Ελληνική Δημοκρατία	Kreeka	Kreeka Vabariik	EL	EL
España	Reino de España	Hispaania	Hispaania Kuningriik	ES	E
France	République française	Prantsusmaa	Prantsuse Vabariik	FR	F
Hrvatska	Republika Hrvatska	Horvaatia	Horvaatia Vabariik	HR	—
Italia	Repubblica italiana	Itaalia	Itaalia Vabariik	IT	I
Κύπρος ⁽⁷⁾	Κυπριακή Δημοκρατία	Küpros	Küprose Vabariik	CY	—
Latvija	Latvijas Republika	Läti	Läti Vabariik	LV	—
Lietuva	Lietuvos Respublika	Leedu	Leedu Vabariik	LT	—
Luxembourg	Grand-Duché de Luxembourg	Luksemburg	Luksemburgi Suurhertsogiriik	LU	L
Magyarország	Magyarország	Ungari	Ungari	HU	—
Malta	Repubblika ta' Malta	Malta	Malta Vabariik	MT	—
Nederland ⁽⁸⁾	Koninkrijk der Nederlanden	Madalmaad	Madalmaade Kuningriik	NL	NL
Österreich	Republik Österreich	Austria	Austria Vabariik	AT	A

Originaalkeelne geograafiline lühinimi ⁽¹⁾	Originaalkeelne ametlik nimetus	Eestikeelne geograafiline lühinimi	Eestikeelne ametlik nimetus	Riigikood ⁽²⁾	Endine lühend ⁽³⁾
Polska	Rzeczpospolita Polska	Poola	Poola Vabariik	PL	—
Portugal	República Portuguesa	Portugal	Portugali Vabariik	PT	P
România	România	Rumeenia	Rumeenia	RO	—
Slovenija	Republika Slovenija	Sloveenia	Sloveenia Vabariik	SI	—
Slovensko	Slovenská republika	Slovakkia	Slovaki Vabariik	SK	—
Suomi/Finland	Suomen tasavalta / Republiken Finland	Soome	Soome Vabariik	FI	FIN
Sverige	Konungariket Sverige	Rootsi	Rootsi Kuningriik	SE	S

(1) Originaalkeelset lühinime kasutatakse protokollisel järjestamisel mitmekeelsetes dokumentides (vt [punkti 7.1.2](#)).

(2) Tuleks kasutada ISO koodi, v.a Kreeka puhul, mil soovitatakse lühendit EL (ISO koodi GR asemel).

(3) Varasemad lühendid (enamasti autode registreerimismärkide rahvusvahelised koodid) olid kasutusel kuni 2002. aasta lõpuni.

(4) Transliteratsioon: България = Bulgaria.

(5) Mitte kasutada nimetust „Iiri Vabariik“. Seda esineb küll teatavates dokumentides, kuid tegu ei ole ametliku nimetusega.

(6) Transliteratsioon: Ελλάδα = Elláda.

(7) Transliteratsioon: Κύπρος = Kýpros.

(8) Riigi tähistamiseks sõna „Holland“ mitte kasutada, sest see on ainult osa Madalmaadest (Lõuna-Holland ja Põhja-Holland).

Mitteliikmesriigid

Mitteliikmesriikide puhul on samuti soovitatav kasutada kahetähelist ISO koodi ([ISO 3166 alpha-2](#)).

Lühinimesid, ametlikke nimetusi ja ISO koode vt [lisadest A5](#) ja [A6](#).

Soovitusliku järjekorra kohta vt [punkti 7.1.2](#).

Kandidaatriigid

Originaalkeelne geograafiline lühinimi	Eestikeelne geograafiline lühinimi	Eestikeelne ametlik nimetus	Riigikood
Bosna i Hercegovina/Босна и Херцеговина	Bosnia ja Hertsegooviina	Bosnia ja Hertsegooviina	BA
Crna Gora / Црна Гора	Montenegro	Montenegro	ME
Republica Moldova	Moldova	Moldova Vabariik	MD
საქართველო ⁽¹⁾	Géorgie	Géorgie	GE
Северна Македонија ⁽²⁾	Põhja-Makedoonia	Põhja-Makedoonia Vabariik	MK
Shqipëria	Albaania	Albaania Vabariik	AL
Srbija / Србија	Serbia	Serbia Vabariik	RS
Türkiye	Türgi	Türgi Vabariik	TR
Україна ⁽³⁾	Ukraina	Ukraina	UA

(1) Transliteratsioon: საქართველო = Sakartvelo.

(2) Transliteratsioon: Северна Македонија = Severna Makedonija.

(3) Transliteratsioon: Україна = Ukraina.

Ametlik nimetus või lühinimi?

Ametlikku nimetust kasutatakse riigile kui juriidilisele isikule viidates:

Käesolev otsus on adresseeritud Eesti Vabariigile.

Prantsuse Vabariik on kohustatud [---]

NB! Kui tekstis eelistatakse lühinime, tuleb esmalt ametliku nimetuse järele lisada märkus „edaspidi...“:

Austria Vabariigi ja Bulgaaria Vabariigi vaheline leping (edaspidi „Austria-Bulgaaria leping“)

Lühinime kasutatakse geograafilises või majanduslikus kontekstis:

Taanis elavad töölised [---]
Eksport Kreekast [---]

<i>NB!</i> Teatud riikide puhul langevad ametlik nimetus ja lühinimi kokku:
Kesk-Aafrika Vabariik
Rumeenia

7.1.2. Riikide järjestus loetelus

Liikmesriigid

Tekst

Liikmesriike loetletakse originaalnimetuste tähestikulises järjekorras (protokolliline järjestus) (vt [punkti 7.1.1](#)).

Tabel

Riikide nimed tuleb kirjutada väljaande keeles (näide A). Tehnilistel põhjustel loetletakse mõnel juhul riike originaalkeeles (tabel mitmekeelses dokumendis; näide B). Mõlemal juhul loetletakse riike protokollilises järjekorras.

Näide A			Näide B		
Liikmesriik	Allakirjutamise kuupäev	Jõustumise kuupäev	Liikmesriik	Allakirjutamise kuupäev	Jõustumise kuupäev
Belgia	21.12.1990	1.1.1991	Belgique/België	21.12.1990	1.1.1991
Bulgaaria	1.2.2007	15.2.2007	България	1.2.2007	15.2.2007
Tšehhi	10.10.2005	1.1.2006	Česko	10.10.2005	1.1.2006
Taani	10.10.1991	1.1.1992	Danmark	10.10.1991	1.1.1992
Saksamaa	1.9.1990	1.1.1991	Deutschland	1.9.1990	1.1.1991
Eesti	1.9.2005	1.1.2006	Eesti	1.9.2005	1.1.2006
Iirimaa	12.12.1990	1.1.1991	Éire/Ireland	12.12.1990	1.1.1991
Kreeka	10.10.1990	1.1.1991	Ελλάδα	10.10.1990	1.1.1991
Hispaania	3.2.1991	1.6.1991	España	3.2.1991	1.6.1991
Prantsusmaa	3.3.1991	1.6.1991	France	3.3.1991	1.6.1991
Horvaatia	1.1.2013	1.7.2013	Hrvatska	1.1.2013	1.7.2013
Itaalia	10.10.1991	1.1.1992	Italia	10.10.1991	1.1.1992
Küpros	10.10.2005	1.1.2006	Κύπρος	10.10.2005	1.1.2006
Läti	10.10.2005	1.1.2006	Latvija	10.10.2005	1.1.2006
Leedu	10.10.2005	1.1.2006	Lietuva	10.10.2005	1.1.2006
Luksemburg	10.10.1990	1.1.1991	Luxembourg	10.10.1990	1.1.1991
Ungari	10.10.2005	1.1.2006	Magyarország	10.10.2005	1.1.2006
Malta	10.10.2005	1.1.2006	Malta	10.10.2005	1.1.2006
Madalmaad	11.11.1990	1.1.1991	Nederland	11.11.1990	1.1.1991
Austria	10.12.1990	1.1.1991	Österreich	10.12.1990	1.1.1991
Poola	10.10.2005	1.1.2006	Polska	10.10.2005	1.1.2006

Näide A			Näide B		
Liikmesriik	Allakirjutamise kuupäev	Jõustumise kuupäev	Liikmesriik	Allakirjutamise kuupäev	Jõustumise kuupäev
Portugal	1.3.1991	1.6.1991	Portugal	1.3.1991	1.6.1991
Rumeenia	1.2.2007	15.2.2007	România	1.2.2007	15.2.2007
Sloveenia	10.10.2005	1.1.2006	Slovenija	10.10.2005	1.1.2006
Slovakkia	10.10.2005	1.1.2006	Slovensko	10.10.2005	1.1.2006
Soome	1.2.1991	1.6.1991	Suomi/Finland	1.2.1991	1.6.1991
Rootsi	3.3.1991	1.1.1992	Sverige	3.3.1991	1.1.1992

Mitteliikmesriigid ning mitteliikmesriikide ja liikmesriikide esitamine

Tekst

Tekstis, kus on ära toodud mitteliikmesriigid või mitteliikmesriigid ja liikmesriigid, pannakse riigid tavaliselt tähestikulisse järjekorda:

Austraalia, Eesti, Rumeenia, Šveits, Taani jne.

Tabel

Tehnilised põhjused nõuavad tabelite puhul ühtset keeleülest vormi. Seepärast loetletakse riike riigikoodide tähestikulises järjekorras. Selguse huvides on riigikoodid soovitatav paigutada esimesse lahtrisse.

Riigikood	Osalisriik	Tootmine (tonnides)	Töötajad (tuhandetes)
AT	Austria	50 000	75
AU	Austraalia	70 000	120
BE	Belgia	25 500	38
CH	Šveits	12 500	15
CN	Hiina	750 000	1 500
DK	Taani	22 000	40
JP	Jaapan	150 000	150
NL	Madalmaad	32 000	45
NZ	Uus-Meremaa	45 000	51
SE	Rootsi	10 000	15
US	Ameerika Ühendriigid	350 000	220

Kui ELi liikmesriigid esitatakse tabeli ülaosas, tuleb nad järjestada protokolliliselt (vt [punkti 7.1.1, esimene tabel](#)).

Teises lahtris tuuakse ära riikide nimed eesti keeles. Kui riigikode tekstis lahti ei seletata, tuleb seda teha väljaande alguses.

NB! Euroopa Liidust lahkumise järel loetakse Ühendkuningriiki mitteliikmesriigiks nagu ükskõik millist muud kolmandat riiki ja teda ei paigutata ühelegi erikohale. Näiteks graafikutes ja tabelites, kus liikmesriikidele järgnevad EMP riigid ja seejärel mitteliikmesriigid, paikneb Ühendkuningriik mitteliikmesriikide hulgas tähestikulises järjekorras ISO koodi alusel.

7.2. Keeled, koodid ja nende loetlemise järjestus

Keeleversioonide ja keelte loetlemisel kehtivad erinevad reeglid.

7.2.1. ISO koodid ja keeleversioonide järjestus mitmekeelsetes tekstides

Põhimõte

Keeleversioone esitatakse tähestikuliselt originaalkuju järgi ([ISO koodid 639-1](#), alpha-2).

Seda järjestust tuleb kasutada näiteks väljaande mitmekeelsel kaanel esitatud pealkirja puhul, keelte järjestamisel mitmekeelses väljaandes, mitmekeelse veebisaidi kodulehel või keelevalikus jne.

NB! Keeleversioonide järjestust ei tohi segi ajada keelte järjestusega tekstis (vt [punkti 7.2.2](#)).

Originaalkujul ⁽¹⁾	Eesti keeles	ISO kood ⁽²⁾
български ⁽³⁾	bulgaaria keel	bg
español ⁽⁴⁾	hispaania keel	es
čeština	tšehhi keel	cs
dansk	taani keel	da
Deutsch	saksa keel	de
eesti keel	eesti keel	et
ελληνικά ⁽⁵⁾	kreeka keel	el
English	inglise keel	en
français	prantsuse keel	fr
Gaeilge	iiri keel ⁽⁶⁾	ga
hrvatski	horvaadi	hr
italiano	itaalia keel	it
latviešu valoda	läti keel	lv
lietuvių kalba	leedu keel	lt
magyar	ungari keel	hu
Malti	malta keel	mt
Nederlands	hollandi keel	nl
polski	poola keel	pl
português	portugali keel	pt
română	rumeenia keel	ro
slovenčina (slovenský jazyk)	slovaki keel	sk
slovenščina (slovenski jezik)	sloveeni keel	sl
suomi	soome keel	fi
svenska	rootsi keel	sv

(1) Suurtähe ja väiketähe kasutamine sõltub asjaomase keele tavast.

(2) Kasutada võib nii väike- kui suurtähtlühendit.

(3) Transliteratsioon: български = bulgarski.

(4) *Lengua española* või *español* tähistab Hispaania soovil *castellano*'t, keele ametlikku nime, mida kasutatakse küll ainult koht tähistamiseks.

(5) Transliteratsioon: ελληνικά = elliniká.

(6) „Gaeli keelt“ sünonüümina ei kasutata. Vt [punkti 7.2.4](#).

Seda põhimõtet järgitakse rangelt kokkulepete ja lepingute lõplike versioonide allkirjalehekülgedel.

Erijuhud

Mitmekeelsete riiklike dokumentide puhul (pass, Euroopa tervisekaart) määrab kooskõlas nõukogu vastu võetud tekstidega järjestuse enamasti nõukogu akt igal üksikjuhul eraldi. Enim räägitavad asjaomase liikmesriigi keeled loetletakse alguses:

- a) liikmesriigi keel;
- b) inglise keel;
- c) prantsuse keel;
- d) teised keeled vastavalt ülaltoodud tabelile.

Kandidaatriigid

Originaalkujul	Eesti keeles	ISO kood
bosanski/босански	bosnia keel	bs
crnogorski/црногорски	montenegro keel	cnr (1)
ქართული (2)	gruusia keel	ka
македонски (3)	makedoonia keel	mk
română (4)	rumeenia keel	ro
shqip	albaania keel	sq
srpski/српски	serbia keel	sr
türkçe	türgi keel	tr
українська мова (5)	ukraina keel	uk

(1) ISO kood 639-2.

(2) Transliteratsioon: ქართული = kartuli.

(3) Transliteratsioon: македонски = makedonski.

(4) Moldova ametliku keele puhul kasutatav nimetus.

(5) Transliteratsioon: українська мова = ukrainska mova.

7.2.2. Keelte järjestus tekstis (ühekeelsed tekstid)

Tekstis järjestatakse keeli vastavalt keeleversioonile. Eestikeelses tekstis loetletakse keeled tähestikuliselt: bulgaaria, eesti, hispaania, hollandi, horvaadi, iiri (1), inglise, itaalia, kreeka, leedu, läti, malta, poola, portugali, prantsuse, rootsi, rumeenia, saksa, slovaki, sloveeni, soome, taani, tšehhi ja ungari keel.

Kui kokkulepe on koostatud ka liiduvälises keeles, paigutatakse liidu keeled protokollistel põhjustel ettepoole:

Käesolev kokkulepe on koostatud inglise, prantsuse, saksa ja arabia keeles.

7.2.3. Väljaande keelele osutamine

Väljaande keeleversioonide loetlemisel – näiteks väljaande kataloogis – on soovitatav kasutada järgmisi vorme (vastavalt [punktis 7.2.1](#) toodud eeskirjale).

BG/ES/CS/DA/DE/ET/EL/EN/FR/GA/HR/IT/LV/LT/HU/MT/NL/PL/PT/RO/SK/SL/FI/SV
või nende kombinatsioon

Tekst on ilmunud kõigis mainitud keeltes ühtse köitena.

(1) „Gaeli keelt“ sünonüümina ei kasutata. Vt [punkti 7.2.4](#).

BG, ES, CS, DA, DE, ET, EL, EN, FR, GA, HR, IT, LV, LT, HU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SL, FI, SV või nende kombinatsioon	Tekst on ilmunud kõigis mainitud keeltes eraldi köidetena.
BG-ES-CS-DA-DE-ET-EL-EN-FR-GA-HR-IT-LV-LT-HU-MT-NL-PL-PT-RO-SK-SL-FI-SV või nende kombinatsioon	Erinevad tekstid on ilmunud mõnes mainitud keeles ühtse köitena.

NB! ISO koode võib kirjutada nii suur- kui väiketähtlühendina.

7.2.4. Keele-eeskirjad institutsioonides

EÜ asutamislepingu artikli 290 (nüüd Euroopa Liidu toimise lepingu artikli 342) ja Euratomi asutamislepingu artikli 190 alusel vastutab nõukogu (ühehäälselt) institutsioonide keele-eeskirjade määramise eest, „ilma et see piiraks Euroopa Liidu Kohtu põhikirjas sisalduvate sätete kohaldamist“.

15. aprillil 1958 võttis nõukogu vastu määruse nr 1, mis määrab kindlaks Euroopa Majandusühenduses kasutatavad keeled. Määrust on muudetud ühinemisaktidega.

Praegu on liidu institutsioonidel 24 ametlikku ja töökeelt (vt [punkti 7.2.1](#)).

Iiri keel

Kuni 31. detsembrini 2006 ei olnud iiri keel liidu institutsioonide töökeel. Vastavalt Iirimaa ja ühenduse vahelisele 1971. aasta lepingule oli iiri keel ühenduse ametlik keel, ehkki iiri keeles koostati ainult esmaseid õigusakte.

1. jaanuarist 2007 on iiri keel täieõiguslik ELi ametlik keel. Nõukogu 13. juuni 2005. aasta määrus (EÜ) nr 920/2005 (ELT L 156, 18.6.2005, lk 3) sätestab: „Erandina määrusest nr 1 ning viieaastase pikendatava perioodi jooksul alates käesoleva määruse kohaldamiskuupäevast ei ole Euroopa Liidu institutsioonidel kohustust koostada kõiki õigusakte iiri keeles ning avaldada neid selles keeles *Euroopa Liidu Teatajas*. Käesolevat artiklit ei kohaldata Euroopa Parlamendi ja nõukogu poolt ühiselt vastu võetud määruste suhtes.“ Seda erandit pikendati nõukogu määrusega (EL) nr 1257/2010 kuni 31. detsembrini 2016 (ELT L 343, 29.12.2010, lk 5). Seda pikendati uuesti [nõukogu määrusega \(EL, Euratom\) 2015/2264 \(ELT L 322, 8.12.2015, lk 1\)](#). Iiri keele suhtes tehtud erandi kohaldamine lõppes 1. jaanuaril 2022.

Iiri või gaeli keel?

Tegemist ei ole sünonüümidega.

Keldi keelte gaeli rühma kuuluvad nii (šoti) gaeli kui iiri keel.

Iirimaa ametlikud keeled on iiri ja inglise keel.

Malta keel

Nõukogu võttis 1. mail 2004 vastu ajutise erandi kohustusest koostada ja avaldada õigusakte *Euroopa Liidu Teatajas* malta keeles. Erandit kohaldati kõigi õigusaktide puhul, v.a Euroopa Parlamendi ja Euroopa Liidu Nõukogu poolt ühiselt vastuvõetud määrused, kolme aasta jooksul ja seda võis pikendada üheks aastaks (vt nõukogu 1. mai 2004. aasta määrust (EÜ) nr 930/2004 (ELT L 169, 1.5.2004, lk 1)). 2007. aastal otsustas nõukogu erandi kohaldamise pärast kolme aastat lõpetada.

7.3. Vääringud

Euro ja teiste vääringute kasutamisel kehtivad kokkulepitud reeglid, mis puudutavad nende järjestust loetlemisel, erinevaid kirjutamisviise jms.

7.3.1. Euro ja sent

Euro

Vastavalt detsembris 1995 toimunud Euroopa Ülemkogu Madridi kohtumise järeldustele on ühisrahaks **euro** (väiksem rahaühik on **sent**, sümbol **€** ja ISO kood **EUR**).

Euroala

Euroala tähistab euro ühisrahana kasutusele võtnud riikide rühma.

Euro ja eküü

1. jaanuaril 1999 asendus eküü kursi 1 : 1 alusel euroga ([nõukogu määrus \(EÜ\) nr 1103/97](#) (EÜT L 162, 19.6.1997, lk 1); vt ka [nõukogu määrust \(EÜ\) nr 974/98](#) (EÜT L 139, 11.5.1998, lk 1)).

Sent

Nimetuse „sent“ määratlus ei takista selle mõiste teisendite tavakasutust liikmesriikides (kooskõlas 3. mai 1998. aasta [määruse \(EÜ\) nr 974/98](#) teise volitusega).

Vt ka punkti 7.3.3, „Rahaühikute kasutamise eeskirjad“

- [Kasutamiseeskirjad \(euro, EUR või €\)](#)
- [ISO koodi ja sümboli kasutamine](#)
- [Miljon või miljard](#)

7.3.2. Muud vääringud: koodid ja järjestus

Vääringute lühendite puhul tuleks kasutada ISO 4217 koode (vt [lisa A7](#) ja [haldava asutuse veebilehte](#)).

Liikmesriikide vääringud

Liikmesriikide vääringute lühendid on tähestikulises järjekorras, v.a esimesena esitatav euro (ISO 4217).

ISO kood	Vääring
EUR	euro
BGN	leev
CZK	Tšehhi kroon
DKK	Taani kroon
HUF	forint
PLN	zlott
RON	Rumeenia leu
SEK	Rootsi kroon

Liitu mittekuuluvate riikide vääringud

Protokollilistel põhjustel järgnevad liitu mittekuuluvate riikide vääringud liikmesriikide vääringutele ja nad loetletakse lühendite tähestikulises järjekorras (ISO 4217).

ISO kood	Vääring
CAD	Kanada dollar
CHF	Šveitsi frank

ISO kood	Vääring
JPY	jeen
USD	USA dollar

[Lisas A7](#) on ära toodud vääringukoodid.

Euroga asendatud liikmesriikide vääringud

Euroga on asendatud järgmised liikmesriikide vääringud.

ISO kood	Vääring
ATS	Austria šilling
BEF	Belgia frank
CYP	Küprose nael
DEM	Saksa mark
EEK	Eesti kroon
ESP	Hispaania peseeta
FIM	Soome mark
FRF	Prantsuse frank
GRD	drahm
HRK	kuna
IEP	Iiri nael
ITL	Itaalia liir
LTL	litt
LUF	Luksemburgi frank
LVL	latt
MTL	Malta liir
NLG	Madalmaade kulden
PTE	Portugali eskuudo
SIT	tolar
SKK	Slovakkia kroon

Kandidaatriigid

ISO kood	Riik	Vääring
ALL	Albaania	lekk
BAM	Bosnia ja Hertsegoviina	konverteeritav mark
EUR	Montenegro	euro
GEL	Gruusia	lari
MDL	Moldova	Moldova leu
MKD	Põhja-Makedoonia	denaar
RSD	Serbia	Serbia dinaar
TRY	Türgi	liir

ISO kood	Riik	Vääring
UAH	Ukraina	grivna

7.3.3. Rahaühikute kasutamise eeskirjad

Euro kasutamine

Eesti keeles kirjutatakse vääringute nimetused üldiselt välja:

25 000 eurot

Euroopa Liidu Teatajas avaldatavates dokumentides ja väljaannetes kirjutatakse euro sõnadega, kui see esineb tekstis:

10 eurot

10 miljonit eurot

Sama põhimõtte kehtib ka teiste vääringute puhul:

Riigisekretär andis oma 29. jaanuari 1996. aasta otsusega ROM-projectenile nimetatud programmi raames toetust maksimaalsummas 200 000 Madalmaade kuldnat.

Kogu tabeli ulatuses kehtiva vääringu puhul kirjutatakse päises euro sulgudes ja kaldkirjas enne tabelit paremale joondatuna:

TOETUSPROGRAMMIDE EELARVE (osutatud artikli 6 lõikes 5)		
<i>(tuhandetes eurodes)</i>		
Eelarveaasta	2009	2010

ISO koodi kasutamine

Tabelites ja loeteludes kasutatakse ISO koodi EUR (sama kehtib ka teiste vääringute puhul):

CN-kood	Kirjeldus	Toetuseäär EUR / 100 kg

Sümboli kasutamine

Sümbolit € kasutatakse peamiselt joonistes, graafikutes ja müügikataloogides.

Wordi tekstitöötlussüsteemides saab euro sümboli, hoides all vasakpoolset Alt-klahvi ja vajutades samal ajal numbriklahvistikul 0128. Eurosümboli tehnilised parameetrid on kättesaadavad komisjoni eurole pühendatud leheküljel (<https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/euro>).

NB! HTMLis tuleb arvesse võtta dokumendi esitusviisi. Unicode'i tekstidega probleeme ei ole, kuid vanemates, ISO 8859 tekstides ei pruugi ekraanil olev HTMLi kood „€“ paberil nähtav olla. (Gif või jpg eurosümboli jaoks kõrvaldab probleemi.) Automaatselt sisevõrku või internetti ülekantavate tekstide puhul tuleks eurosümbolist hoiduda, kasutades tähtkoodi EUR.

Miljon või miljard

Arusaadavuse huvides on miljonite ja miljardite puhul soovitatav järgida järgmist tava:

- väljendada miljardites, kui kümnenemurru murdosas on kõige enam kolm numbrit:

1,326 miljardit (*mitte*: 1 326 miljonit)

- väljendada miljonites, kui kümnenemurru murdosas on enam kui kolm numbrit:

1 326,1 miljonit (*mitte*: 1,3261 miljardit)

8. Allmärkused ja nende viitamine

8.1. Allmärkustele viitamine

Allmärkustele viidatakse kõigis keeltes ühtemoodi.

- Sõnavahe järel ülanumber sulgudes (sulgudel on teksti tähesuurus):

võttes arvesse nõukogu 6. oktoobri 1997. aasta määrust (EÜ) nr 2026/97 kaitse kohta subsideeritud impordi eest riikidest, mis ei ole Euroopa Ühenduse liikmed (2) (edaspidi „algmäärus“)

- Kitsa sõnavahe järel ülatärn sulgudes (sulgudel on teksti tähesuurus); sellist viitamist kasutatakse siis, kui allmärkus esineb tekstis samal kujul ja samas tähenduses enam kui ühe korra:

Eurostati andmed (*)

- Erandjuhul võib segaduste vältimiseks üla-väiketähte kasutada väikese tähesuurusega tabelites.

Harilikult taasalgab allmärkuste nummerdamine lehekülje algusest, aga võimalik on ka teksti, peatükki või köidet läbiv numeratsioon. Allmärkused paigutatakse lehekülje lõppu teksti tähesuurusest väiksemalt (enamasti kahe punkti jagu) ning tekstist eraldavad neid vahejoon ja reavahe.

Euroopa Liidu Teataja dokumentides on allmärkused nummerdatud läbivalt. Kui avaldatud dokumendil on lisasid, algab numeratsioon igas lisas uuesti numbriga 1.

Viide allmärkusele (k.a sulud) esitatakse alati püstkirjas (ka juhul, kui tekst on poolpaksus või kaldkirjas).

Kui viide allmärkusele puudutab tabelit, on allmärkus tabeli osa ja paigutub seega tabeli sisse.

Allmärkused ja nende viitamine: teksti ettevalmistamine/juhised teksti sisestamiseks:
vt punkti [4.2.3](#).

8.2. Allmärkuste kasutamise kord

Lisaks numbrile võivad allmärkustele viidata järgmised elemendid: (*), *NB!*, *Allikas:*.

Kõigi keelte puhul kehtib järgmine kord:

(*) Komisjoni vaheotsus.

(¹) Vaekogu ettekanne, punkt 7.213.

(²) Ühenduse tootjate [---] küsimustiku vastustest ja finantsaruannetest saadud andmed.

NB! Esialgsed andmed.

Allikas: Euroopa Komisjon, põllumajanduse ja maaelu arengu peadirektooraat.

- NB!*
- Numbri- ja tärnviited eraldatakse järgnevast allmärkusest kitsama sõnavahega (*thin space*).
 - Viited lõpevad alati punktiga.

Väljaannetes (v.a ELT ja kohtulahendite kogumikud) eelistatakse segaduste vältimiseks identsete allmärguste puhul vormi „vt viidet x lk y“ vormidele „*idem*“ või „*ibidem*“. Korrektor kordab allmärgust tervikuna või korrastab tõmmise numeratsiooni.

Euroopa Liidu Teatajas esitatakse identsete allmärguste tekst uuesti tervikuna iga kord, kui vastavat allmärgust korratakse.

9.

Muud tavad

Muud tavad käsitlevad aadresse, elektroonilisi aadresse, telefoninumbreid, töödele viitamist, Euroopa Liidu haldusstruktuuri jm.

9.1. Aadressid

Üldiselt kasutatakse Euroopa Liidu institutsioonide töödes alati rahvusvahelise kirja formaati, kasutata v keel sõltub sellest, kas tekst on ühekeelne või mitmekeelne.

9.1.1. Aadressid: üldpõhimõtted

Aadresside kirjutusviiside analüüsimine on raske ja keeruline ülesanne, kuna puudub ühine süsteem kõigi riikide jaoks. Aadressi esitus on erinev ka riigisisese ja rahvusvahelise kirja puhul. Üldiselt kasutatakse Euroopa institutsioonide töös alati rahvusvahelise kirja formaati.

Aadresside esitamise täpseid üksikasju vaadake konkreetse riigi postiteenistuse veebilehelt. Lingid neile on olemas Ülemaailmse Postiliidu (UPU) veebilehelt (<https://www.upu.int/en/Postal-Solutions/Programmes-Services/Addressing-Solutions>).

[Ülemaailmne Postiliit](#) annab ka mitmesuguseid üldisi soovitusi, kuid Euroopa institutsioonide puhul tuleb täiendava tingimusena arvestada, kas tegemist on ühekeelse või mitmekeelse dokumendiga.

Kasulikke linke

UPU, aadressid (EN, FR):

<https://www.upu.int/en/Postal-Solutions/Programmes-Services/Addressing-Solutions>

UPU, postiaadressid liikmesriikides (EN, FR):

https://www.upu.int/en/Postal-Solutions/Programmes-Services/Addressing-Solutions#scroll-nav_5

UPU, Universal POST*CODE® DataBase (EN, FR):

https://www.upu.int/en/Postal-Solutions/Programmes-Services/Addressing-Solutions#scroll-nav_1

Kasutatavad keeled ja sümbolid

Sihtriiki märkiv aadressi osa peab olema kirjutatud vastavalt saatjariigi soovitudele (soovitatavalt saatjariigi keeles või rahvusvaheliselt tuntud keeles).

Sihtriigi nimi peab olema kirjutatud trükitähtedega aadressi viimasele reale.

Siseriiklike eeskirjade varieerumise tõttu suurtähe kasutamise osas viimase kolme rea puhul on kokku lepitud, et läbiva suurtähega kirjutatakse ainult riigi nimi.

Kui sihtriigi keeles ei kasutata ladina tähestikku või kui riigi nimi ei ole piisavalt selge, tuleb sihtriigi ja vajadusel ka linna nime korrata rahvusvaheliselt tuntud keeles, et vältida probleeme transiidiriikides.

Aadressi ülejäänud osa puhul tuleb järgida sihtriigi soovitusi.

Postiindeksid

Endised rahvusvaheliste kirjade edastamisel kasutatud postiindeksid (Euroopa riikide koodid vastavalt 1965. aasta Euroopa postside- ja telekommunikatsioonidministratsioonide konverentsi soovitusele ja ISO 3166 standardi kohased kahetähelised koodid muude riikide puhul) on paljudes riikides tühistatud või on neid muudetud.

1. aprilli 2024. aasta seisuga kasutavad seitse ELi liikmesriiki endiselt riigikoode: Horvaatia (HR), Küpros (CY), Läti (LV), Leedu (LT), Luksemburg (L), Soome (FI) ja Rootsi (SE).

NB! Läti puhul on postiindeks pärast linna nime, millele järgneb koma ja tühik:

Rīga, LV-1073

Muude riikide puhul ei tohi endist riigikoodi kasutada. Saksamaal võib vana riigikoodi esinemine tuua kaasa masinaga sorteeritava saadetise hilinemise.

Täiendav teave liikmesriikide postiindeksite kohta on esitatud [punktis 9.1.5](#).

9.1.2. Aadressid ühekeelsetes dokumentides

Kui aadressid esitatakse sama struktuuri järgides väljaande kõigis keeleversioonides (näiteks tabelis, mis sisaldab aadresside loetelu väljaande samal leheküljel kõigis keeltes), kasutatakse mitmekeelse teksti puhul kehtivaid eeskirju (vt [punkti 9.1.3](#)).

Ladina tähestikku kasutavasse riiki saadetavad postisaadetised

Euroopa institutsioonide, organite ja asutuste ühekeelsetes dokumentides kirjutatakse aadress üldiselt väljaande ehk lähetusriigi keeles. See kehtib eelkõige linna ja riigi nime puhul:

Euroopa Komisjon
Esindus Portugalis
Jean Monnet' keskus
1069-068 Lissabon
PORTUGAL

Siiski võib linna ja riigi nimele eelneva teabe esitada ka sihtriigi keeles, selline esitus on sihtriigi postiteenistuse jaoks selgem:

Comissão Europeia
Representação em Portugal
Largo Jean Monnet
1069-068 Lissabon
PORTUGAL

Selleks et vältida probleeme võimalikes transiidiriikides, on soovitatav lisada sihtriigi (ja vajaduse korral linna) nimi rahvusvaheliselt tuntud keeles. Näiteks Poolast Saksamaale saadetava kirja korral:

Herrn E. Muller
Goethestr. 13
22767 Hamburg
NIEMCY/GERMANY

Bulgaaria ja kreeka tekstides kirjutatakse aadressid ladina tähtedega, võimaluse korral sihtriigi keeles, muudel juhtudel inglise keeles.

Postisaadetised mitteliikmesriikidesse, kus ei kasutata ladina tähestikku

Postisaadetistel, mis on suunatud kolmandasse riiki, kus kasutatakse teistsugust tähestikku kui ladina tähestik (Hiina, Jaapan, Saudi Araabia jne), kirjutatakse aadress, eelkõige riigi nimi, rahvusvaheliselt tuntud (sageli inglise või prantsuse) keeles; tänavanime kirjutamisel võib kasutada lihtsalt ladina transliteratsiooni:

European Commission
Representation in Beijing
15 Dong Zhi Men Wai Daije, Sanlitun
100600 Beijing
CHINA

Postisaadetised ELi liikmesriikidesse, kus ei kasutata ladina tähestikku (Bulgaaria, Kreeka ja Küpros)

Bulgaariasse, Kreekasse või Küprosele saadetavate postisaadetiste aadressid kirjutatakse ladina tähtedega (vajaduse korral nt tänavanime transliteratsiooniga).

Euroopa Komisjon
Esindus Bulgaarias
Moskovska 9
1000 Sofia
BULGAARIA

Euroopa Komisjon
Esindus Kreekas
Vassilissis Sofias 2
106 74 Ateena
KREEKA

Euroopa Komisjon
Esindus Küprosel
Iris Tower, 8th Floor
Agapinoros 2
1076 Nikosia
KÜPROS

Bulgaaria ja kreeka tekstides tuleb lisada linna ja riigi nimi ladina tähtedega (inglise keeles).

Европейска комисия
Представителство
в България
ул. „Московска“ № 9
1000 София/Sofia
БЪЛГАРИЯ/BULGARIA

Ευρωπαϊκή Επιτροπή
Αντιπροσωπεία
στην Ελλάδα
Βασιλίσσης Σοφίας 2
106 74 Αθήνα/Athens
ΕΛΛΑΔΑ/GREECE

Ευρωπαϊκή Επιτροπή
Αντιπροσωπεία
στην Κύπρο
Iris Tower, 8ος όροφος
Αγαπήνωρος 2
1076 Λευκωσία/Nicosia
ΚΥΠΡΟΣ/CYPRUS

Pealinna Brüsseli piirkonna erijuht

Euroopa Liidu institutsioonide, organite ja asutuste tekstides kehtivad kakskeelse Pealinna Brüsseli piirkonna postiaadressidele järgmised eeskirjad.

Ühekeelsed prantsuse või hollandi tekstid

Prantsuse keel
(aadressid ainult prantsuse keeles)
Conseil de l'Union européenne
Rue de la Loi 175
1048 Bruxelles
BELGIQUE

Hollandi keel
(aadressid ainult hollandi keeles)
Raad van de Europese Unie
Wetstraat 175
1048 Brussel
BELGIË

Ühekeelsed tekstid mõnes teises ELi ametlikus keeles

Aadressi esimese osa võib kirjutada nii kahes keeles kui ühes keeles, eelistatavalt rahvusvaheliselt mõistetavalt. Tänav, linna ja riigi nime peab kirjutama kahes keeles:

Conseil de l'Union européenne/
Raad van de Europese Unie
Rue de la Loi/Wetstraat 175
1048 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

Council of the European Union
Rue de la Loi/Wetstraat 175
1048 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

Aadressid prantsuskeelsetes riikides

Belgias, Prantsusmaal ja Luksemburgis kehtivad tänavanime ja numbriga esitamise kohta erinevad põhimõtted, mida tuleb järgida.

BELGIA
Rue de la Source 200

PRANTSUSMAA
24 rue de l'Allée-au-Bois

LUKSEMBURG
2, rue Mercier

Tänavanimele järgneb number (ilma komata)

Numbrile järgneb tänavanimi (ilma komata)

Numbrile järgneb tänavanimi (komaga)

9.1.3. Aadressid mitmekeelsetes dokumentides

Euroopa Liidu institutsioonide, organite ja asutuste mitmekeelsetes dokumentides koostatakse aadresside loetelud ühtsuse ja järjepidevuse huvides ainult üks kord.

NB! Kui ühekeelses dokumendis on aadressid esitatud sama struktuuri järgides kõigis keeleversioonides (näiteks tabelis, mis sisaldab aadresside loetelu väljaande samal leheküljel kõigis versioonides), kasutatakse mitmekeelse teksti puhul kehtivaid eeskirju.

Euroopa Liidu liikmesriigid

Euroopa Liidu liikmesriikide puhul esitatakse iga aadress originaalkeeles, võttes arvesse järgmiseid märkusi.

- Belgia puhul esitatakse aadressid prantsuse ja hollandi keeles (Belgia ametiasutustega on sõlmitud kokkulepe, et saksa keelt, mis on kolmas riigikeel, ei kasutata).
- Bulgaaria, Kreeka ja Küprose puhul esitatakse aadressid vastava riigi tähestikus ja ladina tähestikus (inglise transkriptsioon). Bulgaaria- ja kreekakeelses versioonis esitatakse linna ja riigi nimi ka ladina tähtedega (inglise transkriptsioon).
- Iirimaa puhul esitatakse aadressid iiri ja inglise keeles.
- Malta puhul esitatakse aadressid malta ja inglise keeles.
- Soome puhul esitatakse aadressid soome ja rootsi keeles.

Näide Euroopa Liidu liikmesriikide mitmekeelsest loetelust on esitatud [punktis 9.1.4](#).

Kolmandad riigid

Kolmandate riikide puhul, kus kasutatakse teistsugust tähestikku (Hiina, Jaapan ja arabia keelt kasutavad riigid), on vajalik aadressi transliteratsioon ladina tähestikku. Riigi ja vajadusel ka linna nimi esitatakse rahvusvaheliselt tuntud keeles, tavaliselt inglise keeles.

9.1.4. Aadressid liikmesriikides: esitus ja näited

Järgnev loetelu on mitmekeelse loetelu näide. Kasutatud aadressid on toodud üksnes aadresside esituse näitlikustamiseks ning neid ei ajakohastata. Värskete andmete (tänav, number, telefon jne) saamiseks kasutage ajakohastatud allikaid.

Belgia	Bulgaaria	Tšehhi
Commission européenne Représentation en Belgique Rue Archimède 73 1000 Bruxelles BELGIQUE	Европейска комисия Представителство в България ул. „Московска“ № 9 1000 София/Sofia БЪЛГАРИЯ/BULGARIA	Evropská komise Zastoupení v Česku Pod Hradbami 17 160 00 Praha 6 ČESKO
Tél. +32 22953844 Fax +32 22950166	Tel. +359 29335252 Факс +359 29335233	Tel. +420 224312835 Fax +420 224312850
Europese Commissie Vertegenwoordiging in België Archimedesstraat 73 1000 Brussel BELGIË	European Commission Representation in Bulgaria Moskovska 9 1000 Sofia BULGARIA	<i>Postiaadress:</i> PO Box 192 160 41 Praha 6 ČESKO
Tel. +32 22953844 Fax +32 22950166	Tel. +359 29335252 Fax +359 29335233	

Taani

Europa-Kommissionen
Repræsentation i Danmark
Højbrohus
Østergade 61
1004 København K
DANMARK
Tlf. +45 33144140
Fax +45 33111203

Saksamaa

Europäische Kommission
Vertretung in Berlin
Unter den Linden 78
10117 Berlin
DEUTSCHLAND
Tel. +49 302280-2000
Fax +49 302280-2222

Eesti

Euroopa Komisjon
Esindus Eestis
Kohtu 10
10130 Tallinn
EESTI/ESTONIA
Tel +372 6264400
Faks +372 6264439

Iirimaa

An Coimisiún Eorpach
Ionadaíocht in Éirinn
Áras na hEorpa
12-14 Sráid an Mhóta Íochtar
Baile Átha Cliath 2
D02 W710
ÉIRE
Teil. +353 16341111
Facs +353 16341112
European Commission
Representation in Ireland
Europe House 12-14
Lower Mount Street
Dublin 2
D02 W710
IRELAND
Tel. +353 16341111
Fax +353 16341112

Kreeka

Ευρωπαϊκή Επιτροπή
Αντιπροσωπεία στην Ελλάδα
Βασιλίσσης Σοφίας 2
106 74 Αθήνα/Athens
ΕΛΛΑΔΑ/GREECE
Τηλ. +30 2107251000
Φαξ +30 2107244620
European Commission
Representation in Greece
Vassilissis Sofias 2
106 74 Athens
GREECE
Tel. +30 2107251000
Fax +30 2107244620

Hispaania

Comisión Europea
Representación en España
Paseo de la Castellana, 46
28046 Madrid
Madrid
ESPAÑA
Tel. +34 914315711
Fax +34 915760387

Prantsusmaa

Commission européenne
Représentation en France
288 boulevard Saint-Germain
75007 Paris
FRANCE
Tél. +33 140633800
Fax +33 145569417

Horvaatia

Europska komisija
Predstavništvo u Hrvatskoj
Ulica Augusta Cesarca 2
HR-10000 Zagreb
HRVATSKA
Tel. +385 14691300
Faks +385 14627499

Itaalia

Commissione europea
Rappresentanza in Italia
Via IV Novembre 149
00187 Roma RM
ITALIA
Tel. +39 06699991
Fax +39 066791658

Küpros

Ευρωπαϊκή Επιτροπή
Αντιπροσωπεία στην Κύπρο
Iris Tower, 8ος όροφος
Αγαπήνωρος 2
CY-1076 Λευκωσία/Nicosia
ΚΥΠΡΟΣ/CYPRUS
Τηλ. +357 22817770
Φαξ +357 22768926
European Commission
Representation in Cyprus
Iris Tower, 8th Floor
Agapinor Street 2
CY-1076 Nicosia
CYPRUS
Tel. +357 22817770
Fax +357 22768926

Läti

Eiropas Komisija
Pārstāvniecība Latvijā
Jēkaba kazarmas
Torņu iela 4-1C
Rīga, LV-1050
LATVIJA
Tāl. +371 7325270
Fakss +371 7325279

Leedu

Eiropos Komisija
Atstovybė Lietuvoje
Naugarduko g. 10
LT-01141 Vilnius
LIETUVA/LITHUANIA
Tel. +370 52313191
Faks. +370 52313192

Luksemburg

Commission européenne
Représentation au Luxembourg
Bâtiment Jean Monnet
Rue Alcide De Gasperi
L-2920 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tél. +352 4301-1
Fax +352 4301-34433

Office des publications de l'Union
européenne
20, rue de Reims
L-2417 Luxembourg
LUXEMBOURG

Postiaadress:

Office des publications de l'Union
européenne
L-2985 Luxembourg
LUXEMBOURG

Ungari

Európai Bizottság
Magyarországi Képviselete
Budapest
Bérc u. 23.
1016
MAGYARORSZÁG/HUNGARY

Tel. +36 12099700
Fax +36 14664221

Malta

Il-Kummissjoni Ewropea
Rappreżentanza ta' Malta
Dar l-Ewropa
254, Triq San Pawl
Valletta
VLT 1215
MALTA

European Commission
Representation in Malta
Dar l-Ewropa
254, Triq San Pawl
Valletta
VLT 1215
MALTA

Tel. +356 2342500
Faks +356 21344897

Madalmaad

Europese Commissie
Vertegenwoordiging in Nederland
Korte Vijverberg 5
2513 AB Den Haag
NEDERLAND

Tel. +31 703135300
Fax +31 703646619

Austria

Europäische Kommission
Vertretung in Österreich
Kärntnerring 5-7
1010 Wien
ÖSTERREICH

Tel. +43 151618-0
Fax +43 15134225

Poola

Przedstawicielstwo
Komisji Europejskiej w Polsce
Centrum Jasna
ul. Jasna 14/16a
00-041 Warszawa
POLSKA/POLAND

Tel. +48 225568989
Faks +48 225568998

Portugal

Comissão Europeia
Representação em Portugal
Largo Jean Monnet 1-10.º
1069-068 Lisboa
PORTUGAL

Tel. +351 213509800
Fax +351 213509801/02/03

Rumeenia

Comisia Europeană
Reprezentanța din România
Str. Jules Michelet nr. 18, sector 1
010463 București
ROMÂNIA

Tel. +40 212035400
Fax +40 212128808

Sloveenia

Evropska komisija
Predstavníštvo v Sloveniji
Dunajska 20
1000 Ljubljana
SLOVENIJA

Tel. +386 12528800
Faks +386 14252085

Slovakkia

Európska komisia
Zastúpenie Slovensko
Panská 3
811 01 Bratislava SLOVENSKO/
SLOVAKIA

Tel. +421 254431718
Fax +421 254432972

Soome

Euroopan komissio
Suomen-edustusto
Pohjoisesplanadi 31
FI-00100 Helsinki
SUOMI/FINLAND

P. +358 96226544
F. +358 9656728

Europeiska kommissionen
Representationen i Finland
Norra esplanaden 31
FI-00100 Helsingfors
FINLAND

Tfn +358 96226544
Fax +358 9656728

Rootsi

Europeiska kommissionen
Representationen i Sverige
Regeringsgatan 65, 6 tr.
Box 7323
SE-103 90 Stockholm
SVERIGE

Tfn +46 856244411
Fax +46 856244412

Muud võimalikud esitusviisid (Belgia ja Soome)

Belgium

Commission européenne/
 Europese Commissie
 Rue Archimède/Archimedesstraat 73
 1000 Bruxelles/Brussel
 BELGIQUE/BELGIË
 Tél./tel. +32 22953844
 Fax +32 22950166

Soome

Akateeminen Kirjakauppa /
 Akademiska Bokhandeln
 Pohjoisesplanadi 39 /
 Norra esplanaden 39
 PL/PB 128
 FI-00101 Helsinki/Helsingfors
 SUOMI/FINLAND
 P./tfn +358 96226544
 F./fax +358 9656728

NB! Telefoninumbrid on esitatud rahvusvahelisel kujul. Riigisiseste kõnede puhul tuleb järgida asjaomase riigi telekommunikatsiooniorganisatsiooni uusimaid norme. Need normid on riigiti erinevad ja arenevad pidevalt, nii et nende ajakohastatud loetelu esitamine siin ei oleks praktiline. Normid hõlmavad:

- lisanumbri(te) kasutamist teatavates riikides (nt „0“ Belgias ja Prantsusmaal, „06“ Ungaris);
- linna suunakoodi lisamist helistamisel väljastpoolt linna (nt Leedus);
- „0“ lisamist helistamisel väljastpoolt vastavat asulat;
- täiendavate võrgukoodide kasutamist alternatiivsete teenusepakujate puhul; ning
- telefoninumbri operaatoritevahelist teisaldatavust (mis muudab piirkonna koodi otstarbetuks ja asukohafaktori ebaoluliseks).

9.1.5. Aadressid liikmesriikides: eriomased tunnused

Postindeksid, Eircode ja riigikoodid

Järgmises tabelis kirjeldatakse üksikasjalikult kõigi liikmesriikide postiindeksite ülesehitust.

Riik	Postiindeks/Eircode	Riigikood	Märkused
Belgia	4 numbrit		
Bulgaaria	4 numbrit		
Tšehhi	5 numbrit		Kolmanda ja neljanda numbrit vahel on tühik. Postiindeksi ja linna nime vahel on kaks tühikut.
Taani	4 numbrit		
Saksamaa	5 numbrit		Ärge kunagi kasutage riigikoodi (D- või DE-) postiindeksi ees. See võib kaasa tuua masinaga sorteeritava saadetise hiline mis.
Eesti	5 numbrit		
Iirimaa	7 sümbolit (Eircode)		Lisada võimaluse korral linnaosa kood Dublinis. Eircode peab olema eraldi real enne riiginime.
Kreeka	5 numbrit		Kolmanda ja neljanda numbrit vahel on tühik.
Hispaania	5 numbrit		Lisada pärast linna nime provintsi lühend eraldi real – vt loetelu UPU veebilehel (EN).
Prantsusmaa	5 numbrit		
Horvaatia	5 numbrit	HR	Postiindeksile peab eelnema „HR-“.
Itaalia	5 numbrit		Lisada pärast linna nime provintsi lühend – vt loetelu UPU veebilehel (EN).
Küpros	4 numbrit	CY	Postiindeksile peab eelnema „CY-“.
Läti	4 numbrit (paremal)	LV	Postiindeksile peab eelnema „LV-“. See paikneb linna nimest paremal ning on sellest komaga eraldatud.

(jätkub)

Riik	Postiindeks/Eircode	Riigikood	Märkused
Leedu	5 numbrit	LT	Postiindeksile peab eelnema „LT-“.
Luksemburg	4 numbrit	L	Postiindeksile peab eelnema „L-“.
Ungari	4 numbrit		Eraldi ridadel paiknevad linnanimi, tänavanimi, postiindeks ja riiginimi.
Malta	3 tähte + 4 numbrit		Postiindeks peab asuma linna nime all, tähtede ja numbrite vahel on tühik.
Madalmaad	4 numbrit + 2 tähte		Numbrite ja tähtede vahel on tühik. Postiindeksi ja linna nime vahel on kaks tühikut.
Austria	4 numbrit		
Poola	5 numbrit		Teise ja kolmanda numbrit vahel on sidekriips.
Portugal	7 numbrit		Neljanda ja viienda numbrit vahel on sidekriips.
Rumeenia	6 numbrit		
Sloveenia	4 numbrit		
Slovakkia	5 numbrit		Kolmanda ja neljanda numbrit vahel on tühik.
Soome	5 numbrit	FI	Postiindeksile peab eelnema „FI-“ (Ahvenamaa puhul „AX-“).
Rootsi	5 numbrit	SE	Postiindeksile peab eelnema „SE-“. Kolmanda ja neljanda numbrit vahel on tühik.

(1) Kui ei ole märgitud teisiti, on postiindeks linna nimest vasakul. Selle eesmärk on kindlaks määrata aadresside rühm. *Eircode*, mille Iirimaa kehtestas 2015. aasta juulis, on erikood iga elu- ja tegevuskoha aadressi jaoks.

NB! Praktilistel kaalutlustel (kõigi keeleversioonide ühtsus) on loetelu protokollilises järjestuses.

Muud märkused

Mõnes liikmesriigis (Belgia, Iirimaa, Malta ja Soome) on kaks või enam riigikeelt, mida kasutatakse Euroopa institutsioonides töökeelena. (Kuigi Küprose riigikeeled on kreeka ja türgi keel, kasutatakse Euroopa institutsioonides töökeelena ainult kreeka keelt.) Tänu Belgia ametiasutustega saavutatud kokkuleppele ei hõlma mitmekeelne aadress Belgia puhul saksakeelset versiooni. Kõigi nende liikmesriikide puhul kasutatakse aadressi kirjutamisel kaht riigikeelt: Belgia puhul prantsuse ja hollandi, Iirimaa puhul iiri ja inglise, Malta puhul malta ja inglise, Soome puhul soome ja rootsi keelt.

Mõne riigi puhul tuleb arvesse võtta erinevaid tähestikke (Bulgaaria, Kreeka/Küpros).

Aadressi kirjutamine neisse kahte rühma kuuluvate riikide puhul sõltub väljaande keelest ja sellest, kas tegemist on ühekeelse või mitmekeelse dokumendiga.

Aadressid Belgia, Iirimaa, Malta ja/või Soome puhul

Ühekeelsed dokumendid

- Ühes sihtriigi riigikeeles koostatud dokumendid: üldjuhul on aadressid ainult selles keeles.
- Muus ELi ametlikus keeles koostatud dokumendid: aadressid on sihtriigi mõlemas riigikeeles (nagu mitmekeelsete dokumentide puhul).

Mitmekeelsed dokumendid

Aadressid esitatakse sihtriigi mõlemas riigikeeles.

Aadressid Bulgaaria, Kreeka ja/või Küprose puhul

Ühekeelsed dokumendid

- Bulgaaria- või kreeka keelsed dokumendid: aadressid on väljaande koostamise keeles, kuid linna ja riigi nimi on lisatud ka inglise keeles.
- Muus ELi ametlikus keeles koostatud dokumendid: aadressid on ladina tähestikus.

Mitmekeelsed dokumendid

Aadressid esitatakse bulgaaria või kreeka keeles ning linna ja riigi nimi lisatakse inglise keeles. Kogu aadress esitatakse ka ladina tähestikus (inglise transkriptsioon).

9.2. Elektroonilised aadressid

Elektrooniliste aadresside kohta esitatakse teave järgmiselt.

- „E-post:“ (kooloniga):

E-post: eesnimi.perekonnanimi@ec.europa.eu

- „Internet:“ (kooloniga):

Internet: https://europa.eu

Ühtsuse huvides ei kasutata elektroonilise aadressi ees enam lühendit URL.

Elektroonilise aadressi võib esitada ka ilma sissejuhatava osata, eriti kui ruum on piiratud:

eesnimi.perekonnanimi@ec.europa.eu

https://www.europarl.europa.eu

NB! Internetiaadresside puhul on soovitatav säilitada edastusprotokoll (http://, https://, ftp://...), eelkõige selleks, et tagada veebilehtede allalaadimisel linkide õige konfiguratsioon.

9.3. Telefoninumbrid

Telefoninumbrite kirjutamist reguleeritakse mitmesuguste Rahvusvahelise Telekommunikatsiooniliidu standarditega (peamiselt soovitud ITU-T E.122, E.123 ja E.126).

Praktikas tekitavad need normid siiski mitmesuguseid probleeme, eelkõige soovituslike esitusviise käsitlevad normid. Lihtsustamise eesmärgil on ELi asutused leppinud kokku ühtses esitusviisis kõigis ELi keeltes, vastavalt järgmistele põhimõtetele.

- Esitada number rahvusvahelisel kujul.
- Rahvusvaheline riigikood plussmärgiga „+“ (ilma tühikuta), mis märgib vajadust lisada rahvusvaheliste kõnede prefiks.
- Pärast rahvusvahelist riigikoodi ja tühikut esitatakse ühe rühmana kogu number, sealhulgas piirkonnakood, kui see on olemas:

+33 140633900

- Lühinumber eraldatakse põhinumbriks sidekriipsuga. Lühinumbriks numbreid ei rühmitata. See esitatakse ühtse rühmana:

+32 222020-43657

NB! Riigisiseste telefonikõnede puhul tuleb rahvusvahelist numbrit muuta vastavalt riigi telekommunikatsioonorganisatsiooni uusimatele normidele (nt kohaliku prefiksi lisamine rahvusvahelise koodi ja tegeliku telefoninumbri vahele). Seoses erinevate riiklike korralduste ja nende pideva muutumisega esitatakse telefoninumbriid Euroopa Liidu institutsioonide ja organite dokumentides alati rahvusvahelises formaadis.

Telefoninumbrite rühmad

Kui esitatakse mitu telefoninumbrit, kasutatakse nende eraldamiseks kaldkriipsu tühikuga mõlemal pool:

+33 140633900 / 140678900 / 140123456

Kui esitatakse järjestikused telefoninumbriid lühendatud kujul, kasutatakse kaldkriipsu ilma tühikuteta. Sidekriipsuga eraldatakse varieeruv osa telefoninumbriist sarnaselt lühinumbri eraldamisele põhinumbrist (vt neljas taane eelmisel leheküljel):

+33 1406339-00/01/02

Lühendid ja sümbolid

Kasutatavad lühendid on järgmised:

- „Tel“ või „tel“ (ilma punkti ja koolonita);
- „Faks“ või „faks“ (ilma punkti ja koolonita);
- „Teleks“ või „teleks“ (ilma punkti ja koolonita);
- „Mobiil“ või „mobiil“ (ilma punkti ja koolonita).

Telefoninumbri ees võib kasutada graafilist sümbolit:

☎ +33 1406339-00/01/02

NB! Ärge kasutage lühendit „GSM“ mobiiltelefoni tähenduses. GSM on üks norm paljudest (GPRS, UMTS jne).

Europe Direct

Erandina jääb Europe Directi telefoninumbri esituseks:

00 800 6 7 8 9 10 11

9.4. Töödele viitamine ja viited *Euroopa Liidu Teatajale*

Töödele viitamine

Allikate järjekord ja esitus on kõigis keeltes sama.

Üksikasjalikumad selgitused esitatakse [punktis 5.9.4](#).

Viited *Euroopa Liidu Teatajale*

Vt [punkti 3.1](#).

Euroopa Kohtu tekstides, v.a ELTs ilmuvad tekstid, on käibel järgmine tava:

ELT L, 2023/2387

ELT C, C/2023/90

NB! Dokumentide puhul, mis on ilmunud enne akti kaupa avaldamise kasutuselevõttu 1. oktoobril 2023, kasutatakse järgmist viitamisi:

- kuni 31. detsembrini 1967:

EÜT 1963, 190, lk 3077

- 1. jaanuarist 1968 kuni 31. jaanuarini 2003:

EÜT 2002, L 31, lk 1

EÜT 2002, C 28, lk 14

- 1. veebruarist 2003 kuni 30. septembrini 2023:

ELT 2009, L 195, lk 1

ELT 2010, C 48, lk 14

9.5. Euroopa Liidu haldusstruktuur: ametlikud nimetused ja loetlemise järjestus

Euroopa Liidu haldusstruktuur koosneb institutsioonidest ja organitest, institutsioonidevahelistest teenistustest, ametitest ja teistest asutustest.

9.5.1. Institutsioonid ja organid

Institutsioonid ja organid tuleb loetleda **protokollilises järjestuses**.

Järgmises nimekirjas esitatakse ametlik nimetus vastavalt protokollilisele järjestusele alates 1. detsembrist 2009 (Lissaboni lepingu jõustumine). Nimistu järel olevas tabelis on nimekuju, mida kasutatakse vastavalt väljaande tüübile, samuti lühendid ja asukohad.

Vt ka [lisa A9. Institutsioonid, organid, institutsioonidevahelised teenistused ja asutused: mitmekeelne nimistu](#)

a) Institutsioonid

- [Euroopa Parlament](#)
- [Euroopa Ülemkogu](#)
 - Euroopa Ülemkogu eesistuja
- [Euroopa Liidu Nõukogu](#)
- [Euroopa Komisjon](#)
- [Euroopa Liidu Kohus](#)
 - Euroopa Kohus
 - Üldkohus

NB! Avaliku Teenistuse Kohus, mis loodi 2004. aastal, lõpetas tegevuse 1. septembril 2016, olles andnud oma pädevuse üle Üldkohtule.

- [Euroopa Keskpank](#)
- [Euroopa Kontrollikoda](#)

i Kolm kogu (mitte segi ajada)**Euroopa Liidus****Euroopa Ülemkogu**

Riigipeade ja valitsusjuhtide (presidentide või peaministrite) ning Euroopa Komisjoni presidendi kokkusaamine leiab üldjuhul aset neli korda aastas. Neid kokkusaamisi kutsutakse ka tippkohtumisteks. Euroopa Ülemkogu paneb paika liidu poliitika üldsuunised.

Euroopa Liidu Nõukogu

Liikmesriikide ministrid kohtuvad regulaarselt Euroopa Liidu Nõukogus. Sõltuvalt päevakorrapunktidest esindab iga riiki vastava valdkonna minister. See nõukogu on liidu põhiline otsuseid tegev organ ja ta paneb paika suurema osa Euroopa Liidu õigusaktidest.

Väljaspool Euroopa Liitu**Euroopa Nõukogu**

Euroopa Nõukogu on valitsustevaheline organisatsioon, kuid mitte Euroopa institutsioon.

b) Välispoliitika organ

- [Euroopa välisteenistus](#)
 - liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja

c) Nõuandeorganid

- [Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee](#)
- [Euroopa Regioonide Komitee](#)

d) Muud organid

- [Euroopa Investeerimispank](#)
 - [Euroopa Investeerimisfond](#)
- [Euroopa Ombudsman](#)
- [Euroopa Andmekaitseinspektor](#)
- [Euroopa Andmekaitse nõukogu](#)
- [Euroopa Prokuratuur](#)

INSTITUTSIOONID JA ORGANID. Erinevad nimekujud

Nimi	Lühinimi (1)	Lühend	Asukoht
Euroopa Parlament	–	EP	Strasbourg (2)
Euroopa Ülemkogu	ülemkogu	–	Brüssel
Euroopa Liidu Nõukogu	nõukogu <i>NB!</i> Kui mõeldakse konkreetset nõukogu, siis nt: põllumajandusnõukogu, üldasjade ja välissuhete nõukogu.	–	Brüssel
Euroopa Komisjon	komisjon	–	Brüssel (3)
Euroopa Liidu Kohus (<i>institutsioon</i>)	Euroopa Kohus	–	Luxembourg
• Euroopa Kohus (<i>kohtuinstants</i>)	–	–	Luxembourg
• Üldkohus	–	–	Luxembourg

(jätkub)

INSTITUTSIOONID JA ORGANID. Erinevad nimekujud			
Nimi	Lühinimi ⁽¹⁾	Lühend	Asukoht
Euroopa Keskpank	pank	EKP	Frankfurt Maini ääres
Euroopa Kontrollikoda ⁽⁴⁾ <i>Euroopa Liidu Teatajas</i> : kontrollikoda	kontrollikoda	—	Luxembourg
Euroopa välisteenistus	—	—	Brüssel
Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee	komitee	EMSK ⁽⁵⁾	Brüssel
Euroopa Regioonide Komitee ⁽⁶⁾ <i>Euroopa Liidu Teataja</i> L-seerias: Regioonide Komitee	komitee	RK	Brüssel
Euroopa Investeerimispank	pank	EIP	Luxembourg
Euroopa Ombudsman	ombudsman	—	Strasbourg ⁽⁷⁾
Euroopa Andmekaitseinspektor	andmekaitseinspektor	—	Brüssel
Euroopa Andmekaitsekoogu	andmekaitsekoogu	—	Brüssel
Euroopa Prokuratuur	—	—	Luxembourg

- (1) Lühivormi võib kasutada üksnes juhul, kui ei ole segiajamise võimalust (eeskätt „panka“ ja „komitee“ puhul). Esimesel mainimisel tuleb alati kasutada ametlikku nimetust.
- (2) Euroopa Parlamendi asukoht on Strasbourgis. Lisaistungjärgud toimuvad Brüsselis. Sekretariaat asub Luxembourgis.
- (3) Komisjoni asukoht on Brüsselis, kuid mõned talitused asuvad Luxembourgis.
- (4) „Euroopa Kontrollikoda“ on üldkasutatav nimetus. Õigustekstides kasutatakse nimetust „Euroopa Liidu Kontrollikoda“ (kuni 30.11.2009: „Euroopa Ühenduste Kontrollikoda“). *Euroopa Liidu Teatajas* on kasutusel lühivorm „kontrollikoda“.
- (5) Lühivormi „Majandus- ja Sotsiaalkomitee“ ega lühendit MSK ei kasutata.
- (6) „Euroopa Regioonide Komitee“ on üldkasutatav nimetus. Õigusaktides ja ELT L-seerias tuleb kasutada nimetust „Regioonide Komitee“. Kasutusel olevat lühendit ei muudeta (komitee nõudel).
- (7) Ombudsmani asukoht langeb kokku Euroopa Parlamendi omaga.

9.5.2. Institutsioonidevahelised teenistused

Institutsioonidevahelised teenistused on halduslikult seotud Euroopa Komisjoniga (vt [punkti 9.6](#)).

Nimi	Lühinimi	Lühend	Asukoht	Alusakt (asutamisaakt) ⁽¹⁾
Euroopa Liidu Väljaannete Talitus ⁽²⁾	väljaannete talitus	OP (*)	Luxembourg	ELT L 168, 30.6.2009, lk 41 (EÜT 152, 13.7.1967, lk 18)
Euroopa Personalivaliku Amet ⁽³⁾ • Euroopa Haldusjuhtimise Kool ⁽⁴⁾	Personalivaliku Amet • Haldusjuhtimise Kool	EPSO (*) • EUSA (*)	Brüssel	EÜT L 197, 26.7.2002, lk 53 • ELT L 37, 10.2.2005, lk 14
liidu institutsioonide, organite ja asutuste küberturvalisuse teenistus ⁽⁵⁾	—	CERT-EU	Brüssel	ELT L, 2023/2841, 18.12.2023

- (*) Ühtne lühend kõikides keeltes.
- (1) Alusakt on põhimõtteliselt asutamisaakt. Kui asutamisaakt on uuesti sõnastatud või sellest on tehtud koodifitseeritud versioon või see on tunnustatud kehtetuks ja asendatud uue aktiga, saab uueks alusaktiks muudetud akt (meeldetuletuseks lisatakse sulgudes esialgse asutamisaakti pealkiri).
- (2) Kuni 30.6.2009: „Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete Talitus“.
- (3) Tavanimetus.
- (4) Halduslikult seotud Euroopa Personalivaliku Ametiga.
- (5) Halduslikult seotud digiteenuste peadirektoraadiga.

9.5.3. Detsentraliseeritud asutused (ametid)

Detsentraliseeritud asutused (ametid) on loodud eriõigusaktiga ja neil on eriülesanded.

Üldjuhul esitatakse need asutused **väljaande keele tähestikulises järjekorras**.

Nimi	Lühend	Asukoht	Alusakt (asutamisaakt) ⁽¹⁾	Muudatused ⁽²⁾
BERECi Tugiamet (lühivormi: BERECi Büroo)	—	Riia	ELT L 321, 17.12.2018, lk 1 (<i>ELT L 337, 18.12.2009, lk 1</i>)	Kirjakuju muutmine
Euroopa Elu- ja Töötingimuste Parandamise Sihtasutus	Eurofound (*)	Dublin	ELT L 30, 31.1.2019, lk 74 (<i>EÜT L 139, 30.5.1975, lk 1</i>)	
Euroopa Kalanduskontrolli Amet	EFCA	Vigo	ELT L 83, 25.3.2019, lk 18 (<i>ELT L 128, 21.5.2005, lk 1</i>)	
Euroopa Kemikaaliamet	ECHA (*)	Helsingi	(<i>ELT L 396, 30.12.2006, lk 1</i>)	Parandus: ELT L 136, 29.5.2007, lk 3
Euroopa Keskkonnaamet	EEA	Kopenhaagen	ELT L 126, 21.5.2009, lk 13	
Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve	EIOPA	Frankfurt Maini ääres	ELT L 331, 15.12.2010, lk 48	
Euroopa Koolitusfond	ETF (*)	Torino	ELT L 354, 31.12.2008, lk 82 (<i>EÜT L 131, 23.5.1990, lk 1</i>)	
Euroopa Kutseõppe Arenduskeskus	Cedefop (*)	Thessaloníki	ELT L 30, 31.1.2019, lk 90 (<i>EÜT L 39, 13.2.1975, lk 1</i>)	
Euroopa Liidu Asutuste Tõlkekeskus	CdT (*)	Luxembourg	EÜT L 314, 7.12.1994, lk 1	Kirjakuju muutmine
Euroopa Liidu Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööamet	ACER (*)	Ljubljana	ELT L 158, 14.6.2019, lk 22 (<i>ELT L 211, 14.8.2009, lk 1</i>)	
Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Amet	EUIPO	Alicante	ELT L 154, 16.6.2017, lk 1 (<i>EÜT L 11, 14.1.1994, lk 1</i>)	
Euroopa Liidu Kosmoseprogrammi Amet	EUSPA	Praha	ELT L 170, 12.5.2021, lk 69	
Euroopa Liidu Kriminaalõiguslase Koostöö Amet	Eurojust	Haag	ELT L 295, 21.11.2018, lk 138 (<i>EÜT L 63, 6.3.2002, lk 1</i>)	
Euroopa Liidu Küberturvalisuse Amet	ENISA (*)	Irákleio	ELT L 151, 7.6.2019, lk 15 (<i>ELT L 77, 13.3.2004, lk 1</i>)	
Euroopa Liidu Lennundusohutusamet	EASA	Köln	ELT L 212, 22.8.2018, lk 1 (<i>EÜT L 240, 7.9.2002, lk 1</i>)	
Euroopa Liidu Uimastiamet	EUDA (*)	Lissabon	ELT L 166, 30.6.2023, lk. 6	Jõustumine: 1.7.2023 EMCDDA, nüüd EUDA: 2.7.2024
Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet	FRA (*)	Viin	ELT L 53, 22.2.2007, lk 1	
Euroopa Liidu Raudteeamet	ERA	Lille- Valenciennes	ELT L 138, 26.5.2016, lk 1 (<i>ELT L 164, 30.4.2004, lk 1</i>)	
Euroopa Liidu Varjupaigaamet	EUAA	Malta	ELT L 468, 30.12.2021, lk 1	
Euroopa Liidu Õiguskaitsekoolituse Amet	CEPOL	Budapest	ELT L 319, 4.12.2015, lk 1 (<i>ELT L 256, 1.10.2005, lk 63</i>)	
Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Amet	Europol	Haag	ELT L 135, 24.5.2016, lk 53 (<i>EÜT C 316, 27.11.1995, lk 1</i>)	
Euroopa Meresõiduohutuse Amet	EMSA	Lissabon	EÜT L 208, 5.8.2002, lk 1	
Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Seirekeskus	EMCDDA	Lissabon	ELT L 376, 27.12.2006, lk 1 (<i>EÜT L 36, 12.2.1993, lk 1</i>)	Muutmisakt: ELT L 166, 30.6.2023, lk. 6 Jõustumine: 1.7.2023 EMCDDA, nüüd EUDA: 2.7.2024

(jätkub)

Nimi	Lühend	Asukoht	Alusakt (asutamisaakt) ⁽¹⁾	Muudatused ⁽²⁾
Euroopa Pangandusjärelevalve	EBA	Pariis	ELT L 331, 15.12.2010, lk 12	Muutmisaakt (asukoht): ELT L 291, 16.11.2018, lk 1
Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet	Frontex (*)	Varssavi	ELT L 295, 14.11.2019, lk 1 (ELT L 349, 25.11.2004, lk 1)	
Euroopa Raviamet	EMA (*)	Amsterdam	ELT L 136, 30.4.2004, lk 1	Kirjakuju muutmine / Muutmisaakt (asukoht): ELT L 291, 16.11.2018, lk 3
Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituut	EIGE (*)	Vilnius	ELT L 403, 30.12.2006, lk 9	
Euroopa Tasandi Erakondade ja Euroopa Tasandi Poliitiliste Sihtasutuste Amet	—	Brüssel	EÜT L 317, 4.11.2014, lk 1	Kirjakuju muutmine
Euroopa Toiduohutusamet	EFSA (*)	Parma	EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1	
Euroopa Tööjõuamet	ELA	Bratislava	ELT L 186, 11.7.2019, lk 21	Asutati 31.7.2019
Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Amet	EU-OSHA (*)	Bilbao	ELT L 30, 31.1.2019, lk 58 (EÜT L 216, 20.8.1994, lk 1)	
Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve	ESMA	Pariis	ELT L 331, 15.12.2010, lk 84	
Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskus	ECDC (*)	Stockholm	ELT L 142, 30.4.2004, lk 1	
Küberturvalisuse Valdkonna Tööstuse, Tehnoloogia ja Teadusuuringute Euroopa Pädevuskeskus	—	Bukarest	ELT L 202, 8.6.2021, lk 1	
Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Liidu Amet	eu-LISA (*)	Tallinn	ELT L 295, 21.11.2018, lk 99 (ELT L 286, 1.11.2011, lk 1)	
Ühenduse Sordiamet	CPVO	Angers	EÜT L 227, 1.9.1994, lk 1	Kirjakuju muutmine Muutmisaakt on koostamisel
Ühtne Kriisilahendusnõukogu	SRB	Brüssel	ELT L 225, 30.7.2014, lk 1	Kirjakuju muutmine
Vastuvõetud muudatus				
—	—			—
Kavandamisjärgus				
Käimasolevate või kavandatavate menetluste tulemusena võivad ametite nimed muutuda.				
Ühenduse Sordiamet <i>Ettepaneku:</i> Euroopa Sordiamet	CPVO <i>Ettepaneku:</i> EAPV (?)		<i>Menetlus:</i> COM(2013) 262 – 2013/137 (COD) tuleb jälgida (Euroopa Parlament palus komisjonil ettepaneku tagasi võtta ja uue esitada)	
Kavandamisel (uued ametid)				
Rahapesu ja Terrorismi Rahastamise Tökestamise Ame	AMLA		<i>Menetlus:</i> COM(2021) 421 – 2021/240 (COD)	

(*) Ühtne lühend kõikide keeleversioonide jaoks.

(1) Alusakt on põhimõtteliselt asutamisaakt. Kui asutamisaakt on uuesti sõnastatud või sellest on tehtud kodifitseeritud versioon või see on tunnustatud kehtetuks ja asendatud uue aktiga, saab uueks alusaktiks muudetud akt (meeldetuletuseks lisatakse sulgudes esialgse asutamisaakti pealkiri).

(2) Muudatuste liigid on järgmised.

- „Parandusaakt“, „muutmisaakt“ (või muu): alusaktis tehakse muudatus, millega muudetakse ameti nime, lühendit või asukohta.
- „Kirjakuju muutmine“: alusaktis esitatud asjaomase organi nime kirjakuju muudetakse, et viia see kooskõlla institutsioonidevaheliste nimekirjutuskokkulepetega, eriti suur- ja väiketähtede kasutamise osas (loa annavad nõukogu keelejuristid, parandusaakti ei ole vaja).

 NB! Vt ka 13. detsembri 2003. aasta otsust 2004/97/EÜ, Euratom teatud Euroopa Liidu ametite ja agentuuride asukoha kohta ([ELT L 29, 3.2.2004, lk 15](#)).

Ühine välis- ja julgeolekupoliitika

Nimi	Lühend	Asukoht	Alusakt (asutamisakt) ⁽¹⁾
Euroopa Kaitseagentuur	EDA	Brüssel	ELT L 266, 13.10.2015, lk 55 (ELT L 245, 17.7.2004, lk 17)
Euroopa Liidu Julgeoleku-uuringute Instituut	EUISS	Pariis	ELT L 41, 12.2.2014, lk 13 (EÜT L 200, 25.7.2001, lk 1)
Euroopa Liidu Satelliidikeskus	Satcen	Torrejón de Ardoz	ELT L 188, 27.6.2014, lk 73 (EÜT L 200, 25.7.2001, lk 5)

(1) Alusakt on põhimõtteliselt asutamisakt. Kui asutamisakt on uuesti sõnastatud või sellest on tehtud kodifitseeritud versioon või see on tunnustatud kehtetuks ja asendatud uue aktiga, saab uueks alusaktiks muudetud akt (meeldetuletuseks lisatakse sulgudes esialgse asutamisakti pealkiri).

9.5.4. Rakendusametid

Rakendusametid on juriidilised isikud, mis moodustatakse kooskõlas nõukogu määrusega (EÜ) nr 58/2003 ([EÜT L 11, 16.1.2003](#)) eesmärgiga usaldada neile teatud ülesanded, mis puudutavad ühe või mitme ELi programmi haldamist. Rakendusametid luuakse kindlaksmääratud ajavahemikuks.

Nimi	Lühend	Asukoht	Alusakt (+ parandus ja muutmisakt)
Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusamet	EACEA (*)	Brüssel	ELT L 50, 15.2.2021, lk 9
Euroopa Innovatsiooninõukogu ja VKEde Rakendusamet	Eismea (*)	Brüssel	ELT L 50, 15.2.2021, lk 9
Euroopa Kliima, Taristu ja Keskkonna Rakendusamet	CINEA (*)	Brüssel	ELT L 50, 15.2.2021, lk 9
Euroopa Teadusnõukogu Rakendusamet	ERCEA (*)	Brüssel	ELT L 50, 15.2.2021, lk 9
Euroopa Teadusuuringute Rakendusamet	REA (*)	Brüssel	ELT L 50, 15.2.2021, lk 9
Euroopa Tervishoiu ja Digitaalvaldkonna Rakendusamet	HADEA (*)	Brüssel	ELT L 50, 15.2.2021, lk 9

(*) Ühtne lühend kõikides keeltes.

9.5.5. Euratomi ametid ja asutused

Need ametid ja asutused on loodud toetamaks Euroopa Aatomienergiaühenduse (Euratom) asutamislepingu eesmäärke.

Nimi	Lühend	Asukoht	Alusakt
Euratomi Tarneagentuur	—	Luxembourg	ELT L 41, 15.2.2008, lk 15
ühisettevõtte Fusion for Energy ⁽¹⁾	F4E (*)	Barcelona	ELT L 90, 30.3.2007, lk 58

(*) Ühtne lühend kõikides keeltes.

(1) ITERi ja tuumasünteesienergeetika arendamise Euroopa ühisettevõtte.

9.5.6. Teised asutused

Tavanimetus	Lühinimi	Lühend	Asukoht	Alusakt
bioressursipõhise ringmajandusega Euroopa ühisettevõtte ⁽¹⁾	—	—	Brüssel	ELT L 427, 30.11.2021, lk 17

Tavanimetus	Lühinimi	Lühend	Asukoht	Alusakt
Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituut	—	EIT (*)	Budapest	ELT L 189, 28.5.2021, lk 61
Euroopa kõrgjõudlusega andmetöötluse ühisetevõtte	ühisetevõtte EuroHPC	—	Luxembourg	ELT L 256, 19.7.2021, lk 3
Euroopa lennuliikluse uue põlvkonna juhtimissüsteemi arendav kolmas ühisetevõtte (2)	—	—	Brüssel	ELT L 427, 30.11.2021, lk 17
Euroopa raudtee ühisetevõtte (3)	—	—	Brüssel	ELT L 427, 30.11.2021, lk 17
innovatiivse tervishoiu algatuse ühisetevõtte (4)	—	—	Brüssel	ELT L 427, 30.11.2021, lk 17
keskkonnahoidliku lennunduse ühisetevõtte (5)	—	—	Brüssel	ELT L 427, 30.11.2021, lk 17
kiipide ühisetevõtte (6)	—	—	Brüssel	ELT L 229, 18.9.2023, lk 55
nutivõrkude ja -teenuste ühisetevõtte	—	—	Brüssel	ELT L 427, 30.11.2021, lk 17
saastevaba vesiniku ühisetevõtte (7)	—	—	Brüssel	ELT L 427, 30.11.2021, lk 17
ülemaailmse tervisealgatuse EDCTP3 ühisetevõtte	—	—	Brüssel	ELT L 427, 30.11.2021, lk 17

(*) Ühtne lühend kõikides keeltes.

(1) Asendab biotoorainel põhinevate tööstusharude ühisetevõtte.

(2) Asendab ühisetevõtte SESAR.

(3) Asendab ühisetevõtte Shift2Rail.

(4) Asendab ühisetevõtte IMI 2.

(5) Asendab ühisetevõtte Clean Sky 2.

(6) Asendab peamiste digitehnoloogiaste ühisetevõtte.

(7) Asendab kütuseelementide ja vesiniku valdkonna 2. ühisetevõtte.

9.6. Komisjoni peadirektoraadid ja teenistused: ametlikud nimetused

Tähtkoodid (ainult sisekasutuseks) ja numbrilised koodid (ITs kasutamiseks).

Vt ka:

[osakondade veebilehtede lingid](#)

[komisjoni volinike nimekiri.](#)

Täisnimi ja loetlemise järjestus	Lühinimi	Tavalühend	Tähtkood (sisekasutuses) (1)	Numbriline kood (2) (ei ole nähtav)	Valdkond
peasekretariaat		SG	SG	31	peasekretariaat
õigustalitus		SJ	SJ	32	õigustalitus
teabevahetuse peadirektoraat			COMM	61	teabevahetus
IDEA – Inspire, Debate, Engage and Accelerate Action			IDEA	46	Inspire, Debate, Engage and Accelerate Action
eelarve peadirektoraat		BUDG	19	eelarve	
personalihalduse ja julgeoleku peadirektoraat			HR	09	personalihaldus ja julgeolek
digiteenuste peadirektoraat			DIGIT	50	digiteenused
siseauditi talitus			IAS	25	siseauditi talitus
Euroopa Pettustevastane Amet		OLAF	OLAF	57	Euroopa Pettustevastane Amet
majandus- ja rahandusküsimuste peadirektoraat			ECFIN	02	majandus- ja rahandusküsimused
siseturu, tööstuse, ettevõtluse ja VKEd peadirektoraat			GROW	62	siseturg, tööstus, ettevõtlus ja VKEd
kaitsetööstuse ja kosmose peadirektoraat			DEFIS	26	kaitsetööstus ja kosmos

(jätkub)

Täisnimi ja loetlemise järjestus	Lühinimi	Tavalühend	Tähtkood (sisekasutuses) ⁽¹⁾	Numbriline kood ⁽²⁾ (ei ole nähtav)	Valdkond
konkurentsi peadirektooraat			COMP	04	konkurents
tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektooraat			EMPL	05	tööhõive, sotsiaalküsimused ja sotsiaalne kaasatus
põllumajanduse ja maaelu arengu peadirektooraat			AGRI	06	põllumajandus ja maaelu areng
liikuvuse ja transpordi peadirektooraat			MOVE	07	liikuvus ja transport
energeetika peadirektooraat			ENER	27	energeetika
keskkonna peadirektooraat			ENV	11	keskkond
kliimameetmete peadirektooraat			CLIMA	87	kliimameetmed
teadusuuringute ja innovatsiooni peadirektooraat			RTD	12	teadusuuringud ja innovatsioon
sidevõrkude, sisu ja tehnoloogia peadirektooraat		Connect	CNECT	13	sidevõrgud, sisu ja tehnoloogia
Teadusuuringute Ühiskeskus		JRC	JRC	53	Teadusuuringute Ühiskeskus
merendus- ja kalandusasjade peadirektooraat			MARE	14	merendus- ja kalandusasjad
finantsstabiilsuse, finantsteenuste ja kapitaliturgude liidu peadirektooraat			FISMA	15	finantsstabiilsus, finantsteenused ja kapitaliturud
regionaal- ja linnapoliitika peadirektooraat			REGIO	16	regionaal- ja linnapoliitika
struktuurireformide toe peadirektooraat			REFORM	35	struktuurireformide toetamine
maksuduse ja tolliliidu peadirektooraat			TAXUD	21	maksudus ja tolliliit
hariduse, noorte, spordi ja kultuuri peadirektooraat			EAC	63	haridus, noored, sport ja kultuur
tervise ja toiduohutuse peadirektooraat			SANTE	64	tervis ja toiduohutus
tervisealasteks hädaolukordadeks valmisoleku ja neile reageerimise asutus			HERA	30	
rände ja siseasjade peadirektooraat			HOME	65	rände ja siseasjad
õigus- ja tarbijaküsimuste peadirektooraat			JUST	76	õigus- ja tarbijaküsimused
kaubanduse peadirektooraat			TRADE	67	kaubandus
naabruspoliitika ja laienemisläbirääkimiste peadirektooraat			NEAR	69	naabruspoliitika ja laienemisläbirääkimised
rahvusvahelise partnerluse peadirektooraat			INTPA	55	rahvusvaheline partnerlus
Euroopa elanikkonnakaitse ja humanitaarabioperatsioonide peadirektooraat (ECHO)		ECHO	ECHO	51	Euroopa elanikkonnakaitse ja humanitaarabioperatsioonid (ECHO)
Eurostat		Eurostat	ESTAT	34	Eurostat
suulise tõlke peadirektooraat			SCIC	38	suuline tõlge
kirjaliku tõlke peadirektooraat		DGT	DGT	47	kirjalik tõlge
Euroopa Liidu Väljaannete Talitus	väljaannete talitus	OP	OP	43	väljaannete talitus
välispoliitika vahendite talitus			FPI	59 ⁽³⁾	välispoliitika vahendite talitus
individuaalsete maksete haldamise ja maksmise amet			PMO	40	
infrastruktuuri- ja logistikaamet Brüsselis			OIB	39	

(jätkub)

Täisnimi ja loetlemise järjestus	Lühinimi	Tavalühend	Tähtkood (sisekasutuses) ⁽¹⁾	Numbriline kood ⁽²⁾ (ei ole nähtav)	Valdkond
infrastruktuuri- ja logistikaamet Luxembourgis			OIL	41	
Euroopa Ühenduste Personalivaliku Amet	Euroopa Personalivaliku Amet ⁽⁴⁾	EPSO	EPSO	42	
Euroopa Innovatsiooninõukogu ja VKEde Rakendusamet		Eisma	EIASMEA	81	
Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusamet		EACEA	EACEA	82	
Euroopa Kliima, Taristu ja Keskkonna Rakendusamet		CINEA	CINEA	84	
Euroopa Teadusnõukogu Rakendusamet		ERCEA	ERCEA	85	
Euroopa Teadusuuringute Rakendusamet		REA	REA	86	
Euroopa Tervishoiu ja Digitaalvaldkonna Rakendusamet		HADEA	HaDEA	90	
				89 ⁽⁵⁾	

- (1) Kood on ette nähtud rangelt sisekasutuseks. Kõikide avaldatavate dokumentide puhul (paberkandjal või elektrooniliselt) kasutatakse tavapäraselt lühendit või akronüümi.
- (2) Teatavates arvutisüsteemides kasutatakse kabinetide jaoks **koodi 60**.
- (3) Teatavates arvutisüsteemides kasutatakse FPI jaoks **koodi 66**.
- (4) Tavanimetus. Täisnimetust kasutatakse ainult aluslepingutes.
- (5) **Kood 89** kehtib Ühtse Kriisilahendusnõukogu jaoks (vt [punkti 9.5.3, „Detsentraliseeritud asutused \(ametid\)“](#)).

Neljas osa

Eestikeelsed väljaanded

Ühiselt järgitavaid tavasid täiendavad spetsiifilised eesti keelt puudutavad eeskirjad ja tavad ning teabeallikate loetelu.

10.

Eestikeelsete tekstide ettevalmistamine

Eestikeelsete tekstide ettevalmistamisel tuleb lisaks ühiselt järgitavatele tavadele arvesse võtta eesti keelt puudutavaid reegleid ja tavasid.

10.1. Kirjavahemärgid

Esitatud on eri kirjavahemärkide Euroopa Liidu tekstides kasutamise reegleid ja tavasid.

10.1.1. Punkt

Punkti ei panda pealkirja ja üldkasutatavate lühendite järele (v.a juhul, kui lühend ühtib mõne sõnaga).

Järjenumbrid lõpevad punktiga (ka Rooma numbrid, kui nad tähendavad „esiteks“, „teiseks“ jne). Silmas pidada loetelu korral!

ELTs esitatakse viitenumber enne punkti. Näiteks:

Neid hindu ja tollimakse on viimati muudetud komisjoni määrusega (EÜ) nr 140/2007 (4).

Põhjendused lõpevad punktiga (v.a viimane, mis lõpeb komaga):

- (1) Kuna arvatud keskmine impordimaks erineb kehtestatud impordimaksust viie euro võrra tonni kohta [---].
- (2) Kuna arvatud keskmine impordimaks erineb kehtestatud impordimaksust viie euro võrra tonni kohta [---].
- (3) Seepärast tuleks määrust (EL) nr 735/2010 vastavalt muuta,

Topeltpunkte eestikeelses tekstis ei kasutata, näiteks kui nii tsiteeritav lause kui ka pealause lõpevad punktiga, piisab vaid ühest punktist enne jutumärke.

Ka väga pikkade ja liigendatud loetelude sissejuhatava lause lõpus on parem kasutada punkti. Näiteks:

Määrust (EÜ) nr 1623/2000 muudetakse järgmiselt.

- 1) Artiklit 92 muudetakse järgmiselt:
 - a) lõike 2 punkt c asendatakse järgmise tekstiga:
„c) ettevõtte kohustus tagada, et alkoholi lõppostja kasutab alkoholi üksnes ühenduses kütuse tootmiseks bioetanoolina;“ ;
 - b) lõige 5 asendatakse järgmise tekstiga:
„5. Liikmesriigid teavitavad komisjoni viivitamatult igast uuest heakskiitmise otsusest või selle tühistamisest, märkides otsuse täpse kuupäeva.“
- 2) Artiklit 98 muudetakse järgmiselt:

10.1.2. Koma

Koma kasutatakse ametlikult kehtestatud kirjakeele normi kohaselt.

Pikkade lausete korral tuleks silmas pidada lause eri tasandeid ja eraldada need komaga.

Koma võib kasutada ka loetelupunktide lõpus nõrgema eraldusmärgina kui semikoolon. Näiteks:

1. Haldusnõukogu liikmed on:

- a) ühissetevõtte iga liikme üks esindaja,
- b) sõjaline esindaja.

ELTs esitatakse viitenumber pärast koma (v.a lõigu lõpus). Näiteks:

võttes arvesse komisjoni 21. detsembri 1994. aasta määrust (EÜ) nr 3223/94 puu- ja köögivilja impordikorra üksikasjalike eeskirjade kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 4 lõiget 1,

Eestikeelse õigusakti pealkirjas ja ELT sisukorras (samuti jaotises „Õiguslik alus“, kus on loetletud õigusaktide pealkirju) on pealkirja osad (akti vastu võtnud institutsiooni(de) nimetus(ed) ja akti number, vastuvõtmise kuupäev, akti teema) eraldatud komadega:

Komisjoni määrus (EL) nr 42/2010,
15. jaanuar 2010,
teatavate kaupade klassifitseerimise kohta kombineeritud nomenklatuuris

Komisjoni määrus (EL) nr 42/2010, 15. jaanuar 2010, teatavate kaupade klassifitseerimise kohta kombineeritud nomenklatuuris

Kui ühe akti tekstis osutatakse teisele aktile ehk kui teise akti pealkiri on lause osa, siis selle teise akti pealkirja osade järjekord muutub (kuupäev esitatakse akti autori ja numbri vahel) ning komasid ei kasutata:

võttes arvesse komisjoni 15. jaanuari 2010. aasta määrust (EL) nr 42/2010 teatavate kaupade klassifitseerimise kohta kombineeritud nomenklatuuris,

Eestikeelsetes aktides lõpevad volitused komaga, v.a viimane volitus, kui see on lihtfraas:

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust ⁽²⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

Kui aga viimane volitus on liitfraas, lõpeb ka see volitus komaga:

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiivi 2009/16/EÜ, mis käsitleb sadamariigi kontrolli, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 10 lõiget 3 ja artiklit 27,

ning arvestades järgmist:

Komaga lõpeb ka viimane põhjendus:

(1) Alates 16. augustist 2010 kohaldatavad teraviljasektori impordimaksud [---].

(2) Kuna arvatud keskmine impordimaks erineb kehtestatud impordimaksust viie euro võrra tonni kohta [---].

(3) Seepärast tuleks määrust (EL) nr 735/2010 vastavalt muuta,

10.1.3. Semikoolon

Semikoolonit kasutatakse ELTs kirjakeele reeglite kohaselt, näiteks koondlauses loetelurühmade eraldamiseks. Semikoolon on tugevam eraldusmärk kui koma, kuid nõrgem kui punkt. Semikoolonit kasutatakse ka loetelupunktide lõpus, kui kas ühes või mitmes loetelupunktis on koma kasutatud. Näiteks:

Tõrgeteta asjaajamise huvides tuleks kehtestada tähtajad, mille jooksul

- huvitatud isikud saavad endast komisjonile teada anda, esitada oma kirjaliku seisukoha, tagastada täidetud küsimustikud ning esitada muud teavet, mida tuleks uurimisel arvestada;
- Malaisias ja Šveitsis asuvad tootjad võivad taotleda vabastust impordi registreerimisest või meetmetest;

Kui loetelupunkt lõpeb sõnadega „ja“, „ning“ või „või“, siis semikoolonit ei panda. Kui sidesõnale eelneva loetelupunkti struktuur seda nõuab, eelneb sidesõnale koma. Näiteks:

Finantsmääruse artikli 20 lõike 1 alusel võib kõikidest maksetaotlustest, kuluarvetest ja -dokumentidest maha arvata:

- a) hanke- või toetuslepingute osalistele määratud trahvid ja
- b) üksikutes kuluarvetes ja maksetaotlustes sisalduvad hinnaalandused, tagasimaksud ja maksevahendid.

1. Tulemuslik sisekontroll põhineb parimatel rahvusvahelistel tavadel ja hõlmab eelkõige järgmist:

- a) ülesannete lahusus;
- b) asjakohane riskijuhtimise ja kontrolli strateegia, sealhulgas kontroll abisaaja tasandil, ning
- c) huvide konfliktide vältimine.

ELTs eelneb semikoolon viitenumbrile (v.a lõigu lõpus).

10.1.4. Koolon

Kokkuvõtusõna sisaldav saatelause lõpeb kooloniga, kokkuvõtusõna puudumisel võib koolon ka ära jääda.

Lepingu kohaselt on võimalikud koostöövaldkonnad järgmised:

- a) tokamakid, sealhulgas praeguse põlvkonna suurprojektid ja järgmise põlvkonna projektidega seotud tegevus;
- [---]

Lepingu kohaselt on võimalikud koostöövaldkonnad

- a) tokamakid, sealhulgas praeguse põlvkonna suurprojektid ja järgmise põlvkonna projektidega seotud tegevus;
- [---]

ELTs eelneb koolon viitenumbrile (v.a lõigu lõpus).

10.1.5. Ümar- ja nurksulud

Nurksulge kasutatakse tsitaadis tsiteerija märkuse eraldamiseks.

Nurksulge kasutatakse ka väljajättude puhul. Väljajättude märkimiseks nurksulge kasutades on eelistatavam kasutada nurksulge kolme kriipsukesega, nagu näevad ette ortograafiareeglid, mitte nurksulge kolme punktiga.

Uurimise käigus kogutud isikuandmeid [---] töödeldakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele [---].

Ülejäänud juhtudel kasutatakse ümarsulge.

Ümarsulgudesse pannakse õigusakti pealkiri, mis jääb omastavalise põhisõna ja selle täiendi vahele (ka pealkirjas), näiteks:

Komisjoni 28. septembri 2006. aasta määruse (EÜ) nr 1459/2006 (asutamislepingu artikli 81 lõike 3 kohaldamise kohta teatavat liiki kokkulepete ning kooskõlastatud tegevuse suhtes seoses regulaarlendude reisijateveo tariife ja teenindusaegade jaotamist lennujaamades käsitlevate konsultatsioonidega) parandus

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. jaanuari 1997. aasta määruse (EÜ) nr 258/97 (uuendoidu ja toidu uuendkoostisosade kohta) ⁽¹⁾ artikli 5 kohaselt

10.1.6. Jutumärgid

Jutumärke kasutatakse kirjeldatava keelendi markeerimiseks. Topeltmarkeerimine (jutumärgid + kaldkiri või paks kiri) ei ole vajalik.

ELTs on jutumärkides nii mõistete artiklis kui ka tekstis esitatavad mõisted.

ELTs, kohtulahendite kogumikes ja teistes väljaannetes kasutatavad jutumärgid Unicode'i süsteemis on *double low-9 quotation mark* (Alt 0132, kood: 201E) ja *left double quotation mark* (Alt 0147, kood: 201C) („...“).

Vt ka [punktid 4.2.3](#) (jutumärgid) ja [5.10](#) (tsitaatide kirjavahemärgid).

10.1.7. Mõtte- ja sidekriips

Mõtte- ja sidekriipsu kasutatakse ametlikult kehtestatud kirjakeele normi kohaselt.

ELTs, kohtulahendite kogumikes ja teistes väljaannetes kasutatav mõttekriips on Unicode'i süsteemis *endash* (kood: 2013) ja sidekriips *hyphen* (kood: 00AD).

Väiketähealiste lühendite käänamisel lisatakse sidekriipsuga käändelõpp (nt lk-de). Suurtähealiste lühendite käänamisel sidekriipsu ei kasutata (nt ELis, NATOga, ELTs), v.a l-i puhul (nt NATO-le).

Erinevalt eesti ortograafiast tähtedega tähistatud jaotiste puhul ELTs sidekriipsu ei kasutata. Näiteks: A lisa, B osa.

10.1.8. Kaldkriips

Kaldkriipsu kasutatakse ametlikult kehtestatud kirjakeele normi kohaselt, muu hulgas ka eri võimaluste tähistamiseks, näiteks: härra/proua, 300/500. Kui aga kas ühel või mõlemal pool kaldkriipsu on mitmesõnaline fraas või arv, mis kirjutatakse tühikutega, on kaldkriipsu ees ja taga tühikud, näiteks: Euroopa Ühendus / Euroopa ühendused; 800 / 4 000; komisjon / Regioonide Komitee.

10.1.9. Küsimärk

Küsimärki kasutatakse ametlikult kehtestatud kirjakeele normi kohaselt.

10.1.10. Hüüumärk

Hüüumärki kasutatakse ametlikult kehtestatud kirjakeele normi kohaselt. Ametlikus kirjas pöördumise lõpus ei ole hüüumärk sobilik (nt mitte: Lugupeetud härra!, vaid: Lugupeetud härra).

10.1.11. Ülakoma

Ülakoma kasutatakse ametlikult kehtestatud kirjakeele normi kohaselt.

10.2. Ainsus ja mitmus

Eesti õiguskeeles eelistatakse ainsust mitmusele. Siinkohal ei ole vaja lähtuda üksüheselt lähtekeelest.

See puudutab eelkõige hulgasõnu, mida on hakatud kasutama ühilduva täiendina, kuigi pole põhjust. Näiteks:

halvem: mitmed liikmesriigid / *parem*: mitu liikmesriiki

vale: mõlemates programmides / *õige*: mõlemas programmis

vale: enamikel inimestel / *õige*: enamikul inimestel

vale: osad parlamendisaadikud / *õige*: osa parlamendisaadikuid

Eesti keeles on ainsuslikud ka abstraktsed mõisted, nagu näiteks:

raha (*mitte*: rahad)

areng (*mitte*: arengud)

majandus (*mitte*: majandused)

demokraatia (*mitte*: demokraatiad)

poliitika (*mitte*: poliitikad)

10.3. Suur ja väike algustäht

Suur- ja väiketähte kasutatakse ametlikult kehtestatud kirjakeele normi kohaselt. ELi institutsioonide puhul järgitakse IATE terminibaasi.

Üldiselt kasutatakse eesti keeles väiketähti rohkem kui inglise keeles. Väiketähga algavad allüksuste nimed. Väiketähga algavad ka õigusaktide nimetused (teine võimalus on kasutada jutumärke ja esisuurtähte, kui pealkiri on täpne).

Väiketähga algavad koolonile järgnevad markeeritud loeteluosad. Näiteks:

1. Haldusnõukogu liikmed on:

- a) ühisettevõtte iga liikme üks esindaja,
- b) sõjaline esindaja.

Erandiks on ELi õigusaktide põhjendused, mis järgnevad kooloniga lõppevale kokkuvõtvale fraasile, kuid algavad suurtähga ja lõpevad punktiga (v.a viimane põhjendus, mis lõpeb komaga).

ELi õigusaktide allkirjaosas algab institutsioon suurtähga ja tiitel väiketähga. Näiteks:

Nõukogu nimel
eesistuja
P. STEINBRÜCK

10.4. Numbrid, kuupäevad ja kellaeg

Täisarvud ühest kümneni kirjutatakse eesti keeles üldiselt välja, olenemata lähtetekstist. Kui tekstis on palju arve või suuri ja väikesi arve lähestikku, siis kirjutatakse need kõik numbritega. Jaotiste, lehekülgede jms numbrid kirjutatakse numbritega. Kogused kirjutatakse tavaliselt numbritega, eriti kui neile järgneb mõõt- või rahaühik. Numbri ja mõõtühiku vahel on üldjuhul tühik, v.a kraadi (*aga võrdle*: 17 °C), nurgaminuti ja -sekundi ees. Tabelites ja loeteludes kirjutatakse kogused alati numbritega.

Erinevalt kehtestatud kirjakeele normist on tühik ka numbri ja protsendimärgi vahel:

100 %

Viie- ja suuremanumbrilistes arvudes jagatakse numbrid harilikult kolme numbri kaupa rühmadesse lõpust (ühelistest) alates, poolitamatu tühik pannakse ka neljakohalise arvu esimese numbri järele:

1 000

Kuupäevad ja kellaajad kirjutatakse üldiselt numbritega. Kuude nimetused kirjutatakse tervenisti välja, v.a viidetes ELT-le ja tabelites. Viidetes ELT-le järgitakse järgmist vormi:

1.1.2007

„Euro“ kirjutatakse eestikeelses tekstis välja, tabelites ja loeteludes kasutatakse rahvusvahelist lühendit EUR. Tabeli päises aga „euro“.

Kümnendmurrud eraldatakse komaga:

0,5

Tähelepanu tuleks pöörata järgmisele:

mahuprotsent, massiprotsent (*mitte*: mahu %, mahu-%, mahu% jne)

Ülejäänud juhtudel on aluseks ametlikult kehtestatud kirjakeele norm.

10.5. Kaldkiri

Kaldkirjas on võõrkeelsed sõnad, sh ladinakeelsed, ja nende väiketähelised lühendid. Esisuurtähega või läbiva suurtähega võõrnimesid ega -lühendeid kaldkirja ei panda.

ELTs on kaldkirjas originaalpealkirjad, näiteks *Riigi Teataja*, *Euroopa Liidu Teataja* (lühend ELT aga mitte). Eesti keeles mitteilmutvate väljaannete pealkirju kaldkirja ei panda, näiteks: Eurostat yearbook 2006-07.

10.6. Lühendamine

Tundmatu võõrkeelse nime lühendi puhul peab sulgudes esitama täisnime.

Euroopa Liidu õigusaktide volitustes esitatakse alati aluslepingu täisnimetus. Edaspidi võib kasutada aluslepingu lühendatud kuju, esitades nii täis- kui lühinimetuse põhjendustes. Näiteks:

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut (ELi toimimise leping),

Vt aluslepingute lühinimetusi esimese osa punktist 3.4.1.

Euroopa Liidu Teataja lühend on ELT. Lühinime, nagu näiteks inglise (Official Journal) ja prantsuse keeles (Journal officiel), eesti keeles ei kasutata. Vt täpsemalt esimese osa punktist 3.1.

10.7. Mitmesugust

Tähelepanu tuleb pöörata erinevustele järgmistes sõnades:

- tähtaeg – ajavahemik, tähtpäev – ajavahemiku lõpu päev;
- *homepage* – koduleht, *website* – veebisait;
- muu hulgas (tähendab „teiste asjade seas“), muuhulgas (tähendab „muuseas“, „muide“).

10.8. Lühendid ja akronüümid

Akronüüm on mitme sõna algustähtedest moodustatud lühend: NATO, Cedefop.

Mitmekeelsete tekstide trükkimise hõlbustamiseks on väljaannete talitus kehtestanud järgmised eeskirjad:

- i) kuuest ja enamast tähest koosnevad ja sõnana väljaloetavad lühendid (sh programmide nimed) kirjutatakse esisuurtähega: Esprit, Cordis. Selliseid lühendeid käsitatakse sõnana ja nende käänamine ei erine teiste samasuguse ehitusega sõnade omast;
- ii) kuni viiest tähest koosnevad lühendid kirjutatakse suurtähtedega: EMÜ, CELEX.

Käände väljendamiseks lisatakse lühendile käändetunnus, mitmuse väljendamiseks mitmuse tunnus: ÜPPst, VKEd. Selguse huvides võib näidata tüvevokaali: ISBNi, OLAFi.

Vt [lisasid A3](#) ja [A4](#).

Muud allikad

Tekstide toimetamise teabeallikad on järgmised:

a) õigekeelsus:

- *Eesti õigekeelsussõnaraamat: ÕS 2006* / Tiiu Erelt, Tiina Leemets, Sirje Mäearu, Maire Raadik; Eesti Keele Instituut – Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus, 2006 – [Võrguteavik] <http://portaal.eki.ee/dict/qs/>
- *Eesti keele käsiraamat* / Mati Erelt, Tiiu Erelt, Kristiina Ross – Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus, 2007 – [Võrguteavik] Tallinn: Eesti Keele Instituut – <http://portaal.eki.ee/books/ekk09/>
- Eesti Keele Instituudi kohanimeandmed: [Võrguteavik] Tallinn: Eesti Keele Instituut – <http://portaal.eki.ee/knab/>
- *Eesti ortograafia* / Tiiu Erelt – Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus, 2005
- *Võõrsõnade leksikon* / Eduard Väari, Richard Kleis, Johannes Silvet – Tallinn: Valgus, 2006
- sõnastike koondleheküljed: <http://portaal.eki.ee/keelekogud.html>, <http://www.keelevara.ee/> ja <http://www.keeleveeb.ee/>

b) lühendid:

- *Eesti õigekeelsussõnaraamat: ÕS 2006* / Tiiu Erelt, Tiina Leemets, Sirje Mäearu, Maire Raadik; Eesti Keele Instituut – Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus, 2006 – [Võrguteavik] <http://portaal.eki.ee/dict/qs/>
- *Võõrsõnade leksikon* / Eduard Väari, Richard Kleis, Johannes Silvet – Tallinn: Valgus, 2006
- *Lühendiraamat* / Martin Ollisaar – Tallinn: Valgus, 2006

Lisad

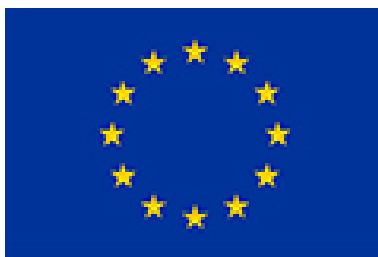
Lisades on mitmesugused andmed, mis on esitatud loetelude ja tabelitena.

Lisa A1. Euroopa logode graafiline juhis

Euroopa Nõukogu • Euroopa Komisjon

Euroopa lipp

Euroopa lipp ei ole mitte üksnes Euroopa Liidu sümbol, vaid Euroopa ühtsuse ja identiteedi sümbol laiemas mõttes. Kuldsetest tähekestest ring sümboliseerib Euroopa rahvaste solidaarsust ja nende vahel valitsevat harmooniat.

Tähekeste arv ei ole kuidagi seotud liikmesriikide arvuga. Lipul on 12 tähekest, kuna see arv sümboliseerib tavaliselt täiuslikkust, täielikkust ja ühtsust. Seepärast jääb lipu kujundus muutumatuks hoolimata ELi laienemistest.

Lipu ajalugu

Euroopa Nõukogu on olnud alates loomisest aastal 1949 teadlik vajadusest anda Euroopale sümbol, millega Euroopa rahvad saaksid ennast samastada. 25. oktoobril 1955 valis parlamentaarne assamblee ühehäälselt embleemiks 12 kuldsest tähest koosneva ringi taevasinisel taustal. 8. detsembril 1955 kinnitas ministrite komitee selle Euroopa lipuks.

Euroopa Nõukogu Parlamentaarne Assamblee väljendas korduvalt soovi, et ka teised Euroopa organisatsioonid võtaksid kasutusele selle Euroopa sümboli, et ühe sümboliga rõhutada ühtse ja demokraatliku Euroopa eri organisatsioonide solidaarsust.

Euroopa Parlament tegi esimese sammu Euroopa Ühenduse lipu kasutuselevõtuks. Selleks esitati resolutsiooni ettepanek juba 1979. aastal, pärast esimesi otseseid ja üldisi parlamendivalimisi. 1983. aasta aprillis vastuvõetud resolutsioonis toetas parlament ideed, et ühenduse lipp oleks see, mille lõi Euroopa Nõukogu aastal 1955. Euroopa Ülemkogu rõhutas 1984. aasta juunis Fontainebleaus toimunud kohtumisel vajadust tugevdada Euroopa identiteeti ja kuvandit kodanike ja kogu maailma silmis. Seejärel kiitis Euroopa Ülemkogu 1985. aasta juunis Milanos toimunud kohtumisel heaks Adonnino komitee ettepaneku ühenduse lipu vastuvõtmise kohta. Euroopa Nõukogu nõustus sellega, et ühendus kasutab 1955. aastal vastuvõetud Euroopa lippu, ning ühenduse institutsioonid võtsid selle 1986. aasta alguses kasutusele.

Euroopa lipp ja embleem esindavad nii Euroopa Nõukogu kui ka Euroopa Liitu. See on muutunud Euroopa identiteedi ja ühinenud Euroopa sümboliks.

Euroopa Nõukogu ja Euroopa Liidu institutsioonid tervitavad kodanike kasvavat huvi lipu suhtes. Euroopa Komisjon ja Euroopa Nõukogu jälgivad, et Euroopa sümbolite kasutamisel austataks nende väärikust, ning võtavad vajadusel meetmeid nende kuritarvitamise vastu.

Sissejuhatus

Graafiline juhend õpetab Euroopa logo õigesti kasutama. Selles kirjeldatakse, kuidas logo koostada ning milliseid standardvärve kasutada.

Sümboolne kirjeldus

Sinise taeva taustal moodustub 12 tähekesest ring, mis sümboliseerib Euroopa rahvaste ühtsust. Tähekeste arv on kindel: 12 on täiuslikkuse ja ühtsuse sümboliks.

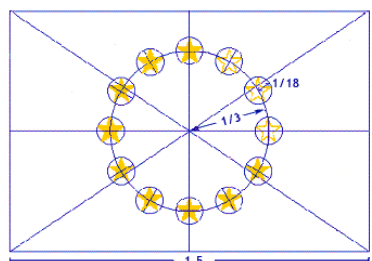
Heraldiline kirjeldus

Taevassinisel taustal on ring 12 tähekesest, mille tipud kokku ei puutu.

Geomeetriline kirjeldus

Logoks on sinine ristkülikukujuline lipp, mille laius on poolteist korda lipu kõrgus. Lipu keskel asub 12 võrdsete vahedega kuldset tähte, mis moodustavad mõttelise ringjoone, mille keskpunkt asub ristküliku diagonaalide ristumiskohas. Ringi raadius on $1/3$ lipu kõrgusest. Igal tähel on viis nurka, mis asuvad mõttelise ringjoone sees. Selle ringjoone raadius on $1/18$ lipu kõrgusest. Kõik tähed on püstiasendis, st üks nurk on vertikaalselt suunaga üles ning kahe külgmise nurga tippude vahele tõmmatud sirge asetseb lipumastiga risti.

Tähering on paigutatud selliselt, et iga täht vastab ühele täistunnile kella numbrilaul. Nende arv on muutumatu.

Värvide kasutamine

Logo värvid on järgmised

Pantone Reflex Blue – ristküliku pind; Pantone Yellow – tähekesed. Rahvusvaheline Pantone värvipalett on laialt levinud ning see on kättesaadav ka mitteprofessionaalidele.

Neljavärviprotsess

Neljavärviprotsessi puhul ei ole võimalik kasutada kahte standardvärvi. Seepärast tuleb need saavutada nelja värvi abil. Pantone Yellow saadakse 100 % Process Yellow't kasutades ning Pantone Reflex Blue'ga väga sarnane värvitoon saadakse, segades 100 % Process Cyan'i ja 80 % Process Magenta't.

Internet

Pantone Reflex Blue: veebi värvipaleti värv RGB: 0/51/153 (kuueteistkümnendsüsteemis: 003399).

Pantone Yellow: veebi värvipaleti värv RGB: 255/204/0 (kuueteistkümnendsüsteemis: FFCC00).

Mustvalge trükk

Kui kasutatakse ainult musta värvi, peavad ristküliku raam ja tähtede piirjooned olema mustad ning ülejäänud pind valge.

Kui kasutatakse ainult sinist värvi (see peab olema igal juhul Reflex Blue), on kogu pind sinine ning tähed üleni valged.

Trükkimine värvilisele taustale

Logo trükitakse eelistatavalt valgele taustale. Vältida tuleks kirjut tausta ning värve, mis ei harmoneeru sinisega. Kui värvilisest taustast loobuda ei saa, tuleb riskküliku ümber trükkida valge piirjoon laiusga 1/25 riskküliku kõrgusest.

Vale kasutamise näited

1. Logo on tagurpidi.

2. Tähekesed ei asetse otse

3. Tähekesed on ringile valesti asetatud. Need peavad asuma täpselt kella numbrilaua täistunni kohtadel.

Kasutamine kolmandate isikute poolt

Euroopa embleemi kolmandate isikute poolt kasutamise põhimõtted on sätestatud Euroopa Nõukoguga sõlmitud halduskokkuleppes. Kõnealune kokkulepe on avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas* (ELT C 271, 8.9.2012, lk 5).

Kokkuleppe kohaselt võib iga füüsiline ja juriidiline isik (edaspidi „kolmas isik“) kasutada Euroopa embleemi ja selle osi järgmistel tingimustel:

- a) kasutamine ei loo vale muljet või arusaama, et kolmas isik on seotud mõne Euroopa Liidu või Euroopa Nõukogu institutsiooni, organi või asutusega, kui sellist seost ei ole;
- b) kasutamisel ei jää üldsusele ekslikku muljet, et mõni Euroopa Liidu või Euroopa Nõukogu institutsioon toetab või rahastab kasutajat või on tema tegevuse heaks kiitnud või sellega nõustunud, juhul kui see nii ei ole;
- c) kasutamine ei ole seotud mõne eesmärgi või tegevusega, mis on ebaseaduslik või vastuolus Euroopa Liidu ja Euroopa Nõukogu eesmärkide ja põhimõtetega.

Kui Euroopa embleemi kasutamine vastab eespool nimetatud tingimustele, siis ei ole vaja küsida kirjalikku luba.

Euroopa embleemi või selle imitatsiooni registreerimine kaubamärgi või mis tahes muu intellektuaalomandi õigusena ei ole lubatud.

Euroopa embleemi kasutamisega seotud küsimuste puhul vt: https://europa.eu/europeanunion/abouteuropa/legal_notices_et#emblem

Kolmandate riikide taotlused

Euroopa Nõukogu, õigusküsimuste peadirektoraat
67075 Strasbourg Cedex
FRANCE

Tel +33 388412000

Faks +33 388412052

E-post: legal.advice@coe.int

Originaalid on kättesaadavad järgmiselt aadressilt:

http://europa.eu/about-eu/basic-information/symbols/flag/index_et.htm

Lisa A2. Embleemid

Embleemid on esitatud üksnes teavitamise eesmärgil ja ilma et see piiraks ühegi institutsiooni, organi, institutsioonidevahelise teenistuse või asutuse konkreetseid nõudeid nende kasutamiseks.

Mõni embleem sisaldab institutsiooni, organi või asutuse nime vastavas keeles. Esituse lihtsustamise huvides pole erinevaid keeleversioone ära toodud.

Vt ka [punkti 9.5](#) (ametlikud nimetused ja loetlemise järjestus).

Institutsioonid ja organid

Euroopa Liit		
Parlament		
Euroopa Ülemkogu		
Nõukogu		
Komisjon ⁽¹⁾		
Euroopa Kohus		
Euroopa Keskpang		

Kontrollikoda		
Euroopa väliseenistus		
Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee		
Euroopa Regioonide Komitee		
Euroopa Investeeringispank		
Euroopa Investeeringisfond		
Ombudsman		
Euroopa Andmekaitseinspektor		

(1) Alates 2012. aasta veebruarist kasutavad Euroopa Komisjoni embleemi ka rakendusametid (vt [punkti 9.5.4](#)). Euroopa Teadusnõukogu Rakendusamet kasutab edasi oma embleemi.

Institutsioonidevahelised teenistused ja detsentraliseeritud asutused

BERECi Tugiamet		
Euratori Tarneagentuur		
Euroopa Elu- ja Töötingimuste Parandamise Sihtasutus		
Euroopa Haldusjuhtimise Kool		
Euroopa Kaitseagentuur		
Euroopa Kalanduskontrolli Amet		
Euroopa Kemikaaliamet		
Euroopa Keskkonnaamet		
Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve		

Euroopa Koolitusfond		
Euroopa Kutseõppe Arenduskeskus		
Euroopa Liidu Asutuste Tõlkekeskus		
Euroopa Liidu Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööamet		
Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Amet		
Euroopa Liidu Julgeoleku-uuringute Instituut		
Euroopa Liidu Kosmoseprogrammi Amet		
Euroopa Liidu Kriminaalõigusalase Koostöö Amet		
Euroopa Liidu Küberturvalisuse Amet		

Euroopa Liidu Lennundusohutusamet		
Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet		
Euroopa Liidu Raudteeamet		
Euroopa Liidu Satelliidikeskus		
Euroopa Liidu Varjupaigamet		
Euroopa Liidu Väljaannete Talitus		
Euroopa Liidu Õiguskaitsekoolituse Amet		
Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Amet		
Euroopa Meresõiduohutuse Amet		

Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Seirekeskus		
Euroopa Pangandusjärelevalve		
Euroopa Personalivaliku Amet		
Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet		
Euroopa Prokuratuur		
Euroopa Ravimiamet		
Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituut		
Euroopa Teadusuuringute Nõukogu rakendusamet ⁽¹⁾		
Euroopa Toiduohutusamet		

Euroopa Tööjõuamet		
Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Amet		
Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve		
Eurostat		
Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskus		
Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Liidu Amet		
Ühenduse Sordiamet		
Ühisettevõtte Fusion for Energy		
Ühtne Kriisilahendusnõukogu		

(1) Alates 2012. aasta veebruarist kasutavad Euroopa Komisjoni embleemi ka rakendusametid (vt [punkti 9.5.4](#)). Euroopa Teadusnõukogu Rakendusamet kasutab edasi oma embleemi.

Lisa A3. Lühendid ja sümbolid

1. Üldkasutatavad lühendid

al	alates
©	copyright (kirjastusõigus)
et al.	et alii, et alia (ja teised)
etc.	et cetera (ja nii edasi; ja muud)
ibid.	ibidem (sealsamas)
id.	idem (sama autor)
jne	ja nii edasi
jt	ja teised, ja teisi
k.a	kaasa arvatud; käesoleval aastal
kd	kõide
lk	lehekülg
nn	niinimetatud, nõndanimetatud
nt	näiteks
n-ö	nii-öelda
pt	peatükk
sh	sealhulgas
s.o	see on
st	see tähendab
u	umbes
vms	või muud sellist, või muu seesugune
vs.	versus (vastu)
v.a	välja arvatud; väga austatud

2. Mõõtühikud

mm	millimeeter
cm	sentimeeter
m	meeter
km	kilomeeter
mg	milligramm
g	gramm
kg	kilogramm
t	tonn
grt	brutoregistertonnaaž (laevanduses)
ml	milliliiter
l	liiter
hl	hektoliiter
ha	hektar
s	sekund
min	minut
h	tund (rahvusvaheline lühend)
A	amper

cd	kandela
Hz	herts
V	volt
W	vatt, lääts, volfram
kW	kilovatt
MW	megavatt = 10 ³ kW
kWh	kilovatt-tund
°C	Celsiuse kraad
J	džaul
n	nano-
N	njuuton, põhi
t	tund, tonn, talu, tänav
tJ	teradžaul = 10 ⁹ kJ
tkm	tonnkilomeeter
toe	tonnekvivalent

3. Järgarvud

Põhiarvud kirjutatakse araabia numbritega. Järgarvud kirjutatakse araabia numbritega, mille järel on punkt, või Rooma numbritega. Üldkeelses tekstis on tavaks kirjutada arvsõnad 1–10 sõnadega.

4. Muud lühendid

EU-6	EÜ esimesed kuus maad
EU-9	EÜ esimesed üheksa maad
EU-10	EÜ esimesed 10 maad
EU-12	EÜ esimesed 12 maad
EU-15	ELi esimesed 15 maad
EU-25	ELi esimesed 25 maad
EU-27	Kahekümne seitsme liikmesriigiga Euroopa: all mõeldakse kas 27 liikmesriiki, mis kuulusid Euroopa Liitu 1. jaanuarist 2007 kuni 30. juunini 2013, või neid 27 liikmesriiki, mis moodustasid Euroopa Liidu pärast Ühendkuningriigi liidust lahkumist 31. jaanuaril 2020. Kui on oht need kaks mõistet segi ajada, tuleks täpsustada, mida lühendiga mõeldakse, lisades näiteks joonealuse märkuse.
EU-28	ELi esimesed 28 maad

ELi kõigi ametlike keelte jaoks ühist lühendit EU, millele järgnevad sidekriips ja number, kasutada tehnilistes tekstides ja tabelites; tavatekstis tuleks lühendit vältida:

	Tabelis
	Tekstis
	EU-27
	27 ELi liikmesriiki
FOB	<i>free on board</i> (franko laeva pardal) [Incoterms 2010]
CIF	<i>cost, insurance and freight</i> (hind, kindlustus ja prahiraha) [Incoterms 2010]
MPV	määratud piirkondades valmistatud (kvaliteetveinid)
plc	<i>public limited company</i>
SA	<i>société anonyme</i>
SARL	<i>société à responsabilité limitée</i>
SPRL	<i>société de personnes à responsabilité limitée</i>
GmbH	<i>Gesellschaft mit beschränkter Haftung</i>

SNC	<i>società in nome collettivo</i>
SpA	<i>società per azioni</i>
BV	<i>besloten vennootschap</i>
NV	<i>naamloze vennootschap</i>

Lisa A4. Akronüümid ja lühendid

[A](#) [B](#) [C](#) [D](#) [E](#) [F](#) [G](#) [I](#) [J](#) [K](#) [L](#) [M](#) [N](#) [O](#) [P](#) [R](#) [S](#) [T](#) [U](#) [V](#) [W](#) [Ü](#)

Lühendite ja akronüümide kasutamise kohta vt [punkti 10.8](#).

A

AASM	assotsieerunud Aafrika riigid ja Madagaskar
ACE	majanduskoostöö tegevusprogramm
ACER	Euroopa Liidu Euroopa Liidu Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööamet
AETR	rahvusvahelisel autoveol töötava sõiduki meeskonna tööalane Euroopa kokkulepe
AKV	Lomé konventsiooni osalised Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riigid
AL	Aafrika Liit
APEC	Aasia ja Vaikse Ookeani Majanduskoostöö (ühendus)
ARO	Ameerika Riikide Organisatsioon
ASEAN	Kagu-Aasia Maade Assotsiatsioon (Myanmar/Birma, Brunei, Filipiinid, Indoneesia, Kambodža, Laos, Malaisia, Singapur, Tai ja Vietnam)
ASEM	inglise k: <i>Asia-Europe Meeting</i> . Aasia-Euroopa kohtumine (ELi liikmesriikide, Euroopa Komisjoni ja 10 Aasia riigi mitteametlik koostööorgan)
ASOR	bussidega toimuvat rahvusvahelist reisijate juhuvedu käsitlev kokkulepe

B

Benelux	Belgia, Luksemburgi ja Madalmaade majandusliit
BEREC	Elektroonilise Side Euroopa Reguleerivate Asutuste Amet (inglise k: <i>Body of European Regulators for Electronic Communications</i>)
BEUC	Euroopa Tarbijaliitude Amet

C

CBSS	Läänemere Maade Nõukogu
CCAMLR	Antarktika vete elusressursside kaitse komisjon
CCCN	Tollikoostöö Nõukogu nomenklatuur
CCT	ühtne tollitariif (ELis)
CdT	Euroopa Liidu Asutuste Tõlkekeskus
CE	CE-märgis: Euroopa Ühenduse vastavusmärgis
Cedefop	Euroopa Kutseõppe Arenduskeskus
CEN	Euroopa Standardikomitee (inglise k: <i>European Committee for Standardisation</i> ; prantsuse k: <i>Comité européen de normalisation</i>)
Cenelec	Euroopa Elektrotehnika Standardikomitee (inglise k: <i>European Committee for Electrotechnical Standardisation</i> ; prantsuse k: <i>Comité européen de normalisation électrotechnique</i>)
CEPOL	Euroopa Liidu Õiguskaitsekoolituse Amet
CEPT	Euroopa Postside- ja Telekommunikatsioonidministratsioonide Konverents (organisatsioon) (inglise k: <i>European Conference of Postal and Telecommunications Administrations</i> ; prantsuse k: <i>Conférence européenne des administrations des postes et des télécommunications</i>)
CERN	Euroopa Tuumauuringute Organisatsioon (inglise k: <i>European Organisation for Nuclear Research</i> ; prantsuse k: <i>Organisation européenne pour la recherche nucléaire</i>)
CERT-EU	ELi institutsioonide ja ametite infoturbeentsidentidega tegelev rühm, infoturbeentsidentidega tegelev rühm

Chafea	Tarbija-, Tervise-, Põllumajandus- ja Toiduküsimuste Rakendusamet
CINEA	Euroopa Kliima, Taristu ja Keskkonna Rakendusamet
CIREA	varjupaigalase teabe, arutelu ja mõttevahetuse keskus (nõukogu peasekretariaadi koosseisus)
CITES	ohustatud looduslike looma- ja taimeliikidega rahvusvahelise kauplemise konventsioon
CLRAE	Euroopa Kohalike ja Piirkondlike Omavalitsuste Kongress (Euroopa Nõukogu)
CN	kombineeritud nomenklatuur
Comext	väliskaubandusstatistika andmebaas
Copernicus	Maa seire programm
CORDIS	ühenduse teadus- ja arendustegevuse teabeteenistus
COREPER	alaliste esindajate komitee
COSME	ettevõtete konkurentsivõime ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate programm
COST	Euroopa teaduse ja tehnika alane koostöö
CPVO	Ühenduse Sordiamet

D

DECT	Euroopa digitaalne juhtmeta telekommunikatsioonisüsteem (lüh inglise k: <i>digital enhanced cordless telecommunications</i>)

E

EACEA	Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusamet
EAEC	Euroopa Aatomienergiaühendus (vt Euratomi)
EAF	Euroopa Arengufond
EAGGF	Euroopa Põllumajanduse Arendus- ja Tagatisfond (prantsuse k: FEOGA)
EAPV	Euroopa Sordiamet
EASA	Euroopa Lennundusohutusamet, Euroopa Liidu Lennundusohutusamet
EASME	Väikeste ja Keskmise Suurusega Ettevõtjate Rakendusamet
EASO	Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiamet, Euroopa Liidu Varjupaigaamet
EBA	Euroopa Pangandusjärelevalve
EBRD	Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupank
ECDC	Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskus
ECHA	Euroopa Kemikaaliamet
ECHO	Euroopa kodanikukaitse ja humanitaarabioperatsioonide peadirektoraat (ECHO)
ECLAS	komisjoni keskraamatukogu internetikataloog
ECOFIN	nõukogu (majandus- ja rahandusküsimused)
ECOSOC	Majandus- ja Sotsiaalnõukogu (ÜRO)
ECU	Euroopa rahaühik eküü (asendatud euroga 1. jaanuaril 1999; vt ka punkti 7.3.1)
EDA	Euroopa Kaitseagentuur
EEA	Euroopa Keskkonnaamet
EFCA	Euroopa Kalanduskontrolli Amet
EFSA	Euroopa Toiduohutusamet
EFTA	Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon
EGF	Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond
EIF	Euroopa Investeerimisfond
EIGE	Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituut
EINECS	Euroopa kaubanduslike keemiliste ainete loetelu

EIOPA	Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve
EIP	Euroopa Investeeringispank
Eisma	Euroopa Innovatsiooninõukogu ja VKEd Rakendusamet
EIT	Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituut
EKP	Euroopa Keskpank
EKPS	Euroopa Keskpankade Süsteem
EL	Euroopa Liit (vt ka lisa A3)
ELA	Euroopa Tööjõuamet
ELT	<i>Euroopa Liidu Teataja</i> (enne 1. veebruari 2003 <i>Euroopa Ühenduste Teataja</i> (EÜT))
EMA	Euroopa Ravimiamet
EMCDDA	Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Seirekeskus
EMHÜ	Euroopa majandushuviühing (inglise k: EEIG)
EMI	Euroopa Rahainstituut
EMP	Euroopa Majanduspiirkond
EMS	Euroopa Rahasüsteem
EMSA	Euroopa Meresõiduohutuse Amet
EMSK	Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
EMU	majandus- ja rahaliit
EMÜ	Euroopa Majandusühendus (nüüd EÜ)
ENISA	Euroopa Liidu Küberturvalisuse Amet
EOTC	Euroopa Katse- ja Sertifitseerimisorganisatsioon
EP	Euroopa Parlament
EPSO	Euroopa Personalivaliku Amet, Personalivaliku Amet
ERA	Euroopa Raudteeagentuur
ERAC	Euroopa teadusruumi komitee
Erasmus	Euroopa Liidu üliõpilaste liikumise tegevuskava
ERF	Euroopa Regionaalarengu Fond
ESA	1. Euroopa Kosmoseagentuur 2. Euroopa integreeritud majandusaruannete süsteem 3. Euratomi Tarneagentuur
ESF	1. Euroopa Sotsiaalfond 2. Euroopa Teadusfond
ESM	Euroopa stabiilsusmehhanism
ESMA	Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve
ESTÜ	Euroopa Söe- ja Teraseühendus (24. juulil 2002 aegus ESTÜ leping; inglise k: <i>European Coal and Steel Community</i> (ECSC); prantsuse k: <i>Communauté européenne du charbon et de l'acier</i> (CECA))
ETF	Euroopa Koolitusfond
ETSI	Euroopa Telekommunikatsioonistandardite Instituut
EUA	Euroopa arvestusühik (asendati 9. aprillil 1979 eküüga, mille omakorda vahetas 1. jaanuaril 1999 välja euro)
EUA	Euroopa arvestusühik (asendati 9. aprillil 1979 eküüga, mille omakorda vahetas 1. jaanuaril 1999 välja euro)
EUIPO	Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Amet
EUISS	Euroopa Liidu Julgeoleku-uuringute Instituut
EUPM	ELi politseimissioon Bosnias ja Hertsegoviinas
EUR	euro (vt punkti 7.3.1)
Euratom	Euroopa Aatomienergiaühendus (vt EAECd)

EURES	Euroopa tööalase liikuvuse portaal
Eurocontrol	Euroopa Lennuliikluse Ohutuse Organisatsioon
Eurofound	Euroopa Elu- ja Töötingimuste Parandamise Sihtasutus
Eurolib	Euroopa raamatukoguprojekt
Europol	Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Amet
Eurostat	Euroopa Liidu statistikaamet
Eurydice	Euroopa hariduse teabevõrgustik
EUSA	Euroopa Haldusjuhtimise Kool, Haldusjuhtimise Kool
eu-LISA	Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Liidu Amet
EU-OSHA	Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Amet
EVCA	Euroopa Riskikapitali Assotsiatsioon
EÜ	Euroopa Ühendus

F

FAO	Toidu- ja Põllumajandusorganisatsioon (ÜRO)
FIFG	Kalanduse Arendusrahastu
FRA	Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet
Frontex	Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet

G

Galileo	ELi satelliitnavigatsiooniprogramm
GATS	teenuskaubanduse üldleping
GCC	Pärsia lahe koostöö nõukogu
GNSS	globaalne satelliitnavigatsioonisüsteem
Grundtvig	täiskasvanuhariduse programm
GSA	Euroopa GNSSi Agentuur

I

IAEA	Rahvusvaheline Tuumaenergiaagentuur (ÜRO)
IATA	Rahvusvaheline Lennutranspordi Assotsiatsioon
IBRD	Rahvusvaheline Rekonstruktsiooni- ja Arengupank (Maailmapank; ÜRO)
IBSFC	Rahvusvaheline Läänemere Kalanduskomisjon
ICAO	Rahvusvaheline Tsiviillennundusorganisatsioon
ICJ	Rahvusvaheline Kohus (ÜRO)
ICRC	Rahvusvaheline Punase Risti Komitee
IDA	Rahvusvaheline Arenguassotsiatsioon (ÜRO)
IEA	Rahvusvaheline Energiaagentuur (OECD)
IFC	Rahvusvaheline Rahanduskorporatsioon (ÜRO)
IFRC	Rahvusvaheline Punase Risti ja Punase Poolkuu Seltside Föderatsioon
ILO	Rahvusvaheline Tööorganisatsioon
IMF	Rahvusvaheline Valuutafond (ÜRO)
IMO	1. Rahvusvaheline Merendusorganisatsioon 2. Rahvusvaheline Meteoroloogiaorganisatsioon
INEA	Innovatsiooni ja Võrkude Rakendusamet

Intelsat	Rahvusvaheline Satelliitsideorganisatsioon
Interpol	Rahvusvaheline Kriminaalpolitsei Organisatsioon
ISBN	raamatu rahvusvaheline standardnumber
ISDN	integraalteenuste digitaalvõrk
ISIC	rahvusvahelise majanduse tegevusalade klassifikaator
ISIS	integreeritud standardite teabesüsteem
ISO	Rahvusvaheline Standardiorganisatsioon
ISSN	jadaväljaande rahvusvaheline standardnumber, perioodika- või sariväljaannet tähistav rahvusvaheline kood
ITER	rahvusvaheline katsetermotuumareaktor

J

JRC	Teadusuuringute Ühiskeskus (inglise k: <i>Joint Research Centre</i>) (ühtne lühend kõikides keeltes)

K

KFOR	NATO rahutagamisväed Kosovos

L

LIFE	keskkonna rahastamisvahend

M

MEDIA	Euroopa audiovisuaaltööstuse arengu edendamise tegevusprogramm
Mercosur	Lõuna-Ameerika lõunaosa ühisturg (ES: <i>Mercado Común del Sur</i>)

N

NABS	teaduseelarvete ja -programmide analüüsi ning võrdlemise nomenklatuur
NACE	Euroopa Liidu majandustegevuse üldine tööstuslik liigitus
NAFO	Loode-Atlandi Kalandusorganisatsioon
NAFTA	Põhja-Ameerika vabakaubanduse kokkulepe
NARIC	riiklik akadeemilise tunnustamise teabekeskus
NATO	Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsioon
NEA	Tuumaenergiaagentuur (OECD)
NUTS	ühine statistiliste territoriaalüksuste liigitus (NUTS 1, 2 jne; Eurostat)

O

OAPEC	Naftat Eksportivate Araabia Riikide Organisatsioon
ODECA	Kesk-Ameerika Riikide Organisatsioon
OECD	Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsioon
OLAF	Euroopa Pettustevastane Amet
OP	Euroopa Liidu Väljaannete Talitus
OPEC	Naftat Eksportivate Riikide Organisatsioon
OSCE	Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsioon

P

POSEI	äärepoolseimate piirkondade jaoks ellu viidud põllumajandusmeetmete programm

R

RAPID	ELi igapäevase tegevuse andmebaas, mida haldab Euroopa Komisjoni teabevahetuse peadirektoraat
RARE	Euroopa teadustegevuse assotsieerunud võrgustikud
R & D	teadus- ja arendustegevus
REA	Euroopa Teadusuuringute Rakendusamet
REFIT	komisjoni õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programm
Reitox	narkootikumide ja narkomaania Euroopa teabevõrk
RL	Rahvasteliit (ÜRO eelkäija)
RTD	teadusuuringud ja tehnoloogiaarendus

S

SAARC	Lõuna-Aasia Piirkondliku Koostöö Assotsiatsioon
SADC	Lõuna-Aafrika Arenguühendus
Satcen	Euroopa Liidu Satelliidikeskus
SDR	Rahvusvahelise Valuutafondi arvestusühik
SEPOL	Euroopa Liidu Õiguskaitsekoolituse Amet
SFOR	NATO stabiliseerimisjõud Bosnias ja Hertsegoviinas
SIMAP	riigihangete teabesüsteem
SIS	Schengeni infosüsteem
SITC	rahvusvaheline kaubaklassifikatsioon (inglise k: <i>Standard International Trade Classification</i>)
SOLAS	inimeste meresõiduohutuse rahvusvaheline konventsioon
SOLVIT	siseturu probleemide lahendamise võrgustik
SRB	Ühtne Kriisilahendusnõukogu
Stabex	eksporditulu stabiliseerimise süsteem
START	strateegilise relvastuse vähendamise läbirääkimised
STOA	teaduslike ja tehnoloogiliste võimaluste hindamise üksus
SWIFT	rahvusvaheline pankadevaheline infovahetusvõrk (inglise k: <i>Society for Worldwide Interbank Financial Transfers</i>)
SWOT	tugevused, nõrkused, võimalused ja ohud (SWOT-analüüs; inglise k: <i>strengths, weaknesses, opportunities and threats</i>)

T

TARIC	Euroopa Liidu integreeritud tariifistik
TED	riigihanked (ELT lisa)
Tempus	üleeuroopaline kõrghariduse liikuvusprogramm
TIF	rahvusvaheline raudteevedu (prantsuse k: <i>transport international par chemin de fer</i>)
TIR	rahvusvaheline maanteevedu (prantsuse k: <i>transport international de marchandises par route</i>)
TRIPS-leping	intellektuaalomandiõiguste kaubandusaspektide leping (WTO)

U

UCITS	alternatiivsete investeerimisfondide ja vabalt võõrandatavatesse väärtpaberitesse ühiseks investeerimiseks loodud ettevõtjad
UNCDF	ÜRO Kapitaliarengufond
UNCED	ÜRO keskkonna- ja arengukonverents
UNCHR	ÜRO Inimõiguste Komisjon
UNCTAD	ÜRO Kaubandus- ja Arengukonverents

UNDP	ÜRO Arenguprogramm
UNDRO	ÜRO Katastroofiabi Keskus
UNECE	ÜRO Euroopa Majanduskomisjon
UNEP	ÜRO Keskkonnaprogramm
UNESCO	ÜRO Hariduse, Teaduse ja Kultuuri Organisatsioon
UNHCR	ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Amet
UNICEF	Euroopa Tööstusharude Liit
UNICEF	ÜRO Lastefond
UNMIK	ÜRO ajutise administratsiooni missioon Kosovos
UNRWA	ÜRO Palestiina Põgenike Abi- ja Tööorganisatsioon
UPU	Ülemaailmne Postiliit
URBAN	linnapiirkondi käsitlev algatus
URL	üldine ressursiaadress (veebis interneti objektide määratlemise standard)

V

VIS	viisainfosüsteem
VKE	väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad

W

WEU	Lääne-Euroopa Liit
WFTU	Maailma Ametiühingute Föderatsioon
WHO	Maailma Terviseorganisatsioon (ÜRO)
WiFi4EU	ELi algatus, millega toetatakse tasuta avaliku WiFi ühenduse sisseseadmist kohalikes omavalitsustes kõikjal ELis
WIPO	Ülemaailmne Intellektuaalomandi Organisatsioon
WTO	Maailma Kaubandusorganisatsioon (GATTi järglane)
WWF	Maailma Looduse Fond

Ü

ÜKP	ühine kalanduspoliitika
ÜMT	ülemeremaad ja -territooriumid
ÜPP	ühine põllumajanduspoliitika
ÜRO	Ühinunud Rahvaste Organisatsioon
ÜVJP	ühine välis- ja julgeolekupoliitika

Lisa A5. Riikide, territooriumite ja väeringute nimistu

Nimistus sisaldub ei kajasta õigusliku aluse osas Euroopa institutsioonide ametlikku seisukohta, vaid on erinevate nimistute ja tavade ühtlustamise tulemus.

Riik	Ametlik nimetus	Riigikood ⁽¹⁾	Pealinn/ halduskeskus	Elanik	Rahaühik ⁽²⁾	Rahaühiku kood ⁽³⁾	Väiksem rahaühik ⁽⁴⁾
Afganistan	Afganistani Islamivabariik	AF	Kabul	afgaan, afganistanlane	afgaani	AFN	puul
Ahvenamaa ⁽⁵⁾	Ahvenamaa	AX	Mariehamn	ahvenamaalane	euro	EUR	sent
Albaania	Albaania Vabariik	AL	Tirana	albaanlane	lekk	ALL	[kvintar]
Alžeeria	Alžeeria Demokraatlik Rahvavabariik	DZ	Alžiir	alžeerlane	Alžeeria dinaar	DZD	santiim
Ameerika Samoa ⁽⁶⁾	Ameerika Samoa	AS	<i>Pago Pago</i> ⁽⁷⁾	Ameerika samoalane	USA dollar	USD	sent
Ameerika Ühendriigid	Ameerika Ühendriigid	US	Washington	ameeriklane, ühendriiklane	USA dollar	USD	sent
Andorra	Andorra Vürstiriik	AD	Andorra la Vella	andorralane	euro	EUR	sent
Angola	Angola Vabariik	AO	Luanda	angolalane	kvanza	AOA	sentimo
Anguilla ⁽⁸⁾	Anguilla	AI	<i>The Valley</i>	anguillalane	Ida-Kariibi dollar	XCD	sent
Antarktis	Antarktis	AQ	–	–	–	–	–
Antigua ja Barbuda	Antigua ja Barbuda	AG	St John's	Antigua ja Barbuda elanik	Ida-Kariibi dollar	XCD	sent
Araabia Ühendemiraadid	Araabia Ühendemiraadid	AE	Abu Dhabi	ühendemiraatlane	Araabia Ühendemiraatide dirhem	AED	fill
Argentina	Argentina Vabariik	AR	Buenos Aires	argentiinlane	Argentina peeso	ARS	sentaavo
Armeenia	Armeenia Vabariik	AM	Jerevan	armeenlane	dramm	AMD	luuma
Aruba ⁽⁹⁾	Aruba	AW	<i>Oranjestad</i>	arubalane	Aruba kulden	AWG	sent
Aserbaidžaan	Aserbaidžaan Vabariik	AZ	Bakuu	aserbaidžaanlane	Aserbaidžaan manat	AZN	kopikas
Austraalia	Austraalia Liit	AU	Canberra	austraallane	Austraalia dollar	AUD	sent
Austria	Austria Vabariik	AT	Viin	austerlane	euro	EUR	sent

(jätkub)

Riik	Ametlik nimetus	Riigikood ⁽¹⁾	Pealinn/ halduskeskus	Elanik	Rahaühik ⁽²⁾	Rahaühiku kood ⁽³⁾	Väiksem rahaühik ⁽⁴⁾
Bahama	Bahama Ühendus	BS	Nassau	bahamalane	Bahama dollar	BSD	sent
Bahrein	Bahreini Kuningriik	BH	Manama	bahreinlane	Bahreini dinaar	BHD	fill
Bangladesh	Bangladeshi Rahvavabariik	BD	Dhaka	bangladeshlane	taka	BDT	paissa
Barbados	Barbados	BB	Bridgetown	barbadoslane	Barbadosse dollar	BBD	sent
Belau	Belau Vabariik	PW	Melekeok	belaulane, palaulane	USA dollar	USD	sent
Belgia	Belgia Kuningriik	BE	Brüssel	belglane	euro	EUR	sent
Belize	Belize	BZ	Belmopan	belize'lane	Belize'i dollar	BZD	sent
Benin	Benini Vabariik	BJ	Porto-Novo ⁽¹⁰⁾	beninlane	CFA frank (BCEAO)	XOF	santiim
<i>Bermuda</i> ⁽¹¹⁾	<i>Bermuda asumaa</i>	BM	<i>Hamilton</i>	<i>bermulane</i>	<i>Bermuda dollar</i>	BMD	<i>sent</i>
Bhutan	Bhutani Kuningriik	BT	Thimphu	bhutanlane	ngultrum	BTN	chhetrum
					India ruupia	INR	paissa
Birma: vt Myanmar/Birma							
Boliivia	Boliivia Paljurahvuseline Riik	BO	Sucre ⁽¹²⁾	boliivlane	boliviaano	BOB	sentaavo
Bosnia ja Hertsegoviina	Bosnia ja Hertsegoviina	BA	Sarajevo	Bosnia ja Hertsegoviina elanik	konverteeritav mark	BAM	penn
Botswana	Botswana Vabariik	BW	Gaborone	botswanalane, tsvana	pula	BWP	teebe
<i>Bouvet' saar</i> ⁽¹³⁾	<i>Bouvet' saar</i>	BV	—	<i>bouvet'lane</i>	—	—	—
Brasiilia	Brasiilia Liitvabariik	BR	Brasília	brasiillane	reaal	BRL	sentaavo
<i>Briti India ookeani ala</i> ⁽¹⁴⁾	<i>Briti India ookeani ala</i>	IO	—	—	<i>USA dollar</i>	USD	<i>sent</i>
<i>Briti Neitsisaared</i> ⁽¹⁵⁾	<i>Briti Neitsisaarte asumaa</i>	VG	<i>Road Town</i>	<i>Briti neitsisaarlane</i>	<i>USA dollar</i>	USD	<i>sent</i>
Brunei	Brunei Darussalami Riik	BN	Bandar Seri Begawan	bruneilane	Brunei dollar	BND	sen
Bulgaaria	Bulgaaria Vabariik	BG	Sofia	bulgaarlane	leev	BGN	stotinka
Burkina Faso	Burkina Faso	BF	Ouagadougou	burkinalane	CFA frank (BCEAO)	XOF	santiim
Burundi	Burundi Vabariik	BI	Gitega ⁽¹⁶⁾	burundilane, rundi	Burundi frank	BIF	santiim
<i>Clipperton</i> ⁽¹⁷⁾	<i>Clipperton saar</i>	CP ⁽¹⁸⁾	—	—	—	—	—

(jätkub)

Riik	Ametlik nimetus	Riigikood ⁽¹⁾	Pealinn/ halduskeskus	Elanik	Rahaühik ⁽²⁾	Rahaühiku kood ⁽³⁾	Väiksem rahaühik ⁽⁴⁾
Cabo Verde	Cabo Verde Vabariik	CV	Praia	roheneemlane, caboverdelane	Cabo Verde eskuudo	CVE	sentaavo
Colombia	Colombia Vabariik	CO	Bogotá	colombialane	Colombia peeso	COP	sentaavo
Cooki saared ⁽¹⁹⁾	Cooki saared	CK	Avarua	cooklane	Uus-Meremaa dollar	NZD	sent
Costa Rica	Costa Rica Vabariik	CR	San José	costaricalane	Costa Rica koloon	CRC	sentimo
Côte d'Ivoire	Côte d'Ivoire'i Vabariik	CI	Yamoussoukro ⁽²⁰⁾	Côte d'Ivoire'i elanik	CFA frank (BCEAO)	XOF	santiim
<i>Curaçao</i> ⁽²¹⁾	<i>Curaçao</i>	CW	<i>Willemstad</i>	<i>curaçoolane</i>	<i>Madalmaade Antillide kulden</i> ⁽²¹⁾	ANG	<i>sent</i>
Djibouti	Djibouti Vabariik	DJ	Djibouti	djiboutilane	Djibouti frank	DJF	–
Dominica	Dominica Ühendus	DM	Roseau	dominicalane	Ida-Kariibi dollar	XCD	sent
Dominikaani Vabariik	Dominikaani Vabariik	DO	Santo Domingo	dominikaanlane	Dominikaani peeso	DOP	sentaavo
Ecuador	Ecuadori Vabariik	EC	Quito	ecuadorlane	USA dollar	USD	sent
Eesti	Eesti Vabariik	EE	Tallinn	eestlane	euro	EUR	sent
Egiptus	Egiptuse Araabia Vabariik	EG	Kairo	egiptlane	Egiptuse nael	EGP	piaster
Ekvatoriaal-Guinea	Ekvatoriaal-Guinea Vabariik	GQ	Malabo	ekvatoriaalguinealane	CFA frank (BEAC)	XAF	santiim
El Salvador	El Salvadori Vabariik	SV	San Salvador	salvadorlane	El Salvadori koloon ⁽²²⁾	SVC	sentaavo
					USA dollar	USD	sent
endine Jugoslaavia Makedoonia: vt Põhja-Makedoonia							
Eritrea	Eritrea Riik	ER	Asmara	eritrealane	nakfa	ERN	sent
Eswatini	Eswatini Kuningriik	SZ	Mbabane	eswatinilane	lilangeni	SZL	sent
Etiopia	Etiopia Demokraatlik Liitvabariik	ET	Addis Abeba	etiooplane	birr	ETB	sent
<i>Falklandi saared</i> ⁽²³⁾	<i>Falklandi saared ja sõltkonnad</i>	FK	<i>Port Stanley</i>	<i>falklandlane</i>	<i>Falklandi nael</i>	FKP	<i>penn</i>
Fidži	Fidži Vabariik	FJ	Suva	fidžilane	Fidži dollar	FJD	sent
Filipiinid	Filipiini Vabariik	PH	Manila	filipiinlane	Filipiini peeso	PHP	sentaavo
<i>Fääri saared</i> ⁽²⁴⁾	<i>Fääri saared</i>	FO	<i>Tórshavn</i>	<i>fäärilane</i>	<i>Taani kroon</i>	DKK	<i>öör</i>
Gabon	Gaboni Vabariik	GA	Libreville	gabonlane	CFA frank (BEAC)	XAF	santiim

(jätkub)

Riik	Ametlik nimetus	Riigikood ⁽¹⁾	Pealinn/ halduskeskus	Elanik	Rahaühik ⁽²⁾	Rahaühiku kood ⁽³⁾	Väiksem rahaühik ⁽⁴⁾
Gambia	Gambia Vabariik	GM	Banjul	gambialane	dalasi	GMD	butut
Ghana	Ghana Vabariik	GH	Accra	ghanalane	Ghana sedi	GHS	pesewa
<i>Gibraltar</i> ⁽²⁵⁾	<i>Gibraltar</i>	GI	—	<i>gibraltarlane</i>	<i>Gibraltari nael</i>	GIP	<i>penn</i>
Grenada	Grenada	GD	Saint George's	grenadalane	Ida-Kariibi dollar	XCD	sent
Gruusia	Gruusia	GE	Tbilisi	grusiin, georglane	lari	GEL	tetri
<i>Gröönimaa</i> ⁽²⁶⁾	<i>Gröönimaa</i>	GL	<i>Nuuk</i>	<i>gröönlane</i>	<i>Taani kroon</i>	DKK	<i>öör</i>
<i>Guadeloupe</i> ⁽²⁷⁾	<i>Guadeloupe</i>	GP	<i>Basse-Terre</i>	<i>guadeloupe'lane</i>	<i>euro</i>	EUR	<i>sent</i>
<i>Guam</i> ⁽²⁸⁾	<i>Guami ala</i>	GU	<i>Hagåtña</i>	<i>guamlane</i>	<i>USA dollar</i>	USD	<i>sent</i>
Guatemala	Guatemala Vabariik	GT	Ciudad de Guatemala	guatemalalane	ketsaal	GTQ	sentaavo
Guernsey ⁽²⁹⁾	Guernsey sõltkond	GG	Saint Peter Port	guernseylane	Guernsey nael ⁽³⁰⁾	GGP ⁽³⁰⁾	penn
					naelsterling	GBP	penn
Guinea	Guinea Vabariik	GN	Conakry	guinealane	Guinea frank	GNF	—
Guinea-Bissau	Guinea-Bissau Vabariik	GW	Bissau	guineabissaulane	CFA frank (BCEAO)	XOF	santiim
Guyana	Guyana Kooperatiivvabariik	GY	Georgetown	guyanalane	Guyana dollar	GYD	sent
Haiti	Haiti Vabariik	HT	Port-au-Prince	haitilane	gurd	HTG	santiim
					USA dollar	USD	sent
<i>Heard ja McDonald</i> ⁽³¹⁾	<i>Heardi ja McDonaldi saarte ala</i>	HM	—	—	—	—	—
Hiina	Hiina Rahvavabariik (HRV)	CN	Peking	hiinlane	jüaan (renminbi)	CNY	jiao (10) föön (100)
Hispaania	Hispaania Kuningriik	ES	Madrid	hispaanlane	euro	EUR	sent
Honduras	Hondurase Vabariik	HN	Tegucigalpa	honduraslane	lempiira	HNL	sentaavo
<i>Hongkong</i> ⁽³²⁾	<i>Hiina Rahvavabariigi Hongkongi erihalduspiirkond</i> ⁽³³⁾	HK	⁽³⁴⁾	<i>hiinlane, hongkonglane</i>	<i>Hongkongi dollar</i>	HKD	<i>sent</i>
Horvaatia	Horvaatia Vabariik	HR	Zagreb	horvaat	euro	EUR	sent
Ida-Timor	Timor-Leste Demokraatlik Vabariik	TL	Dili	idatimorlane	USA dollar	USD	sent
Iirimaa	Iirimaa ⁽³⁵⁾	IE	Dublin	iirlane	euro	EUR	sent

(jätkub)

Riik	Ametlik nimetus	Riigikood ⁽¹⁾	Pealinn/ halduskeskus	Elanik	Rahaühik ⁽²⁾	Rahaühiku kood ⁽³⁾	Väiksem rahaühik ⁽⁴⁾
Iisrael	Iisraeli Riik	IL	⁽³⁶⁾	iisraellane	seekel	ILS	agoraa
India	India Vabariik	IN	New Delhi	indialane	India ruupia	INR	paissa
Indoneesia	Indoneesia Vabariik	ID	Jakarta	indoneeslane	Indoneesia ruupia	IDR	senn
Iraak	Iraagi Vabariik	IQ	Bagdad	iraaklane	Iraagi dinaar	IQD	fill
Iraan	Iraani Islamivabariik	IR	Teheran	iraanlane	Iraani riaal	IRR	[dinaar] ⁽³⁷⁾
Island	Island ⁽³⁸⁾	IS	Reykjavik	islandlane	Islandi kroon	ISK	–
Itaalia	Itaalia Vabariik	IT	Rooma	itaallane	euro	EUR	sent
Jaapan	Jaapan	JP	Tōkyō	jaapanlane	jeen	JPY	[senn] ⁽³⁹⁾
Jamaica	Jamaica	JM	Kingston	jamaicalane	Jamaica dollar	JMD	sent
Jeemen	Jeemeni Vabariik	YE	Sanaa	jeemenlane	Jeemeni riaal	YER	fill
Jersey ⁽⁴⁰⁾	Jersey sõltkond	JE	Saint Helier	jerseylane	Jersey nael ⁽⁴¹⁾	JEP ⁽⁴¹⁾	penn
					naelsterling	GBP	penn
Jordaania	Jordaania Hašimiidi Kuningriik	JO	ʿAmmān	jordaanlane	Jordaania dinaar	JOD	qirsh (100) [fill (1 000)]
Jõulusaar ⁽⁴²⁾	Jõulusaare ala	CX	<i>Flying Fish Cove</i>	jõulusaarlane	Austraalia dollar	AUD	sent
Kaimanisaared ⁽⁴³⁾	Kaimanisaarte asumaa	KY	George Town	kaimanlane	Kaimanisaarte dollar	KYD	sent
Kambodža	Kambodža Kuningriik	KH	Phnom Penh	kambodžalane	riel	KHR	[kak (10)] [sen (100)]
Kamerun	Kameruni Vabariik	CM	Yaoundé	kamerunlane	CFA frank (BEAC)	XAF	santiim
Kanada	Kanada	CA	Ottawa	kanadalane	Kanada dollar	CAD	sent
Kanalisaared, vt Guernsey ja Jersey							
Kasahstan	Kasahstani Vabariik	KZ	Astana	kasahh, kasahstanlane	tenge	KZT	tiijin
Katar	Katari Riik	QA	Ad-Dawhah	katarlane	Katari riaal	QAR	dirham
Keenia	Keenia Vabariik	KE	Nairobi	keenialane	Keenia šilling	KES	sent
Kesk-Aafrika Vabariik	Kesk-Aafrika Vabariik	CF	Bangui	keskaafriklane	CFA frank (BEAC)	XAF	santiim
Kiribati	Kiribati Vabariik	KI	Tarawa	kiribati	Austraalia dollar	AUD	sent
Komoorid	Komoori Liit	KM	Moroni	komoorlane	Komoori frank	KMF	–

(jätkub)

Riik	Ametlik nimetus	Riigikood ⁽¹⁾	Pealinn/ halduskeskus	Elanik	Rahaühik ⁽²⁾	Rahaühiku kood ⁽³⁾	Väiksem rahaühik ⁽⁴⁾
Kongo ⁽⁴⁴⁾	Kongo Vabariik	CG	Brazzaville	kongolane	CFA frank (BEAC)	XAF	santiim
Kongo Demokraatlik Vabariik ⁽⁴⁵⁾	Kongo Demokraatlik Vabariik	CD	Kinshasa	Kongo Demokraatliku Vabariigi elanik ⁽⁴⁶⁾	Kongo frank	CDF	santiim
<i>Kookossaared</i> ⁽⁴⁷⁾	<i>Kookossaarte ala</i>	CC	<i>West Island</i>	<i>kookossaarlane</i>	<i>Austraalia dollar</i>	AUD	<i>sent</i>
Kreeka	Kreeka Vabariik	EL	Ateena	kreeklane	euro	EUR	sent
Kuuba	Kuuba Vabariik	CU	Havanna	kuubalane	Kuuba peeso	CUP	sentaavo
					konverteeritav peeso	CUC	sentaavo
Kuveit	Kuveidi Riik	KW	Al-Kuwayt	kuveitlane	Kuveidi dinaar	KWD	fill
Kõrgõzstan	Kirgiisi Vabariik	KG	Biškek	kirgiis, kõrgõzstanlane	Kõrgõzstani somm	KGS	tiin
Küpros	Küprose Vabariik	CY	Nikosia	küproslane	euro	EUR	sent
Laos	Laose Demokraatlik Rahvavabariik ⁽⁴⁸⁾	LA	Viangchan	laoslane, lao	kiip	LAK	[att]
Leedu	Leedu Vabariik	LT	Vilnius	leedulane	euro	EUR	sent
Lesotho	Lesotho Kuningriik	LS	Maseru	lesotholane, sotho	loti	LSL	sente
					rand	ZAR	sent
Libeeria	Libeeria Vabariik	LR	Monrovia	libeerlane	Libeeria dollar	LRD	sent
Liechtenstein	Liechtensteini Vürstiriik	LI	Vaduz	liechtensteinlane	Šveitsi frank	CHF	santiim
Liibanon	Liibanoni Vabariik	LB	Beirut	liibanonlane	Liibanoni nael	LBP	[piaster]
Liibüa	Liibüa Riik	LY	Tripoli	liibüalane	Liibüa dinaar	LYD	dirham
Luksemburg	Luksemburgi Suurhertsogiriik	LU	Luxembourg	luksemburglane	euro	EUR	sent
Lõuna-Aafrika	Lõuna-Aafrika Vabariik ⁽⁴⁹⁾	ZA	Pretoria ⁽⁵⁰⁾	lõuna-aafriklane	rand	ZAR	sent
<i>Lõuna-Georgia ja Lõuna- Sandwichi saared</i> ⁽⁵¹⁾	<i>Lõuna-Georgia ja Lõuna- Sandwichi saared</i>	GS	<i>King Edward Point (Grytviken)</i>	—	—	—	—
Lõuna-Korea	Korea Vabariik	KR	Sõul	lõunakorealane	Lõuna-Korea vonn	KRW	[jeon]
Lõuna-Sudaan	Lõuna-Sudaani Vabariik	SS	Juba	lõunasudaanlane	Lõuna-Sudaani nael	SSP	piaster
Läti	Läti Vabariik	LV	Riia	lätlane	euro	EUR	sent
<i>Lääne-Sahara</i> ⁽⁵²⁾	<i>Lääne-Sahara</i>	EH	<i>Laâyoune</i>	<i>läänesaralane</i>	<i>Maroko dirhem</i>	MAD	<i>santiim</i>

(jätkub)

Riik	Ametlik nimetus	Riigikood ⁽¹⁾	Pealinn/ halduskeskus	Elanik	Rahaühik ⁽²⁾	Rahaühiku kood ⁽³⁾	Väiksem rahaühik ⁽⁴⁾
Macau ⁽⁵³⁾	Hiina Rahvavabariigi Macau erihalduspiirkond ⁽⁵⁴⁾	MO	Macau ⁽⁵⁵⁾	macaulane	pataaka	MOP	avo
Madagaskar	Madagaskari Vabariik	MG	Antananarivo	madagaskarlane	ariari	MGA	iraimbilanja
Madalmaad ⁽⁵⁶⁾	Madalmaade Kuningriik	NL	Amsterdam ⁽⁵⁷⁾	madalmaalane	euro	EUR	sent
Makedoonia: vt Põhja-Makedoonia							
Malaisia	Malaisia	MY	Kuala Lumpur ⁽⁵⁸⁾	malaislane	ringgit	MYR	senn
Malawi	Malawi Vabariik	MW	Lilongwe	malawilane	Malawi kvatša	MWK	tambala
Maldiivid	Maldiivi Vabariik	MV	Male	maldiivlane	Maldiivi ruupia	MVR	laari
Mali	Mali Vabariik	ML	Bamako	malilane	CFA frank (BCEAO)	XOF	santiim
Malta	Malta Vabariik	MT	Valletta	maltalane	euro	EUR	sent
Mani saar ⁽⁵⁹⁾	Mani saar	IM	Douglas	manlane	Mani nael ⁽⁶⁰⁾	IMP ⁽⁶⁰⁾	penn
					naelsterling	GBP	penn
Maroko	Maroko Kuningriik	MA	Rabat	marokolane	Maroko dirhem	MAD	santiim
Marshalli Saared	Marshalli Saarte Vabariik	MH	Majuro	marshalllane	USA dollar	USD	sent
<i>Martinique</i> ⁽⁶¹⁾	<i>Martinique</i>	MQ	<i>Fort-de-France</i>	<i>martinique'lane</i>	euro	EUR	sent
Mauritaania	Mauritaania Islamivabariik	MR	Nouakchott	mauritaanlane	ugja	MRU	khoum
Mauritius	Mauritiuse Vabariik	MU	Port Louis	mauritiuslane	Mauritiuse ruupia	MUR	sent
<i>Mayotte</i> ⁽⁶²⁾	<i>Mayotte</i>	YT	<i>Mamoudzou</i>	<i>mayotte'lane</i>	euro	EUR	sent
Mehhiko	Mehhiko Ühendriigid	MX	México	mehhiklane	Mehhiko peeso	MXN	sentaavo
Mikroneesia	Mikroneesia Liiduriigid	FM	Palikir	mikroneeslane	USA dollar	USD	sent
Moldova	Moldova Vabariik	MD	Chişinău	moldovlane, moldaavlane	Moldova leu	MDL	ban
Monaco	Monaco Vürstiriik	MC	Monaco	monacolane	euro	EUR	sent
Mongoolia	Mongoolia	MN	Ulaanbaatar	mongol, mongoollane	tugrik	MNT	möngö
Montenegro	Montenegro	ME	Podgorica	montenegrolane	euro	EUR	sent
<i>Montserrat</i> ⁽⁶³⁾	<i>Montserrati asumaa</i>	MS	<i>Plymouth</i> ⁽⁶⁴⁾	<i>montserratlane</i>	<i>Ida-Kariibi dollar</i>	XCD	sent
Mosambiik	Mosambiigi Vabariik	MZ	Maputo	mosambiiklane	metikal	MZN	sentaavo
Myanmar/Birma	Myanmar/Birma ⁽⁶⁵⁾	MM	Naypyidaw	myanmarlane/birmalane	kjatt	MMK	pia

(jätkub)

Riik	Ametlik nimetus	Riigikood ⁽¹⁾	Pealinn/ halduskeskus	Elanik	Rahaühik ⁽²⁾	Rahaühiku kood ⁽³⁾	Väiksem rahaühik ⁽⁴⁾
Namiibia	Namiibia Vabariik	NA	Windhoek	namiiblane	Namiibia dollar	NAD	sent
					rand	ZAR	sent
Nauru	Nauru Vabariik	NR	Yaren	naurulane	Austraalia dollar	AUD	sent
Nepal	Nepal	NP	Katmandu	nepallane	Nepali ruupia	NPR	paissa
Nicaragua	Nicaragua Vabariik	NI	Managua	nicaragualane	kuldkordoba	NIO	sentaavo
Nigeeria	Nigeeria Liitvabariik	NG	Abuja	nigeerlane	naira	NGN	kobo
Niger	Nigeri Vabariik	NE	Niamey	nigerlane	CFA frank (BCEAO)	XOF	santiim
Niue ⁽⁶⁶⁾	Niue	NU	Alofi	niuelane	Uus-Meremaa dollar	NZD	sent
Norfolki saar ⁽⁶⁷⁾	Norfolki saare ala	NF	Kingston	norfolklane	Austraalia dollar	AUD	sent
Norra	Norra Kuningriik	NO	Oslo	norrallane	Norra kroon	NOK	öör
Omaan	Omaani Sultaniriik	OM	Masqaţ	omaanlane	Omaani riaal	OMR	paissa
Paapua Uus-Guinea	Paapua Uus-Guinea Iseseisvusriik	PG	Port Moresby	(uusguinealane)	kina	PGK	toea
Pakistan	Pakistani Islamivabariik	PK	Islamabad	pakistanlane	Pakistani ruupia	PKR	paissa
Panama	Panama Vabariik	PA	Panamá	panamalane	balboa	PAB	senteesimo
					USA dollar	USD	sent
Paraguay	Paraguay Vabariik	PY	Asunción	paraguaylane	guaranii	PYG	sentimo
Peruu	Peruu Vabariik	PE	Lima	peruulane	soll	PEN	sentimo
Pitcairn ⁽⁶⁸⁾	Pitcairn ja sõltkonnad	PN	Adamstown	pitcairnlane	Uus-Meremaa dollar	NZD	sent
Poola	Poola Vabariik	PL	Varsavi	poolakas	zlott	PLN	kross
Portugal	Portugali Vabariik	PT	Lissabon	portugallane	euro	EUR	sent
Prantsuse Antarktilised ja Lõunaalad ⁽⁶⁹⁾	Prantsuse Lõunaalad	TF	⁽⁷⁰⁾	—	euro	EUR	sent
Prantsuse Guajaana ⁽⁷¹⁾	Prantsuse Guajaana	GF	Cayenne	Prantsuse guajaanlane	euro	EUR	sent
Prantsuse Polüneesia ⁽⁷²⁾	Prantsuse Polüneesia	PF	Papeete	Prantsuse polüneeslane	CFP frank	XPF	santiim
Prantsusmaa	Prantsuse Vabariik	FR	Pariis	prantslane	euro	EUR	sent
Puerto Rico ⁽⁷³⁾	Puerto Rico Ühendus	PR	San Juan	puertoricolane	USA dollar	USD	sent

(jätkub)

Riik	Ametlik nimetus	Riigikood ⁽¹⁾	Pealinn/ halduskeskus	Elanik	Rahaühik ⁽²⁾	Rahaühiku kood ⁽³⁾	Väiksem rahaühik ⁽⁴⁾
Põhja-Korea ⁽⁷⁴⁾	Korea Rahvademokraatlik Vabariik	KP	Pyongyang	põhjakorealane	Põhja-Korea vonn	KPW	jun
Põhja-Makedoonia	Põhja-Makedoonia Vabariik	MK	Skopje	makedoonlane / Põhja-Makedoonia Vabariigi kodanik ⁽⁷⁵⁾	denaar	MKD	deni
				Põhja-Makedoonia Vabariigi, Põhja-Makedoonia ⁽⁷⁶⁾			
				Makedoonia ⁽⁷⁶⁾			
<i>Põhja-Mariaanid</i> ⁽⁷⁷⁾	<i>Põhja-Mariaani Ühendus</i>	MP	<i>Saipan</i>	<i>põhjamariaanlane</i>	<i>USA dollar</i>	USD	<i>sent</i>
Püha Tool / Vatikani Linnriik ⁽⁷⁸⁾	Püha Tool / Vatikani Linnriik	VA	—/Vatikan	—/vatikanlane	euro	EUR	sent
<i>Réunion</i> ⁽⁷⁹⁾	<i>Réunion</i>	RE	<i>Saint-Denis</i>	<i>réunionlane</i>	<i>euro</i>	EUR	<i>sent</i>
Rootsi	Rootsi Kuningriik	SE	Stockholm	rootslane	Rootsi kroon	SEK	öör
Rumeenia	Rumeenia	RO	Bukarest	rumeenlane	Rumeenia leu	RON	ban
Rwanda	Rwanda Vabariik	RW	Kigali	rwandalane	Rwanda frank	RWF	santiim
Saalomoni Saared	Saalomoni Saared	SB	Honiara	saalomonlane	Saalomoni Saarte dollar	SBD	sent
<i>Saint-Barthélemy</i> ⁽⁸⁰⁾	<i>Saint-Barthélemy ühendus</i>	BL	<i>Gustavia</i>	<i>saintbarthélemylane</i>	<i>euro</i>	EUR	<i>sent</i>
<i>Saint Helena, Ascension ja Tristan da Cunha</i> ⁽⁸¹⁾	<i>Saint Helena, Ascension ja Tristan da Cunha</i>	SH	<i>Jamestown</i>	<i>Saint Helena, Ascension ja Tristan da Cunha elanik</i>	<i>Saint Helena nael (Saint Helena ja Ascension)</i>	SHP	<i>penn</i>
					<i>naelsterling (Ascension ja Tristan da Cunha)</i>	GBP	<i>penn</i>
Saint Kitts ja Nevis	Saint Kitts ja Nevis Föderatsioon	KN	Basseterre	saintkittslane, nevislane	Ida-Kariibi dollar	XCD	sent
Saint Lucia	Saint Lucia	LC	Castries	saintlucialane	Ida-Kariibi dollar	XCD	sent
<i>Saint-Martin</i> ⁽⁸²⁾	<i>Saint-Martini ühendus</i>	MF	<i>Marigot</i>	<i>saintmartinlane</i>	<i>euro</i>	EUR	<i>sent</i>
<i>Saint-Pierre ja Miquelon</i> ⁽⁸³⁾	<i>Saint-Pierre'i ja Miqueloni territoriaalühendus</i>	PM	<i>Saint-Pierre</i>	<i>saintpierre'lane, miquelonlane</i>	<i>euro</i>	EUR	<i>sent</i>
Saint Vincent	Saint Vincent ja Grenadiinid	VC	Kingstown	saintvincentlane	Ida-Kariibi dollar	XCD	sent
Saksamaa	Saksamaa Liitvabariik	DE	Berliin	sakslane	euro	EUR	sent

(jätkub)

Riik	Ametlik nimetus	Riigikood ⁽¹⁾	Pealinn/ halduskeskus	Elanik	Rahaühik ⁽²⁾	Rahaühiku kood ⁽³⁾	Väiksem rahaühik ⁽⁴⁾
Sambia	Sambia Vabariik	ZM	Lusaka	sambialane	Sambia kvatša	ZMW	ngvee
Samoa	Samoa Iseseisvusriik	WS	Apia	samoalane	taala	WST	sene
San Marino	San Marino Vabariik	SM	San Marino	sanmarinolane	euro	EUR	sent
São Tomé ja Príncipe	São Tomé ja Príncipe Demokraatlik Vabariik	ST	São Tomé	säotomé'lane, príncipelane	dobra	STN	sentimo
Saudi Araabia	Saudi Araabia Kuningriik	SA	Ar-Riyād	saudiaraablane	Saudi Araabia riaal	SAR	halaala
Seišellid	Seišelli Vabariik	SC	Victoria	seišelllane	Seišelli ruupia	SCR	sent
Senegal	Senegali Vabariik	SN	Dakar	senegallane	CFA frank (BCEAO)	XOF	santiim
Serbia	Serbia Vabariik	RS	Belgrad	serblane	Serbia dinaar	RSD	para
Sierra Leone	Sierra Leone Vabariik	SL	Freetown	sierraleonelane	leoone	SLL ⁽⁸⁴⁾	sent
					leoone	SLE ⁽⁸⁴⁾	sent
Singapur	Singapuri Vabariik	SG	Singapur	singapurlane	Singapuri dollar	SGD	sent
<i>Sint-Maarten</i> ⁽⁸⁵⁾	<i>Sint-Maarten</i>	SX	<i>Philipsburg</i>	<i>sintmaartenlane</i>	<i>Madalmaade Antillide kulden</i> ⁽⁸⁵⁾	ANG	<i>sent</i>
Slovakkia	Slovaki Vabariik	SK	Bratislava	slovakk	euro	EUR	sent
Sloveenia	Sloveenia Vabariik	SI	Ljubljana	sloveen	euro	EUR	sent
Somaalia	Somaali Liitvabariik	SO	Muqdisho	somaallane	Somaalia šilling	SOS	senteesimo
Soome	Soome Vabariik	FI	Helsingi	soomlane	euro	EUR	sent
Sri Lanka	Sri Lanka Demokraatlik Sotsialistlik Vabariik	LK	Sri Jayewardenepura Kotte ⁽⁸⁶⁾	srilankalane	Sri Lanka ruupia	LKR	sent
Sudaan	Sudaani Vabariik	SD	Hartum	sudaanlane	Sudaani nael	SDG	piaster
Suriname	Suriname Vabariik	SR	Paramaribo	surinamelane	Suriname dollar	SRD	sent
Svaasimaa vt Eswatini							
<i>Svalbard ja Jan Mayen</i> ⁽⁸⁷⁾	<i>Svalbard ja Jan Mayen</i>	SJ	<i>Longyearbyen (Svalbard), Olonkinbyen (Jan Mayen)</i>	<i>svalbardlane, janmayenlane</i>	<i>Norra kroon</i>	NOK	<i>öör</i>
Süüria	Süüria Araabia Vabariik	SY	Damaskus	süürlane	Süüria nael	SYP	piaster
Šveits	Šveitsi Konföderatsioon	CH	Bern	šveitslane, helveetslane	Šveitsi frank	CHF	santiim

(jätkub)

Riik	Ametlik nimetus	Riigikood ⁽¹⁾	Pealinn/ halduskeskus	Elanik	Rahaühik ⁽²⁾	Rahaühiku kood ⁽³⁾	Väiksem rahaühik ⁽⁴⁾
Zimbabwe	Zimbabwe Vabariik	ZW	Harare	zimbabwelane	Zimbabwe dollar	ZWL	cent
Taani	Taani Kuningriik	DK	Kopenhaagen	taanlane	Taani kroon	DKK	öör
Tadžikistan	Tadžikistani Vabariik	TJ	Dušanbe	tadžikk, tadžikistanlane	somoni	TJS	diram
Tai	Tai Kuningriik	TH	Bangkok	tailane	baat	THB	satang
Taiwan	Taiwan ⁽⁸⁸⁾	TW	Taipei	taiwanlane	uus Taiwani dollar	TWD	fen
Tansaania	Tansaania Ühendvabariik	TZ	Dodoma ⁽⁸⁹⁾	tansaanlane	Tansaania šilling	TZS	sent
Togo	Togo Vabariik	TG	Lomé	togolane	CFA frank (BCEAO)	XOF	santiim
<i>Tokelau</i> ⁽⁹⁰⁾	<i>Tokelau</i>	TK	⁽⁹¹⁾	<i>tokelaulane</i>	<i>Uus-Meremaa dollar</i>	NZD	<i>sent</i>
Tonga	Tonga Kuningriik	TO	Nuku'alofa	tongalane	pa'anga	TOP	seniti
Trinidad ja Tobago	Trinidad ja Tobago Vabariik	TT	Port of Spain	trinidadlane, tobagolane	Trinidadi ja Tobago dollar	TTD	sent
Tšaad	Tšaadi Vabariik	TD	N'Djamena	tšaadlane	CFA frank (BEAC)	XAF	santiim
Tšehhi	Tšehhi Vabariik	CZ	Praha	tšehh	Tšehhi kroon	CZK	heller
Tšiili	Tšiili Vabariik	CL	Santiago	tšiillane	Tšiili peeso	CLP	sentaavo
Tuneesia	Tuneesia Vabariik	TN	Tunis	tuneeslane	Tuneesia dinaar	TND	millime
<i>Turks ja Caicos</i> ⁽⁹²⁾	<i>Turksi ja Caicose saarte asumaa</i>	TC	<i>Cockburn Town</i>	<i>turkslane, caicoslane</i>	<i>USA dollar</i>	USD	<i>sent</i>
Tuvalu	Tuvalu	TV	Funafuti	tuvalu	Austraalia dollar	AUD	sent
Türgi	Türgi Vabariik	TR	Ankara	türklane	liir	TRY	kurus
Türkmenistan	Türkmenistan	TM	Ašgabat	türkmeen, türkmenistanlane	Türkmeeni manat	TMT	tenga
Uganda	Uganda Vabariik	UG	Kampala	ugandalane	Uganda šilling	UGX	sent
Ukraina	Ukraina	UA	Kiiev	ukrainlane	grivna	UAH	kopikas
Ungari	Ungari	HU	Budapest	ungarlane	forint	HUF	[filler]
Uruguay	Uruguay Idavabariik	UY	Montevideo	uruguaylane	Uruguay peeso	UYU	senteesimo
<i>USA Neitsisaared</i> ⁽⁹³⁾	<i>Ühendriikide Neitsisaared</i>	VI	<i>Charlotte Amalie</i>	<i>USA neitsisaarlane</i>	<i>USA dollar</i>	USD	<i>sent</i>
Usbekistan	Usbekistani Vabariik	UZ	Toshkent	usbekk, usbekistanlane	Usbekistani somm	UZS	tijjin
<i>Uus-Kaledoonia</i> ⁽⁹⁴⁾	<i>Uus-Kaledoonia</i>	NC	<i>Nouméa</i>	<i>uuskaledoonlane</i>	<i>CFP frank</i>	XPF	<i>santiim</i>

(jätkub)

Riik	Ametlik nimetus	Riigikood ⁽¹⁾	Pealinn/ halduskeskus	Elanik	Rahaühik ⁽²⁾	Rahaühiku kood ⁽³⁾	Väiksem rahaühik ⁽⁴⁾
Uus-Meremaa	Uus-Meremaa	NZ	Wellington	uusmeremaalane	Uus-Meremaa dollar	NZD	sent
Valgevene	Valgevene Vabariik	BY	Minsk	valgevenelane	Valgevene rubla	BYN	kopikas
Vanuatu	Vanuatu Vabariik	VU	Port Vila	vanuatulane	vatu	VUV	–
Venemaa	Venemaa Föderatsioon	RU	Moskva	venelane, venemaalane	Vene rubla	RUB	kopikas
Venezuela	Venezuela Bolívari Vabariik	VE	Caracas	venezuelalane, venetsueellane	bolívar soberano	VES ⁽⁹⁵⁾	sentimo
Vietnam	Vietnami Sotsialistlik Vabariik	VN	Hanoi	vietnamlane	dong	VND	[hào (10)] [xu (100)]
Wallis ja Futuna ⁽⁹⁶⁾	Wallise ja Futuna ala	WF	Matâ'utu	wallislane, futunalane	CFP frank	XPF	santiim
Ühendkuningriik ⁽⁹⁷⁾	Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriik	UK	London	britt (britid), ühendkuningriiklane	naelsterling	GBP	penn
Ühendriikide hajasaared ⁽⁹⁸⁾	Ühendriikide väikesed hajasaared	UM	–	–	USA dollar	USD	sent

Kaldukirjas märkused käivad üksnes eesti versiooni kohta.

- (1) **„Riigikoodi“ veerg:** ISO 3166 alpha-2 koodid, v.a Kreeka ja Ühendkuningriik (koodid EL ja UK, mitte GR ega GB). Vt ka [punkte 7.1.1](#) (kasutusel olevad nimetused ja lühendid), [7.1.2](#) (riikide järjestus loetelus) ja [lisa A6](#) (riigikoodide tähestikuline järjestus).
- (2) **„Rahaühiku“ veerg:** CFA frangi (BCEAO) (= franc de la Communauté financière africaine) on välja andnud Banque centrale des États de l'Afrique de l'Ouest; CFA frangi (BEAC) (= franc de la Coopération financière en Afrique centrale) on välja andnud Banque des États de l'Afrique centrale.
- (3) **„Rahaühiku koodi“ veerg:** ISO 4217 koodid, v.a GGP (Guernsey), IMP (Mani saar) ja JEP (Jersey).
- (4) **„Väiksema rahaühiku“ veerg:** euro allühik on sent. Vastavalt nõukogu 3. mai 1998. aasta määrusele (EÜ) nr 974/98 „nimetuse „sent“ määratlus ei takista selle mõiste teisendite tavakasutust liikmesriikides“. Euroopa Liidus on eelistatud vormiks „sent“ (õigusaktides kohustuslik). Nurksulgudes olevad väiksemad rahaühikud ei ole enam ringluses (aga neid ei ole ka ametlikult ringlusest maha võetud).
- (5) **Ahvenamaa:** autonoomsed saared Soome koosseisus. ELi ja Ahvenamaa suhted on sätestatud liitumislepingu lisaprotokollis. (Protokoll sätestab Ahvenamaa eristaatuse.)
- (6) **Ameerika Samoa:** USA territoorium.
- (7) **Ameerika Samoa:** Pago Pago on ametlik pealinn, Fagatogos asub valitsus.
- (8) **Anguilla:** Briti ülemereterritoorium.
- (9) **Aruba:** Madalmaade Kuningriigi autonoomne osa.
- (10) **Benin:** Cotonous asub valitsus.
- (11) **Bermuda:** Briti ülemereterritoorium.
- (12) **Bolivia:** Sucre on põhiseaduse järgi pealinn. La Paz on valitsuse asukoht.
- (13) **Bouvet' saar:** Norra asustamata territoorium.
- (14) **Briti India ookeani ala:** Briti ülemereterritoorium.
- (15) **Briti Neitsisaared:** Briti ülemereterritoorium.
- (16) **Burundi:** Gitega on poliitiline ja Bujumbura majanduslik pealinn alates 4.2.2019.
- (17) **Clipperton:** Prantsusmaa territoorium.
- (18) **Clipperton:** kood CP on ISO poolt reserveeritud, ehkki mitte ISO 3166-1 osa.
- (19) **Cooki saared:** omavalitsus vabühenduses Uus-Meremaaga.
- (20) **Côte d'Ivoire:** Yamoussoukro on pealinn, Abidjan halduskeskus.

- (21) **Curaçao:** Madalmaade Kuningriigi autonoomne osa alates 10.10.2010 (Madalmaade Antille enam ei eksisteeri). Kuigi Madalmaade Antille ei eksisteeri alates 10.10.2010, on Curaçao ja Sint-Maarten jätnud kasutusele Madalmaade Antillide kuldna (ANG) kuni ühisraha käibelevõtmiseni (Kariibi kulden).
- (22) **El Salvador:** kuigi El Salvadori kolooni peaaegu enam ei kasutata, jääb see ametlikuks vääringuks.
- (23) **Falklandi saared:** Briti ülemereterritoorium.
- (24) **Fääri saared:** Taani autonoomne territoorium.
- (25) **Gibraltar:** Briti ülemereterritoorium.
- (26) **Gröönimaa:** Taani autonoomne territoorium.
- (27) **Guadeloupe:** Prantsusmaa ülemeredepartemang ja -territoorium (DOM-ROM = département et région d'outre-mer).
- (28) **Guam:** USA territoorium.
- (29) **Guernsey:** Briti Krooni sõltkond; ei ole UK osa, kuid sellest sõltuv välissuhete osas.
- (30) **Guernsey:** naelsterlingu teisend; tegu pole ISO koodiga. Vajadusel võib kasutada lühendit GGP.
- (31) **Heard ja McDonald:** Austraalia territoorium.
- (32) **Hongkong:** põhiseaduse artikkel 151 sätestab, et Hongkong võib kasutada ka kuju „Hongkong, Hiina“, säilitada ja arendada vastastikuseid suhteid ning sõlmida lepinguid välisriikide ja -piirkondade ning asjaomaste rahvusvaheliste organisatsioonidega majanduse, kaubanduse, rahanduse, laevanduse, teabevahetuse, turismi, kultuuri ja spordi valdkonnas (vt [Hiina Rahvavabariigi välisministeeriumi kodulehekülge](#)).
- (33) **Hongkong:** ametlikult „Hiina Rahvavabariigi Hongkongi erihalduspiirkond“.
- (34) **Hongkong:** pealinn on Peking. Halduskeskuse asukoht on Government Hill.
- (35) **Iirimaa:** Mitte kasutada nimetust „Iiri Vabariik“. Seda esineb küll teatavates dokumentides, kuid tegu ei ole ametliku nimetusega.
- (36) **Israael:** valitsus, Knesset ja ülemkohus on Jeruusalemmas. ELi liikmesriikide saatkonnad on Tel Avivis.
- (37) **Iraan:** Iraani riaal jaguneb ametlikult 100 dinaariks, aga väikseid vääringuid ei kasutata; kasutusel on toman, mis on väärt 10 riaal.
- (38) **Island:** Mitte kasutada nimetust „Islandi Vabariik“. Seda esineb küll teatavates dokumentides, kuid tegu ei ole ametliku nimetusega.
- (39) **Jaapan:** senni kasutatakse ainult raamatupidamises.
- (40) **Jersey:** Briti Krooni sõltkond; ei ole UK osa, kuid sellest sõltuv välissuhete osas.
- (41) **Jersey:** naelsterlingu teisend; tegu pole ISO koodiga. Kui on nõutav eraldi kood, kasutatakse lühendit JEP.
- (42) **Jõulusaar:** Austraalia territoorium (mitte segi ajada Jõulusaare ehk Kiritimatiga Kiribati Vabariigis).
- (43) **Kaimanisaared:** Briti ülemereterritoorium.
- (44) **Kongo:** *selguse huvides võib kasutada järgmiselt: Kongo-Brazzaville ~ Brazzaville'i Kongo.*
- (45) **Kongo Demokraatlik Vabariik:** *selguse huvides võib kasutada järgmiselt: Kongo-Kinshasa ~ Kinshasa Kongo. Lühend: Kongo DV.*
- (46) **Kongo Demokraatlik Vabariik:** kasutada võib ka vormi „kongolane“, kui ei teki segadust Kongo Vabariigi elanikuga.
- (47) **Kookossaared:** Austraalia territoorium.
- (48) **Laos:** lühend: LDRV.
- (49) **Lõuna-Aafrika:** lühend: LAV.
- (50) **Lõuna-Aafrika:** Pretoria (Tshwane) on halduspealinn, Kaplinnas on parlament ja Bloemfonteinis kõrgeim kohus.
- (51) **Lõuna-Georgia ja Lõuna-Sandwichi saared:** Briti ülemereterritoorium (Falklandi saarte haldusalas).
- (52) **Lääne-Sahara:** vaidlusalune territoorium Maroko ja Polisario Rinde vahel. 1976. aastal kuulutas viimane välja Sahrawi Araabia Demokraatliku Vabariigi (SADR), mida EL ei ole ametlikult tunnustanud. Läbirääkimisi jälgib ÜRO.
- (53) **Macau:** põhiseaduse artikkel 136 sätestab, et Macau võib kasutada ka kuju „Macau, Hiina“, säilitada ja arendada vastastikuseid suhteid ning sõlmida lepinguid välisriikide ja -piirkondade ning asjaomaste rahvusvaheliste organisatsioonidega majanduse, kaubanduse, rahanduse, laevanduse, teabevahetuse, turismi, kultuuri ja spordi valdkonnas (vt [Hiina Rahvavabariigi välisministeeriumi kodulehekülge](#)).
- (54) **Macau:** ametlikult „Hiina Rahvavabariigi Macau erihalduspiirkond“.
- (55) **Macau:** pealinn on Peking. Halduskeskuse asukoht on Macau.
- (56) **Madalmaad:** riigi tähistamiseks sõna „Holland“ mitte kasutada, sest see on ainult osa Madalmaadest (Lõuna-Holland ja Põhja-Holland).
- (57) **Madalmaad:** Amsterdam on põhiseaduse järgi pealinn, Haag valitsuse, kohtu, parlamendi ja saatkondade asukoht.
- (58) **Malaisia:** Kuala Lumpur on pealinn. Putrajaya on valitsuse asukoht.
- (59) **Mani saar:** Briti Krooni sõltkond; ei ole UK osa, kuid sellest sõltuv välissuhete osas.
- (60) **Mani saar:** naelsterlingu teisend; tegu pole ISO koodiga. Vajadusel võib kasutada lühendit IMP.
- (61) **Martinique:** Prantsusmaa ülemeredepartemang ja -territoorium (DOM-ROM = département et région d'outre-mer).
- (62) **Mayotte:** endine Prantsusmaa ülemererühendus (COM = collectivité d'outre-mer), erinimega Mayotte 'i departemangu õigustes ühendus. Mayotte 'ist on 31.3.2011 saanud ülemeredepartemang ja -piirkond.
- (63) **Montserrat:** Briti ülemereterritoorium.
- (64) **Montserrat:** vulkaanipurske tõttu on valitsusasutused pealinnast Plymouthist üle viidud Bradesi.
- (65) **Myanmar/Birma:** ÜRO kasutab nimetusi Myanmar (lühinimi) ja Myanmar Liidu Vabariik (ametlik nimetus), aga ELi tekstides soovitatakse kasutada kuju Myanmar/Birma.
- (66) **Niue:** autonoomne Uus-Meremaaga assotsieerunud ala.
- (67) **Norfolki saar:** Austraalia autonoomne territoorium.
- (68) **Pitcairn:** Briti ülemereterritoorium.

- (69) **Prantsuse Antarktilised ja Lõunaalad:** eristaatusega Prantsusmaa ülemereterritoorium.
- (70) **Prantsuse Antarktilised ja Lõunaalad:** halduskeskus on Saint-Pierre (Réunion).
- (71) **Prantsuse Guajaana:** Prantsusmaa ülemeredepartemang ja -territoorium (DOM-ROM = département et région d'outre-mer).
- (72) **Prantsuse Polüneesia:** Prantsusmaa ülemereühendus (COM = collectivité d'outre-mer), erinimega Prantsuse Polüneesia ülemeremaa.
- (73) **Puerto Rico:** USA omavalitsuslik inkorporeerimata organiseeritud ala.
- (74) **Põhja-Korea:** lühend: *KRDV*.
- (75) **Põhja-Makedoonia:** Prespa lepingu kohaselt tuleb kasutada täispikka nimetust „makedoonlane / Põhja-Makedoonia Vabariigi kodanik“.
- (76) **Põhja-Makedoonia:** osutades riigile, selle ametlikele organitele ja muudele avaliku sektori asutustele ning sellistele erasektori üksustele ja osalejatele, mis on riigiga seotud, seaduse alusel asutatud ja saavad riigilt välismaal tegutsemiseks rahalist toetust, tuleb kasutada kohanimetäiendit, mis on kooskõlas riigi ametliku nime või selle lühivormiga, st „Põhja-Makedoonia Vabariigi“ või „Põhja-Makedoonia“. Muid kohanimetäiendeid, näiteks „Makedoonia“, ei või eespool nimetatud juhtudel kasutada.
Muudel juhtudel, sealhulgas siis, kui osutatakse erasektori üksustele ja osalejatele, mis ei ole seotud riigi ega avaliku sektori asutustega, ei ole seaduse alusel asutatud ega saa riigilt välismaal tegutsemiseks rahalist toetust, võidakse kasutada kohanimetäiendit „Makedoonia“. Seda võib kasutada ka tegevuste puhul. See ei piira Prespa lepingus kehtestatud protsessi seoses kaubanimede, kaubamärkide ja marginimedega ning mitmeosaliste linnanimedega, mis olid olemas Prespa lepingu allkirjastamise kuupäeval.
- (77) **Põhja-Mariaanid:** USAga assotsieerunud riik.
- (78) **Püha Tool / Vatikani Linnriik:** Püha Tooli ja Vatikani Linnriigi kasutus varieerub (lisateave: http://www.vatican.va/news_services/press/documentazione/documents/corpo-diplomatico_index_en.html). Diplomaatilises suhtlemises (sh EL) kasutatakse nimekuju Püha Tool (ehk Püha Aujärg).
- (79) **Réunion:** Prantsusmaa ülemeredepartemang ja -territoorium (DOM-ROM = département et région d'outre-mer).
- (80) **Saint-Barthélemy:** Prantsusmaa ülemereühendus (COM = collectivité d'outre-mer), erinimega Saint-Barthélemy ühendus.
- (81) **Saint Helena, Ascension ja Tristan da Cunha:** Briti ülemereterritoorium.
- (82) **Saint-Martin:** Prantsusmaa ülemereühendus (COM = collectivité d'outre-mer), erinimega Saint-Martini ühendus.
- (83) **Saint-Pierre ja Miquelon:** Prantsusmaa ülemereühendus (COM = collectivité d'outre-mer), erinimega Saint-Pierre'i ja Miqueloni territoriaalühendus.
- (84) **Sierra Leone:** Sierra Leone vääringu nimiväärtust muudeti, eemaldades sellest kolm nulli. Uus rahaühiku kood (SLE) tähistab uut väärtust. Üleminekuperioodil 1. juulist 2022 kuni 31. detsembrini 2023 on käibel mõlemad, nii vana kui uus leone.
- (85) **Sint-Maarten:** Madalmaade Kuningriigi autonoomne osa alates 10.10.2010 (Madalmaade Antille enam ei eksisteeri). Kuigi Madalmaade Antille ei eksisteeri alates 10.10.2010, on Curaçao ja Sint-Maarten jätnud kasutusele Madalmaade Antillide kuldna (ANG) kuni ühisraha käibele võtmiseni (Kariibi kulden).
- (86) **Sri Lanka:** Sri Jayewardenepura Kotte on halduspealinn ja Colombo äripealinn.
- (87) **Svalbard ja Jan Mayen:** Norra territooriumid.
- (88) **Taiwan:** Taiwani nimetust kasutavad valitsused, mis katkestasid diplomaatilised suhted Taibeiga pärast ÜRO 1971. aasta oktoobri resolutsiooni. Taibei võimude järgi on ametlik nimetus Hiina Vabariik.
- (89) **Tansaania:** enamik haldusasutusi on endiselt Dar es Salaamis.
- (90) **Tokelau:** Uus-Meremaa territoorium.
- (91) **Tokelau:** pealinn puudub. Kõigil kolmel atollil on oma halduskeskus.
- (92) **Turks ja Caicos:** Briti ülemereterritoorium.
- (93) **USA Neitsisaared:** USA territoorium.
- (94) **Uus-Kaledoonia:** Prantsusmaa sui generis-ühendus.
- (95) **Venezuela:** 20. augustil 2018 võeti Venezuelas käibele bolívar soberano (VES), mis asendab boliviari (VEF): 1 VES = 100 000 VEF. Kuigi endine boliviari tunnistati samal kuupäeval kehtetuks, jäävad mõned Venezuela Keskpanga kindlaks määratud VEF pangatähed uue vääringu kõrval käibele. Kesppank annab hiljem teada nende pangatähtede käibelt eemaldamise kuupäeva.
- (96) **Wallis ja Futuna:** Prantsusmaa ülemereühendus (COM = collectivité d'outre-mer).
- (97) **Ühendkuningriik:** kasutatakse vormi „Ühendkuningriik“, mitte „Suurbritannia“, mis hõlmab vaid Inglismaad, Šotimaad ja Walesi. Ühendkuningriigi moodustavad Inglismaa, Šotimaa, Wales ja Põhja-Iirimaa. Geograafiline termin „Briti saared“ hõlmab Iirimaa ja Briti Krooni alla kuuluvaid Mani saart ja Kanalisaari, mis pole Ühendkuningriigi osad.
- (98) **Ühendriikide hajasaared:** USA territoorium.

Lisa A6. Riigi- ja territooriumikoodid

Käesolev lisa põhineb inglise tähestikul eesmärgiga lihtsustada autorite jaoks mitmekeelsete tabelite loomist.

(jätkub)

Kood (1)	Riik/territoorium
AD	Andorra
AE	Araabia Ühendemiraadid
AF	Afganistan
AG	Antigua ja Barbuda
AI	<i>Anguilla</i>
AL	Albaania
AM	Armeenia
AO	Angola
AQ	<i>Antarktis</i>
AR	Argentina
AS	<i>Ameerika Samoa</i>
AT	Austria
AU	Austraalia
AW	<i>Aruba</i>
AX	Ahvenamaa
AZ	Aserbaidžaan
BA	Bosnia ja Hertsegoviina
BB	Barbados
BD	Bangladesh
BE	Belgia
BF	Burkina Faso
BG	Bulgaaria
BH	Bahrein
BI	Burundi
BJ	Benin
<i>BL</i>	<i>Saint-Barthélemy</i>
<i>BM</i>	<i>Bermuda</i>
BN	Brunei
BO	Boliivia
BR	Brasiilia
BS	Bahama
BT	Bhutan
<i>BV</i>	<i>Bouvet' saar</i>
BW	Botswana
BY	Valgevene
BZ	Belize

Kood (1)	Riik/territoorium
CA	Kanada
<i>CC</i>	<i>Kookossaared</i>
CD	Kongo DV
CF	Kesk-Aafrika Vabariik
CG	Kongo
CH	Šveits
CI	Côte d'Ivoire
CK	Cooki saared
CL	Tšiili
CM	Kamerun
CN	Hiina
CO	Colombia
<i>CP</i>	<i>Clipperton</i>
CR	Costa Rica
CU	Kuuba
CV	Cabo Verde
<i>CW</i>	<i>Curaçao</i>
<i>CX</i>	<i>Jõulusaar</i>
CY	Küpros
CZ	Tšehhi
DE	Saksamaa
DJ	Djibouti
DK	Taani
DM	Dominica
DO	Dominikaani Vabariik
DZ	Alžeeria
EC	Ecuador
EE	Eesti
EG	Egiptus
<i>EH</i>	<i>Lääne-Sahara</i>
EL	Kreeka
ER	Eritrea
ES	Hispaania
ET	Etioopia
FI	Soome
FJ	Fidži

(jätkub)

Kood (1)	Riik/territoorium
FK	Falklandi saared
FM	Mikroneesia
FO	Fääri saared
FR	Prantsusmaa
GA	Gabon
GD	Grenada
GE	Gruusia
GF	Prantsuse Guajaana
GG	Guernsey
GH	Ghana
GI	Gibraltar
GL	Gröönimaa
GM	Gambia
GN	Guinea
GP	Guadeloupe
GQ	Ekvatoriaal-Guinea
GS	Lõuna-Georgia ja Lõuna-Sandwichi saared
GT	Guatemala
GU	Guam
GW	Guinea-Bissau
GY	Guyana
HK	Hongkong
HM	Heard ja McDonald
HN	Honduras
HR	Horvaatia
HT	Haiti
HU	Ungari
ID	Indoneesia
IE	Iirimaa
IL	Iisrael
IM	Mani saar
IN	India
IO	Briti India ookeani ala
IQ	Iraak
IR	Iraan
IS	Island
IT	Itaalia
JE	Jersey
JM	Jamaica
JO	Jordaania
JP	Jaapan

(jätkub)

Kood (1)	Riik/territoorium
KE	Keenia
KG	Kõrgõzstan
KH	Kambodža
KI	Kiribati
KM	Komoorid
KN	Saint Kitts ja Nevis
KP	Põhja-Korea
KR	Lõuna-Korea
KW	Kuveit
KY	Kaimanisaared
KZ	Kasahstan
LA	Laos
LB	Liibanon
LC	Saint Lucia
LI	Liechtenstein
LK	Sri Lanka
LR	Libeeria
LS	Lesotho
LT	Leedu
LU	Luksemburg
LV	Läti
LY	Liibüa
MA	Maroko
MC	Monaco
MD	Moldova
ME	Montenegro
MF	Saint-Martin
MG	Madagaskar
MH	Marshalli Saared
MK	Põhja-Makedoonia
ML	Mali
MM	Myanmar/Birma
MN	Mongoolia
MO	Macau
MP	Põhja-Mariaanid
MQ	Martinique
MR	Mauritaania
MS	Montserrat
MT	Malta
MU	Mauritius
MV	Maldiivid

(jätkub)

Kood (1)	Riik/territoorium
MW	Malawi
MX	Mehhiko
MY	Malaisia
MZ	Mosambiik
NA	Namiibia
NC	<i>Uus-Kaledoonia</i>
NE	Niger
NF	<i>Norfolki saar</i>
NG	Nigeeria
NI	Nicaragua
NL	Madalmaad
NO	Norra
NP	Nepal
NR	Nauru
NU	Niue
NZ	Uus-Meremaa
OM	Omaan
PA	Panama
PE	Peruu
PF	<i>Prantsuse Polüneesia</i>
PG	Paapua Uus-Guinea
PH	Filipiinid
PK	Pakistan
PL	Poola
PM	<i>Saint-Pierre ja Miquelon</i>
PN	<i>Pitcairn</i>
PR	<i>Puerto Rico</i>
PT	Portugal
PW	Belau
PY	Paraguay
QA	Katar
RE	<i>Réunion</i>
RO	Rumeenia
RS	Serbia
RU	Venemaa
RW	Rwanda
SA	Saudi Araabia
SB	Saalomoni Saared
SC	Seišellid
SD	Sudaan
SE	Rootsi

(jätkub)

Kood (1)	Riik/territoorium
SG	Singapur
SH	<i>Saint Helena, Ascension ja Tristan da Cunha</i>
SI	Sloveenia
SJ	<i>Svalbard ja Jan Mayen</i>
SK	Slovakkia
SL	Sierra Leone
SM	San Marino
SN	Senegal
SO	Somaalia
SR	Suriname
SS	Lõuna-Sudaan
ST	São Tomé ja Príncipe
SV	El Salvador
SX	<i>Sint-Maarten</i>
SY	Süüria
SZ	Eswatini
TC	<i>Turks ja Caicos</i>
TD	Tšaad
TF	<i>Prantsuse Antarktilised ja Lõunaalad</i>
TG	Togo
TH	Tai
TJ	Tadžikistan
TK	<i>Tokelau</i>
TL	Ida-Timor
TM	Türkmenistan
TN	Tuneesia
TO	Tonga
TR	Türgi
TT	Trinidad ja Tobago
TV	Tuvalu
TW	Taiwan
TZ	Tansaania
UA	Ukraina
UG	Uganda
UK	Ühendkuningriik
UM	<i>Ühendriikide hajasaared</i>
US	Ameerika Ühendriigid
UY	Uruguay
UZ	Usbekistan
VA	Püha Tool / Vatikani Linnriik
VC	Saint Vincent

(jätkub)

Kood ⁽¹⁾	Riik/territoorium
VE	Venezuela
VG	<i>Briti Neitsisaared</i>
VI	<i>USA Neitsisaared</i>
VN	Vietnam
VU	Vanuatu
WF	<i>Wallis ja Futuna</i>
WS	Samoa
YE	Jeemen
YT	<i>Mayotte</i>
ZA	Lõuna-Aafrika
ZM	Sambia
ZW	Zimbabwe

⁽¹⁾ Kasutusel olevate nimetuste ja lühendite ning riikide järjestuse kohta loetelus vt [punkte 7.1.1](#) ja [7.1.2](#). Riikide, territooriumite ja vääringute nimistu on [lisas A5](#).

Lisa A7. Väeringukoodid

Käesolev lisa põhineb inglise tähestikul eesmärgiga lihtsustada autorite jaoks mitmekeelsete tabelite loomist.

Riikide, territooriumite ja väeringute nimistu: [lisa A5](#)

Muude väeringute koodid ja järjestus: [punkt 7.3.2](#)

ISO koodid: [ISO 4217 veebileht](#)

Koodid tähestikulises järjekorras		
Kood (1)	Riik/territoorium	Rahaühik
AED	Araabia Ühendemiraadid	Araabia Ühendemiraatide dirhem
AFN	Afganistan	afgaani
ALL	Albaania	lekk
AMD	Armeenia	dramm
ANG (2)	<i>Curaçao</i>	Madalmaade Antillide kulden (2)
	<i>Sint-Maarten</i>	
AOA	Angola	kvanza
ARS	Argentina	Argentina peeso
AZN	Aserbaidžaan	Aserbaidžaaani manat
AUD	Austraalia	Austraalia dollar
	<i>Jõulusaar</i>	
	Kiribati	
	<i>Kookossaared</i>	
	Nauru	
	<i>Norfolki saar</i>	
	Tuvalu	
AWG	<i>Aruba</i>	Aruba kulden
BAM	Bosnia ja Hertsegoviina	konverteeritav mark
BBD	Barbados	Barbadosse dollar
BDT	Bangladesh	taka
BGN	Bulgaaria	leev
BHD	Bahreini	Bahreini dinaar
BIF	Burundi	Burundi frank
BMD	<i>Bermuda</i>	Bermuda dollar
BND	Brunei	Brunei dollar
BOB	Boliivia	boliviaano
BRL	Brasiilia	reaal
BSD	Bahama	Bahama dollar
BZD	Belize	Belize'i dollar
BTN	Bhutan (3)	ngultrum
BWP	Botswana	pula
BYN	Valgevene	Valgevene rubla
CAD	Kanada	Kanada dollar

(jätkub)

Koodid tähestikulises järjekorras		
Kood ⁽¹⁾	Riik/territoorium	Rahaühik
CDF	Kongo Demokraatlik Vabariik	Kongo frank
CHF	Liechtenstein	Šveitsi frank
	Šveits	
CLP	Tšiili	Tšiili peeso
CNY	Hiina	jüaan (renminbi)
COP	Colombia	Colombia peeso
CRC	Costa Rica	Costa Rica koloon
CZK	Tšehhi	Tšehhi kroon
CUC	Kuuba	konverteeritav peeso
CUP	Kuuba ⁽³⁾	Kuuba peeso
CVE	Cabo Verde	Cabo Verde eskuudo
DJF	Djibouti	Djibouti frank
DKK	<i>Fääri saared</i>	Taani kroon
	<i>Gröönimaa</i>	
	Taani	
DOP	Dominikaani Vabariik	Dominikaani peeso
DZD	Alžeeria	Alžeeria dinaar
EGP	Egiptus	Egiptuse nael
ERN	Eritrea	nakfa
ETB	Etioopia	birr
EUR	Ahvenamaa	euro
	Andorra	
	Austria	
	Belgia	
	Eesti	
	<i>Guadeloupe</i>	
	Hispaania	
	Horvaatia	
	Iirimaa	
	Itaalia	
	Kreeka	
	Küpros	
	Luksemburg	
	Leedu	
	Läti	
	Madalmaad	
	Malta	
	<i>Martinique</i>	
	<i>Mayotte</i>	
	Monaco	

(jätkub)

Koodid tähestikulises järjekorras		
Kood ⁽¹⁾	Riik/territoorium	Rahaühik
	Montenegro	
	Portugal	
	<i>Prantsuse Antarktilised ja Lõunaalad</i>	
	<i>Prantsuse Guajaana</i>	
	Prantsusmaa	
	Püha Tool / Vatikani Linnriik	
	<i>Réunion</i>	
	<i>Saint-Barthélemy</i>	
	<i>Saint-Martin</i>	
	<i>Saint-Pierre ja Miquelon</i>	
	Saksamaa	
	San Marino	
	Slovakkia	
	Sloveenia	
	Soome	
FJD	Fidži	Fidži dollar
FKP	<i>Falklandi saared</i>	Falklandi nael
GBP	Guernsey ⁽³⁾	naelsterling
	Jersey ⁽³⁾	
	Mani saar ⁽³⁾	
	<i>Saint Helena, Ascension ja Tristan da Cunha (Ascension ja Tristan da Cunha)</i>	
	Ühendkuningriik	
GEL	Gruusia	lari
GGP	Guernsey ⁽³⁾	Guernsey nael
GHS	Ghana	Ghana sedi
GIP	<i>Gibraltar</i>	Gibraltari nael
GMD	Gambia	dalasi
GNF	Guinea	Guinea frank
GTQ	Guatemala	ketsaal
GYD	Guyana	Guyana dollar
HKD	<i>Hongkong</i>	Hongkongi dollar
HNL	Honduras	lempiira
HTG	Haiti ⁽³⁾	gurd
HUF	Ungari	forint
IDR	Indoneesia	Indoneesia ruupia
ILS	Iisrael	seekel
IMP	Mani saar ⁽³⁾	Mani nael
INR	Bhutan ⁽³⁾	India ruupia
	India	

(jätkub)

Koodid tähestikulises järjekorras		
Kood ⁽¹⁾	Riik/territoorium	Rahaühik
IQD	Iraak	Iraagi dinaar
IRR	Iraan	Iraani riaal
ISK	Island	Islandi kroon
JEP	Jersey ⁽³⁾	Jersey nael
JMD	Jamaica	Jamaica dollar
JOD	Jordania	Jordania dinaar
JPY	Jaapan	jeen
KES	Keenia	Keenia šilling
KGS	Kõrgõzstan	Kõrgõzstani somm
KHR	Kambodža	riel
KMF	Komoorid	Komoori frank
KPW	Põhja-Korea	Põhja-Korea vonn
KRW	Lõuna-Korea	Lõuna-Korea vonn
KZT	Kasahstan	tenge
KWD	Kuveit	Kuveidi dinaar
KYD	<i>Kaimanisaared</i>	Kaimanisaarte dollar
LAK	Laos	kiip
LBP	Liibanon	Liibanoni nael
LKR	Sri Lanka	Sri Lanka ruupia
LRD	Libeeria	Libeeria dollar
LSL	Lesotho ⁽³⁾	loti
LYD	Liibüa	Liibüa dinaar
MAD	<i>Lääne-Sahara</i>	Maroko dirhem
	Maroko	
MDL	Moldova	Moldova leu
MGA	Madagaskar	ariari
MKD	Põhja-Makedoonia	denaar
MMK	Myanmar/Birma	kjatt
MNT	Mongoolia	tugrik
MOP	<i>Macau</i>	pataaka
MRU	Mauritaania	ugja
MZN	Mosambiik	metikal
MUR	Mauritius	Mauritiuse ruupia
MVR	Maldiivid	Maldiivi ruupia
MWK	Malawi	Malawi kvatša
MXN	Mehhiko	Mehhiko peeso
MYR	Malaisia	ringgit
NAD	Namiibia ⁽³⁾	Namiibia dollar
NGN	Nigeeria	naira
NIO	Nicaragua	kuldkordoba

(jätkub)

Koodid tähestikulises järjekorras		
Kood ⁽¹⁾	Riik/territoorium	Rahaühik
NOK	Norra	Norra kroon
	<i>Svalbard ja Jan Mayen</i>	
NPR	Nepal	Nepali ruupia
NZD	Cooki saared	Uus-Meremaa dollar
	Niue	
	<i>Pitcairn</i>	
	<i>Tokelau</i>	
	Uus-Meremaa	
OMR	Omaan	Omaani riaal
PAB	Panama ⁽³⁾	balboa
PEN	Peruu	soll
PGK	Paapua Uus-Guinea	kina
PHP	Filipiinid	Filipiini peeso
PKR	Pakistan	Pakistani ruupia
PLN	Poola	zlott
PYG	Paraguay	guaranii
QAR	Katar	Katari riaal
RON	Rumeenia	Rumeenia leu
RSD	Serbia	Serbia dinaar
RUB	Venemaa	Vene rubla
RWF	Rwanda	Rwanda frank
SAR	Saudi Araabia	Saudi Araabia riaal
SBD	Saalomoni Saared	Saalomoni Saarte dollar
SCR	Seišellid	Seišelli ruupia
SDG	Sudaan	Sudaani nael
SEK	Rootsi	Rootsi kroon
SGD	Singapur	Singapuri dollar
SHP	<i>Saint Helena, Ascension ja Tristan da Cunha (Saint Helena ja Ascension)</i>	Saint Helena nael
SLE, SLL ⁽⁴⁾	Sierra Leone	leoone
SOS	Somaalia	Somaalia šilling
SRD	Suriname	Suriname dollar
SSP	Lõuna-Sudaan	Lõuna-Sudaani nael
SZL	Eswatini	lilangeni
STN	São Tomé ja Príncipe	dobra
SVC ⁽⁵⁾	El Salvador ⁽³⁾	El Salvadori koloon ⁽⁴⁾
SYP	Süüria	Süüria nael
THB	Tai	baat
TJS	Tadžikistan	somoni
TMT	Türkmenistan	Türkmeeni manat

(jätkub)

Koodid tähestikulises järjekorras		
Kood ⁽¹⁾	Riik/territoorium	Rahaühik
TND	Tuneesia	Tuneesia dinaar
TOP	Tonga	pa'anga
TRY	Türgi	liir
TZS	Tansaania	Tansaania šilling
TTD	Trinidad ja Tobago	Trinidadi ja Tobago dollar
TWD	Taiwan	uus Taiwani dollar
UAH	Ukraina	grivna
UGX	Uganda	Uganda šilling
USD	<i>Ameerika Samoa</i>	USA dollar
	Ameerika Ühendriigid	
	Belau	
	<i>Briti India ookeani ala</i>	
	<i>Briti Neitsisaared</i>	
	Ecuador	
	El Salvador ⁽³⁾	
	<i>Guam</i>	
	Haiti ⁽³⁾	
	Ida-Timor	
	Marshalli Saared	
	Mikroneesia	
	Panama ⁽³⁾	
	<i>Puerto Rico</i>	
	<i>Põhja-Mariaanid</i>	
	<i>Turks ja Caicos</i>	
<i>USA Neitsisaared</i>		
<i>Ühendriikide hajasaared</i>		
UZS	Usbekistan	Usbekistani somm
UYU	Uruguay	Uruguay peeso
VES ⁽⁶⁾	Venezuela	bolívar soberano ⁽⁵⁾
VND	Vietnam	dong
WST	Samoa	taala
VUV	Vanuatu	vatu
XAF	Ekvatoriaal-Guinea	CFA frank (BEAC)
	Gabon	
	Kamerun	
	Kesk-Aafrika Vabariik	
	Kongo	
	Tšaad	
XCD	<i>Anguilla</i>	Ida-Kariibi dollar
	Antigua ja Barbuda	

(jätkub)

Koodid tähestikulises järjekorras		
Kood (1)	Riik/territoorium	Rahaühik
	Dominica	
	Grenada	
	<i>Montserrat</i>	
	Saint Kitts ja Nevis	
	Saint Lucia	
	Saint Vincent	
XOF	Benin	CFA frank (BCEAO)
	Burkina Faso	
	Côte d'Ivoire	
	Guinea-Bissau	
	Mali	
	Niger	
	Senegal	
	Togo	
XPF	<i>Prantsuse Polüneesia</i>	CFP frank
	<i>Uus-Kaledoonia</i>	
	<i>Wallis ja Futuna</i>	
YER	Jeemen	Jeemeni riaal
ZAR	Lesotho (3)	rand
	Lõuna-Aafrika	
	Namiibia (3)	
ZMW	Sambia	Sambia kvatša
ZWL	Zimbabwe	Zimbabwe dollar

(1) ISO 4217 koodid, v.a GGP, IMP ja JEP, mis on naelsterlingi (GBP) variandid, aga oma koodidega.

(2) Kuigi Madalmaade Antille ei eksisteeri alates 10.10.2010, on Curaçao ja Sint-Maarten jätnud kasutusele Madalmaade Antillide kuldna (ANG) kuni ühisraha käibele võtmiseni (Kariibi kulden).

(3) Järgnevad riigid/territooriumid kasutavad kahte vääringut (ISO 4217):

- Bhutan: BTN, INR,
- Cuba: CUC, CUP,
- El Salvador: SVC, USD,
- Guernsey: GBP, GGP,
- Haiti: HTG, USD,
- Insula Man: GBP, IMP,
- Jersey: GBP, JEP,
- Lesotho: LSL, ZAR,
- Namibia: NAD, ZAR,
- Panama: PAB, USD,
- Sierra Leone: SLE, SLL

(4) Sierra Leone vääringu nimiväärtust muudeti, eemaldades sellest kolm nulli. Uus rahaühiku kood (SLE) tähistab uut väärtust. Üleminekuperioodil 1. juulist 2022 kuni 31. detsembrini 2023 on käibel mõlemad, nii vana kui uus leone.

(5) Kuigi El Salvadori kolooni peaaegu enam ei kasutata, jääb see ametlikuks vääringuks.

(6) 20. augustil 2018 võeti Venezuelas käibele bolívar soberano (VES), mis asendab boliviari (VEF): 1 VES = 100 000 VEF. Kuigi endine bolívar tunnistati samal kuupäeval kehtetuks, jäävad mõned Venezuela Keskpanga kindlaks määratud VEF pangatähed uue vääringu kõrval käibele. Keskpank annab hiljem teada nende pangatähtede käibelt eemaldamise kuupäeva.

ELi ühinev riik / kandidaatriigid		
Kood	Riik	Rahaühik
ALL	Albaania	lekk
BAM	Bosnia ja Hertsegoviina	konverteeritav mark
EUR	Montenegro	euro
GEL	Gruusia	lari
MDL	Moldova	Moldova leu
MKD	Põhja-Makedoonia	denaar
RSD	Serbia	Serbia dinaar
TRY	Türgi	liir
UAH	Ukraina	grivna

ELi liikmesriigi endised rahaühikud		
Kood	Riik	Rahaühik
ATS	Austria	Austria šilling
BEF	Belgia	Belgia frank
CYP	Küpros	Küprose nael
DEM	Saksamaa	Saksa mark
EEK	Eesti	Eesti kroon
ESP	Hispaania	Hispaania peseeta
FIM	Soome	Soome mark
FRF	Prantsusmaa	Prantsuse frank
GRD	Kreeka	drahm
HRK	Horvaatia	kuna
IEP	Iirimaa	Iiri nael
ITL	Itaalia	Itaalia liir
LTL	Leedu	litt
LUF	Luksemburg	Luksemburgi frank
LVL	Läti	latt
MTL	Malta	Malta liir
NLG	Madalmaad	Madalmaade kulden
PTE	Portugal	Portugali eskuudo
SIT	Sloveenia	tolar
SKK	Slovakkia	Slovakkia kroon

Lisa A8. Euroopa Liidu ametlike keelte koodid

Keeled tähestikulises järjekorras		Koodid tähestikulises järjekorras	
Keel	Kood (1)	Kood (1)	Keel
bulgaaria keel	bg	bg	bulgaaria keel
eesti keel	et	cs	tšehhi keel
hispaania keel	es	da	taani keel
hollandi keel	nl	de	saksa keel
horvaadi keel	hr	el	kreeka keel
iiri keel	ga	ro	inglise keel
inglise keel	en	es	hispaania keel
itaalia keel	it	et	eesti keel
kreeka keel	el	fi	soome keel
leedu keel	lt	fr	prantsuse keel
läti keel	lv	ga	iiri keel
malta keel	mt	hr	horvaadi keel
poola keel	pl	hu	ungari keel
portugali keel	pt	it	itaalia keel
prantsuse keel	fr	lt	leedu keel
rootsi keel	sv	lv	läti keel
rumeenia keel	ro	mt	malta keel
saksa keel	de	nl	hollandi keel
slovaki keel	sk	pl	poola keel
sloveeni keel	sl	pt	portugali keel
soome keel	fi	ro	rumeenia keel
taani keel	da	sk	slovaki keel
tšehhi keel	cs	sl	sloveeni keel
ungari keel	hu	sv	rootsi keel

(1) Kasutusel olevate nimetuste ja lühendite ning keelte järjestuse kohta loetelus vt [punkti 7.2.](#)

Lisa A9. **Institutsioonid, organid, institutsioonidevahelised teenistused ja asutused: mitmekeelne nimistu**

Käesolev lisa hõlmab a) [registrit](#) ja b) erinevate keeleversioonide [mitmekeelset nimistut](#). Loetlemise järjekorra kohta vt [punkti 9.5](#).

a) Register

- [Avaliku Teenistuse Kohus](#)
- [BERECi Tugiamet](#)
- [bioressursipõhise ringmajandusega Euroopa ühissetevõte](#)
- [Euratomy Tarneagentuur](#)
- [Euroopa Andmekaitseinspektor](#)
- [Euroopa Andmekaitse nõukogu](#)
- [Euroopa Elu- ja Töötingimuste Parandamise Sihtasutus](#)
- [Euroopa Haldusjuhtimise Kool](#)
- [Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusamet](#)
- [Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituut](#)
- [Euroopa Innovatsiooninõukogu ja VKEde Rakendusamet](#)
- [Euroopa Investeerimisfond](#)
- [Euroopa Investeerimispank](#)
- [Euroopa Kaitseagentuur](#)
- [Euroopa Kalanduskontrolli Amet](#)
- [Euroopa Kemikaaliamet](#)
- [Euroopa Keskkonnaamet](#)
- [Euroopa Keskpang](#)
- [Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve](#)
- [Euroopa Kliima, Taristu ja Keskkonna Rakendusamet](#)
- [Euroopa Komisjon](#)
- [Euroopa Kontrollikoda](#)
- [Euroopa Koolitusfond](#)
- [Euroopa Kutseõppe Arenduskeskus](#)
- [Euroopa kõrgjõudlusega andmetöötamise ühissetevõte](#)
- [Euroopa lennuliikluse uue põlvkonna juhtimissüsteemi arendav kolmas ühissetevõte](#)
- [Euroopa Liidu Asutuste Tõlkekeskus](#)
- [Euroopa Liidu Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööamet](#)
- [Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Amet](#)
- [Euroopa Liidu Julgeoleku-uuringute Instituut](#)
- [Euroopa Liidu Kohus / Euroopa Kohus](#)
- [Euroopa Liidu Kosmoseprogrammi Amet](#)
- [Euroopa Liidu Kriminaalõigusalase Koostöö Amet](#)
- [Euroopa Liidu Küberturvalisuse Amet](#)
- [Euroopa Liidu Lennundusohutusamet](#)
- [Euroopa Liidu Nõukogu](#)
- [Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet](#)
- [Euroopa Liidu Raudteeamet](#)
- [Euroopa Liidu Satelliidikeskus](#)
- [Euroopa Liidu Uimastiamet](#)
- [Euroopa Liidu Varjupaigaamet](#)
- [Euroopa Liidu Väljaannete Talitus](#)
- [Euroopa Liidu Õiguskaitsekoolituse Amet](#)
- [Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Amet](#)
- [Euroopa Liit](#)
- [Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee](#)
- [Euroopa Meresõiduohutuse Amet](#)
- [Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Seirekeskus](#)
- [Euroopa Ombudsman](#)

- [Euroopa Pangandusjärelevalve](#)
- [Euroopa Parlament](#)
- [Euroopa Personalivaliku Amet](#)
- [Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet](#)
- [Euroopa Prokuratuur](#)
- [Euroopa raudtee ühissetevõte](#)
- [Euroopa Ravimiamet](#)
- [Euroopa Regioonide Komitee](#)
- [Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituut](#)
- [Euroopa Tasandi Erakondade ja Euroopa Tasandi Poliitiliste Sihtasutuste Amet](#)
- [Euroopa Teadusnõukogu Rakendusamet](#)
- [Euroopa Teadusuuringute Rakendusamet](#)
- [Euroopa Tervishoiu ja Digitaalvaldkonna Rakendusamet](#)
- [Euroopa Toiduohutusamet](#)
- [Euroopa Tööjõuamet](#)
- [Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Amet](#)
- [Euroopa välisteenistus](#)
- [Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve](#)
- [Euroopa Ülemkogu](#)
- [Euroopa Ülemkogu eesistuja](#)
- [Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskus](#)
- [innovatiivse tervishoiu algatuse ühissetevõte](#)
- [keskkonnahoidliku lennunduse ühissetevõte](#)
- [kiipide ühissetevõte](#)
- [Küberturvalisuse Valdkonna Tööstuse, Tehnoloogia ja Teadusuuringute Euroopa Pädevuskeskus](#)
- [liidu institutsioonide, organite ja asutuste küberturvalisuse teenistus](#)
- [liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja](#)
- [nutivõrkude ja -teenuste ühissete](#)
- [saastevaba vesiniku ühissetevõte](#)
- [Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Liidu Amet](#)
- [Ühenduse Sordiamet](#)
- [ühissetevõte Fusion for Energy](#)
- [Ühtne Kriisilahendusnõukogu](#)
- [Üldkohus](#)
- [ülemaailmse tervisealgatuse EDCTP3 ühissetevõte](#)

b) Mitmekeelne nimistu

Avaliku Teenistuse Kohus

- bg** Съд на публичната служба (Люксембург)
- es** Tribunal de la Función Pública (Luxemburgo)
- cs** Soud pro veřejnou službu (Lucemburk)
- da** Personaleretten (Luxembourg)
- de** Gericht für den öffentlichen Dienst (Luxemburg)
- et** Avaliku Teenistuse Kohus (Luxembourg)
- el** Δικαστήριο Δημόσιας Διοίκησης (Λουξεμβούργο)
- en** Civil Service Tribunal (Luxembourg)
- fr** Tribunal de la fonction publique (Luxembourg)
- ga** Binse na Seirbhíse Sibhialta (Lucsamburg)
- hr** Službenički sud (Luxembourg)
- it** Tribunale della funzione pubblica (Lussemburgo)
- lv** Civildienesta tiesa (Luksemburga)
- lt** Tarnautojų teismas (Liuksemburgas)
- hu** Közzolgálati Törvényszék (Luxembourg)
- mt** it-Tribunal għas-Servizz Pubbliku (il-Lussemburgu)
- nl** Gerecht voor ambtenarenzaken (Luxemburg)
- pl** Sąd do spraw Służby Publicznej (Luksemburg)
- pt** Tribunal da Função Pública (Luxemburgo)
- ro** Tribunalul Funcției Publice (Luxemburg)
- sk** Súd pre verejnú službu (Luxemburg)
- sl** Sodišče za uslužbenca Evropske unije (Luxembourg)
- fi** Euroopan unionin virkamiestuomioistuin (Luxemburg)
- sv** personaldomstolen (Luxemburg)

BERECi Tugiamet

- bg** Агенция за подкрепа на ОЕРЕС (Служба на ОЕРЕС, Рига)
- es** Agencia de Apoyo al ORECE (Oficina del ORECE, Riga)
- cs** Agentura na podporu BEREC (Úřad BEREC, Riga)
- da** Agenturet for Støtte til BEREC (BEREC-kontoret, Riga)
- de** Agentur zur Unterstützung des GEREK (GEREK-Büro, Riga)
- et** BERECi Tugiamet (BERECi Büro, Riia)
- el** Οργανισμός για την Υποστήριξη του BEREC (Υπηρεσία του BEREC, Ρίγα)
- en** Agency for Support for BEREC (BEREC Office, Riga)
- fr** Agence de soutien à l'ORECE (Office de l'ORECE, Riga)
- ga** Gníomhaireacht Tacaíochta BEREC (Oifig BEREC, Ríge)
- hr** Agencija za potporu BEREC-u (Ured BEREC-a, Riga)
- it** Agenzia di sostegno al BEREC (Ufficio BEREC, Riga)
- lv** BEREC atbalsta aģentūra (BEREC birojs, Rīga)
- lt** BEREC paramos agentūra (BEREC biuras, Ryga)
- hu** A BEREC Működését Segítő Ügynökség (BEREC Hivatal, Riga)
- mt** l-Aġenzija għall-Appoġġ tal-BEREC (l-Uffiċċju tal-BEREC, Riga)
- nl** Bureau voor ondersteuning van Berec (Berec-Bureau, Riga)
- pl** Agencja Wsparcia BEREC (Urząd BEREC, Ryga)
- pt** Agência de Apoio ao ORECE (Gabinete do ORECE, Riga)
- ro** Agenția de Sprijin pentru OAREC (Oficiul OAREC, Riga)
- sk** Agentúra na podporu orgánu BEREC (Úrad BEREC, Riga)
- sl** Agencija za podpora BEREC-u (Urad BEREC, Riga)
- fi** BERECin tukivirasto (BEREC-virasto, Riika)
- sv** Byrån för stöd till Berec (Berecbyrån, Riga)

bioressursipõhise ringmajandusega Euroopa ühisettevõtte

- bg** Съвместно предприятие „Кръгова биотехнологична Европа“ (Брюксел)
- es** Empresa Común para una Europa Circular de Base Biológica (Bruselas)
- cs** společný podnik pro evropské oběhové biohospodářství (Brusel)
- da** fællesforetagendet for et cirkulært biobaseret Europa (Bruxelles)
- de** Gemeinsames Unternehmen für ein kreislauforientiertes biobasiertes Europa (Brüssel)
- et** bioressursipõhise ringmajandusega Euroopa ühisettevõtte (Brüssel)
- el** κοινή επιχείρηση «Μια Ευρώπη που βασιζεται στην κυκλική βιοοικονομία» (Βρυξέλλες)
- en** Circular Bio-based Europe Joint Undertaking (Brussels)
- fr** entreprise commune «Une Europe fondée sur la bioéconomie circulaire» (Bruxelles)
- ga** an Comhghnóthas um Eoraip Bhithbhunaithe Chiorclach (an Bhruiséil)
- hr** Zajedničko poduzeće za Europu kao kružno biogospodarstvo (Bruxelles)
- it** impresa comune «Europa biocircolare» (Bruxelles)
- lv** kopuzņēmums “Apritīga biobāzēta Eiropa” (Brisele)
- lt** Europos žiedinės biožaliavinės ekonomikos bendroji įmonė (Briuselis)
- hu** Körforgásos és Bioalapú Európai Gazdaság Közös Vállalkozás (Brüsszel)
- mt** l-Impriza Kongunta Ewropa Ċirkolari b'Baži Bijoloġika (Brussell)
- nl** Gemeenschappelijke Onderneming “Een circulair biogebaseerd Europa” (Brussel)
- pl** Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Biotechnologicznej Europy Opartej na Obiegu Zamkniętym (Bruksela)
- pt** Empresa Comum para uma Europa Circular de Base Biológica (Bruxelas)
- ro** întreprinderea comună pentru bioeconomia circulară în Europa (Bruxelles)
- sk** spoločný podnik pre európske obehové hospodárstvo využívajúce biologické materiály (Brusel)
- sl** Skupno podjetje za krožno Evropo na biološki osnovi (Bruselj)
- fi** Euroopan kiertotaloutta ja biopohjaisia ratkaisuja edistävä yhteisyritys (Bryssel)
- sv** det gemensamma företaget för ett cirkulärt, biobaserat Europa (Bryssel)

Euratom Tarneagentuur

- bg** Агенция за снабдяване към Евратом (Люксембург)
- es** Agencia de Abastecimiento de Euratom (AAE, Luxemburgo)
- cs** Zásobovací agentura Euratomu (Lucemburk)
- da** Euratoms Forsyningsagentur (Luxembourg)
- de** Euratom-Versorgungsagentur (Luxemburg)
- et** Euratomi Tarneagentuur (Luxembourg)
- el** Οργανισμός Εφοδιασμού Ευρατόμ (Λουξεμβούργο)
- en** Euratom Supply Agency (Luxembourg)
- fr** Agence d’approvisionnement d’Euratom (AAE, Luxembourg)
- ga** Gníomhaireacht Soláthair Euratom (Lucsamburg)
- hr** Agencija za opskrbu Euratoma (Luxembourg)
- it** Agenzia di approvvigionamento dell’Euratom (Lussemburgo)
- lv** Euratom Apgādes aģentūra (Luksemburga)
- lt** Euratomo tiekimo agentūra (Liuksemburgas)
- hu** Euratom Ellátási Ügynökség (Luxembourg)
- mt** l-Aġenzija Fornitriċi tal-Euratom (il-Lussemburgu)
- nl** Voorzieningsagentschap van Euratom (Luxemburg)
- pl** Agencja Dostaw Euratomu (Luksemburg)
- pt** Agência de Aprovisionamento da Euratom (Luxemburgo)
- ro** Agenția de Aprovizionare a Euratom (Luxemburg)
- sk** Agentúra Euratomu pre zásobovanie (Luxemburg)
- sl** Agencija za oskrbo Euratom (Luxembourg)
- fi** Euratomin hankintakeskus (Luxemburg)
- sv** Euratoms försörjningsbyrå (Luxemburg)

Euroopa Andmekaitseinspektor

- bg** Европейски надзорен орган по защита на данните (ЕНОЗД, Брюксел)
- es** Supervisor Europeo de Protección de Datos (SEPD, Bruselas)
- cs** evropský inspektor ochrany údajů (EIOÚ, Brusel)
- da** Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse (EDPS, Bruxelles)
- de** Europäischer Datenschutzbeauftragter (EDSB, Brüssel)
- et** Euroopa Andmekaitseinspektor (Brüssel)
- el** Ευρωπαϊός Επόπτης Προστασίας Δεδομένων (ΕΕΠΔ, Βρυξέλλες)
- en** European Data Protection Supervisor (EDPS, Brussels)
- fr** Contrôleur européen de la protection des données (CEPD, Bruxelles)
- ga** an Maoirseoir Eorpach ar Chosaint Sonraí (MECS, an Bhruiséil)
- hr** Europski nadzornik za zaštitu podataka (ENZP, Bruxelles)
- it** Garante europeo della protezione dei dati (GEPD, Bruxelles)
- lv** Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs (EDAU, Brisele)
- lt** Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas (EDAPP, Briuselis)
- hu** európai adatvédelmi biztos (Brüsszel)
- mt** il-Kontrollur Ewropew għall-Protezzjoni tad-Data (KEPD, Brussell)
- nl** Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming (EDPS, Brussel)
- pl** Europejski Inspektor Ochrony Danych (EIOD, Bruksela)
- pt** Autoridade Europeia para a Proteção de Dados (AEPD, Bruxelas)
- ro** Autoritatea Europeană pentru Protecția Datelor (AEPD, Bruxelles)
- sk** európsky dozorný úradník pre ochranu údajov (EDPS, Brusel)
- sl** Evropski nadzornik za varstvo podatkov (ENVP, Bruselj)
- fi** Euroopan tietosuojavaltuutettu (Bryssel)
- sv** Europeiska datatillsynsmannen (Bryssel)

Euroopa Andmekaitseenõukogu

- bg** Европейски комитет по защита на данните (Брюксел)
- es** Comité Europeo de Protección de Datos (CEPD, Bruselas)
- cs** Evropský sbor pro ochranu osobních údajů (EDPB, Brusel)
- da** Det Europæiske Databeskyttelsesråd (Bruxelles)
- de** Europäischer Datenschutzausschuss (EDSA, Brüssel)
- et** Euroopa Andmekaitseenõukogu (Brüssel)
- el** Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων (ΕΣΠΔ, Βρυξέλλες)
- en** European Data Protection Board (EDPB, Brussels)
- fr** Comité européen de la protection des données (Bruxelles)
- ga** an Bord Eorpach um Chosaint Sonraí (EDPB, an Bhruiséil)
- hr** Europski odbor za zaštitu podataka (EDPB, Bruxelles)
- it** Comitato europeo per la protezione dei dati (EDPB, Bruxelles)
- lv** Eiropas Datu aizsardzības kolēģija (EDAK, Brisele)
- lt** Europos duomenų apsaugos valdyba (Briuselis)
- hu** Európai Adatvédelmi Testület (Brüsszel)
- mt** il-Bord Ewropew għall-Protezzjoni tad-Data (EDPB, Brussell)
- nl** Europees Comité voor gegevensbescherming (EDPB, Brussel)
- pl** Europejska Rada Ochrony Danych (EROD, Bruksela)
- pt** Comité Europeu para a Proteção de Dados (CEPD, Bruxelas)
- ro** Comitetul European pentru Protecția Datelor (CEPD, Bruxelles)
- sk** Európsky výbor pre ochranu údajov (EDPB, Brusel)
- sl** Evropski odbor za varstvo podatkov (EOVP, Bruselj)
- fi** Euroopan tietosuojaneuvosto (Bryssel)
- sv** Europeiska dataskyddsstyrelsen (EDPB, Bryssel)

Euroopa Elu- ja Tööttingimuste Parandamise Sihtasutus

- bg** Европейска фондация за подобряване на условията на живот и труд (Eurofound, Дъблин)
- es** Fundación Europea para la Mejora de las Condiciones de Vida y de Trabajo (Eurofound, Dublin)
- cs** Evropská nadace pro zlepšení životních a pracovních podmínek (Eurofound, Dublin)
- da** Det Europæiske Institut til Forbedring af Leve- og Arbejdsvilkårene (Eurofound, Dublin)
- de** Europäische Stiftung zur Verbesserung der Lebens- und Arbeitsbedingungen (Eurofound, Dublin)
- et** Euroopa Elu- ja Tööttingimuste Parandamise Sihtasutus (Eurofound, Dublin)
- el** Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας (Eurofound, Δουβλίνο)
- en** European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions (Eurofound, Dublin)
- fr** Fondation européenne pour l'amélioration des conditions de vie et de travail (Eurofound, Dublin)
- ga** an Foras Eorpach chun Dálaí Maireachtála agus Oibre a Fheabhsú (Eurofound, Baile Átha Cliath)
- hr** Europska zaklada za poboljšanje životnih i radnih uvjeta (Eurofound, Dublin)
- it** Fondazione europea per il miglioramento delle condizioni di vita e di lavoro (Eurofound, Dublino)
- lv** Eiropas Dzīves un darba apstākļu uzlabošanas fonds (Eurofound, Dublina)
- lt** Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondas (Eurofound, Dublinas)
- hu** Európai Alapítvány az Élet- és Munkakörülmények Javításáért (Eurofound, Dublin)
- mt** il-Fondazzjoni Ewropea għat-Titjib tal-Kondizzjonijiet tal-Ħajja u tax-Xogħol (Eurofound, Dublin)
- nl** Europese Stichting tot verbetering van de levens- en arbeidsomstandigheden (Eurofound, Dublin)
- pl** Europejska Fundacja na rzecz Poprawy Warunków Życia i Pracy (Eurofound, Dublin)
- pt** Fundação Europeia para a Melhoria das Condições de Vida e de Trabalho (Eurofound, Dublin)
- ro** Fundația Europeană pentru Îmbunătățirea Condițiilor de Viață și de Muncă (Eurofound, Dublin)
- sk** Európska nadácia pre zlepšovanie životných a pracovných podmienok (Eurofound, Dublin)
- sl** Evropska fundacija za izboljšanje življenjskih in delovnih razmer (Eurofound, Dublin)
- fi** Euroopan elin- ja työolojen kehittämssäätiö (Eurofound, Dublin)
- sv** Europeiska fonden för förbättring av levnads- och arbetsvillkor (Eurofound, Dublin)

Euroopa Haldusjuhtimise Kool

- bg** Европейско училище по администрация (EUSA, Брюксел)
- es** Escuela Europea de Administración (EUSA, Bruselas)
- cs** Evropská správní škola (EUSA, Brusel)
- da** Den Europæiske Forvaltningsskole (EUSA, Bruxelles)
- de** Europäische Verwaltungsschule (EUSA, Brüssel)
- et** Euroopa Haldusjuhtimise Kool (EUSA, Brüssel)
- el** Ευρωπαϊκή Σχολή Δημόσιας Διοίκησης (EUSA, Βρυξέλλες)
- en** European School of Administration (EUSA, Brussels)
- fr** École européenne d'administration (EUSA, Bruxelles)
- ga** Scoil Riaracháin Eorpach (EUSA, an Bhrúiséal)
- hr** Europska škola za javnu upravu (EUSA, Bruxelles)
- it** Scuola europea di amministrazione (EUSA, Bruxelles)
- lv** Eiropas Administrācijas skola (EUSA, Brisele)
- lt** Europos viešojo administravimo mokykla (EUSA, Briuselis)
- hu** Európai Közigazgatási Iskola (EUSA, Brüsszel)
- mt** l-Iskola Ewropea tal-Amministrazzjoni (EUSA, Brussell)
- nl** Europese Bestuursschool (EUSA, Brussel)
- pl** Europejska Szkoła Administracji (EUSA, Bruksela)
- pt** Escola Europeia de Administração (EUSA, Bruxelas)
- ro** Școala Europeană de Administrație (EUSA, Bruxelles)
- sk** Európska škola verejnej správy (EUSA, Brusel)
- sl** Evropska šola za upravo (EUSA, Bruselj)
- fi** Euroopan unionin henkilöstökoulutuskeskus (EUSA, Bryssel)
- sv** Europeiska förvaltningsskolan (EUSA, Bryssel)

Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusamet

- bg** Европейска изпълнителна агенция за образование и култура (EACEA, Брюксел)
- es** Agencia Ejecutiva Europea de Educación y Cultura (EACEA, Bruselas)
- cs** Evropská výkonná agentura pro vzdělávání a kulturu (EACEA, Brusel)
- da** Det Europæiske Forvaltningsorgan for Uddannelse og Kultur (EACEA, Bruxelles)
- de** Europäische Exekutivagentur für Bildung und Kultur (EACEA, Brüssel)
- et** Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusamet (EACEA, Brüssel)
- el** Ευρωπαϊκός Εκτελεστικός Οργανισμός Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA, Βρυξέλλες)
- en** European Education and Culture Executive Agency (EACEA, Brussels)
- fr** Agence exécutive européenne pour l'éducation et la culture (EACEA, Bruxelles)
- ga** an Ghníomhaireacht Feidhmiúcháin Eorpach um Oideachas agus Cultúr (EACEA, an Bhrúiséal)
- hr** Europska izvršna agencija za obrazovanje i kulturu (EACEA, Bruxelles)
- it** Agenzia esecutiva europea per l'istruzione e la cultura (EACEA, Bruxelles)
- lv** Eiropas Izglītības un kultūras izpildaģentūra (EACEA, Brisele)
- lt** Europos švietimo ir kultūros vykdomoji įstaiga (EACEA, Briuselis)
- hu** Európai Oktatási és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (EACEA, Brüsszel)
- mt** l-Aġenzija Eżekuttiva Ewropea għall-Edukazzjoni u għall-Kultura (EACEA, Brussell)
- nl** Europees Uitvoerend Agentschap onderwijs en cultuur (EACEA, Brussel)
- pl** Europejska Agencja Wykonawcza ds. Edukacji i Kultury (EACEA, Bruksela)
- pt** Agência de Execução Europeia da Educação e da Cultura (EACEA, Bruxelas)
- ro** Agenția Executivă Europeană pentru Educație și Cultură (EACEA, Bruxelles)
- sk** Európska výkonná agentúra pre vzdelávanie a kultúru (EACEA, Brusel)
- sl** Evropska izvajalska agencija za izobraževanje in kulturo (EACEA, Bruselj)
- fi** Euroopan koulutuksen ja kulttuurin toimeenpanovirasto (EACEA, Bryssel)
- sv** Europeiska genomförandeorganet för utbildning och kultur (Eacea, Bryssel)

Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituut

- bg** Европейски институт за иновации и технологии (EIT, Будапеща)
- es** Instituto Europeo de Innovación y Tecnología (EIT, Budapest)
- cs** Evropský inovační a technologický institut (EIT, Budapešť)
- da** Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi (EIT, Budapest)
- de** Europäisches Innovations- und Technologieinstitut (EIT, Budapest)
- et** Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituut (EIT, Budapest)
- el** Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Καινοτομίας και Τεχνολογίας (EIT, Βουδαπέστη)
- en** European Institute of Innovation and Technology (EIT, Budapest)
- fr** Institut européen d'innovation et de technologie (EIT, Budapest)
- ga** Institiúid Eorpach um Nuálaíocht agus Teicneolaíocht (EIT, Búdapeist)
- hr** Europski institut za inovacije i tehnologiju (EIT, Budimpešta)
- it** Istituto europeo di innovazione e tecnologia (EIT, Budapest)
- lv** Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūts (EIT, Budapešta)
- lt** Europos inovacijų ir technologijų institutas (EIT, Budapeštas)
- hu** Európai Innovációs és Technológiai Intézet (EIT, Budapest)
- mt** l-Istitut Ewropew tal-Innovazzjoni u t-Teknoloġija (EIT, Budapest)
- nl** Europees Instituut voor innovatie en technologie (EIT, Boedapest)
- pl** Europejski Instytut Innowacji i Technologii (EIT, Budapeszt)
- pt** Instituto Europeu de Inovação e Tecnologia (EIT, Budapeste)
- ro** Institutul European de Inovare și Tehnologie (EIT, Budapesta)
- sk** Európsky inovačný a technologický inštitút (EIT, Budapešť)
- sl** Evropski inštitut za inovacije in tehnologijo (EIT, Budimpešta)
- fi** Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutti (EIT, Budapest)
- sv** Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT, Budapest)

Euroopa Innovatsiooninõukogu ja VKEde Rakendusamet

- bg** Изпълнителна агенция за Европейския съвет по иновациите и за МСП (Eisma, Брюксел)
- es** Agencia Ejecutiva para el Consejo Europeo de Innovación y las Pymes (Eisma, Bruselas)
- cs** Výkonná agentura Evropské rady pro inovace a pro malé a střední podniky (Eisma, Brusel)
- da** Forvaltningsorganet for Det Europæiske Innovationsråd og SMV'er (Eisma, Bruxelles)
- de** Europäische Exekutivagentur für den Innovationsrat und für KMU (Eisma, Brüssel)
- et** Euroopa Innovatsiooninõukogu ja VKEde Rakendusamet (Eisma, Brüssel)
- el** Εκτελεστικός Οργανισμός για το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Καινοτομίας και τις ΜΜΕ (Eisma, Βρυξέλλες)
- en** European Innovation Council and SMEs Executive Agency (Eisma, Brussels)
- fr** Agence exécutive pour le Conseil européen de l'innovation et les PME (Eisma, Bruxelles)
- ga** Gníomhaireacht Feidhmiúcháin na Comhairle Nuálaíochta Eorpaí agus na bhFiontar Beag agus Meánmhéide (Eisma, an Bhruiséil)
- hr** Izvršna agencija za Europsko vijeće za inovacije i MSP-ove (Eisma, Bruxelles)
- it** Agenzia esecutiva del Consiglio europeo per l'innovazione e delle PMI (Eisma, Bruxelles)
- lv** Eiropas Inovācijas padomes un MVU izpildaģentūra (Eisma, Brisele)
- lt** Europos inovacijų tarybos ir MVĮ reikalų vykdomoji įstaiga (Eisma, Briuselis)
- hu** Európai Innovációs Tanács és Kkv-ügyi Végrehajtó Ügynökség (Eisma, Brüsszel)
- mt** l-Aġenzija Eżekuttiva Ewropea għall-Kunsill Ewropew tal-Innovazzjoni u għall-SMEs (Eisma, Brussell)
- nl** Europees Uitvoerend Agentschap Innovatieraad en het mkb (Eisma, Brussel)
- pl** Agencja Wykonawcza Europejskiej Rady ds. Innowacji i ds. MŚP (Eisma, Bruksela)
- pt** Agência de Execução do Conselho Europeu da Inovação e das PME (Eisma, Bruselas)
- ro** Agenția Executivă pentru Consiliul European pentru Inovare și IMM-uri (Eisma, Bruxelles)
- sk** Výkonná agentúra pre Európsku radu pre inováciu a MSP (Eisma, Brusel)
- sl** Izvajalska agencija Evropskega sveta za inovacije ter za mala in srednja podjetja (Eisma, Bruselj)
- fi** Euroopan innovaationeuvoston ja pk-yrityksasioiden toimeenpanovirasto (Eisma, Bryssel)
- sv** Genomförandeorganet för Europeiska innovationsrådet samt för små och medelstora företag (Eisma, Bryssel)

Euroopa Investeerimisfond

- bg** Европейски инвестиционен фонд (ЕИФ, Люксембург)
- es** Fondo Europeo de Inversiones (FEI, Luxemburgo)
- cs** Evropský investiční fond (EIF, Lucemburk)
- da** Den Europæiske Investeringsfond (EIF, Luxembourg)
- de** Europäischer Investitionsfonds (EIF, Luxemburg)
- et** Euroopa Investeerimisfond (EIF, Luxembourg)
- el** Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (ΕΤαΕ, Λουξεμβούργο)
- en** European Investment Fund (EIF, Luxembourg)
- fr** Fonds européen d'investissement (FEI, Luxembourg)
- ga** an Ciste Eorpach Infheistíochta (Lucsamburg)
- hr** Europski investicijski fond (Luxembourg)
- it** Fondo europeo per gli investimenti (FEI, Lussemburgo)
- lv** Eiropas Investīciju fonds (EIF, Luksemburga)
- lt** Europos investicijų fondas (EIF, Liuksemburgas)
- hu** Európai Beruházási Alap (EBA, Luxembourg)
- mt** il-Fond Ewropew tal-Investment (FEI, il-Lussemburgu)
- nl** Europees Investeringsfonds (EIF, Luxembourg)
- pl** Europejski Fundusz Inwestycyjny (Luksemburg)
- pt** Fundo Europeu de Investimento (FEI, Luxemburgo)
- ro** Fondul European de Investiții (FEI, Luxembourg)
- sk** Európsky investičný fond (Luxembourg)
- sl** Evropski investicijski sklad (EIS, Luxembourg)
- fi** Euroopan investointirahasto (EIR, Luxembourg)
- sv** Europeiska investeringsfonden (EIF, Luxembourg)

Euroopa Investeerimispank

- bg** Европейска инвестиционна банка (ЕИБ, Люксембург)
- es** Banco Europeo de Inversiones (BEI, Luxemburgo)
- cs** Evropská investiční banka (EIB, Lucemburk)
- da** Den Europæiske Investeringsbank (EIB, Luxembourg)
- de** Europäische Investitionsbank (EIB, Luxemburg)
- et** Euroopa Investeerimispank (EIP, Luxembourg)
- el** Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ, Λουξεμβούργο)
- en** European Investment Bank (EIB, Luxembourg)
- fr** Banque européenne d'investissement (BEI, Luxembourg)
- ga** an Banc Eorpach Infheistíochta (BEI, Lucsamburg)
- hr** Europska investicijska banka (EIB, Luxembourg)
- it** Banca europea per gli investimenti (BEI, Lussemburgo)
- lv** Eiropas Investīciju banka (EIB, Luksemburga)
- lt** Europos investicijų bankas (EIB, Liuksemburgas)
- hu** Európai Beruházási Bank (EBB, Luxembourg)
- mt** il-Bank Ewropew tal-Investment (BEI, il-Lussemburgu)
- nl** Europese Investeringsbank (EIB, Luxemburg)
- pl** Europejski Bank Inwestycyjny (EBI, Luksemburg)
- pt** Banco Europeu de Investimento (BEI, Luxemburgo)
- ro** Banca Europeană de Investiții (BEI, Luxembourg)
- sk** Európska investičná banka (EIB, Luxemburg)
- sl** Evropska investicijska banka (EIB, Luxembourg)
- fi** Euroopan investointipankki (EIP, Luxemburg)
- sv** Europeiska investeringsbanken (EIB, Luxemburg)

Euroopa Kaitseagentuur

- bg** Европейска агенция по отбрана (EDA, Брюксел)
- es** Agencia Europea de Defensa (AED, Bruselas)
- cs** Evropská obranná agentura (EDA, Brusel)
- da** Det Europæiske Forsvarsagentur (EDA, Bruxelles)
- de** Europäische Verteidigungsagentur (EVA, Brüssel)
- et** Euroopa Kaitseagentuur (EDA, Brüssel)
- el** Ευρωπαϊκός Οργανισμός Άμυνας (EOA, Βρυξέλλες)
- en** European Defence Agency (EDA, Brussels)
- fr** Agence européenne de défense (AED, Bruxelles)
- ga** an Ghníomhaireacht Eorpach um Chosaint (GEC, an Bhruiséil)
- hr** Europska obrambena agencija (EDA, Bruxelles)
- it** Agenzia europea per la difesa (AED, Bruxelles)
- lv** Eiropas Aizsardzības aģentūra (EAA, Brisele)
- lt** Europos gynybos agentūra (EGA, Briuselis)
- hu** Európai Védelmi Ügynökség (EDA, Brüsszel)
- mt** l-Aġenzija Ewropea għad-Difiża (AED, Brussell)
- nl** Europees Defensieagentschap (EDA, Brussel)
- pl** Europejska Agencja Obrony (EDA, Bruksela)
- pt** Agência Europeia de Defesa (AED, Bruxelas)
- ro** Agenția Europeană de Apărare (AEA, Bruxelles)
- sk** Európska obranná agentúra (EDA, Brusel)
- sl** Evropska obrambna agencija (EDA, Bruselj)
- fi** Euroopan puolustusvirasto (Bryssel)
- sv** Europeiska försvarsbyrån (Bryssel)

Euroopa Kalanduskontrolli Amet

- bg** Европейска агенция за контрол на рибарството (EFCA, Виго)
- es** Agencia Europea de Control de la Pesca (AECOP, Vigo)
- cs** Evropská agentura pro kontrolu rybolovu (EFCA, Vigo)
- da** Det Europæiske Fiskerikontrolagentur (EFCA, Vigo)
- de** Europäische Fischereiaufsichtsagentur (EFCA, Vigo)
- et** Euroopa Kalanduskontrolli Amet (EFCA, Vigo)
- el** Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Ελέγχου της Αλιείας (EFCA, Βίγκο)
- en** European Fisheries Control Agency (EFCA, Vigo)
- fr** Agence européenne de contrôle des pêches (AECOP, Vigo)
- ga** an Ghníomhaireacht Eorpach um Rialú ar Iascach (EFCA, Vigo)
- hr** Europska agencija za kontrolu ribarstva (EFCA, Vigo)
- it** Agenzia europea di controllo della pesca (EFCA, Vigo)
- lv** Eiropas Zivsaimniecības kontroles aģentūra (EFCA, Vigo)
- lt** Europos žuvininkystės kontrolės agentūra (EŽKA, Vigas)
- hu** Európai Halászati Ellenőrző Hivatal (EFCA, Vigo)
- mt** l-Aġenzija Ewropea għall-Kontroll tas-Sajd (EFCA, Vigo)
- nl** Europees Bureau voor visserijcontrole (EFCA, Vigo)
- pl** Europejska Agencja Kontroli Rybołówstwa (EFCA, Vigo)
- pt** Agência Europeia de Controlo das Pescas (AECOP, Vigo)
- ro** Agenția Europeană pentru Controlul Pescuitului (EFCA, Vigo)
- sk** Európska agentúra pre kontrolu rybárstva (EFCA, Vigo)
- sl** Evropska agencija za nadzor ribištva (EFCA, Vigo)
- fi** Euroopan kalastuksenvälvontavirasto (EFCA, Vigo)
- sv** Europeiska fiskerikontrollbyrån (EFCA, Vigo)

Euroopa Kemikaaliamet

- bg** Европейска агенция по химикали (ECHA, Хелзинки)
- es** Agencia Europea de Sustancias y Mezclas Químicas (ECHA, Helsinki)
- cs** Evropská agentura pro chemické látky (ECHA, Helsinky)
- da** Det Europæiske Kemikalieagentur (ECHA, Helsingfors)
- de** Europäische Chemikalienagentur (ECHA, Helsinki)
- et** Euroopa Kemikaaliamet (ECHA, Helsingi)
- el** Ευρωπαϊκός Οργανισμός Χημικών Προϊόντων (ECHA, Ελσίνκι)
- en** European Chemicals Agency (ECHA, Helsinki)
- fr** Agence européenne des produits chimiques (ECHA, Helsinki)
- ga** an Ghníomhaireacht Eorpach Ceimiceán (ECHA, Heilsinci)
- hr** Europska agencija za kemikalije (ECHA, Helsinki)
- it** Agenzia europea per le sostanze chimiche (ECHA, Helsinki)
- lv** Eiropas Ķīmikāliju aģentūra (ECHA, Helsinki)
- lt** Europos cheminių medžiagų agentūra (ECHA, Helsinkis)
- hu** Európai Vegyianyag-ügynökség (ECHA, Helsinki)
- mt** l-Aġenzija Ewropea għas-Sustanzi Kimiċi (ECHA, Helsinki)
- nl** Europees Agentschap voor chemische stoffen (ECHA, Helsinki)
- pl** Europejska Agencja Chemikaliów (ECHA, Helsinki)
- pt** Agência Europeia dos Produtos Químicos (ECHA, Helsínquia)
- ro** Agenția Europeană pentru Produse Chimice (ECHA, Helsinki)
- sk** Európska chemická agentúra (ECHA, Helsinki)
- sl** Evropska agencija za kemikalije (ECHA, Helsinki)
- fi** Euroopan kemikaalivirasto (ECHA, Helsinki)
- sv** Europeiska kemikaliemyndigheten (Echa, Helsingfors)

Euroopa Keskkonnaamet

- bg** Европейска агенция за околна среда (ЕАОС, Копенхаген)
- es** Agencia Europea de Medio Ambiente (AEMA, Copenhague)
- cs** Evropská agentura pro životní prostředí (EEA, Kodaň)
- da** Det Europæiske Miljøagentur (EEA, København)
- de** Europäische Umweltagentur (EUA, Kopenhagen)
- et** Euroopa Keskkonnaamet (EEA, Kopenhaagen)
- el** Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος (ΕΟΠ, Κοπεγχάγη)
- en** European Environment Agency (EEA, Copenhagen)
- fr** Agence européenne pour l'environnement (AEE, Copenhague)
- ga** an Ghníomhaireacht Eorpach Chomhshaoil (EEA, Cóbhanhávan)
- hr** Europska agencija za okoliš (EEA, Kopenhagen)
- it** Agenzia europea dell'ambiente (AEA, Copenaghen)
- lv** Eiropas Vides aģentūra (EVA, Kopenhāgena)
- lt** Europos aplinkos agentūra (EAA, Kopenhaga)
- hu** Európai Környezetvédelmi Ügynökség (EEA, Koppenhága)
- mt** l-Aġenzija Ewropea għall-Ambjent (EEA, Copenhagen)
- nl** Europees Milieuagentschap (EEA, Kopenhagen)
- pl** Europejska Agencja Środowiska (EEA, Kopenhaga)
- pt** Agência Europeia do Ambiente (AEA, Copenhaga)
- ro** Agenția Europeană de Mediu (AEM, Copenhaga)
- sk** Európska environmentálna agentúra (EEA, Kodaň)
- sl** Evropska agencija za okolje (EEA, København)
- fi** Euroopan ympäristökeskus (EEA, Kööpenhamina)
- sv** Europeiska miljöbyrån (EEA, Köpenhamn)

Euroopa Keskrank

- bg** Европейска централна банка (ЕЦБ, Франкфурт на Майн)
- es** Banco Central Europeo (BCE, Fráncfort del Meno)
- cs** Evropská centrální banka (ECB, Frankfurt nad Mohanem)
- da** Den Europæiske Centralbank (ECB, Frankfurt am Main)
- de** Europäische Zentralbank (EZB, Frankfurt am Main)
- et** Euroopa Keskrank (EKP, Frankfurt Maini ääres)
- el** Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ, Φρανκφούρτη)
- en** European Central Bank (ECB, Frankfurt am Main)
- fr** Banque centrale européenne (BCE, Francfort-sur-le-Main)
- ga** an Banc Ceannais Eorpach (BCE, Frankfurt am Main)
- hr** Europska središnja banka (ESB, Frankfurt na Majni)
- it** Banca centrale europea (BCE, Francoforte sul Meno)
- lv** Eiropas Centrālā banka (ECB, Frankfurte pie Mainas)
- lt** Europos Centrinis Bankas (ECB, Frankfortas prie Maino)
- hu** Európai Központi Bank (EKB, Frankfurt am Main)
- mt** il-Bank Ċentrali Ewropew (BĊE, Frankfurt am Main)
- nl** Europese Centrale Bank (ECB, Frankfurt am Main)
- pl** Europejski Bank Centralny (EBC, Frankfurt nad Menem)
- pt** Banco Central Europeu (BCE, Frankfurt am Main)
- ro** Banca Centrală Europeană (BCE, Frankfurt pe Main)
- sk** Európska centrálna banka (ECB, Frankfurt nad Mohanom)
- sl** Evropska centralna banka (ECB, Frankfurt na Majni)
- fi** Euroopan keskuspankki (EKP, Frankfurt am Main)
- sv** Europeiska centralbanken (ECB, Frankfurt am Main)

Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve

- bg** Европейски орган за застраховане и професионално пенсионно осигуряване (EIOPA, Франкфурт на Майн)
- es** Autoridad Europea de Seguros y Pensiones de Jubilación (AESPJ, Fráncfort del Meno)
- cs** Evropský orgán pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění (EIOPA, Frankfurt nad Mohanem)
- da** Den Europæiske Tilsynsmyndighed for Forsikrings- og Arbejdsmarkedspensionsordninger (EIOPA, Frankfurt am Main)
- de** Europäische Aufsichtsbehörde für das Versicherungswesen und die betriebliche Altersversorgung (EIOPA, Frankfurt am Main)
- et** Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve (EIOPA, Frankfurt Maini ääres)
- el** Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων (EIOPA, Φρανκφούρτη)
- en** European Insurance and Occupational Pensions Authority (EIOPA, Frankfurt am Main)
- fr** Autorité européenne des assurances et des pensions professionnelles (AEAPP, Francfort-sur-le-Main)
- ga** an tÚdarás Eorpach um Árachas agus Pinsin Cheirde (EIOPA, Frankfurt am Main)
- hr** Europsko nadzorno tijelo za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje (EIOPA, Frankfurt na Majni)
- it** Autorità europea delle assicurazioni e delle pensioni aziendali e professionali (EIOPA, Francoforte sul Meno)
- lv** Eiropas Apdrošināšanas un aroda pensiju iestāde (EAAPI, Frankfurte pie Mainas)
- lt** Europos draudimo ir profesinių pensijų institucija (EIOPA, Frankfortas prie Maino)
- hu** Európai Biztosítás- és Foglalkoztatónyugdíj-hatóság (EIOPA, Frankfurt am Main)
- mt** l-Awtorità Ewropea tal-Assigurazzjoni u l-Pensjonijiet tax-Xogħol (EIOPA, Frankfurt am Main)
- nl** Europese Autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen (Eiopa, Frankfurt am Main)
- pl** Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych (EIOPA, Frankfurt nad Menem)
- pt** Autoridade Europeia dos Seguros e Pensões Complementares de Reforma (EIOPA, Frankfurt am Main)
- ro** Autoritatea Europeană de Asigurări și Pensii Ocupaționale (EIOPA, Frankfurt pe Main)
- sk** Európsky orgán pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov (EIOPA, Frankfurt nad Mohanom)
- sl** Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine (EIOPA, Frankfurt na Majni)
- fi** Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen (EIOPA, Frankfurt am Main)
- sv** Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa, Frankfurt am Main)

Euroopa Kliima, Taristu ja Keskkonna Rakendusamet

- bg** Европейска изпълнителна агенция за климата, инфраструктурата и околната среда (CINEA, Брюксел)
- es** Agencia Ejecutiva Europea de Clima, Infraestructuras y Medio Ambiente (CINEA, Bruselas)
- cs** Evropská výkonná agentura pro klima, infrastrukturu a životní prostředí (CINEA, Brusel)
- da** Det Europæiske Forvaltningsorgan for Klima, Infrastruktur og Miljø (CINEA, Bruxelles)
- de** Europäische Exekutivagentur für Klima, Infrastruktur und Umwelt (CINEA, Brüssel)
- et** Euroopa Kliima, Taristu ja Keskkonna Rakendusamet (CINEA, Brüssel)
- el** Ευρωπαϊκός Εκτελεστικός Οργανισμός για το Κλίμα, τις Υποδομές και το Περιβάλλον (CINEA, Βρυξέλλες)
- en** European Climate, Infrastructure and Environment Executive Agency (CINEA, Brussels)
- fr** Agence exécutive européenne pour le climat, les infrastructures et l'environnement (CINEA, Bruxelles)
- ga** an Ghníomhaireacht Feidhmiúcháin Eorpach um an Aeráid, Bonneagar agus Comhshaol (CINEA, an Bhruiséil)
- hr** Europska izvršna agencija za klimu, infrastrukturu i okoliš (CINEA, Bruxelles)
- it** Agenzia esecutiva europea per il clima, l'infrastruttura e l'ambiente (CINEA, Bruxelles)
- lv** Eiropas Klimata, infrastruktūras un vides izpildaģentūra (CINEA, Brisele)
- lt** Europos klimato, infrastruktūros ir aplinkos vykdomoji įstaiga (CINEA, Briuselis)
- hu** Európai Éghajlat-politikai, Környezetvédelmi és Infrastrukturális Végrehajtó Ügynökség (CINEA, Brüsszel)
- mt** l-Aġenzija Eżekuttiva Ewropea għall-Klima, għall-Infrastruttura u għall-Ambjent (CINEA, Brussell)
- nl** Europees Uitvoerend Agentschap klimaat, infrastructuur en milieu (Cinea, Brussel)
- pl** Europejska Agencja Wykonawcza ds. Klimatu, Infrastruktury i Środowiska (CINEA, Bruksela)
- pt** Agência de Execução Europeia do Clima, das Infraestruturas e do Ambiente (CINEA, Bruxelas)
- ro** Agenția Executivă Europeană pentru Climă, Infrastructură și Mediu (CINEA, Bruxelles)
- sk** Európska výkonná agentúra pre klímu, infraštruktúru a životné prostredie (CINEA, Brusel)
- sl** Evropska izvajalska agencija za podnebje, infrastrukturo in okolje (CINEA, Bruselj)
- fi** Euroopan ilmasto-, infrastruktuuri- ja ympäristöasioiden toimeenpanovirasto (CINEA, Bryssel)
- sv** Europeiska genomförandeorganet för klimat, infrastruktur och miljö (Cinea, Bryssel)

Euroopa Komisjon

- bg** Европейска комисия (Брюксел)
- es** Comisión Europea (Bruselas)
- cs** Evropská komise (Brusel)
- da** Europa-Kommissionen (Bruxelles)
- de** Europäische Kommission (Brüssel)
- et** Euroopa Komisjon (Brüssel)
- el** Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Βρυξέλλες)
- en** European Commission (Brussels)
- fr** Commission européenne (Bruxelles)
- ga** an Coimisiún Eorpach (an Bhruiséil)
- hr** Europska komisija (Bruxelles)
- it** Commissione europea (CE, Bruxelles)
- lv** Eiropas Komisija (Brisele)
- lt** Europos Komisija (Briuselis)
- hu** Európai Bizottság (Brüsszel)
- mt** il-Kummissjoni Ewropea (Brussell)
- nl** Europese Commissie (Brussel)
- pl** Komisja Europejska (Bruksela)
- pt** Comissão Europeia (Bruxelas)
- ro** Comisia Europeană (Bruxelles)
- sk** Európska komisia (Brusel)
- sl** Evropska komisija (Bruselj)
- fi** Euroopan komissio (Bryssel)
- sv** Europeiska kommissionen (Bryssel)

Euroopa Kontrollikoda

- bg** Европейска сметна палата (Люксембург)
- es** Tribunal de Cuentas Europeo (Luxemburgo)
- cs** Evropský účetní dvůr (EÚD, Lucemburk)
- da** Den Europæiske Revisionsret (Luxembourg)
- de** Europäischer Rechnungshof (Luxemburg)
- et** Euroopa Kontrollikoda (Luxembourg)
- el** Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο (Λουξεμβούργο)
- en** European Court of Auditors (ECA, Luxembourg)
- fr** Cour des comptes européenne (Luxembourg)
- ga** Cúirt Iniúcháirí na hEorpa (Lucsamburg)
- hr** Europski revizorski sud (Luxembourg)
- it** Corte dei conti europea (Lussemburgo)
- lv** Eiropas Revīzijas palāta (Luksemburga)
- lt** Europos Audito Rūmai (Liuksemburgas)
- hu** Európai Számvevőszék (Luxembourg)
- mt** il-Qorti Ewropea tal-Awdituri (il-Lussemburgu)
- nl** Europese Rekenkamer (Luxemburg)
- pl** Europejski Trybunał Obrachunkowy (Luksemburg)
- pt** Tribunal de Contas Europeu (TCE, Luxemburgo)
- ro** Curtea de Conturi Europeană (Luxemburg)
- sk** Európsky dvor auditorov (Luxemburg)
- sl** Evropsko računsko sodišče (ERS, Luxembourg)
- fi** Euroopan tilintarkastustuomioistuin (Luxemburg)
- sv** Europeiska revisionsrätten (Luxemburg)

Euroopa Koolitusfond

- bg** Европейска фондация за обучение (ETF, Torino)
- es** Fundación Europea de Formación (ETF, Turín)
- cs** Evropská nadace odborného vzdělávání (ETF, Turín)
- da** Det Europæiske Erhvervsuddannelsesinstitut (ETF, Torino)
- de** Europäische Stiftung für Berufsbildung (ETF, Turin)
- et** Euroopa Koolitusfond (ETF, Torino)
- el** Ευρωπαϊκό Ίδρυμα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (ETF, Torino)
- en** European Training Foundation (ETF, Turin)
- fr** Fondation européenne pour la formation (ETF, Turin)
- ga** an Fhondúireacht Eorpach Oilíúna (ETF, Torino)
- hr** Europska zaklada za osposobljavanje (ETF, Torino)
- it** Fondazione europea per la formazione (ETF, Torino)
- lv** Eiropas Izglītības fonds (ETF, Turīna)
- lt** Europos mokymo fondas (ETF, Turinas)
- hu** Európai Képzési Alapítvány (ETF, Torino)
- mt** il-Fondazzjoni Ewropea għat-Taħriġ (ETF, Turin)
- nl** Europese Stichting voor opleiding (ETF, Turijn)
- pl** Europejska Fundacja Kształcenia (ETF, Turyń)
- pt** Fundação Europeia para a Formação (ETF, Turim)
- ro** Fundația Europeană de Formare (ETF, Torino)
- sk** Európska nadácia pre odborné vzdelávanie (ETF, Turín)
- sl** Evropska fundacija za usposabljanje (ETF, Torino)
- fi** Euroopan koulutussäätiö (ETF, Torino)
- sv** Europeiska yrkesutbildningsstiftelsen (ETF, Turin)

Euroopa Kutseõppe Arenduskeskus

- bg** Европейски център за развитие на професионалното обучение (Cedefop, Солун)
- es** Centro Europeo para el Desarrollo de la Formación Profesional (Cedefop, Salónica)
- cs** Evropské středisko pro rozvoj odborného vzdělávání (Cedefop, Soluň)
- da** Det Europæiske Center for Udvikling af Erhvervsuddannelse (Cedefop, Thessaloniki)
- de** Europäisches Zentrum für die Förderung der Berufsbildung (Cedefop, Thessaloniki)
- et** Euroopa Kutseõppe Arenduskeskus (Cedefop, Thessaloniki)
- el** Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης (Cedefop, Θεσσαλονίκη)
- en** European Centre for the Development of Vocational Training (Cedefop, Thessaloniki)
- fr** Centre européen pour le développement de la formation professionnelle (Cedefop, Thessalonique)
- ga** an Lárionad Eorpach um Fhorbairt na Gairmoiliúna (Cedefop, Thessaloniki)
- hr** Europski centar za razvoj strukovnog osposobljavanja (Cedefop, Solun)
- it** Centro europeo per lo sviluppo della formazione professionale (Cedefop, Salonicco)
- lv** Eiropas Profesionālās izglītības attīstības centrs (Cedefop, Saloniki)
- lt** Europos profesinio mokymo plėtros centras (Cedefop, Salonikai)
- hu** Európai Szakképzésfejlesztési Központ (Cedefop, Theszaloníki)
- mt** iċ-Centru Ewropew għall-Iżvilupp ta' Taħriġ Vokazzjonali (Cedefop, Salonka)
- nl** Europees Centrum voor de ontwikkeling van de beroepsopleiding (Cedefop, Thessaloniki)
- pl** Europejskie Centrum Rozwoju Kształcenia Zawodowego (Cedefop, Saloniki)
- pt** Centro Europeu para o Desenvolvimento da Formação Profissional (Cedefop, Salónica)
- ro** Centrul European pentru Dezvoltarea Formării Profesionale (Cedefop, Salonic)
- sk** Európske stredisko pre rozvoj odborného vzdelávania (Cedefop, Solún)
- sl** Evropski center za razvoj poklicnega usposabljanja (Cedefop, Solun)
- fi** Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämisskeskus (Cedefop, Thessaloniki)
- sv** Europeiska centrumet för utveckling av yrkesutbildning (Cedefop, Thessaloniki)

Euroopa kõrgjõudlusega andmetöötuse ühissetevõte

- bg** Съвместно предприятие за европейски високопроизводителни изчислителни технологии (Съвместно предприятие EuroHPC, Люксембург)
- es** Empresa Común de Informática de Alto Rendimiento Europea (Empresa Común EuroHPC, Luxemburgo)
- cs** evropský společný podnik pro vysoce výkonnou výpočetní techniku (společný podnik EuroHPC, Lucemburk)
- da** fællesforetagendet for europæisk højtydende databehandling (fællesforetagendet EuroHPC, Luxembourg)
- de** Gemeinsames Unternehmen für europäisches Hochleistungsrechnen (Gemeinsames Unternehmen EuroHPC, Luxemburg)
- et** Euroopa kõrgjõudlusega andmetöötuse ühissetevõte (ühissetevõte EuroHPC, Luxembourg)
- el** κοινή επιχείρηση για την ευρωπαϊκή υπολογιστική υψηλών επιδόσεων (κοινή επιχείρηση EuroHPC, Λουξεμβούργο)
- en** European High-Performance Computing Joint Undertaking (EuroHPC Joint Undertaking, Luxembourg)
- fr** entreprise commune pour le calcul à haute performance européen (entreprise commune EuroHPC, Luxembourg)
- ga** Comhghnóthas Ríomhaireachta Ardfeidhmíochta Eorpach (Comhghnóthas EuroHPC, Lucsamburg)
- hr** Zajedničko poduzeće za europsko računalstvo visokih performansi (Zajedničko poduzeće EuroHPC, Luxembourg)
- it** impresa comune per il calcolo ad alte prestazioni europeo (impresa comune EuroHPC, Lussemburgo)
- lv** Eiropas Augstas veiktspējas datošanas kopuzņēmums (kopuzņēmums EuroHPC, Luksemburga)
- lt** Europos našiosios kompiuterijos bendroji įmonė (bendroji įmonė „EuroHPC“, Liuksemburgas)
- hu** európai nagy teljesítményű számítástechnika közös vállalkozás (EuroHPC közös vállalkozás, Luxembourg)
- mt** l-Impriza Kongunta għall-Computing ta' Prestazzjoni Għolja Ewropew (l-Impriza Kongunta EuroHPC, il-Lussemburgu)
- nl** Gemeenschappelijke Onderneming Europese high-performance computing (Gemeenschappelijke Onderneming EuroHPC, Luxemburg)
- pl** Wspólne Przedsięwzięcie w dziedzinie Europejskich Obliczeń Wielkiej Skali (Wspólne Przedsięwzięcie EuroHPC, Luksemburg)
- pt** Empresa Comum para a Computação Europeia de Alto Desempenho (Empresa Comum EuroHPC, Luxemburgo)
- ro** întreprinderea comună pentru calculul european de înaltă performanță (întreprinderea comună EuroHPC, Luxembourg)
- sk** spoločný podnik pre európsku vysokovýkonnú výpočtovú techniku (spoločný podnik EuroHPC, Luxembourg)
- sl** Skupno podjetje za evropsko visokozmogljivostno računalništvo (Skupno podjetje EuroHPC, Luxembourg)
- fi** Euroopan suurteholaskennan yhteisyritys (EuroHPC-yhteisyritys, Luxemburg)
- sv** det gemensamma företaget för ett europeiskt högpresterande datorsystem (det gemensamma företaget EuroHPC, Luxemburg)

Euroopa lennuliikluse uue põlvkonna juhtimissüsteemi arendav kolmas ühisettevõte

- bg** Съвместно предприятие „Изследване на УВД в единното европейско небе 3“ (Брюксел)
- es** Empresa Común para la Investigación sobre ATM en el Cielo Único Europeo 3 (Bruselas)
- cs** společný podnik pro výzkum ATM jednotného evropského nebe 3 (Brusel)
- da** fællesforetagendet for forskning i lufttrafikstyring i det fælles europæiske luftrum 3 (Bruxelles)
- de** Gemeinsames Unternehmen SESAR3 (Brüssel)
- et** Euroopa lennuliikluse uue põlvkonna juhtimissüsteemi arendav kolmas ühisettevõte (Brüssel)
- el** κοινή επιχείρηση «Ερευνητικό πρόγραμμα ATM του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Ουρανού 3» (Βρυξέλλες)
- en** Single European Sky ATM Research 3 Joint Undertaking (Brussels)
- fr** entreprise commune «Recherche sur la gestion du trafic aérien dans le ciel unique européen 3» (Bruxelles)
- ga** Comhghnóthas Taighde BAT 3 an Aerspáis Eorpaigh Aonair (an Bhruiséil)
- hr** Zajedničko poduzeće za istraživanja o upravljanju zračnim prometom na jedinstvenom europskom nebu 3 (Bruxelles)
- it** impresa comune «Ricerca ATM nel cielo unico europeo 3» (Bruxelles)
- lv** kopuzņēmums “Eiropas vienotās gaisa telpas ATM pētniecība 3” (Brisele)
- lt** Trečiosios bendro Europos dangaus oro eismo valdymo mokslinių tyrimų programos bendroji įmonė (Bruselis)
- hu** 3. „Egységes Európai Égbolt” Légiforgalmi Szolgáltatási Kutatás Közös Vállalkozás (Brüsszel)
- mt** l-Impriza Kongunta Ricerka dwar il-Ġestjoni tat-Traffiku tal-Ajru Uniku Ewropew 3 (Brussell)
- nl** Gemeenschappelijke Onderneming “Derde ATM-onderzoek in het kader van het gemeenschappelijk Europees luchtruim” (Brussel)
- pl** Wspólne Przedsięwzięcie w celu Badań z zakresu Zarządzania Ruchem Lotniczym w Jednolitej Europejskiej Przestrzeni Powietrznej 3 (Bruksela)
- pt** Empresa Comum de Investigação sobre a Gestão do Tráfego Aéreo no Céu Único Europeu 3 (Bruxelas)
- ro** întreprinderea comună „Proiectul de cercetare privind ATM în contextul Cerului unic european” 3 (Bruxelles)
- sk** spoločný podnik pre výskum manažmentu letovej prevádzky jednotného európskeho neba 3 (Brusel)
- sl** Skupno podjetje za raziskave o upravljanju zračnega prometa enotnega evropskega neba 3 (Bruselj)
- fi** yhtenäisen eurooppalaisen ilmatilan ilmaliikenteen hallinnan kolmannen tutkimushankkeen yhteisyritys (Bryssel)
- sv** det gemensamma företaget Sesar 3 (Bryssel)

Euroopa Liidu Asutuste Tõlkekeskus

- bg** Център за преводи за органите на Европейския съюз (CdT, Люксембург)
- es** Centro de Traducción de los Órganos de la Unión Europea (CdT, Luxemburgo)
- cs** Překladačské středisko pro instituce Evropské unie (CdT, Lucemburk)
- da** Oversættelsescentret for Den Europæiske Unions Organer (CdT, Luxembourg)
- de** Übersetzungszentrum für die Einrichtungen der Europäischen Union (CdT, Luxemburg)
- et** Euroopa Liidu Asutuste Tõlkekeskus (CdT, Luxembourg)
- el** Μεταφραστικό Κέντρο των Οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (CdT, Λουξεμβούργο)
- en** Translation Centre for the Bodies of the European Union (CdT, Luxembourg)
- fr** Centre de traduction des organes de l’Union européenne (CdT, Luxembourg)
- ga** Ionad Aistriúcháin Chomhlachtaí an Aontais Eorpaigh (CdT, Lucsamburg)
- hr** Prevoditeljski centar za tijela Europske unije (CdT, Luxembourg)
- it** Centro di traduzione degli organismi dell’Unione europea (CdT, Lussemburgo)
- lv** Eiropas Savienības iestāžu Tulkošanas centrs (CdT, Luksemburga)
- lt** Europos Sąjungos įstaigų vertimo centras (CdT, Liuksemburgas)
- hu** Az Európai Unió Szerveinek Fordítóközpontja (CdT, Luxembourg)
- mt** iċ-Ċentru tat-Traduzzjoni għall-Korpi tal-Unjoni Ewropea (CdT, il-Lussemburgu)
- nl** Vertaalbureau voor de organen van de Europese Unie (CdT, Luxemburg)
- pl** Centrum Tłumaczeń dla Organów Unii Europejskiej (CdT, Luksemburg)
- pt** Centro de Tradução dos Organismos da União Europeia (CdT, Luxemburgo)
- ro** Centrul de Traduceri pentru Organismele Uniunii Europene (CdT, Luxemburg)
- sk** Prekladateľské stredisko pre orgány Európskej únie (CdT, Luxemburg)
- sl** Prevajalski center za organe Evropske unije (CdT, Luxembourg)
- fi** Euroopan unionin elinten käännöskeskus (CdT, Luxemburg)
- sv** Översättningscentrum för Europeiska unionens organ (CdT, Luxemburg)

Euroopa Liidu Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostöömamet

- bg** Агенция на Европейския съюз за сътрудничество между регулаторите на енергия (ACER, Любляна)
- es** Agencia de la Unión Europea para la Cooperación de los Reguladores de la Energía (ACER, Liubliana)
- cs** Agentura Evropské unie pro spolupráci energetických regulačních orgánů (ACER, Lublaň)
- da** Den Europæiske Unions Agentur for Samarbejde mellem Energireguleringsmyndigheder (ACER, Ljubljana)
- de** Agentur der Europäischen Union für die Zusammenarbeit der Energieregulierungsbehörden (ACER, Ljubljana)
- et** Euroopa Liidu Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostöömamet (ACER, Ljubljana)
- el** Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας (ACER, Λιουμπλιάνα)
- en** European Union Agency for the Cooperation of Energy Regulators (ACER, Ljubljana)
- fr** Agence de l'Union européenne pour la coopération des régulateurs de l'énergie (ACER, Ljubljana)
- ga** Gníomhaireacht an Aontais Eorpaigh um Chomhar idir Rialálaithe Fuinnimh (ACER, Liúibleána)
- hr** Agencija Europske unije za suradnju energetskih regulatora (ACER, Ljubljana)
- it** Agenzia dell'Unione europea per la cooperazione fra i regolatori nazionali dell'energia (ACER, Lubiana)
- lv** Eiropas Savienības Energo regulatoru sadarbības aģentūra (ACER, Ļubļana)
- lt** Europos Sąjungos energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūra (ACER, Liubliana)
- hu** Energiaszabályozók Európai Unió Együttműködési Ügynöksége (ACER, Ljubljana)
- mt** l-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Kooperazzjoni tar-Regolaturi tal-Energija (ACER, Ljubljana)
- nl** Agentschap van de Europese Unie voor de samenwerking tussen energieregulators (ACER, Ljubljana)
- pl** Agencja Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (ACER, Lublana)
- pt** Agência da União Europeia de Cooperação dos Reguladores da Energia (ACER, Liubliana)
- ro** Agenția Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (ACER, Ljubljana)
- sk** Agentúra Európskej únie pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky (ACER, Ľubľana)
- sl** Agencija Evropske unije za sodelovanje energetskih regulatorjev (ACER, Ljubljana)
- fi** Euroopan unionin energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirasto (ACER, Ljubljana)
- sv** Europeiska unionens byrå för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter (Acer, Ljubljana)

Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Amet

- bg** Служба на Европейския съюз за интелектуална собственост (EUIPO, Аликанте)
- es** Oficina de Propiedad Intelectual de la Unión Europea (OPIUE, Alicante)
- cs** Úřad Evropské unie pro duševní vlastnictví (EUIPO, Alicante)
- da** Den Europæiske Unions Kontor for Intellektuel Ejendomsret (EUIPO, Alicante)
- de** Amt der Europäischen Union für geistiges Eigentum (EUIPO, Alicante)
- et** Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Amet (EUIPO, Alicante)
- el** Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO, Αλικάντε)
- en** European Union Intellectual Property Office (EUIPO, Alicante)
- fr** Office de l'Union européenne pour la propriété intellectuelle (OUEPI, Alicante) (EUIPO (?))
- ga** Oifig Maoine Intleachtúla an Aontais Eorpaigh (EUIPO, Alicante)
- hr** Ured Europske unije za intelektualno vlasništvo (EUIPO, Alicante)
- it** Ufficio dell'Unione europea per la proprietà intellettuale (EUIPO, Alicante)
- lv** Eiropas Savienības Intelektuālā īpašuma birojs (EUIPO, Alikante)
- lt** Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnyba (EUIPO, Alikantė)
- hu** Az Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatala (EUIPO, Alicante)
- mt** l-Ufficiċju tal-Proprietà Intellettuali tal-Unjoni Ewropea (EUIPO, Alicante)
- nl** Bureau voor intellectuele eigendom van de Europese Unie (EUIPO, Alicante)
- pl** Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej (EUIPO, Alicante)
- pt** Instituto da Propriedade Intelectual da União Europeia (IPIUE, Alicante)
- ro** Oficiul Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală (EUIPO, Alicante)
- sk** Úrad Európskej únie pre duševné vlastníctvo (EUIPO, Alicante)
- sl** Urad Evropske unije za intelektualno lastnino (EUIPO, Alicante)
- fi** Euroopan unionin teollisoikeuksien virasto (EUIPO, Alicante)
- sv** Europeiska unionens immaterialrättsmyndighet (EUIPO, Alicante)

Euroopa Liidu Julgeoleku-uuringute Instituut

- bg** Институт на Европейския съюз за изследване на сигурността (ИЕСИС, Париж)
- es** Instituto de Estudios de Seguridad de la Unión Europea (IESUE, París)
- cs** Ústav Evropské unie pro studium bezpečnosti (EUISS, Paříž)
- da** Den Europæiske Unions Institut for Sikkerhedsstudier (EUISS, Paris)
- de** Institut der Europäischen Union für Sicherheitsstudien (EUISS, Paris)
- et** Euroopa Liidu Julgeoleku-uuringute Instituut (EUISS, Pariis)
- el** Ινστιτούτο Μελετών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για Θέματα Ασφάλειας (ΙΜΕΕΘΑ, Παρίσι)
- en** European Union Institute for Security Studies (EUISS, Paris)
- fr** Institut d'études de sécurité de l'Union européenne (IESUE, Paris)
- ga** Institiúid an Aontais Eorpaigh um Staidéar Slándála (EUISS, Páras)
- hr** Institut Europske unije za sigurnosne studije (EUISS, Pariz)
- it** Istituto dell'Unione europea per gli studi sulla sicurezza (IUESS, Parigi)
- lv** Eiropas Savienības Drošības izpētes institūts (EUISS, Parīze)
- lt** Europos Sąjungos saugumo studijų institutas (ESSSI, Paryžius)
- hu** Az Európai Unió Biztonságpolitikai Kutatóintézete (EUISS, Párizs)
- mt** l-Istitut tal-Unjoni Ewropea għall-Istudji fuq is-Sigurtà (EUISS, Parigi)
- nl** Instituut voor veiligheidsstudies van de Europese Unie (IVSEU, Parijs)
- pl** Instytut Unii Europejskiej Studiów nad Bezpieczeństwem (IUESB, Paryż)
- pt** Instituto de Estudos de Segurança da União Europeia (IESUE, Paris)
- ro** Institutul pentru Studii de Securitate al Uniunii Europene (ISSUE, Paris)
- sk** Inštitút Európskej únie pre bezpečnostné štúdie (EUISS, Paříž)
- sl** Inštitut Evropske unije za varnostne študije (EUISS, Pariz)
- fi** Euroopan unionin turvallisuusalan tutkimuslaitos (EUTT, Pariisi)
- sv** Europeiska unionens institut för säkerhetsstudier (EUISS, Paris)

Euroopa Liidu Kohus / Euroopa Kohus

- bg** Съд на Европейския съюз (Люксембург)/Съд
- es** Tribunal de Justicia de la Unión Europea (Luxemburgo) / Tribunal de Justicia
- cs** Soudní dvůr Evropské unie (SD, Lucemburk) / Soudní dvůr
- da** Den Europæiske Unions Domstol (Luxembourg)/Domstolen
- de** Gerichtshof der Europäischen Union (EuGH, Luxemburg)/Gerichtshof
- et** Euroopa Liidu Kohus / Euroopa Kohus (Luxembourg)
- el** Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ, Λουξεμβούργο) / Δικαστήριο
- en** Court of Justice of the European Union (CJEU, Luxembourg)/Court of Justice
- fr** Cour de justice de l'Union européenne (CJUE, Luxembourg)/Cour de justice
- ga** Cúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh (CBAE, Lucsamburg)/an Chúirt Bhreithiúnais
- hr** Sud Europske unije (SEU, Luxembourg)/Sud
- it** Corte di giustizia dell'Unione europea (CGUE, Lussemburgo)/Corte di giustizia
- lv** Eiropas Savienības Tiesa (EST, Luksemburga) / Tiesa
- lt** Europos Sąjungos Teisingumo Teismas (ESTT, Liuksemburgas) / Teisingumo Teismas
- hu** Az Európai Unió Bírósága (Luxembourg)/Bíróság
- mt** il-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea (QĠUE, il-Lussemburgu)/il-Qorti tal-Ġustizzja
- nl** Hof van Justitie van de Europese Unie (HvJ, Luxemburg)/Hof van Justitie
- pl** Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TS, Luksemburg) / Trybunał Sprawiedliwości
- pt** Tribunal de Justiça da União Europeia (TJUE, Luxemburgo)/Tribunal de Justiça
- ro** Curtea de Justiție a Uniunii Europene (CJUE, Luxemburg)/Curtea de Justiție
- sk** Súdny dvor Európskej únie (SD, Luxemburg)/Súdny dvor
- sl** Sodišče Evropske unije (SEU, Luxembourg) / Sodišče
- fi** Euroopan unionin tuomioistuin (Luxemburg) / unionin tuomioistuin
- sv** Europeiska unionens domstol (Luxemburg)/domstolen

Euroopa Liidu Kosmoseprogrammi Amet

- bg** Агенция на Европейския съюз за космическата програма (EUSPA, Прага)
- es** Agencia de la Unión Europea para el Programa Espacial (EUSPA, Praga)
- cs** Agentura Evropské unie pro kosmický program (EUSPA, Praha)
- da** Den Europæiske Unions Agentur for Rumprogrammet (EUSPA, Prag)
- de** Agentur der Europäischen Union für das Weltraumprogramm (EUSPA, Prag)
- et** Euroopa Liidu Kosmoseprogrammi Amet (EUSPA, Praha)
- el** Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Διαστημικό Πρόγραμμα (EUSPA, Πράγα)
- en** European Union Agency for the Space Programme (EUSPA, Prague)
- fr** Agence de l'Union européenne pour le programme spatial (EUSPA, Prague)
- ga** Gníomhaireacht an Aontais Eorpaigh um an gClár Spáis (—, Prág)
- hr** Agencija Europske unije za svemirski program (EUSPA, Prag)
- it** Agenzia dell'Unione europea per il programma spaziale (EUSPA, Praga)
- lv** Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūra (EUSPA, Prāga)
- lt** Europos Sąjungos kosmoso programos agentūra (EUSPA, Praha)
- hu** Az Európai Unió Űrprogramügynöksége (—, Prága)
- mt** l-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Programm Spazjali (EUSPA, Praga)
- nl** Agentschap van de Europese Unie voor het ruimtevaartprogramma (EUSPA, Praag)
- pl** Agencja Unii Europejskiej ds. Programu Kosmicznego (EUSPA, Praga)
- pt** Agência da União Europeia para o Programa Espacial (—, Praga)
- ro** Agenția Uniunii Europene pentru Programul Spațial (EUSPA, Praga)
- sk** Agentúra Európskej únie pre vesmírny program (EUSPA, Praha)
- sl** Agencija Evropske unije za vesoljski program (EUSPA, Praga)
- fi** Euroopan unionin avaruushjelmavirasto (EUSPA, Praha)
- sv** Europeiska unionens rymdprogrambyrå (EUSPA, Prag)

Euroopa Liidu Kriminaalõigusalase Koostöö Amet

- bg** Агенция на Европейския съюз за сътрудничество в областта на наказателното правосъдие (Евроюст, Хага)
- es** Agencia de la Unión Europea para la Cooperación Judicial Penal (Eurojust, La Haya)
- cs** Agentura Evropské unie pro justiční spolupráci v trestních věcech (Eurojust, Haag)
- da** Den Europæiske Unions Agentur for Strafferetligt Samarbejde (Eurojust, Haag)
- de** Agentur der Europäischen Union für justizielle Zusammenarbeit in Strafsachen (Eurojust, Den Haag)
- et** Euroopa Liidu Kriminaalõigusalase Koostöö Amet (Eurojust, Haag)
- el** Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία στον Τομέα της Ποινικής Δικαιοσύνης (Eurojust, Χάγη)
- en** European Union Agency for Criminal Justice Cooperation (Eurojust, The Hague)
- fr** Agence de l'Union européenne pour la coopération judiciaire en matière pénale (Eurojust, La Haye)
- ga** Gníomhaireacht an Aontais Eorpaigh um Chomhar Ceartais Choiriúil (Eurojust, an Háig)
- hr** Agencija Europske unije za suradnju u kaznenom pravosuđu (Eurojust, Den Haag)
- it** Agenzia dell'Unione europea per la cooperazione giudiziaria penale (Eurojust, L'Aia)
- lv** Eiropas Savienības Aģentūra tiesu iestāžu sadarbībai krimināllietās (Eurojust, Hāga)
- lt** Europos Sąjungos bendradarbiavimo baudžiamosios teisenos srityje agentūra (Eurojustas, Haga)
- hu** Az Európai Unió Büntető Igazságügyi Együttműködési Ügynöksége (Eurojust, Hága)
- mt** l-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Kooperazzjoni fil-Ġustizzja Kriminali (Eurojust, The Hague)
- nl** Agentschap van de Europese Unie voor justitiële samenwerking in strafzaken (Eurojust, Den Haag)
- pl** Agencja Unii Europejskiej ds. Współpracy Wymiarów Sprawiedliwości w Sprawach Karnych (Eurojust, Haga)
- pt** Agência da União Europeia para a Cooperação Judiciária Penal (Eurojust, Haia)
- ro** Agenția Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Justiție Penală (Eurojust, Haga)
- sk** Agentúra Európskej únie pre justičnú spoluprácu v trestných veciach (Eurojust, Haag)
- sl** Agencija Evropske unije za pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah (Eurojust, Haag)
- fi** Euroopan unionin rikosoikeudellisen yhteistyön virasto (Eurojust, Haag)
- sv** Europeiska unionens byrå för straffrättsligt samarbete (Eurojust, Haag)

Euroopa Liidu Küberturvalisuse Amet

- bg** Агенция на Европейския съюз за киберсигурност (ENISA, Ираклион)
- es** Agencia de la Unión Europea para la Ciberseguridad (ENISA, Iráklio)
- cs** Agentura Evropské unie pro kybernetickou bezpečnost (ENISA, Heraklion)
- da** Den Europæiske Unions Agentur for Cybersikkerhed (ENISA, Heraklion)
- de** Agentur der Europäischen Union für Cybersicherheit (ENISA, Heraklion)
- et** Euroopa Liidu Küberturvalisuse Amet (ENISA, Iráklio)
- el** Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Κυβερνοασφάλεια (ENISA, Ηράκλειο)
- en** European Union Agency for Cybersecurity (ENISA, Heraklion)
- fr** Agence de l'Union européenne pour la cybersécurité (ENISA, Héraklion)
- ga** Gníomhaireacht an Aontais Eorpaigh um Chibearshlándáil (ENISA, Heraklion)
- hr** Agencija Europske unije za kibersigurnost (ENISA, Heraklion)
- it** Agenzia dell'Unione europea per la cibersecurity (ENISA, Eraklion)
- lv** Eiropas Savienības Kiberdrošības aģentūra (ENISA, Hērakleja)
- lt** Europos Sąjungos kibernetinio saugumo agentūra (ENISA, Heraklionas)
- hu** Európai Unió Kiberbiztonsági Ügynökség (ENISA, Iráklio)
- mt** l-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għaċ-Ċibersigurtà (ENISA, Heraklion)
- nl** Agentschap van de Europese Unie voor cyberbeveiliging (Enisa, Heraklion)
- pl** Agencja Unii Europejskiej ds. Cyberbezpieczeństwa (ENISA, Iraklion)
- pt** Agência da União Europeia para a Cibersegurança (ENISA, Heráclio)
- ro** Agenția Uniunii Europene pentru Securitate Cibernetică (ENISA, Heraklion)
- sk** Agentúra Európskej únie pre kybernetickú bezpečnosť (ENISA, Heraklion)
- sl** Agencija Evropske unije za kibernetisko varnost (ENISA, Iraklion)
- fi** Euroopan unionin kyberturvallisuusvirasto (ENISA, Iraklion)
- sv** Europeiska unionens cybersäkerhetsbyrå (Enisa, Heraklion)

Euroopa Liidu Lennundusohutusamet

- bg** Агенция за авиационна безопасност на Европейския съюз (ЕААБ, Кьолн)
- es** Agencia de la Unión Europea para la Seguridad Aérea (AESA, Colonia)
- cs** Agentura Evropské unie pro bezpečnost letectví (EASA, Kolín nad Rýnem)
- da** Den Europæiske Unions Luftfartssikkerhedsagentur (EASA, Köln)
- de** Agentur der Europäischen Union für Flugsicherheit (EASA, Köln)
- et** Euroopa Liidu Lennundusohutusamet (EASA, Köln)
- el** Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Ασφάλεια της Αεροπορίας (EASA, Κολωνία)
- en** European Union Aviation Safety Agency (EASA, Cologne)
- fr** Agence de l'Union européenne pour la sécurité aérienne (AESA, Cologne)
- ga** Gníomhaireacht Sábháilteachta Eitlíochta an Aontais Eorpaigh (EASA, Köln)
- hr** Agencija Europske unije za sigurnost zračnog prometa (EASA, Köln)
- it** Agenzia dell'Unione europea per la sicurezza aerea (AESA, Colonia)
- lv** Eiropas Savienības Aviācijas drošības aģentūra (EASA, Ķelne)
- lt** Europos Sąjungos aviacijos saugos agentūra (EASA, Kelnas)
- hu** Az Európai Unió Repülésbiztonsági Ügynöksége (EASA, Köln)
- mt** l-Aġenzija tas-Sikurezza tal-Avjazzjoni tal-Unjoni Ewropea (EASA, Cologne)
- nl** Agentschap van de Europese Unie voor de veiligheid van de luchtvaart (EASA, Keulen)
- pl** Agencja Unii Europejskiej ds. Bezpieczeństwa Lotniczego (EASA, Kolonia)
- pt** Agência da União Europeia para a Segurança da Aviação (AESA, Colónia)
- ro** Agenția Uniunii Europene pentru Siguranța Aviației (AESA, Köln)
- sk** Agentúra Európskej únie pre bezpečnosť letectva (EASA, Kolín)
- sl** Agencija Evropske unije za varnost v letalstvu (EASA, Köln)
- fi** Euroopan unionin lentoturvallisuusvirasto (EASA, Köln)
- sv** Europeiska unionens byrå för luftfartssäkerhet (Easa, Köln)

Euroopa Liidu Nõukogu

- bg** Съвет на Европейския съюз (Брюксел)
- es** Consejo de la Unión Europea (Bruselas)
- cs** Rada Evropské unie (Brusel)
- da** Rådet for Den Europæiske Union (Bruxelles)
- de** Rat der Europäischen Union (Brüssel)
- et** Euroopa Liidu Nõukogu (Brüssel)
- el** Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Βρυξέλλες)
- en** Council of the European Union (Brussels)
- fr** Conseil de l'Union européenne (Bruxelles)
- ga** Comhairle an Aontais Eorpaigh (an Bhrúiséal)
- hr** Vijeće Europske unije (Bruxelles)
- it** Consiglio dell'Unione europea (Bruxelles)
- lv** Eiropas Savienības Padome (Brisele)
- lt** Europos Sąjungos Taryba (Briuselis)
- hu** Az Európai Unió Tanácsa (Brüsszel)
- mt** il-Kunsill tal-Unjoni Ewropea (Brussell)
- nl** Raad van de Europese Unie (Brussel)
- pl** Rada Unii Europejskiej (Bruksela)
- pt** Conselho da União Europeia (Bruxelas)
- ro** Consiliul Uniunii Europene (Bruxelles)
- sk** Rada Európskej únie (Brusel)
- sl** Svet Evropske unije (Bruselj)
- fi** Euroopan unionin neuvosto (Bryssel)
- sv** Europeiska unionens råd (Bryssel)

Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet

- bg** Агенция на Европейския съюз за основните права (FRA, Виена)
- es** Agencia de los Derechos Fundamentales de la Unión Europea (FRA, Viena)
- cs** Agentura Evropské unie pro základní práva (FRA, Vídeň)
- da** Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder (FRA, Wien)
- de** Agentur der Europäischen Union für Grundrechte (FRA, Wien)
- et** Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet (FRA, Viin)
- el** Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (FRA, Βιέννη)
- en** European Union Agency for Fundamental Rights (FRA, Vienna)
- fr** Agence des droits fondamentaux de l'Union européenne (FRA, Vienne)
- ga** Gníomhaireacht an Aontais Eorpaigh um Chearta Bunúsacha (FRA, Vín)
- hr** Agencija Europske unije za temeljna prava (FRA, Beč)
- it** Agenzia dell'Unione europea per i diritti fondamentali (FRA, Vienna)
- lv** Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra (FRA, Vīne)
- lt** Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūra (FRA, Viena)
- hu** Az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége (FRA, Bécs)
- mt** l-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għad-Drittijiet Fundamentali (FRA, Vjenna)
- nl** Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten (FRA, Wenen)
- pl** Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej (FRA, Wiedeń)
- pt** Agênciã dos Direitos Fundamentais da União Europeia (FRA, Viena)
- ro** Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (FRA, Viena)
- sk** Agentúra Európskej únie pre základné práva (FRA, Viedeň)
- sl** Agencija Evropske unije za temeljne pravice (FRA, Dunaj)
- fi** Euroopan unionin perusoikeusvirasto (FRA, Wien)
- sv** Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter (FRA, Wien)

Euroopa Liidu Raudteeamet

- bg** Агенция за железопътен транспорт на Европейския съюз (ERA, Лил-Валенсиен)
- es** Agencia Ferroviaria de la Unión Europea (AFE, Lille-Valenciennes)
- cs** Agentura Evropské unie pro železnice (ERA, Lille-Valenciennes)
- da** Den Europæiske Unions Jernbaneagentur (ERA, Lille-Valenciennes)
- de** Eisenbahnagentur der Europäischen Union (ERA, Lille-Valenciennes)
- et** Euroopa Liidu Raudteeamet (ERA, Lille-Valenciennes)
- el** Οργανισμός Σιδηροδρόμων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ERA, Λίλλη-Βαλανσιέν)
- en** European Union Agency for Railways (ERA, Lille-Valenciennes)
- fr** Agence de l'Union européenne pour les chemins de fer (AFE, Lille-Valenciennes)
- ga** Gníomhaireacht Iarnróid an Aontais Eorpaigh (ERA, Lille-Valenciennes)
- hr** Agencija Europske unije za željeznice (ERA, Lille-Valenciennes)
- it** Agenzia dell'Unione europea per le ferrovie (ERA, Lille-Valenciennes)
- lv** Eiropas Savienības Dzelzceļu aģentūra (ERA, Lille-Valansjēna)
- lt** Europos Sąjungos geležinkelių agentūra (ESGA, Lilis ir Valansjenas)
- hu** Az Európai Unió Vasúti Ügynöksége (ERA, Lille/Valenciennes)
- mt** l-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Ferroviji (ERA, Lille-Valenciennes)
- nl** Spoorwegbureau van de Europese Unie (ERA, Lille-Valenciennes)
- pl** Agencja Kolejowa Unii Europejskiej (ERA, Lille, Valenciennes)
- pt** Agência Ferroviária da União Europeia (AFE, Lille-Valenciennes)
- ro** Agenția Uniunii Europene pentru Căile Ferate (ERA, Lille-Valenciennes)
- sk** Železničná agentúra Európskej únie (ERA, Lille-Valenciennes)
- sl** Agencija Evropske unije za železnice (ERA, Lille-Valenciennes)
- fi** Euroopan unionin rautatievirasto (ERA, Lille-Valenciennes)
- sv** Europeiska unionens järnvägsbyrå (ERA, Lille-Valenciennes)

Euroopa Liidu Satelliidikeskus

- bg** Сателитен център на Европейския съюз (Satcen, Торехон де Ардоз)
- es** Centro de Satélites de la Unión Europea (Satcen, Torrejón de Ardoz)
- cs** Satelitní středisko Evropské unie (Satcen, Torrejón de Ardoz)
- da** EU-Satellitcentret (Satcen, Torrejón de Ardoz)
- de** Satellitenzentrum der Europäischen Union (Satcen, Torrejón de Ardoz)
- et** Euroopa Liidu Satelliidikeskus (Satcen, Torrejón de Ardoz)
- el** Δορυφορικό Κέντρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Satcen, Τορεχόν ντε Αρντόθ)
- en** European Union Satellite Centre (Satcen, Torrejón de Ardoz)
- fr** Centre satellitaire de l'Union européenne (CSUE, Torrejón de Ardoz)
- ga** Láiríonad Satailítí an Aontais Eorpaigh (Satcen, Torrejón de Ardoz)
- hr** Satelitski centar Europske unije (Satcen, Torrejón de Ardoz)
- it** Centro satellitare dell'Unione europea (Satcen, Torrejón de Ardoz)
- lv** Eiropas Savienības Satelītcentrs (Satcen, Torehona de Ardos)
- lt** Europos Sąjungos palydovų centras (SATCEN, Torechon de Ardos)
- hu** Az Európai Unió Műholdközpontja (Satcen, Torrejón de Ardoz)
- mt** iċ-Centru Satellitari tal-Unjoni Ewropea (SATCEN, Torrejón de Ardoz)
- nl** Satellietcentrum van de Europese Unie (Satcen, Torrejón de Ardoz)
- pl** Centrum Satelitarne Unii Europejskiej (Satcen, Torrejón de Ardoz)
- pt** Centro de Satélites da União Europeia (Satcen, Torrejón de Ardoz)
- ro** Centrul Satelitar al Uniunii Europene (Satcen, Torrejón de Ardoz)
- sk** Satelitné stredisko Európskej únie (Satcen, Torrejón de Ardoz)
- sl** Satelitski center Evropske unije (Satcen, Torrejón de Ardoz)
- fi** Euroopan unionin satelliittikeskus (EUSK, Torrejón de Ardoz)
- sv** Europeiska unionens satellitcentrum (Satcen, Torrejón de Ardoz)

Euroopa Liidu Uimastiamet

- bg** Агенция на Европейския съюз по наркотиците (EUDA, Лисабон)
- es** Agencia de la Unión Europea sobre Drogas (EUDA, Lisboa)
- cs** Agentura Evropské unie pro drog (EUDA, Lisabon)
- da** Den Europæiske Unions Narkotikaagentur (EUDA, Lissabon)
- de** Drogenagentur der Europäischen Union (EUDA, Lissabon)
- et** Euroopa Liidu Uimastiamet (EUDA, Lissabon)
- el** Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα Ναρκωτικά (EUDA, Λισαβόνα)
- en** European Union Drugs Agency (EUDA, Lisbon)
- fr** Agence de l'Union européenne sur les drogues (EUDA, Lisbonne)
- ga** Gníomhaireacht Drugaí an Aontais Eorpaigh (EUDA, Liospóin)
- hr** Agencija Europske unije za droge (EUDA, Lisabon)
- it** Agenzia dell'Unione europea sulle droghe (EUDA, Lisbona)
- lv** Eiropas Savienības Narkotiku aģentūra (EUDA, Lisabona)
- lt** Europos Sąjungos narkotikų agentūra (EUDA, Lisabona)
- hu** Az Európai Unió Kábítószer-ügynöksége (EUDA, Lisszabon)
- mt** l-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea dwar id-Drogi (EUDA, Liżbona)
- nl** Drugsagentschap van de Europese Unie (EUDA, Lissabon)
- pl** Agencja Unii Europejskiej ds. Narkotyków (EUDA, Lizbona)
- pt** Agência da União Europeia sobre Drogas (EUDA, Lisboa)
- ro** Agenția Uniunii Europene privind Drogurile (EUDA, Lisabona)
- sk** Agentúra Európskej únie pre drogy (EUDA, Lisabon)
- sl** Agencija Evropske unije za droge (EUDA, Lizbona)
- fi** Euroopan unionin huumevirasto (EUDA, Lissabon)
- sv** Europeiska unionens narkotikamyndighet (Euda, Lissabon)

Euroopa Liidu Varjupaigaamet

- bg** Агенция на Европейския съюз в областта на убежището (—, Малта)
- es** Agencia de Asilo de la Unión Europea (—, Malta)
- cs** Agentura Evropské unie pro otázky azylu (EUAA, Malta)
- da** Den Europæiske Unions Asylagentur (EUAA, Malta)
- de** Asylagentur der Europäischen Union (EUAA, Malta)
- et** Euroopa Liidu Varjupaigaamet (EUAA, Malta)
- el** Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο (EUAA, Μάλτα)
- en** European Union Agency for Asylum (EUAA, Malta)
- fr** Agence de l'Union européenne pour l'asile (—, Malte)
- ga** Gníomhaireacht an Aontais Eorpaigh um Thearmann (—, Málta)
- hr** Agencija Europske unije za azil (EUAA, Malta)
- it** Agenzia dell'Unione europea per l'asilo (EUAA, Malta)
- lv** Eiropas Savienības Patvēruma aģentūra (EUAA, Malta)
- lt** Europos Sąjungos prieglobsčio agentūra (EUAA, Malta)
- hu** Az Európai Unió Menekültügyi Ügynöksége (—, Málta)
- mt** l-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Azil (EUAA, Malta)
- nl** Asielagentschap van de Europese Unie (EUAA, Malta)
- pl** Agencja Unii Europejskiej ds. Azylu (—, Malta)
- pt** Agência da União Europeia para o Asilo (—, Malta)
- ro** Agenția Uniunii Europene pentru Azil (—, Malta)
- sk** Agentúra Európskej únie pre azyl (EUAA, Malta)
- sl** Agencija Evropske unije za azil (EUAA, Malta)
- fi** Euroopan unionin turvapaikkavirasto (—, Malta)
- sv** Europeiska unionens asylbyrå (—, Malta)

Euroopa Liidu Väljaannete Talitus

- bg** Служба за публикации на Европейския съюз (OP, Люксембург)
- es** Oficina de Publicaciones de la Unión Europea (OP, Luxemburgo)
- cs** Úřad pro publikace Evropské unie (OP, Lucemburk)
- da** Den Europæiske Unions Publikationskontor (OP, Luxembourg)
- de** Amt für Veröffentlichungen der Europäischen Union (OP, Luxemburg)
- et** Euroopa Liidu Väljaannete Talitus (OP, Luxembourg)
- el** Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (OP, Λουξεμβούργο)
- en** Publications Office of the European Union (OP, Luxembourg)
- fr** Office des publications de l'Union européenne (OP, Luxembourg)
- ga** Oifig Foilseachán an Aontais Eorpaigh (OP, Lucsamburg)
- hr** Ured za publikacije Europske unije (OP, Luxembourg)
- it** Ufficio delle pubblicazioni dell'Unione europea (OP, Lussemburgo)
- lv** Eiropas Savienības Publikāciju birojs (OP, Luksemburga)
- lt** Europos Sąjungos leidinių biuras (OP, Liuksemburgas)
- hu** Az Európai Unió Kiadóhivatala (OP, Luxembourg)
- mt** l-Ufficiċju tal-Pubblikazzjonijiet tal-Unjoni Ewropea (OP, il-Lussemburgu)
- nl** Bureau voor publicaties van de Europese Unie (OP, Luxemburg)
- pl** Urząd Publikacji Unii Europejskiej (OP, Luksemburg)
- pt** Serviço das Publicações da União Europeia (OP, Luxemburgo)
- ro** Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene (OP, Luxemburg)
- sk** Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie (OP, Luxemburg)
- sl** Urad za publikacije Evropske unije (OP, Luxembourg)
- fi** Euroopan unionin julkaisutoimisto (OP, Luxemburg)
- sv** Europeiska unionens publikationsbyrå (OP, Luxemburg)

Euroopa Liidu Õiguskaitsekoolituse Amet

- bg** Агенция на Европейския съюз за обучение в областта на правоприлагането (CEPOL, Будапеща)
- es** Agencia de la Unión Europea para la Formación Policial (CEPOL, Budapest)
- cs** Agentura Evropské unie pro vzdělávání a výcvik v oblasti prosazování práva (CEPOL, Budapešť)
- da** Den Europæiske Unions Agentur for Uddannelse inden for Retshåndhævelse (Cepol, Budapest)
- de** Agentur der Europäischen Union für die Aus- und Fortbildung auf dem Gebiet der Strafverfolgung (EPA, Budapest)
- et** Euroopa Liidu Õiguskaitsekoolituse Amet (CEPOL, Budapest)
- el** Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Κατάρτιση στον Τομέα της Επιβολής του Νόμου (EAA, Βουδαπέστη)
- en** European Union Agency for Law Enforcement Training (CEPOL, Budapest)
- fr** Agence de l'Union européenne pour la formation des services répressifs (CEPOL, Budapest)
- ga** Gníomhaireacht an Aontais Eorpaigh um Oiliúint i bhForheidhmiú an Dlí (CEPOL, Búdaipeist)
- hr** Agencija Europske unije za osposobljavanje u području izvršavanja zakonodavstva (CEPOL, Budimpešta)
- it** Agenzia dell'Unione europea per la formazione delle autorità di contrasto (CEPOL, Budapest)
- lv** Eiropas Savienības Tiesībaizsardzības apmācības aģentūra (CEPOL, Budapešta)
- lt** Europos Sąjungos teisėsaugos mokymo agentūra (CEPOL, Budapeštas)
- hu** Az Európai Unió Bűnüldözési Képzési Ügynöksége (CEPOL, Budapest)
- mt** l-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għat-Taħriġ fl-Infurzar tal-Liġi (CEPOL, Budapest)
- nl** Agentschap van de Europese Unie voor opleiding op het gebied van rechtshandhaving (Cepol, Boedapest)
- pl** Agencja Unii Europejskiej ds. Szkolenia w Dziedzinie Ścigania (CEPOL, Budapeszt)
- pt** Agência da União Europeia para a Formação Policial (CEPOL, Budapeste)
- ro** Agenția Uniunii Europene pentru Formare în Materie de Aplicare a Legii (CEPOL, Budapesta)
- sk** Agentúra Európskej únie pre odbornú prípravu v oblasti presadzovania práva (CEPOL, Budapešť)
- sl** Agencija Evropske unije za usposabljanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj (CEPOL, Budimpešta)
- fi** Euroopan unionin lainvalvontakoulutusvirasto (CEPOL, Budapest)
- sv** Europeiska unionens byrå för utbildning av tjänstemän inom brottsbekämpning (Cepol, Budapest)

Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Amet

- bg** Агенция на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол, Хага)
- es** Agencia de la Unión Europea para la Cooperación Policial (Europol, La Haya)
- cs** Agentura Evropské unie pro spolupráci v oblasti prosazování práva (Europol, Haag)
- da** Den Europæiske Unions Agentur for Retshåndhævelsessamarbejde (Europol, Haag)
- de** Agentur der Europäischen Union für die Zusammenarbeit auf dem Gebiet der Strafverfolgung (Europol, Den Haag)
- et** Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Amet (Europol, Haag)
- el** Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία στον Τομέα της Επιβολής του Νόμου (Ευρωπόλ, Χάγη)
- en** European Union Agency for Law Enforcement Cooperation (Europol, The Hague)
- fr** Agence de l'Union européenne pour la coopération des services répressifs (Europol, La Haye)
- ga** Gníomhaireacht an Aontais Eorpach i ndáil le Comhar i bhForfheidhmiú an Dlí (Europol, an Háig)
- hr** Agencija Europske unije za suradnju tijela za izvršavanje zakonodavstva (Europol, Den Haag)
- it** Agenzia dell'Unione europea per la cooperazione nell'attività di contrasto (Europol, L'Aia)
- lv** Eiropas Savienības Aģentūra tiesībaizsardzības sadarbībai (Eiropols, Hāga)
- lt** Europos Sąjungos teisėsaugos bendradarbiavimo agentūra (Europol, Haga)
- hu** A Bűnüldözési Együttműködés Európai Unió Ügynöksége (Europol, Hága)
- mt** l-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Kooperazzjoni fl-Infurzar tal-Liġi (Europol, The Hague)
- nl** Agentschap van de Europese Unie voor samenwerking op het gebied van rechtshandhaving (Europol, Den Haag)
- pl** Agencja Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Ścigania (Europol, Haga)
- pt** Agência da União Europeia para a Cooperação Policial (Europol, Haia)
- ro** Agenția Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Aplicare a Legii (Europol, Haga)
- sk** Agentúra Európskej únie pre spoluprácu v oblasti presadzovania práva (Europol, Haag)
- sl** Agencija Evropske unije za sodelovanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj (Europol, Haag)
- fi** Euroopan unionin lainvalvontayhteistyövirasto (Europol, Haag)
- sv** Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol, Haag)

Euroopa Liit

- bg** Европейски съюз (EC)
- es** Unión Europea (UE)
- cs** Evropská unie (EU)
- da** Den Europæiske Union (EU)
- de** Europäische Union (EU)
- et** Euroopa Liit (EL)
- el** Ευρωπαϊκή Ένωση (EE)
- en** European Union (EU)
- fr** Union européenne (UE)
- ga** an tAontas Eorpach (AE)
- hr** Europska unija (EU)
- it** Unione europea (UE)
- lv** Eiropas Savienība (ES)
- lt** Europos Sąjunga (ES)
- hu** Európai Unió (EU)
- mt** l-Unjoni Ewropea (UE)
- nl** Europese Unie (EU)
- pl** Unia Europejska (UE)
- pt** União Europeia (UE)
- ro** Uniunea Europeană (UE)
- sk** Európska únia (EÚ)
- sl** Evropska unija (EU)
- fi** Euroopan unioni (EU)
- sv** Europeiska unionen (EU)

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee

- bg** Европейски икономически и социален комитет (EИСК, Брюксел)
- es** Comité Económico y Social Europeo (CESE, Bruselas)
- cs** Evropský hospodářský a sociální výbor (EHSV, Brusel)
- da** Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU, Bruxelles)
- de** Europäischer Wirtschafts- und Sozialausschuss (EWSA, Brüssel)
- et** Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee (EMSK, Brüssel)
- el** Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ, Βρυξέλλες)
- en** European Economic and Social Committee (EESC, Brussels)
- fr** Comité économique et social européen (CESE, Bruxelles)
- ga** Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa (CESE, an Bhruiséil)
- hr** Europski gospodarski i socijalni odbor (EGSO, Bruxelles)
- it** Comitato economico e sociale europeo (CESE, Bruxelles)
- lv** Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja (EESK, Brisele)
- lt** Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas (EESRK, Briuselis)
- hu** Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB, Brüsszel)
- mt** il-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew (KESE, Brussell)
- nl** Europees Economisch en Sociaal Comité (EESC, Brussel)
- pl** Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny (EKES, Bruksela)
- pt** Comité Económico e Social Europeu (CESE, Bruxelas)
- ro** Comitetul Economic și Social European (CESE, Bruxelles)
- sk** Európsky hospodársky a sociálny výbor (EHSV, Brusel)
- sl** Evropski ekonomsko-socialni odbor (EESO, Bruselj)
- fi** Euroopan talous- ja sosiaalikomitea (ETSK, Bryssel)
- sv** Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK, Bryssel)

Euroopa Meresõiduohutuse Amet

- bg** Европейска агенция по морска безопасност (ЕАМБ, Лисабон)
- es** Agencia Europea de Seguridad Marítima (AESM, Lisboa)
- cs** Evropská agentura pro námořní bezpečnost (EMSA, Lisabon)
- da** Det Europæiske Agentur for Søfartssikkerhed (EMSA, Lissabon)
- de** Europäische Agentur für die Sicherheit des Seeverkehrs (EMSA, Lissabon)
- et** Euroopa Meresõiduohutuse Amet (EMSA, Lissabon)
- el** Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια στη Θάλασσα (EMSA, Λισαβόνα)
- en** European Maritime Safety Agency (EMSA, Lisbon)
- fr** Agence européenne pour la sécurité maritime (AESM, Lisbonne)
- ga** an Ghníomhaireacht Eorpach um Shábháilteacht Mhuirí (EMSA, Liospóin)
- hr** Europska agencija za pomorsku sigurnost (EMSA, Lisabon)
- it** Agenzia europea per la sicurezza marittima (EMSA, Lisbona)
- lv** Eiropas Jūras drošības aģentūra (EMSA, Lisabona)
- lt** Europos jūrų saugumo agentūra (EMSA, Lisabona)
- hu** Európai Tengerészeti Biztonsági Ügynökség (EMSA, Lisszabon)
- mt** l-Aġenzija Ewropea għas-Sigurtà Marittima (EMSA, Lizbona)
- nl** Europees Agentschap voor maritieme veiligheid (EMSA, Lissabon)
- pl** Europejska Agencja Bezpieczeństwa Morskiego (EMSA, Lizbona)
- pt** Agência Europeia da Segurança Marítima (EMSA, Lisboa)
- ro** Agenția Europeană pentru Siguranță Maritimă (EMSA, Lisabona)
- sk** Európska námorná bezpečnostná agentúra (EMSA, Lisabon)
- sl** Evropska agencija za pomorsko varnost (EMSA, Lizbona)
- fi** Euroopan meriturvallisuusvirasto (EMSA, Lissabon)
- sv** Europeiska sjösäkerhetsbyrån (Emsa, Lissabon)

Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Seirekeskus

- bg** Европейски център за мониторинг на наркотици и наркомании (ЕЦМНН, Лисабон)
- es** Observatorio Europeo de las Drogas y las Toxicomanías (OEDT, Lisboa)
- cs** Evropské monitorovací centrum pro drogy a drogovou závislost (EMCDDA, Lisabon)
- da** Det Europæiske Overvågningscenter for Narkotika og Narkotikamisbrug (EONN, Lissabon)
- de** Europäische Beobachtungsstelle für Drogen und Drogensucht (EBDD, Lissabon)
- et** Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Seirekeskus (EMCDDA, Lissabon)
- el** Ευρωπαϊκό Κέντρο Παρακολούθησης Ναρκωτικών και Τοξικομανίας (ΕΚΠΝΤ, Λισαβόνα)
- en** European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (EMCDDA, Lisbon)
- fr** Observatoire européen des drogues et des toxicomanies (OEDT, Lisbonne)
- ga** an Lárionad Faireacháin Eorpach um Dhrugaí agus um Andúil i nDrugaí (EMCDDA, Liospóin)
- hr** Europski centar za praćenje droga i ovisnosti o drogama (EMCDDA, Lisabon)
- it** Osservatorio europeo delle droghe e delle tossicodipendenze (OEDT, Lisbona)
- lv** Eiropas Narkotiku un narkomānijas uzraudzības centrs (EMCDDA, Lisabona)
- lt** Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centras (ENNSC, Lisabona)
- hu** A Kábítószer és a Kábítószerfüggőség Európai Megfigyelőközpontja (EMCDDA, Lisszabon)
- mt** iċ-Centru Ewropew għall-Monitoraġġ tad-Droga u d-Dipendenza fuq id-Droga (EMCDDA, Liżbona)
- nl** Europees Waarnemingscentrum voor drugs en drugsverslaving (EWDD, Lissabon)
- pl** Europejskie Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii (EMCDDA, Lizbona)
- pt** Observatório Europeu da Droga e da Toxicoddependência (OEDT, Lisboa)
- ro** Observatorul European pentru Droguri și Toxicomanie (OEDT, Lisabona)
- sk** Európske monitorovacie centrum pre drogy a drogovú závislosť (EMCDDA, Lisabon)
- sl** Evropski center za spremljanje drog in zasvojenosti z drogami (EMCDDA, Lizbona)
- fi** Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskus (EMCDDA, Lissabon)
- sv** Europeiska centrumet för kontroll av narkotika och narkotikamissbruk (ECNN, Lissabon)

Euroopa Ombudsman

- bg** Европейски омбудсман (Страсбург)
- es** Defensor del Pueblo Europeo (Estrasburgo)
- cs** evropský veřejný ochránce práv (Štrasburk)
- da** Den Europæiske Ombudsmand (Strasbourg)
- de** Europäischer Bürgerbeauftragter (Straßburg)
- et** Euroopa Ombudsman (Strasbourg)
- el** Ευρωπαϊός Διαμεσολαβητής (Στρασβούργο)
- en** European Ombudsman (Strasbourg)
- fr** Médiateur européen (Strasbourg)
- ga** an tOmbudsman Eorpach (Strasbourg)
- hr** Europski ombudsman (Strasbourg)
- it** Mediatore europeo (Strasburgo)
- lv** Eiropas Ombuds (Strasbūra)
- lt** Europos ombudsmenas (Strasbūras)
- hu** európai ombudsman (Strasbourg)
- mt** l-Ombudsman Ewropew (Strasburgu)
- nl** Europese Ombudsman (Straatsburg)
- pl** Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich (Strasburg)
- pt** Provedor de Justiça Europeu (Estrasburgo)
- ro** Ombudsmanul European (Strasbourg)
- sk** európsky ombudsman (Štrasburg)
- sl** Evropski varuh človekovih pravic (Strasbourg)
- fi** Euroopan oikeusasiamies (Strasbourg)
- sv** Europeiska ombudsmannen (Strasbourg)

Euroopa Pangandusjärelvalve

- bg** Европейски банков орган (ЕБО, Париж)
- es** Autoridad Bancaria Europea (ABE, París)
- cs** Evropský orgán pro bankovníctví (EBA, Paříž)
- da** Den Europæiske Banktilsynsmyndighed (EBA, Paris)
- de** Europäische Bankenaufsichtsbehörde (EBA, Paris)
- et** Euroopa Pangandusjärelvalve (EBA, Pariis)
- el** Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (ΕΑΤ, Παρίσι)
- en** European Banking Authority (EBA, Paris)
- fr** Autorité bancaire européenne (ABE, Paris)
- ga** an tÚdarás Baincéireachta Eorpach (ÚBE, Páras)
- hr** Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo (EBA, Pariz)
- it** Autorità bancaria europea (ABE, Parigi)
- lv** Eiropas Banku iestāde (EBI, Parīze)
- lt** Europos bankininkystės institucija (EBI, Paryžius)
- hu** Európai Bankhatóság (EBH, Párizs)
- mt** l-Awtorità Bankarja Ewropea (EBA, Pariġi)
- nl** Europese Bankautoriteit (EBA, Parijs)
- pl** Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (EUNB, Paryż)
- pt** Autoridade Bancária Europeia (EBA, Paris)
- ro** Autoritatea Bancară Europeană (ABE, Paris)
- sk** Európsky orgán pre bankovníctvo (EBA, Paříž)
- sl** Evropski bančni organ (EBA, Pariz)
- fi** Euroopan pankkiviranomainen (EPV, Pariisi)
- sv** Europeiska bankmyndigheten (EBA, Paris)

Euroopa Parlament

- bg** Европейски парламент (ЕП, Страсбург)
- es** Parlamento Europeo (PE, Estrasburgo)
- cs** Evropský parlament (EP, Štrasburk)
- da** Europa-Parlamentet (Strasbourg)
- de** Europäisches Parlament (EP, Straßburg)
- et** Euroopa Parlament (EP, Strasbourg)
- el** Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (ΕΚ, Στρασβούργο)
- en** European Parliament (EP, Strasbourg)
- fr** Parlement européen (PE, Strasbourg)
- ga** Parlaimint na hEorpa (PE, Strasbourg)
- hr** Europski parlament (EP, Strasbourg)
- it** Parlamento europeo (PE, Strasburgo)
- lv** Eiropas Parlaments (EP, Strabūra)
- lt** Europos Parlamentas (EP, Strabūras)
- hu** Európai Parlament (EP, Strasbourg)
- mt** il-Parlament Ewropew (PE, Strasburgu)
- nl** Europees Parlement (EP, Straatsburg)
- pl** Parlament Europejski (PE, Strasburg)
- pt** Parlamento Europeu (PE, Estrasburgo)
- ro** Parlamentul European (PE, Strasbourg)
- sk** Európsky parlament (EP, Štrasburg)
- sl** Evropski parlament (EP, Strasbourg)
- fi** Euroopan parlamentti (EP, Strasbourg)
- sv** Europaparlamentet (EP, Strasbourg)

Euroopa Personalivaliku Amet

- bg** Европейска служба за подбор на персонал (EPSO, Брюксел)
- es** Oficina Europea de Selección de Personal (EPSO, Bruselas)
- cs** Evropský úřad pro výběr personálu (EPSO, Brusel)
- da** Det Europæiske Personaleudvælgelseskontor (EPSO, Bruxelles)
- de** Europäisches Amt für Personalauswahl (EPSO, Brüssel)
- et** Euroopa Personalivaliku Amet (EPSO, Brüssel)
- el** Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Επιλογής Προσωπικού (EPSO, Βρυξέλλες)
- en** European Personnel Selection Office (EPSO, Brussels)
- fr** Office européen de sélection du personnel (EPSO, Bruxelles)
- ga** an Oifig Eorpach um Roghnú Foirne (EPSO, an Bhreisíil)
- hr** Europski ured za odabir osoblja (EPSO, Bruxelles)
- it** Ufficio europeo di selezione del personale (EPSO, Bruxelles)
- lv** Eiropas Personāla atlases birojs (EPSO, Brisele)
- lt** Europos personalo atrankos tarnyba (EPSO, Briuselis)
- hu** Európai Személyzeti Felvételi Hivatal (EPSO, Brüsszel)
- mt** l-Ufficiċġu Ewropew għas-Selezzjoni tal-Persunal (EPSO, Brussell)
- nl** Europees Bureau voor personeelsselectie (EPSO, Brussel)
- pl** Europejski Urząd Doboru Kadr (EPSO, Bruksela)
- pt** Serviço Europeu de Seleção do Pessoal (EPSO, Bruxelas)
- ro** Oficiul European pentru Selecția Personalului (EPSO, Bruxelles)
- sk** Európsky úrad pre výber pracovníkov (EPSO, Brusel)
- sl** Evropski urad za izbor osebja (EPSO, Bruselj)
- fi** Euroopan unionin henkilöstövalintatoimisto (EPSO, Bryssel)
- sv** Europeiska rekryteringsbyrån (Eps, Bryssel)

Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet

- bg** Европейска агенция за гранична и брегова охрана (Frontex, Варшава)
- es** Agencia Europea de la Guardia de Fronteras y Costas (Frontex, Varsovia)
- cs** Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž (Frontex, Varšava)
- da** Det Europæiske Agentur for Grænse- og Kystbevogtning (Frontex, Warszawa)
- de** Europäische Agentur für die Grenz- und Küstenwache (Frontex, Warschau)
- et** Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet (Frontex, Varsavi)
- el** Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνριοφυλακικής και Ακτοφυλακικής (Frontex, Βαρσοβία)
- en** European Border and Coast Guard Agency (Frontex, Warsaw)
- fr** Agence européenne de garde-frontières et de garde-côtes (Frontex, Varsovie)
- ga** an Ghníomhaireacht Eorpach um an nGarda Teorann agus Cósta (Frontex, Vársá)
- hr** Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu (Frontex, Varšava)
- it** Agenzia europea della guardia di frontiera e costiera (Frontex, Varsavia)
- lv** Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūra (Frontex, Varšava)
- lt** Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra (Frontex, Varšuva)
- hu** Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség (Frontex, Varsó)
- mt** l-Aġenzija Ewropea għall-Gwardja tal-Fruntiera u tal-Kosta (Frontex, Varsavja)
- nl** Europees Grens- en kustwachtagentschap (Frontex, Warschau)
- pl** Europejska Agencja Straży Granicznej i Przybrzeżnej (Frontex, Warszawa)
- pt** Agência Europeia da Guarda de Fronteiras e Costeira (Frontex, Varsóvia)
- ro** Agenția Europeană pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă (Frontex, Varșovia)
- sk** Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž (Frontex, Varšava)
- sl** Evropska agencija za mejno in obalno stražo (Frontex, Varšava)
- fi** Euroopan raja- ja merivartiovirasto (Frontex, Varsova)
- sv** Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån (Frontex, Warszawa)

Euroopa Prokuratuur

- bg** Европейска прокуратура (Люксембург)
- es** Fiscalía Europea (Luxemburgo)
- cs** Úřad evropského veřejného žalobce (Lucemburk)
- da** Den Europæiske Anklagemyndighed (EPPO, Luxembourg)
- de** Europäische Staatsanwaltschaft (EUStA, Luxemburg)
- et** Euroopa Prokuratuur (Luxembourg)
- el** Ευρωπαϊκή Εισαγγελία (Λουξεμβούργο)
- en** European Public Prosecutor's Office (EPPO, Luxembourg)
- fr** Parquet européen (Luxembourg)
- ga** Oifig an Ionchúisitheora Phoiblí Eorpaigh (OIPE, Lucsamburg)
- hr** Ured evropskog javnog tužitelja (EPPO, Luxembourg)
- it** Procura europea (EPPO, Lussemburgo)
- lv** Eiropas Prokuratūra (EPPO, Luksemburga)
- lt** Europos prokuratūra (Liuksemburgas)
- hu** Európai Ügyészség (Luxembourg)
- mt** l-Uffiċċju tal-Prosekutur Pubbliku Ewropew (UPPE, il-Lussemburgu)
- nl** Europees Openbaar Ministerie (EOM, Luxemburg)
- pl** Prokuratura Europejska (Luksemburg)
- pt** Procuradoria Europeia (Luxemburgo)
- ro** Parchetul European (EPPO, Luxemburg)
- sk** Európska prokuratúra (Luxemburg)
- sl** Evropsko javno tožilstvo (EJT, Luxembourg)
- fi** Euroopan syyttäjänvirasto (EPPO, Luxemburg)
- sv** Europeiska åklagarmyndigheten (Eppo, Luxemburg)

Euroopa raudtee ühissetevõte

- bg** Съвместно предприятие „Европейски железопътен транспорт“ (Брюксел)
- es** Empresa Común para el Ferrocarril Europeo (Bruselas)
- cs** společný podnik pro evropské železnice (Brusel)
- da** fællesforetagendet for Europas jernbaner (Bruxelles)
- de** Gemeinsames Unternehmen für Europas Eisenbahnen (Brüssel)
- et** Euroopa raudtee ühissetevõte (Brüssel)
- el** κοινή επιχείρηση «Ευρωπαϊκοί σιδηρόδρομοι» (Βρυξέλλες)
- en** Europe's Rail Joint Undertaking (Brussels)
- fr** entreprise commune «Système ferroviaire européen» (Bruxelles)
- ga** Comhghnóthas um Iarnród na hEorpa (an Bhruiséil)
- hr** Zajedničko poduzeće za evropsku željeznicu (Bruxelles)
- it** impresa comune «Ferrovie europee» (Bruxelles)
- lv** kopuzņēmums “Eiropas dzelzceļš” (Brisele)
- lt** Europos geležinkelių bendroji įmonė (Bruselis)
- hu** Európai Vasút Közös Vállalkozás (Brüsszel)
- mt** l-Impriza Kongunta Sistema Ferrovjarja Ewropea (Brussell)
- nl** Gemeenschappelijke Onderneming “Europese spoorwegen” (Brussel)
- pl** Wspólne Europejskie Przedsięwzięcie Kolejowe (Bruksela)
- pt** Empresa Comum Setor Ferroviário (Bruxelas)
- ro** întreprinderea comună pentru căile ferate ale Europei (Bruxelles)
- sk** spoločný podnik pre európske železnice (Brusel)
- sl** Skupno podjetje za evropske železnice (Bruselj)
- fi** Euroopan rautatiet -yhteisyritys (Bryssel)
- sv** det gemensamma företaget för Europas järnvägar (Bryssel)

Euroopa Ravimiamet

- bg** Европейска агенция по лекарствата (EMA, Амстердам)
- es** Agencia Europea de Medicamentos (EMA, Ámsterdam)
- cs** Evropská agentura pro léčivé přípravky (EMA, Amsterdam)
- da** Det Europæiske Lægemiddelagentur (EMA, Amsterdam)
- de** Europäische Arzneimittel-Agentur (EMA, Amsterdam)
- et** Euroopa Ravimiamet (EMA, Amsterdam)
- el** Ευρωπαϊκός Οργανισμός Φαρμάκων (EMA, Άμστερνταμ)
- en** European Medicines Agency (EMA, Amsterdam)
- fr** Agence européenne des médicaments (EMA, Amsterdam)
- ga** an Ghníomhaireacht Leigheasra Eorpach (EMA, Amstardam)
- hr** Europska agencija za lijekove (EMA, Amsterdam)
- it** Agenzia europea per i medicinali (EMA, Amsterdam)
- lv** Eiropas Zāļu aģentūra (EMA, Amsterdama)
- lt** Europos vaistų agentūra (EMA, Amsterdamos)
- hu** Európai Gyógyszerügynökség (EMA, Amszterdam)
- mt** l-Aġenzija Ewropea għall-Medicini (EMA, Amsterdam)
- nl** Europees Geneesmiddelenbureau (EMA, Amsterdam)
- pl** Europejska Agencja Leków (EMA, Amsterdam)
- pt** Agência Europeia de Medicamentos (EMA, Amesterdão)
- ro** Agenția Europeană pentru Medicamente (EMA, Amsterdam)
- sk** Európska agentúra pre lieky (EMA, Amsterdam)
- sl** Evropska agencija za zdravila (EMA, Amsterdam)
- fi** Euroopan lääkevirasto (EMA, Amsterdam)
- sv** Europeiska läkemedelsmyndigheten (EMA, Amsterdam)

Euroopa Regionide Komitee

- bg** Европейски комитет на регионите (КР, Брюксел)
- es** Comité Europeo de las Regiones (CDR, Bruselas)
- cs** Evropský výbor regionů (VR, Brusel)
- da** Det Europæiske Regionsudvalg (Bruxelles)
- de** Europäischer Ausschuss der Regionen (AdR, Brüssel)
- et** Euroopa Regionide Komitee (RK, Brüssel)
- el** Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών (ΕτΠ, Βρυξέλλες)
- en** European Committee of the Regions (CoR, Brussels)
- fr** Comité européen des régions (CdR, Bruxelles)
- ga** Coiste Eorpach na Réigiún (an Bhruiséil)
- hr** Europski odbor regija (OR, Bruxelles)
- it** Comitato europeo delle regioni (CdR, Bruxelles)
- lv** Eiropas Reģionu komiteja (RK, Brisele)
- lt** Europos regionų komitetas (RK, Briuselis)
- hu** Régiók Európai Bizottsága (RB, Brüsszel)
- mt** il-Kumitat Ewropew tar-Regjuni (KtR, Brussel)
- nl** Europees Comité van de Regio's (CvdR, Brussel)
- pl** Europejski Komitet Regionów (KR, Bruksela)
- pt** Comité das Regiões Europeu (CR, Bruxelas)
- ro** Comitetul European al Regiunilor (CoR, Bruxelles)
- sk** Európsky výbor regiónov (VR, Brusel)
- sl** Evropski odbor regij (OR, Bruselj)
- fi** Euroopan alueiden komitea (AK, Bryssel)
- sv** Europeiska regionkommittén (ReK, Bryssel)

Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituut

- bg** Европейски институт за равенство между половете (EIGE, Вилюс)
- es** Instituto Europeo de la Igualdad de Género (EIGE, Vilna)
- cs** Evropský institut pro rovnost žen a mužů (EIGE, Vilnius)
- da** Det Europæiske Institut for Ligestilling mellem Mænd og Kvinder (EIGE, Vilnius)
- de** Europäisches Institut für Gleichstellungsfragen (EIGE, Vilnius)
- et** Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituut (EIGE, Vilnius)
- el** Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (EIGE, Βίλνιους)
- en** European Institute for Gender Equality (EIGE, Vilnius)
- fr** Institut européen pour l'égalité entre les hommes et les femmes (EIGE, Vilnius)
- ga** an Institiúid Eorpach um Chomhionannas Inscne (EIGE, Vilnias)
- hr** Europski institut za ravnopravnost spolova (EIGE, Vilnius)
- it** Istituto europeo per l'uguaglianza di genere (EIGE, Vilnius)
- lv** Eiropas Dzimumu līdztiesības institūts (EIGE, Viļņa)
- lt** Europos lyčių lygybės institutas (EIGE, Vilnius)
- hu** A Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézete (EIGE, Vilnius)
- mt** l-Istitut Ewropew għall-Ugwaljanza bejn is-Sessi (EIGE, Vilnius)
- nl** Europees Instituut voor gendergelijkheid (EIGE, Vilnius)
- pl** Europejski Instytut ds. Równości Kobiet i Mężczyzn (EIGE, Wilno)
- pt** Instituto Europeu para a Igualdade de Género (EIGE, Vilnius)
- ro** Institutul European pentru Egalitatea de Şanse între Femei şi Bărbaţi (EIGE, Vilnius)
- sk** Európsky inštitút pre rodovú rovnosť (EIGE, Vilnius)
- sl** Evropski inštitut za enakost spolov (EIGE, Vilna)
- fi** Euroopan tasa-arvoinstituutti (EIGE, Vilna)
- sv** Europeiska jämställdhetsinstitutet (EIGE, Vilnius)

Euroopa Tasandi Erakondade ja Euroopa Tasandi Poliitiliste Sihtasutuste Amet

- bg** Орган за европейските политически партии и европейските политически фондации (Брюксел)
- es** Autoridad para los Partidos Políticos Europeos y las Fundaciones Políticas Europeas (Bruselas)
- cs** Úřad pro evropské politické strany a evropské politické nadace (Brusel)
- da** Myndigheden for Europæiske Politiske Partier og Europæiske Politiske Fonde (Bruxelles)
- de** Behörde für europäische politische Parteien und europäische politische Stiftungen (Brüssel)
- et** Euroopa Tasandi Erakondade ja Euroopa Tasandi Poliitiliste Sihtasutuste Amet (Brüssel)
- el** Αρχή για τα Ευρωπαϊκά Πολιτικά Κόμματα και τα Ευρωπαϊκά Πολιτικά Ιδρύματα (Βρυξέλλες)
- en** Authority for European Political Parties and European Political Foundations (Brussels)
- fr** Autorité pour les partis politiques européens et les fondations politiques européennes (Bruxelles)
- ga** an tÚdarás um Páirtithe Polaitiúla Eorpacha agus um Fhondúireachtaí Polaitiúla Eorpacha (an Bhruiséil)
- hr** Tijelo za europske političke stranke i europske političke zaklade (Bruxelles)
- it** Autorità per i partiti politici europei e le fondazioni politiche europee (Bruxelles)
- lv** Eiropas politisko partiju un Eiropas politisko fondu iestāde (Brisele)
- lt** Europos politinių partijų ir Europos politinių fondų institucija (Briuselis)
- hu** Európai Politikai Pártok és Európai Politikai Alapítványok Hatósága (Brüsszel)
- mt** l-Awtorità għall-Partiti Politiċi Ewropej u l-Fondazzjonijiet Politiċi Ewropej (Brussell)
- nl** Autoriteit voor Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen (Brussel)
- pl** Urząd ds. Europejskich Partii Politycznych i Europejskich Fundacji Politycznych (Bruksela)
- pt** Autoridade para os Partidos Políticos Europeus e as Fundações Políticas Europeias (Bruxelas)
- ro** Autoritatea pentru Partidele Politice Europene și Fundațiile Politice Europene (Bruxelles)
- sk** Úrad pre európske politické strany a európske politické nadácie (Brusel)
- sl** Organ za evropske politične stranke in evropske politične fundacije (Bruselj)
- fi** Euroopan tason poliittisista puolueista ja Euroopan tason poliittisista säätiöistä vastaava viranomaisen (Bryssel)
- sv** Myndigheten för europeiska politiska partier och europeiska politiska stiftelser (Bryssel)

Euroopa Teadusnõukogu Rakendusamet

- bg** Изпълнителна агенция на Европейския научноизследователски съвет (ERCEA, Брюксел)
- es** Agencia Ejecutiva del Consejo Europeo de Investigación (ERCEA, Bruselas)
- cs** Výkonná agentura Evropské rady pro výzkum (ERCEA, Brusel)
- da** Forvaltningsorganet for Det Europæiske Forskningsråd (ERCEA, Bruxelles)
- de** Exekutivagentur des Europäischen Forschungsrats (ERCEA, Brüssel)
- et** Euroopa Teadusnõukogu Rakendusamet (ERCEA, Brüssel)
- el** Εκτελεστικός Οργανισμός του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Έρευνας (ERCEA, Βρυξέλλες)
- en** European Research Council Executive Agency (ERCEA, Brussels)
- fr** Agence exécutive du Conseil européen de la recherche (ERCEA, Bruxelles)
- ga** Gníomhaireacht Feidhmiúcháin na Comhairle Eorpaí um Thaighde (ERCEA, an Bhruiséil)
- hr** Izvršna agencija Europskog istraživačkog vijeća (ERCEA, Bruxelles)
- it** Agenzia esecutiva del Consiglio europeo della ricerca (ERCEA, Bruxelles)
- lv** Eiropas Pētniecības padomes izpildaģentūra (ERCEA, Brisele)
- lt** Europos mokslinių tyrimų vykdomoji įstaiga (ERCEA, Briuselis)
- hu** Az Európai Kutatási Tanács Végrehajtó Ügynöksége (ERCEA, Brüsszel)
- mt** l-Aġenzija Eżekuttiva Ewropea għall-Kunsill Ewropew tar-Riċerka (ERCEA, Brussell)
- nl** Uitvoerend Agentschap Europese Onderzoeksraad (ERCEA, Brussel)
- pl** Agencja Wykonawcza Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych (ERCEA, Bruksela)
- pt** Agência de Execução do Conselho Europeu de Investigação (ERCEA, Bruxelas)
- ro** Agenția Executivă a Consiliului European pentru Cercetare (ERCEA, Bruxelles)
- sk** Výkonná agentúra Európskej rady pre výskum (ERCEA, Brusel)
- sl** Izvajalska agencija Evropskega raziskovalnega sveta (ERCEA, Bruselj)
- fi** Euroopan tutkimusneuvoston toimeenpanovirasto (ERCEA, Bryssel)
- sv** Genomförandeorganet för Europeiska forskningsrådet (Ercea, Bryssel)

Euroopa Teadusuuringute Rakendusamet

- bg** Европейска изпълнителна агенция за научни изследвания (REA, Брюксел)
- es** Agencia Ejecutiva Europea de Investigación (REA, Bruselas)
- cs** Evropská výkonná agentura pro výzkum (REA, Brusel)
- da** Det Europæiske Forvaltningsorgan for Forskning (REA, Bruxelles)
- de** Europäische Exekutivagentur für die Forschung (REA, Brüssel)
- et** Euroopa Teadusuuringute Rakendusamet (REA, Brüssel)
- el** Ευρωπαϊκός Εκτελεστικός Οργανισμός Έρευνας (REA, Βρυξέλλες)
- en** European Research Executive Agency (REA, Brussels)
- fr** Agence exécutive européenne pour la recherche (REA, Bruxelles)
- ga** an Ghníomhaireacht Feidhmiúcháin Eorpach um Thaighde (REA, an Bhruiséil)
- hr** Europska izvršna agencija za istraživanje (REA, Bruxelles)
- it** Agenzia esecutiva europea per la ricerca (REA, Bruxelles)
- lv** Eiropas Pētniecības izpildaģentūra (REA, Brisele)
- lt** Europos mokslinių tyrimų vykdomoji įstaiga (REA, Briuselis)
- hu** Európai Kutatási Végrehajtó Ügynökség (REA, Brüsszel)
- mt** l-Aġenzija Eżekuttiva Ewropea għar-Riċerka (REA, Brussell)
- nl** Europees Uitvoerend Agentschap onderzoek (REA, Brussel)
- pl** Europejska Agencja Wykonawcza ds. Badań Naukowych (REA, Bruksela)
- pt** Agência de Execução Europeia da Investigação (REA, Bruxelas)
- ro** Agenția Executivă Europeană pentru Cercetare (REA, Bruxelles)
- sk** Európska výkonná agentúra pre výskum (REA, Brusel)
- sl** Evropska izvajalska agencija za raziskave (REA, Bruselj)
- fi** Euroopan tutkimuksen toimeenpanovirasto (REA, Bryssel)
- sv** Europeiska genomförandeorganet för forskning (REA, Bryssel)

Euroopa Tervishoiu ja Digitaalvaldkonna Rakendusamet

- bg** Европейска изпълнителна агенция за здравеопазването и цифровизацията (HADEA, Брюксел)
- es** Agencia Ejecutiva Europea en los ámbitos de la Salud y Digital (HADEA, Bruselas)
- cs** Evropská výkonná agentura pro zdraví a digitální oblast (HADEA, Brusel)
- da** Det Europæiske Forvaltningsorgan for Sundhed og Det Digitale Område (HADEA, Bruxelles)
- de** Europäische Exekutivagentur für Gesundheit und Digitales (HADEA, Brüssel)
- et** Euroopa Tervishoiu ja Digitaalvaldkonna Rakendusamet (HADEA, Brüssel)
- el** Ευρωπαϊκός Εκτελεστικός Οργανισμός για την Υγεία και τον Ψηφιακό (HADEA, Βρυξέλλες)
- en** European Health and Digital Executive Agency (HADEA, Brussels)
- fr** Agence exécutive européenne pour la santé et le numérique (HADEA, Bruxelles)
- ga** an Ghníomhaireacht Feidhmiúcháin Eorpach um an tSláinte agus an Digitiú (HADEA, an Bhruiséil)
- hr** Europska izvršna agencija za zdravlje i digitalno gospodarstvo (HADEA, Bruxelles)
- it** Agenzia esecutiva europea per la salute e il digitale (HADEA, Bruxelles)
- lv** Eiropas Veselības un digitālā izpildāģentūra (HADEA, Brisele)
- lt** Europos sveikatos ir skaitmeninės ekonomikos vykdomoji įstaiga (HADEA, Briuselis)
- hu** Európai Egészségügyi és Digitális Végrehajtó Ügynökség (HADEA, Brüsszel)
- mt** l-Aġenzija Eżekuttiva Ewropea għas-Saħħa u għall-Qasam Diġitali (HADEA, Brussell)
- nl** Europees Uitvoerend Agentschap voor gezondheid en digitaal beleid (Hadea, Brussel)
- pl** Europejska Agencja Wykonawcza ds. Zdrowia i Cyfryzacji (HADEA, Bruksela)
- pt** Agência Executiva Europeia da Saúde e do Digital (HADEA, Bruxelas)
- ro** Agenția Executivă Europeană pentru Domeniile Sănătății și Digital (HADEA, Bruxelles)
- sk** Európska výkonná agentúra pre zdravie a digitalizáciu (HADEA, Brusel)
- sl** Evropska izvajalska agencija za zdravje in digitalno tehnologijo (HADEA, Bruselj)
- fi** Euroopan terveys- ja digitaaliasioiden toimeenpanovirasto (HADEA, Bryssel)
- sv** Europeiska genombörandeorganet för hälsofrågor och digitala frågor (Hadea, Bryssel)

Euroopa Toiduohutusamet

- bg** Европейски орган за безопасност на храните (ЕОБХ, Парма)
- es** Autoridad Europea de Seguridad Alimentaria (EFSA, Parma)
- cs** Evropský úřad pro bezpečnost potravin (EFSA, Parma)
- da** Den Europæiske Fødevarsesikkerhedsautoritet (EFSA, Parma)
- de** Europäische Behörde für Lebensmittelsicherheit (EFSA, Parma)
- et** Euroopa Toiduohutusamet (EFSA, Parma)
- el** Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων (EFSA, Πάρμα)
- en** European Food Safety Authority (EFSA, Parma)
- fr** Autorité européenne de sécurité des aliments (EFSA, Parme)
- ga** an tÚdarás Eorpach um Shábháilteacht Bia (EFSA, Parma)
- hr** Europska agencija za sigurnost hrane (EFSA, Parma)
- it** Autorità europea per la sicurezza alimentare (EFSA, Parma)
- lv** Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde (EFSA, Parma)
- lt** Europos maisto saugos tarnyba (EFSA, Parma)
- hu** Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (EFSA, Parma)
- mt** l-Awtorità Ewropea dwar is-Sigurtà fl-Ikel (EFSA, Parma)
- nl** Europese Autoriteit voor voedselveiligheid (EFSA, Parma)
- pl** Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA, Parma)
- pt** Autoridade Europeia para a Segurança dos Alimentos (EFSA, Parma)
- ro** Autoritatea Europeană pentru Siguranța Alimentară (EFSA, Parma)
- sk** Európsky úrad pre bezpečnosť potravín (EFSA, Parma)
- sl** Evropska agencija za varnost hrane (EFSA, Parma)
- fi** Euroopan elintarviketurvallisuusviranomainen (EFSA, Parma)
- sv** Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet (Efsa, Parma)

Euroopa Tööjõuamet

- bg** Европейски орган по труда (EOT, Братислава)
- es** Autoridad Laboral Europea (ALE, Bratislava)
- cs** Evropský orgán pro pracovní záležitosti (—, Bratislava)
- da** Den Europæiske Arbejdsmarkedsmyndighed (—, Bratislava)
- de** Europäische Arbeitsbehörde (ELA, Bratislava)
- et** Euroopa Tööjõuamet (ELA, Bratislava)
- el** Ευρωπαϊκή Αρχή Εργασίας (—, Μπρατισλάβα)
- en** European Labour Authority (ELA, Bratislava)
- fr** Autorité européenne du travail (AET, Bratislava)
- ga** an tÚdarás Eorpach Saothair (—, an Bhratasláiv)
- hr** Europsko nadzorno tijelo za rad (ELA, Bratislava)
- it** Autorità europea del lavoro (ELA, Bratislava)
- lv** Eiropas Darba iestāde (EDI, Bratislava)
- lt** Europos darbo institucija (—, Bratislava)
- hu** Európai Munkaügyi Hatóság (—, Pozsony)
- mt** l-Awtorità Ewropea tax-Xogħol (—, Bratislava)
- nl** Europese Arbeidsautoriteit (ELA, Bratislava)
- pl** Europejski Urząd ds. Pracy (—, Bratysława)
- pt** Autoridade Europeia do Trabalho (AET, Bratislava)
- ro** Autoritatea Europeană a Muncii (ELA, Bratislava)
- sk** Európsky orgán práce (ELA, Bratislava)
- sl** Evropski organ za delo (ELA, Bratislava)
- fi** Euroopan työviranomaisen (ELA, Bratislava)
- sv** Europeiska arbetsmyndigheten (—, Bratislava)

Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Amet

- bg** Европейска агенция за безопасност и здраве при работа (EU-OSHA, Билбао)
- es** Agencia Europea para la Seguridad y la Salud en el Trabajo (EU-OSHA, Bilbao)
- cs** Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci (EU-OSHA, Bilbao)
- da** Det Europæiske Arbejds miljøagentur (EU-OSHA, Bilbao)
- de** Europäische Agentur für Sicherheit und Gesundheitsschutz am Arbeitsplatz (EU-OSHA, Bilbao)
- et** Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Amet (EU-OSHA, Bilbao)
- el** Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία (EU-OSHA, Μπιλμπάο)
- en** European Agency for Safety and Health at Work (EU-OSHA, Bilbao)
- fr** Agence européenne pour la sécurité et la santé au travail (EU-OSHA, Bilbao)
- ga** an Ghníomhaireacht Eorpach um Shábháilteacht agus Sláinte ag an Obair (EU-OSHA, Bilbao)
- hr** Europska agencija za sigurnost i zdravlje na radu (EU-OSHA, Bilbao)
- it** Agenzia europea per la sicurezza e la salute sul lavoro (EU-OSHA, Bilbao)
- lv** Eiropas Darba drošības un veselības aizsardzības aģentūra (EU-OSHA, Bilbao)
- lt** Europos darbuotojų saugos ir sveikatos agentūra (EU-OSHA, Bilbao)
- hu** Európai Munkahelyi Biztonsági és Egészségvédelmi Ügynökség (EU-OSHA, Bilbao)
- mt** l-Aġenzija Ewropea għas-Sigurtà u s-Saħħa fuq il-Post tax-Xogħol (EU-OSHA, Bilbao)
- nl** Europees Agentschap voor de veiligheid en de gezondheid op het werk (EU-OSHA, Bilbao)
- pl** Europejska Agencja Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy (EU-OSHA, Bilbao)
- pt** Agência Europeia para a Segurança e a Saúde no Trabalho (EU-OSHA, Bilbao)
- ro** Agenția Europeană pentru Securitate și Sănătate în Muncă (EU-OSHA, Bilbao)
- sk** Európska agentúra pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci (EU-OSHA, Bilbao)
- sl** Evropska agencija za varnost in zdravje pri delu (EU-OSHA, Bilbao)
- fi** Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto (EU-OSHA, Bilbao)
- sv** Europeiska arbetsmiljöbyrån (EU-Osha, Bilbao)

Euroopa väliteenistus

- bg** Европейска служба за външна дейност (ECBD, Брюксел)
- es** Servicio Europeo de Acción Exterior (SEAE, Bruselas)
- cs** Evropská služba pro vnější činnost (ESVČ, Brusel)
- da** Tjenesten for EU's Optræden Udadtil (Bruxelles)
- de** Europäischer Auswärtiger Dienst (EAD, Brüssel)
- et** Euroopa väliteenistus (Brüssel)
- el** Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης (EYED, Βρυξέλλες)
- en** European External Action Service (EEAS, Brussels)
- fr** Service européen pour l'action extérieure (SEAE, Bruxelles)
- ga** an tSeirbhís Eorpach Gníomhaíochta Seachtraí (SEGS, an Bhruiséil)
- hr** Europska služba za vanjsko djelovanje (ESVD, Bruxelles)
- it** Servizio europeo per l'azione esterna (SEAE, Bruxelles)
- lv** Eiropas Ārējās darbības dienests (EĀDD, Brisele)
- lt** Europos išorės veiksmy tarnyba (EIVT, Briuselis)
- hu** Európai Külügyi Szolgálat (EKSZ, Brüsszel)
- mt** is-Servizz Ewropew għall-Azzjoni Esterna (SEAE, Brussell)
- nl** Europese Dienst voor extern optreden (EDEO, Brussel)
- pl** Europejska Służba Działañ Zewnętrznych (ESDZ, Bruksela)
- pt** Serviço Europeu para a Ação Externa (SEAE, Bruxelas)
- ro** Serviciul European de Acțiune Externă (SEAE, Bruxelles)
- sk** Európska služba pre vonkajšiu činnosť (ESVČ, Brusel)
- sl** Evropska služba za zunanje delovanje (ESZD, Bruselj)
- fi** Euroopan ulkosuhdehallinto (EUH, Bryssel)
- sv** Europeiska utrikestjänsten (Bryssel)

Euroopa Väärtpaberiturujärevalve

- bg** Европейски орган за ценни книжа и пазари (ESMA, Париж)
- es** Autoridad Europea de Valores y Mercados (AEVM, París)
- cs** Evropský orgán pro cenné papíry a trhy (ESMA, Paříž)
- da** Den Europæiske Værdipapir- og Markedstilsynsmyndighed (ESMA, Paris)
- de** Europäische Wertpapier- und Marktaufsichtsbehörde (ESMA, Paris)
- et** Euroopa Väärtpaberiturujärevalve (ESMA, Pariis)
- el** Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών (ESMA, Παρίσι)
- en** European Securities and Markets Authority (ESMA, Paris)
- fr** Autorité européenne des marchés financiers (AEMF, Paris)
- ga** an tÚdarás Eorpach um Urrúis agus Margaí (ESMA, Páras)
- hr** Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala (ESMA, Pariz)
- it** Autorità europea degli strumenti finanziari e dei mercati (ESMA, Parigi)
- lv** Eiropas Vērtspāpīru un tirgu iestāde (EVTI, Parīze)
- lt** Europos vertybinių popierių ir rinkų institucija (ESMA, Paryžius)
- hu** Európai Értékpapír-piaci Hatóság (ESMA, Párizs)
- mt** l-Awtorità Ewropea tat- Titoli u s-Swieq (ESMA, Parigi)
- nl** Europese Autoriteit voor effecten en markten (ESMA, Parijs)
- pl** Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA, Paryż)
- pt** Autoridade Europeia dos Valores Mobiliários e dos Mercados (ESMA, Paris)
- ro** Autoritatea Europeană pentru Valori Mobiliare și Piețe (ESMA, Paris)
- sk** Európsky orgán pre cenné papiere a trhy (ESMA, Paříž)
- sl** Evropski organ za vrednostne papirje in trge (ESMA, Pariz)
- fi** Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen (ESMA, Pariisi)
- sv** Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma, Paris)

Euroopa Ülemkogu

- bg** Европейски съвет (Брюксел)
- es** Consejo Europeo (Bruselas)
- cs** Evropská rada (Brusel)
- da** Det Europæiske Råd (Bruxelles)
- de** Europäischer Rat (Brüssel)
- et** Euroopa Ülemkogu (Brüssel)
- el** Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (Βρυξέλλες)
- en** European Council (Brussels)
- fr** Conseil européen (Bruxelles)
- ga** an Chomhairle Eorpach (an Bhruiséil)
- hr** Europsko vijeće (Bruxelles)
- it** Consiglio europeo (Bruxelles)
- lv** Eiropadome (Brisele)
- lt** Europos Vadovų Taryba (Briuselis)
- hu** Európai Tanács (Brüsszel)
- mt** il-Kunsill Ewropew (Brussell)
- nl** Europese Raad (Brussel)
- pl** Rada Europejska (Bruksela)
- pt** Conselho Europeu (Bruxelas)
- ro** Consiliul European (Bruxelles)
- sk** Európska rada (Brusel)
- sl** Evropski svet (Bruselj)
- fi** Eurooppa-neuvosto (Bryssel)
- sv** Europeiska rådet (Bryssel)

Euroopa Ülemkogu eesistuja

- bg** Председател на Европейския съвет (Брюксел)
- es** Presidente del Consejo Europeo (Bruselas)
- cs** předseda Evropské rady (Brusel)
- da** Formanden for Det Europæiske Råd (Bruxelles)
- de** Präsident des Europäischen Rates (Brüssel)
- et** Euroopa Ülemkogu eesistuja (Brüssel)
- el** Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου (Βρυξέλλες)
- en** President of the European Council (Brussels)
- fr** président du Conseil européen (Bruxelles)
- ga** Uachtarán na Comhairle Eorpaí (an Bhruiséil)
- hr** Predsjednik Europskog vijeća (Bruxelles)
- it** presidente del Consiglio europeo (Bruxelles)
- lv** Eiropadomes priekšsēdētājs (Brisele)
- lt** Europos Vadovų Tarybos pirmininkas (Briuselis)
- hu** az Európai Tanács elnöke (Brüsszel)
- mt** il-President tal-Kunsill Ewropew (Brussell)
- nl** voorzitter van de Europese Raad (Brussel)
- pl** Przewodniczący Rady Europejskiej (Bruksela)
- pt** Presidente do Conselho Europeu (Bruxelas)
- ro** Președintele Consiliului European (Bruxelles)
- sk** predseda Európskej rady (Brusel)
- sl** predsednik Evropskega sveta (Bruselj)
- fi** Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja (Bryssel)
- sv** Europeiska rådets ordförande (Bryssel)

Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskus

- bg** Европейски център за профилактика и контрол върху заболяванията (ECDC, Стокхолм)
- es** Centro Europeo para la Prevención y el Control de las Enfermedades (ECDC, Estocolmo)
- cs** Evropské středisko pro prevenci a kontrolu nemocí (ECDC, Stockholm)
- da** Det Europæiske Center for Forebyggelse af og Kontrol med Sygdomme (ECDC, Stockholm)
- de** Europäisches Zentrum für die Prävention und die Kontrolle von Krankheiten (ECDC, Stockholm)
- et** Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskus (ECDC, Stockholm)
- el** Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων (ECDC, Στοκχόλμη)
- en** European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC, Stockholm)
- fr** Centre européen de prévention et de contrôle des maladies (ECDC, Stockholm)
- ga** an Lárionad Eorpach um Ghalair a Chosc agus a Rialú (ECDC, Stóciólm)
- hr** Europski centar za sprečavanje i kontrolu bolesti (ECDC, Stockholm)
- it** Centro europeo per la prevenzione e il controllo delle malattie (ECDC, Stoccolma)
- lv** Eiropas Slimību profilakses un kontroles centrs (ECDC, Stokholma)
- lt** Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras (ECDC, Stokholmas)
- hu** Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ (ECDC, Stockholm)
- mt** iċ-Centru Ewropew għall-Prevenzjoni u l-Kontroll tal-Mard (ECDC, Stokkolma)
- nl** Europees Centrum voor ziektepreventie en -bestrijding (ECDC, Stockholm)
- pl** Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób (ECDC, Sztokholm)
- pt** Centro Europeu de Prevenção e Controlo das Doenças (ECDC, Estocolmo)
- ro** Centrul European de Prevenire și Control al Bolilor (ECDC, Stockholm)
- sk** Európske centrum pre prevenciu a kontrolu chorôb (ECDC, Štokholm)
- sl** Evropski center za preprečevanje in obvladovanje bolezni (ECDC, Stockholm)
- fi** Euroopan tautienehkäisy- ja -valvontakeskus (ECDC, Tukholma)
- sv** Europeiska centrumet för förebyggande och kontroll av sjukdomar (ECDC, Stockholm)

innovatiivse tervishoiu algatuse ühisettevõte

- bg** Съвместно предприятие „Инициатива за иновативно здравеопазване“ (Брюксел)
- es** Empresa Común para la Iniciativa de Salud Innovadora (Bruselas)
- cs** společný podnik iniciativy pro inovativní zdravotnictví (Brusel)
- da** fællesforetagendet for initiativet om innovativ sundhed (Bruxelles)
- de** Gemeinsames Unternehmen „Initiative zu Innovation im Gesundheitswesen“ (Brüssel)
- et** innovatiivse tervishoiu algatuse ühisettevõte (Brüssel)
- el** κοινή επιχείρηση «Πρωτοβουλία για την καινοτομία στην υγεία» (Βρυξέλλες)
- en** Innovative Health Initiative Joint Undertaking (Brussels)
- fr** entreprise commune «Initiative en matière de santé innovante» (Bruxelles)
- ga** Comhghnóthas an Tionscnaimh um Shláinte Nuálach (an Bhruiséil)
- hr** Zajedničko poduzeće za inicijativu za inovativno zdravlje (Bruxelles)
- it** impresa comune «Iniziativa per l'innovazione nel settore della salute» (Bruxelles)
- lv** kopuzņēmums “Inovācijas veselības aprūpes iniciatīva” (Brisele)
- lt** Novatoriškų sveikatos sprendimų iniciatyvos bendroji įmonė (Briuselis)
- hu** Innovatív Egészségügy Közös Vállalkozás (Brüsszel)
- mt** l-Impriza Kongunta Inizjattiva għal Saħħa Innovattiva (Brussell)
- nl** Gemeenschappelijke Onderneming “Initiatief voor innovatieve gezondheidszorg” (Brussel)
- pl** Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Inicjatywy w dziedzinie Innowacji w Ochronie Zdrowia (Bruksela)
- pt** Empresa Comum da Iniciativa Saúde Inovadora (Bruselas)
- ro** întreprinderea comună „Inițiativa pentru inovare în domeniul sănătății” (Bruxelles)
- sk** spoločný podnik pre iniciatívu Inovatívne zdravotníctvo (Brusel)
- sl** Skupno podjetje za pobudo za inovativno zdravje (Bruselj)
- fi** innovatiivisen terveydenhuollon aloitteen yhteisyritys (Bryssel)
- sv** det gemensamma företaget för initiativet för innovativ hälsa (Bryssel)

keskkonnahoidliku lennunduse ühisettevõtte

- bg** Съвместно предприятие „Чисто въздухоплаване“ (Брюксел)
- es** Empresa Común para una Aviación Limpia (Bruselas)
- cs** společný podnik pro čisté letectví (Brusel)
- da** fællesforetagendet for ren luftfart (Bruxelles)
- de** Gemeinsames Unternehmen für saubere Luftfahrt (Brüssel)
- et** keskkonnahoidliku lennunduse ühisettevõtte (Brüssel)
- el** κοινή επιχείρηση «Καθαρές αερομεταφορές» (Βρυξέλλες)
- en** Clean Aviation Joint Undertaking (Brussels)
- fr** entreprise commune «Aviation propre» (Bruxelles)
- ga** an Comhghnóthas um Eitlíocht Ghlan (an Bhruiséil)
- hr** Zajedničko poduzeće za čisto zrakoplovstvo (Bruxelles)
- it** impresa comune «Aviazione pulita» (Bruxelles)
- lv** kopuzņēmums “Tīra aviācija” (Brisele)
- lt** Netaršios aviacijos bendroji įmonė (Briuselis)
- hu** Tiszta Légi Közlekedés Közös Vállalkozás (Brüsszel)
- mt** l-Impriza Kongunta Avjazzjoni Nadifa (Brussell)
- nl** Gemeenschappelijke Onderneming “Schone luchtvaart” (Brussel)
- pl** Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Ekologicznego Lotnictwa (Bruksela)
- pt** Empresa Comum de Aviação Limpa (Bruxelas)
- ro** întreprinderea comună pentru o aviație curată (Bruxelles)
- sk** spoločný podnik pre čisté letectvo (Brusel)
- sl** Skupno podjetje za čisto letalstvo (Bruselj)
- fi** puhtaan ilmailun yhteisyritys (Bryssel)
- sv** det gemensamma företaget för ren luftfart (Bryssel)

kiipide ühisettevõtte

- bg** Съвместно предприятие „Интегрални схеми“ (Брюксел)
- es** Empresa Común para los Chips (Bruselas)
- cs** společný podnik pro čipy (Brusel)
- da** fællesforetagendet for mikrochips (Bruxelles)
- de** Gemeinsames Unternehmen für Chips (Brüssel)
- et** kiipide ühisettevõtte (Brüssel)
- el** κοινή επιχείρηση «Μικροκυκλώματα» (Βρυξέλλες)
- en** Chips Joint Undertaking (Brussels)
- fr** entreprise commune «Semi-conducteurs» (Bruxelles)
- ga** an Comhghnóthas um Shliseanna (an Bhruiséil)
- hr** Zajedničko poduzeće za čipove (Bruxelles)
- it** impresa comune «Chip» (Bruxelles)
- lv** kopuzņēmums “Mikroshēmas” (Brisele)
- lt** Lustų bendroji įmonė (Briuselis)
- hu** Csipekkel Foglalkozó Közös Vállalkozás (Brüsszel)
- mt** l-Impriza Kongunta taċ-Ċipep (Brussell)
- nl** Gemeenschappelijke Onderneming “Chips” (Brussel)
- pl** Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Czipów (Bruksela)
- pt** Empresa Comum dos Circuitos Integrados (Bruxelas)
- ro** întreprinderea comună pentru cipuri (Bruxelles)
- sk** spoločný podnik pre čipy (Brusel)
- sl** Skupno podjetje za čipe (Bruselj)
- fi** siruyhteisyritys (Bryssel)
- sv** det gemensamma företaget för halvledare (Bryssel)

Küberturvalisuse Valdkonna Tööstuse, Tehnoloogia ja Teadusuuringute Euroopa Pädevuskeskus

- bg** Европейски център за промишлени, технологични и изследователски експертни познания в областта на киберсигурността (Букурещ)
- es** Centro Europeo de Competencia Industrial, Tecnológica y de Investigación en Ciberseguridad (Bucarest)
- cs** Evropské průmyslové, technologické a výzkumné centrum kompetencí pro kybernetickou bezpečnost (Bukurešť)
- da** Det Europæiske Industri-, Teknologi- og Forskningskompetencecenter for Cybersikkerhed (Bukarest)
- de** Europäisches Kompetenzzentrum für Industrie, Technologie und Forschung im Bereich der Cybersicherheit (Bukarest)
- et** Küberturvalisuse Valdkonna Tööstuse, Tehnoloogia ja Teadusuuringute Euroopa Pädevuskeskus (Bukarest)
- el** Ευρωπαϊκό Κέντρο Αρμοδιότητας για Βιομηχανικά, Τεχνολογικά και Ερευνητικά Θέματα Κυβερνοασφάλειας (Βουκουρέστι)
- en** European Cybersecurity Industrial, Technology and Research Competence Centre (Bucharest)
- fr** Centre de compétences européen pour l'industrie, les technologies et la recherche en matière de cybersécurité (Bucarest)
- ga** an Lárionad Eorpach um Inniúlachtaí Tionsclaíochta Cibearshlándála, Teicneolaíochta Cibearshlándála agus Taighde Cibearshlándála (Búcairist)
- hr** Europski stručni centar za industriju, tehnologiju i istraživanja u području kibersigurnosti (Bukurešt)
- it** Centro europeo di competenza per la cibersecurity nell'ambito industriale, tecnologico e della ricerca (Bucarest)
- lv** Eiropas Industriālais, tehnoloģiskais un pētnieciskais kibersdrošības kompetenču centrs (Bukareste)
- lt** Europos kibernetinio saugumo pramonės, technologijų ir mokslinių tyrimų kompetencijos centras (Bukareštas)
- hu** Európai Kiberbiztonsági Ipari, Technológiai és Kutatási Kompetenciaközpont (Bukarest)
- mt** iċ-Ċentru Ewropew ta' Kompetenza Industrijali, Teknoloġika u tar-Riċerka fil-qasam taċ-Ċibersigurtà (Bucharest)
- nl** Europees Kenniscentrum voor industrie, technologie en onderzoek op het gebied van cyberbeveiliging (Boekarest)
- pl** Europejskie Centrum Kompetencji Przemysłowych, Technologicznych i Badawczych w dziedzinie Cyberbezpieczeństwa (Bukareszt)
- pt** Centro Europeu de Competências Industriais, Tecnológicas e de Investigação em Cibersegurança (Bucareste)
- ro** Centrul european de competențe în domeniul industrial, tehnologic și de cercetare în materie de securitate cibernetică (București)
- sk** Európske centrum priemyselných, technologických a výskumných kompetencií v oblasti kybernetickej bezpečnosti (Bukurešť)
- sl** Evropski industrijski, tehnološki in raziskovalni kompetenčni center za kibernetiko varnost (Bukarešta)
- fi** Euroopan kyberturvallisuuden teollisuus-, teknologia- ja tutkimusosaamiskeskus (Bukarest)
- sv** Europeiska kompetenscentrumet för cybersäkerhet inom näringsliv, teknik och forskning (Bukarest)

liidu institutsioonide, organite ja asutuste küberturvalisuse teenistus

- bg** Служба за киберсигурност за институциите, органите, службите и агенциите на Съюза (CERT-EU, Брюксел)
- es** Servicio de Ciberseguridad para las Instituciones, los Órganos y los Organismos de la Unión (CERT-EU, Bruselas)
- cs** Služba kybernetické bezpečnosti pro orgány, instituce a jiné subjekty Unie (CERT-EU, Brusel)
- da** cybersikkerhedstjenesten for Unionens institutioner, organer, kontorer og agenturer (CERT-EU, Bruxelles)
- de** Cybersicherheitsdienst für die Organe, Einrichtungen und sonstigen Stellen der Union (CERT-EU, Brüssel)
- et** liidu institutsioonide, organite ja asutuste küberturvalisuse teenistus (CERT-EU, Brüssel)
- el** Υπηρεσία Κυβερνοασφάλειας για τα Θεσμικά και Λοιπά Όργανα και Οργανισμούς της Ένωσης (CERT-EE, Βρυξέλλες)
- en** Cybersecurity Service for the Union Institutions, Bodies, Offices and Agencies (CERT-EU, Brussels)
- fr** service de cybersécurité pour les institutions, organes et organismes de l'Union (CERT-UE, Bruxelles)
- ga** Seirbhís Cibearshlándála d'Institiúidí, Comhlachtaí, oifigí agus Gníomhaireachtaí an Aontais (CERT-EU, an Bhruiséil)
- hr** Služba za kibernetičku sigurnost institucija, tijela, ureda i agencija Unije (CERT-EU, Bruxelles)
- it** servizio per la cibersicurezza delle istituzioni, degli organi e degli organismi dell'Unione (CERT-EU, Bruxelles)
- lv** Savienības iestāžu, struktūru, biroju un aģentūru kiberdrošības dienests (CERT-EU, Brisele)
- lt** Sąjungos institucijų, įstaigų, organų ir agentūrų kibernetinio saugumo tarnyba (CERT-EU, Briuselis)
- hu** Az Unió Intézmények, Szervek, Hivatalok és Ügynökségek Kiberbiztonsági Szolgálat (CERT-EU, Brüsszel)
- mt** is-Servizz taċ-Ċibersigurtà għall-Istituzzjonijiet, il-Korpi, l-Uffiċċji u l-Aġenziji tal-Unjoni (CERT-UE, Brussell)
- nl** cyberbeveiligingsdienst voor de instellingen, organen en instanties van de Unie (CERT-EU, Brussel)
- pl** Służba ds. Cyberbezpieczeństwa Instytucji, Organów i Jednostek Organizacyjnych Unii (CERT-UE, Bruksela)
- pt** Serviço de Cibersegurança para as Instituições, Órgãos e Organismos da União (CERT-UE, Bruxelas)
- ro** Serviciul de Securitate Cibernetică pentru Instituțiile, Organele, Oficiile și Agențiile Uniunii (CERT-UE, Bruxelles)
- sk** Služba kybernetickej bezpečnosti pre inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie (CERT-EU, Brusel)
- sl** Služba za kibernetičko varnost za institucije, organe, urade in agencije Unije (CERT-EU, Bruselj)
- fi** unionin toimielinten, elinten, toimistojen ja virastojen kyberturvallisuuspalvelu (CERT-EU, Bryssel)
- sv** cybersäkerhetstjänsten för unionens institutioner, organ och byråer (CERT-EU, Bryssel)

liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja

- bg** Върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност (Брюксел)
- es** Alto Representante de la Unión para Asuntos Exteriores y Política de Seguridad (Bruselas)
- cs** vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku (Brusel)
- da** Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik (Bruxelles)
- de** Hoher Vertreter der Union für Außen- und Sicherheitspolitik (Brüssel)
- et** liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja (Brüssel)
- el** Υπάτος Εκπρόσωπος της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας (Βρυξέλλες)
- en** High Representative of the Union for Foreign Affairs and Security Policy (Brussels)
- fr** haut représentant de l'Union pour les affaires étrangères et la politique de sécurité (Bruxelles)
- ga** Ardionadaí an Aontais do Ghnóthaí Eachtracha agus don Bheartas Slándála (an Bhruiséil)
- hr** Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku (Bruxelles)
- it** alto rappresentante dell'Unione per gli affari esteri e la politica di sicurezza (Bruxelles)
- lv** Savienības Augstais pārstāvis ārlietās un drošības politikas jautājumos (Brisele)
- lt** Sąjungos vyriausybės įgaliotinis užsienio reikalams ir saugumo politikai (Briuselis)
- hu** az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője (Brüsszel)
- mt** ir-Rappreżentant Għoli tal-Unjoni għall-Affarijiet Barranin u l-Politika ta' Sigurtà (Brussell)
- nl** hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid (Brussel)
- pl** Wysoki Przedstawiciel Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa (Bruksela)
- pt** Alto Representante da União para os Negócios Estrangeiros e a Política de Segurança (Bruxelas)
- ro** Înaltul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate (Bruxelles)
- sk** vysoký predstaviteľ Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku (Brusel)
- sl** visoki predstavnik Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko (Bruselj)
- fi** unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja (Bryssel)
- sv** unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik (Bryssel)

nutivõrkude ja -teenuste ühisette

- bg** Съвместно предприятие „Интелигентни мрежи и услуги“ (Брюксел)
- es** Empresa Común para las Redes y los Servicios Inteligentes (Bruselas)
- cs** společný podnik pro inteligentní sítě a služby (Brusel)
- da** fællesforetagendet for intelligente net og tjenester (Bruxelles)
- de** Gemeinsames Unternehmen für intelligente Netze und Dienste (Brüssel)
- et** nutivõrkude ja -teenuste ühisette (Brüssel)
- el** κοινή επιχείρηση «Εξυπνα δίκτυα και υπηρεσίες» (Βρυξέλλες)
- en** Smart Networks and Services Joint Undertaking (Brussels)
- fr** entreprise commune «Réseaux et services intelligents» (Bruxelles)
- ga** an Comhghnóthas um Líonraí agus Seirbhísí Cliste (an Bhruiséil)
- hr** Zajedničko poduzeće za pametne mreže i usluge (Bruxelles)
- it** impresa comune «Reti e servizi intelligenti» (Bruxelles)
- lv** kopuzņēmums “Viedie tīkli un pakalpojumi” (Brisele)
- lt** Pažangiųjų tinklų ir paslaugų bendroji įmonė (Briuselis)
- hu** Intelligens Hálózatok és Szolgáltatások Közös Vállalkozás (Brüsszel)
- mt** l-Impriza Kongunta Networks u Servizzi Intelligenti (Brussell)
- nl** Gemeenschappelijke Onderneming “Slimme netwerken en diensten” (Brussel)
- pl** Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Inteligentnych Sieci i Usług (Bruksela)
- pt** Empresa Comum de Redes e Serviços Inteligentes (Bruxelas)
- ro** întreprinderea comună „Rețele și servicii inteligente” (Bruxelles)
- sk** spoločný podnik pre inteligentné siete a služby (Brusel)
- sl** Skupno podjetje za pametna omrežja in storitve (Bruselj)
- fi** älykkäät verkot ja palvelut -yhteisyritys (Bryssel)
- sv** det gemensamma företaget för smarta nät och tjänster (Bryssel)

saastevaba vesiniku ühisettevõte

- bg** Съвместно предприятие „Чист водород“ (Брюксел)
- es** Empresa Común para un Hidrógeno Limpio (Bruselas)
- cs** společný podnik pro čistý vodík (Brusel)
- da** fællesforetagendet for ren brint (Bruxelles)
- de** Gemeinsames Unternehmen für sauberen Wasserstoff (Brüssel)
- et** saastevaba vesiniku ühisettevõte (Brüssel)
- el** κοινή επιχείρηση «Καθαρό υδρογόνο» (Βρυξέλλες)
- en** Clean Hydrogen Joint Undertaking (Brussels)
- fr** entreprise commune «Hydrogène propre» (Bruxelles)
- ga** an Comhghnóthas um Hidrigin Ghlan (an Bhruiséil)
- hr** Zajedničko poduzeće za čisti vodik (Bruxelles)
- it** impresa comune «Idrogeno pulito» (Bruxelles)
- lv** kopuzņēmums “Tīrs ūdeņradis” (Brisele)
- lt** Švariojo vandenilio bendroji įmonė (Briuselis)
- hu** Tiszta Hidrogén Közös Vállalkozás (Brüsszel)
- mt** l-Impriza Kongunta Idroġenu Nadif (Brussell)
- nl** Gemeenschappelijke Onderneming “Schone waterstof” (Brussel)
- pl** Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Czystego Wodoru (Bruksela)
- pt** Empresa Comum do Hidrogénio Limpo (Bruxelas)
- ro** întreprinderea comună pentru un hidrogen curat (Bruxelles)
- sk** spoločný podnik pre čistý vodík (Brusel)
- sl** Skupno podjetje za čisti vodik (Bruselj)
- fi** puhtaan vedyn yhteisyritys (Bryssel)
- sv** det gemensamma företaget för förnybar vätegas (Bryssel)

Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Liidu Amet

- bg** Агенция на Европейския съюз за оперативното управление на широкомащабни информационни системи в пространството на свобода, сигурност и правосъдие (euLISA, Талин)
- es** Agencia de la Unión Europea para la Gestión Operativa de Sistemas Informáticos de Gran Magnitud en el Espacio de Libertad, Seguridad y Justicia (euLisa, Tallin)
- cs** Agentura Evropské unie pro provozní řízení rozsáhlých informačních systémů v prostoru svobody, bezpečnosti a práva (euLisa, Tallin)
- da** Den Europæiske Unions Agentur for den Operationelle Forvaltning af Store IT-Systemer inden for Området med Frihed, Sikkerhed og Retfærdighed (euLisa, Tallinn)
- de** Agentur der Europäischen Union für das Betriebsmanagement von IT-Großsystemen im Raum der Freiheit, der Sicherheit und des Rechts (euLisa, Tallinn)
- et** Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Liidu Amet (euLisa, Tallinn)
- el** Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Λειτουργική Διαχείριση Συστημάτων ΤΠ Μεγάλης Κλίμακας στον Χώρο Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης (euLISA, Τάλιν)
- en** European Union Agency for the Operational Management of Large-Scale IT Systems in the Area of Freedom, Security and Justice (euLisa, Tallinn)
- fr** Agence de l'Union européenne pour la gestion opérationnelle des systèmes d'information à grande échelle au sein de l'espace de liberté, de sécurité et de justice (euLisa, Tallinn)
- ga** Gníomhaireacht an Aontais Eorpaigh chun Bainistiú Oibríochtúil a dhéanamh ar Chórais Mhórsála TF sa Limistéar Saoirse, Slándála agus Ceartais (euLISA, Taillinn)
- hr** Agencija Europske unije za operativno upravljanje opsežnim informacijskim sustavima u području slobode, sigurnosti i pravde (euLisa, Tallinn)
- it** Agenzia dell'Unione europea per la gestione operativa dei sistemi IT su larga scala nello spazio di libertà, sicurezza e giustizia (euLisa, Tallinn)
- lv** Eiropas Savienības Aģentūra lielapjoma IT sistēmu darbības pārvaldībai brīvības, drošības un tiesiskuma telpā (euLISA, Tallina)
- lt** Europos Sąjungos didelės apimties IT sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje operacijų valdymo agentūra (euLISA, Talinas)
- hu** A Szabadságon, a Biztonságon és a Jog Érvényesülésén Alapuló Térség Nagyméretű IT-rendszereinek Üzemeltetési Igazgatását Végző Európai Unió Ügynökség (euLisa, Tallinn)
- mt** l-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għat-Tmexxija Operattiva ta' Sistemi tal-IT fuq Skala Kbira fl-Ispazju ta' Libertà, Sigurtà u Ġustizzja (euLisa, Tallinn)
- nl** Agentschap van de Europese Unie voor het operationeel beheer van grootschalige IT-systemen op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht (euLisa, Tallinn)
- pl** Agencja Unii Europejskiej ds. Zarządzania Operacyjnego Wielkoskalowymi Systemami Informatycznymi w Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości (euLisa, Tallinn)
- pt** Agência da União Europeia para a Gestão Operacional de Sistemas Informáticos de Grande Escala no Espaço de Liberdade, Segurança e Justiça (euLISA, Taline)
- ro** Agenția Uniunii Europene pentru Gestionarea Operațională a Sistemelor Informatice la Scară Largă în Spațiul de Libertate, Securitate și Justiție (euLisa, Tallinn)
- sk** Agentúra Európskej únie na prevádzkové riadenie rozsiahlych informačných systémov v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti (euLisa, Tallinn)
- sl** Agencija Evropske unije za operativno upravljanje obsežnih informacijskih sistemov s področja svobode, varnosti in pravice (euLISA, Talin)
- fi** vapauden, turvallisuuuden ja oikeuden alueen laaja-alaisen tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaava Euroopan unionin virasto (euLISA, Tallinna)
- sv** Europeiska unionens byrå för den operativa förvaltningen av stora it-system inom området frihet, säkerhet och rättvisa (euLisa, Tallinn)

Ühenduse Sordiamet

- bg** Служба на Общността за сортовете растения (CPVO, Анжер)
- es** Oficina Comunitaria de Variedades Vegetales (OCVV, Angers)
- cs** Odrůdový úřad Společenství (CPVO, Angers)
- da** EF-Sortsmyndigheden (CPVO, Angers)
- de** Gemeinschaftliches Sortenamts (CPVO, Angers)
- et** Ühenduse Sordiamet (CPVO, Angers)
- el** Κοινοτικό Γραφείο Φυτικών Ποικιλιών (ΚΓΦΠ, Ανζέ)
- en** Community Plant Variety Office (CPVO, Angers)
- fr** Office communautaire des variétés végétales (OCVV, Angers)
- ga** an Oifig Chomhphobail um Chineálacha Plandaí (CPVO, Angers)
- hr** Ured Zajednice za biljne sorte (CPVO, Angers)
- it** Ufficio comunitario delle varietà vegetali (UCVV, Angers)
- lv** Kopienas Augu šķirņu birojs (CPVO, Anžē)
- lt** Bendrijos augalų veislių tarnyba (BAVT, Anžeras)
- hu** Közösségi Növényfajta-hivatal (CPVO, Angers)
- mt** l-Ufficcju Komunitarju tal-Varjetajiet tal-Pjanti (CPVO, Angers)
- nl** Communautair Bureau voor plantenrassen (CPVO, Angers)
- pl** Wspólnotowy Urząd Ochrony Odmian Roślin (CPVO, Angers)
- pt** Instituto Comunitário das Variedades Vegetais (ICVV, Angers)
- ro** Oficiul Comunitar pentru Soiuri de Plante (OCSP, Angers)
- sk** Úrad Spoločenstva pre odrody rastlín (CPVO, Angers)
- sl** Urad Skupnosti za rastlinske sorte (CPVO, Angers)
- fi** yhteisön kasvilajikevirasto (CPVO, Angers)
- sv** Gemenskapens växtsortsmyndighet (CPVO, Angers)

ühisettevõte Fusion for Energy

- bg** Съвместно предприятие „Fusion for Energy“ (F4E, Барселона)
- es** Empresa Común Fusion for Energy (F4E, Barcelona)
- cs** společný podnik Fusion for Energy (F4E, Barcelona)
- da** fællesforetagendet Fusion for Energy (F4E, Barcelona)
- de** Gemeinsames Unternehmen Fusion for Energy (F4E, Barcelona)
- et** ühisettevõte Fusion for Energy (F4E, Barcelona)
- el** κοινή επιχείρηση Fusion for Energy (F4E, Βαρκελώνη)
- en** Fusion for Energy Joint Undertaking (F4E, Barcelona)
- fr** entreprise commune Fusion for Energy (F4E, Barcelone)
- ga** Comhghnóthas “Fusion for Energy” (F4E, Barcelona)
- hr** Zajedničko poduzeće „Fusion for Energy” (F4E, Barcelona)
- it** impresa comune Fusion for Energy (F4E, Barcellona)
- lv** kopuzņēmums *Fusion for Energy* (F4E, Barselona)
- lt** bendroji įmonė „Fusion for Energy“ (F4E, Barselona)
- hu** Fusion for Energy közös vállalkozás (F4E, Barcelona)
- mt** l-Impriza Kongunta “Fusion for Energy” (F4E, Barcellona)
- nl** Gemeenschappelijke Onderneming Fusion for Energy (F4E, Barcelona)
- pl** Wspólne Przedsięwzięcie „Fusion for Energy” (F4E, Barcelona)
- pt** Empresa Comum Fusion for Energy (F4E, Barcelona)
- ro** întreprinderea comună Fusion for Energy (F4E, Barcelona)
- sk** spoločný podnik Fusion for Energy (F4E, Barcelona)
- sl** Skupno podjetje „Fusion for Energy“ (F4E, Barcelona)
- fi** Fusion for Energy -yhteisyritys (F4E, Barcelona)
- sv** det gemensamma företaget Fusion for Energy (F4E, Barcelona)

Ühtne Kriisilahendusnõukogu

- bg** Единен съвет за реструктуриране (ЕСП, Брюксел)
- es** Junta Única de Resolución (JUR, Bruselas)
- cs** Jednotný výbor pro řešení krizí (SRB, Brusel)
- da** Den Fælles Afviklingsinstans (SRB, Bruxelles)
- de** Einheitlicher Abwicklungsausschuss (SRB, Brüssel)
- et** Ühtne Kriisilahendusnõukogu (SRB, Brüssel)
- el** Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης (SRB, Βρυξέλλες)
- en** Single Resolution Board (SRB, Brussels)
- fr** Conseil de résolution unique (CRU, Bruxelles)
- ga** an Bord Réitigh Aonair (BRA, an Bhreisíil)
- hr** Jedinstveni sanacijski odbor (SRB, Bruxelles)
- it** Comitato di risoluzione unico (SRB, Bruxelles)
- lv** Vienotā noregulējuma valde (VNV, Brisele)
- lt** Bendra pertvarkymo valdyba (BPV, Briuselis)
- hu** Egységes Szanálási Testület (ESZT, Brüsszel)
- mt** il-Bord Uniku ta' Riżoluzzjoni (SRB, Brussell)
- nl** Gemeenschappelijke Afwikkelingsraad (GAR, Brussel)
- pl** Jednolita Rada ds. Restrukturyzacji i Uporządkowanej Likwidacji (SRB, Bruksela)
- pt** Conselho Único de Resolução (CUR, Bruxelas)
- ro** Comitetul unic de rezoluție (SRB, Bruxelles)
- sk** Jednotná rada pre riešenie krízových situácií (SRB, Brusel)
- sl** Enotni odbor za reševanje (SRB, Bruselj)
- fi** yhteinen kriisinratkaisuneuvosto (SRB, Bryssel)
- sv** Gemensamma resolutionsnämnden (SRB, Bryssel)

Üldkohus

- bg** Общ съд (Люксембург)
- es** Tribunal General (Luxemburgo)
- cs** Tribunál (Lucemburk)
- da** Retten (Luxembourg)
- de** Gericht (Luxemburg)
- et** Üldkohus (Luxembourg)
- el** Γενικό Δικαστήριο (Λουξεμβούργο)
- en** General Court (Luxembourg)
- fr** Tribunal (Luxembourg)
- ga** an Chúirt Ghinearálta (Lucsamburg)
- hr** Opći sud (Luxembourg)
- it** Tribunale (Lussemburgo)
- lv** Vispārējā tiesa (Luksemburga)
- lt** Bendrasis Teismas (Liuksemburgas)
- hu** Törvényszék (Luxembourg)
- mt** il-Qorti Ġenerali (il-Lussemburgu)
- nl** Gerecht (Luxemburg)
- pl** Sąd (Luksemburg)
- pt** Tribunal Geral (Luxemburgo)
- ro** Tribunalul (Luxemburg)
- sk** Všeobecný súd (Luxembourg)
- sl** Splošno sodišče (Luxembourg)
- fi** unionin yleinen tuomioistuin (Luxembourg)
- sv** tribunalen (Luxemburg)

ülemaailmse tervisealgatuse EDCTP3 ühisettevõte

- bg** Съвместно предприятие „Глобално здравеопазване EDCTP3“ (Брюксел)
- es** Empresa Común para la Salud Mundial EDCTP 3 (Bruselas)
- cs** společný podnik pro partnerství evropských a rozvojových zemí při klinických hodnoceních (EDCTP3) v oblasti globálního zdraví (Brusel)
- da** fællesforetagendet Global Health EDCTP3 (Bruxelles)
- de** Gemeinsames Unternehmen „Global Health EDCTP3“ (Brüssel)
- et** ülemaailmse tervisealgatuse EDCTP3 ühisettevõte (Brüssel)
- el** κοινή επιχείρηση «Παγκόσμιο πρόγραμμα για την υγεία EDCTP3» (Βρυξέλλες)
- en** Global Health EDCTP3 Joint Undertaking (Brussels)
- fr** entreprise commune «EDCTP3 pour la santé mondiale» (Bruxelles)
- ga** Comhghnóthas Shláinte Dhomhanda EDCTP3 (an Bhruiséil)
- hr** Zajedničko poduzeće za globalno zdravlje EDCTP3 (Bruxelles)
- it** impresa comune «Salute globale EDCTP3» (Bruxelles)
- lv** kopuzņēmums “Global Health EDCTP3” (Brisele)
- lt** Visuotinės sveikatos EDCTP3 bendroji įmonė (Briuselis)
- hu** Globális Egészségügyi EDCTP3 Közös Vállalkozás (Brüsszel)
- mt** l-Impriza Kongunta Saħħa Globali EDCTP3 (Brussell)
- nl** Gemeenschappelijke Onderneming “Mondiale gezondheid EDCTP3” (Brussel)
- pl** Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Programu EDCTP3 w dziedzinie Globalnego Zdrowia (Bruksela)
- pt** Empresa Comum da Saúde Mundial EDCTP3 (Bruxelas)
- ro** întreprinderea comună EDCTP3 „Sănătatea la nivel mondial” (Bruxelles)
- sk** spoločný podnik Globálne zdravie EDCTP3 (Brusel)
- sl** Skupno podjetje za svetovno zdravje EDCTP3 (Bruselj)
- fi** globaalin terveyden EDCTP3-yhteisyritys (Bryssel)
- sv** det gemensamma företaget för global hälsa EDCTP3 (Bryssel)

Lisa A10. Piirkonnad

Käesolevas nimistus on esitatud liikmesriikide NUTS 2021 liigitusel põhinevate 1. ja 2. tasandi piirkondade nimede tõlge eesti keelde (olemasolul), vt [komisjoni delegeeritud määrust \(EL\) 2019/1755](#) ⁽¹⁾ ja Eurostati (<https://ec.europa.eu/eurostat/web/nuts/overview>). Kui aga viidatakse NUTS piirkondadele kui sellistele, siis kasutatakse nimesid tõlkimata kujul. Tõlkevasteid tuleks kasutada ainult muus kontekstis.

Kood	NUTS nimi (originaalkujul)	Eesti keeles
Belgia		
BE1, BE10	Région de Bruxelles-Capitale/ Brussels Hoofdstedelijk Gewest	Pealinna Brüsseli piirkond
BE2	Vlaams Gewest	Flaami piirkond
BE21	Prov. Antwerpen	Antwerpeni provints
BE22	Prov. Limburg (BE)	Limburgi provints
BE23	Prov. Oost-Vlaanderen	Ida-Flandria provints
BE24	Prov. Vlaams-Brabant	Flaami Brabanti provints
BE25	Prov. West-Vlaanderen	Lääne-Flandria provints
BE3	Région wallonne	Vallooni piirkond
BE31	Prov. Brabant wallon	Vallooni Brabant'i provints
BE32	Prov. Hainaut	Hainaut' provints
BE33	Prov. Liège	Liège'i provints
BE34	Prov. Luxembourg (BE)	Luxembourggi provints
BE35	Prov. Namur	Namuri provints
Bulgaaria		
BG3	Северна и Югоизточна България	Põhja- ja Kagu-Bulgaaria
BG31	Северозападен	Loode-Bulgaaria
BG32	Северен централен	Põhja-Kesk-Bulgaaria
BG33	Североизточен	Kirde-Bulgaaria
BG34	Югоизточен	Kagu-Bulgaaria
BG4	Югозападна и Южна централна България	Edela- ja Lõuna-Kesk-Bulgaaria
BG41	Югозападен	Edela-Bulgaaria
BG42	Южен централен	Lõuna-Kesk-Bulgaaria

⁽¹⁾ Komisjoni määrus (EL) 2019/1755, 8. august 2019, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1059/2003 (millega kehtestatakse ühine statistiliste territoriaalüksuste liigitus (NUTS)) lisasid ([ELT L 270, 24.10.2019, lk. 1](#)). Andmete komisjonile (Eurostatile) edastamise suhtes kohaldatakse seda alates 1. jaanuarist 2021.

(jätkub)

Kood	NUTS nimi (originaalkujul)	Eesti keeles
Tšehhi		
CZ0	Česko	Tšehhi
CZ01	Praha	Praha
CZ02	Střední Čechy	Kesk-Tšehhi
CZ03	Jihozápad	Edela-Tšehhi
CZ04	Severozápad	Loode-Tšehhi
CZ05	Severovýchod	Kirde-Tšehhi
CZ06	Jihovýchod	Kagu-Tšehhi
CZ07	Střední Morava	Kesk-Morava
CZ08	Moravskoslezsko	Morava-Sileesia
Taani		
DK0	Danmark	Taani
DK01	Hovedstaden	Taani pealinnapiirkond
DK02	Sjælland	Sjælland
DK03	Syddanmark	Lõuna-Taani
DK04	Midtjylland	Kesk-Jüütimaa
DK05	Nordjylland	Põhja-Jüütimaa
Saksamaa		
DE1	Baden-Württemberg	Baden-Württemberg
DE11	Stuttgart	Stuttgart
DE12	Karlsruhe	Karlsruhe
DE13	Freiburg	Freiburg
DE14	Tübingen	Tübingen
DE2	Bayern	Baieri
DE21	Oberbayern	Ülem-Baieri
DE22	Niederbayern	Alam-Baieri
DE23	Oberpfalz	Oberpfalz
DE24	Oberfranken	Ülem-Frangimaa
DE25	Mittelfranken	Kesk-Frangimaa
DE26	Unterfranken	Alam-Frangimaa
DE27	Schwaben	Švaabimaa
DE3, DE30	Berlin	Berliin
DE4, DE40	Brandenburg	Brandenburg
DE5, DE50	Bremen	Bremen
DE6, DE60	Hamburg	Hamburg
DE7	Hessen	Hessen
DE71	Darmstadt	Darmstadt
DE72	Gießen	Giessen
DE73	Kassel	Kassel
DE8, DE80	Mecklenburg-Vorpommern	Mecklenburg-Vorpommern

(jätkub)

Kood	NUTS nimi (originaalkujul)	Eesti keeles
DE9	Niedersachsen	Alam-Saksi
DE91	Braunschweig	Braunschweig
DE92	Hannover	Hannover
DE93	Lüneburg	Lüneburg
DE94	Weser-Ems	Weser-Ems
DEA	Nordrhein-Westfalen	Nordrhein-Westfalen
DEA1	Düsseldorf	Düsseldorf
DEA2	Köln	Köln
DEA3	Münster	Münster
DEA4	Detmold	Detmold
DEA5	Arnsberg	Arnsberg
DEB	Rheinland-Pfalz	Rheinland-Pfalz
DEB1	Koblenz	Koblenz
DEB2	Trier	Trier
DEB3	Rheinhessen-Pfalz	Rheinhessen-Pfalz
DEC, DEC0	Saarland	Saarimaa
DED	Sachsen	Saksimaa
DED2	Dresden	Dresden
DED4	Chemnitz	Chemnitz
DED5	Leipzig	Leipzig
DEE, DEE0	Sachsen-Anhalt	Saksi-Anhalt
DEF, DEF0	Schleswig-Holstein	Schleswig-Holstein
DEG, DEG0	Thüringen	Tüüringi
Eesti		
EE0, EE00	Eesti	Eesti
Iirimaa		
IE0	Ireland	Iirimaa
IE04	Northern and Western	Põhja- ja Lääne-Iirimaa
IE05	Southern	Lõuna-Iirimaa
IE06	Eastern and Midland	Ida- ja Kesk-Iirimaa
Kreeka		
EL3, EL30	Αττική	Atika
EL4	Νησιά Αιγαίου, Κρήτη	Egeuse mere saared, Kreet
EL41	Βόρειο Αιγαίο	Põhja-Egeus
EL42	Νότιο Αιγαίο	Lõuna-Egeus
EL43	Κρήτη	Kreet
EL5	Βόρεια Ελλάδα	Põhja-Kreeka
EL51	Ανατολική Μακεδονία, Θράκη	Ida-Makedoonia, Traakia
EL52	Κεντρική Μακεδονία	Kesk-Makedoonia
EL53	Δυτική Μακεδονία	Lääne-Makedoonia
EL54	Ήπειρος	Ípeiros

(jätkub)

Kood	NUTS nimi (originaalkujul)	Eesti keeles
EL6	Κεντρική Ελλάδα	Süda-Kreeka
EL61	Θεσσαλία	Tessaalia
EL62	Ιόνια Νησιά	Joonia saared
EL63	Δυτική Ελλάδα	Lääne-Kreeka
EL64	Στερεά Ελλάδα	Kesk-Kreeka
EL65	Πελοπόννησος	Peloponnesos
Hispaania		
ES1	Noroeste	Loode-Hispaania
ES11	Galicia	Galicia
ES12	Principado de Asturias	Astuuria
ES13	Cantabria	Cantabria
ES2	Noreste	Kirde-Hispaania
ES21	País Vasco	Baskimaa
ES22	Comunidad Foral de Navarra	Navarra autonoomne piirkond
ES23	La Rioja	La Rioja
ES24	Aragón	Aragón
ES3, ES30	Comunidad de Madrid	Madridi autonoomne piirkond
ES4	Centro (ES)	Kesk-Hispaania
ES41	Castilla y León	Castilla ja León
ES42	Castilla-La Mancha	Castilla–La Mancha
ES43	Extremadura	Extremadura
ES5	Este	Ida-Hispaania
ES51	Cataluña	Kataloonia
ES52	Comunitat Valenciana	Valencia autonoomne piirkond
ES53	Illes Balears	Baleaarid
ES6	Sur	Lõuna-Hispaania
ES61	Andalucía	Andaluusia
ES62	Región de Murcia	Murcia autonoomne piirkond
ES63	Ciudad de Ceuta	Ceuta linn
ES64	Ciudad de Melilla	Melilla linn
ES7, ES70	Canarias	Kanaari saared
Prantsusmaa		
FR1, FR10	Île-de-France	Île-de-France
FRB, FRB0	Centre-Val de Loire	Centre-Val de Loire
FRC	Bourgogne-Franche-Comté	Burgundia–Franche-Comté
FRC1	Bourgogne	Burgundia
FRC2	Franche-Comté	Franche-Comté
FRD	Normandie	Normandia
FRD1	Basse-Normandie	Alam-Normandia
FRD2	Haute-Normandie	Ülem-Normandia

(jätkub)

Kood	NUTS nimi (originaalkujul)	Eesti keeles
FRE	Hauts-de-France	Hauts-de-France
FRE1	Nord-Pas de Calais	Nord-Pas de Calais
FRE2	Picardie	Picardie
FRF	Grand Est	Grand Est
FRF1	Alsace	Alsace
FRF2	Champagne-Ardenne	Champagne-Ardenne
FRF3	Lorraine	Lorraine
FRG, FRG0	Pays de la Loire	Pays de la Loire
FRH, FRH0	Bretagne	Bretagne
FRI	Nouvelle-Aquitaine	Uus-Akvitaania
FRI1	Aquitaine	Akvitaania
FRI2	Limousin	Limousin
FRI3	Poitou-Charentes	Poitou-Charentes
FRJ	Occitanie	Oksitaania
FRJ1	Languedoc-Roussillon	Languedoc-Roussillon
FRJ2	Midi-Pyrénées	Midi-Pyrénées
FRK	Auvergne-Rhône-Alpes	Auvergne-Rhône-Alpes
FRK1	Auvergne	Auvergne
FRK2	Rhône-Alpes	Rhône-Alpes
FRL, FRL0	Provence-Alpes-Côte d'Azur	Provence-Alpes-Côte d'Azur
FRM, FRM0	Corse	Korsika
FRY	RUP FR - régions ultrapériphériques françaises	Prantsusmaa äärepoolseimad piirkonnad
FRY1	Guadeloupe	Guadeloupe
FRY2	Martinique	Martinique
FRY3	Guyane	Prantsuse Guajaana
FRY4	La Réunion	Réunion
FRY5	Mayotte	Mayotte
Horvaatia		
HRO	Hrvatska	Horvaatia
HR02	Panonska Hrvatska	
HR03	Jadranska Hrvatska	Aadria-Horvaatia
HR05	Grad Zagreb	
HR06	Sjeverna Hrvatska	
Itaalia		
ITC	Nord-Ovest	Loode-Itaalia
ITC1	Piemonte	Piemonte
ITC2	Valle d'Aosta/Vallée d'Aoste	Valle d'Aosta
ITC3	Liguria	Liguuria
ITC4	Lombardia	Lombardia

(jätkub)

Kood	NUTS nimi (originaalkujul)	Eesti keeles
ITF	Sud	Lõuna-Itaalia
ITF1	Abruroo	Abruzzo
ITF2	Molise	Molise
ITF3	Campania	Campania
ITF4	Puglia	Apuulia
ITF5	Basilicata	Basilicata
ITF6	Calabria	Calabria
ITG	Isole	Itaalia saared
ITG1	Sicilia	Sitsiilia
ITG2	Sardegna	Sardiinia
ITH	Nord-Est	Kirde-Itaalia
ITH1	Provincia Autonoma di Bolzano/Bozen	Bolzano autonoomne provints
ITH2	Provincia Autonoma di Trento	Trento autonoomne provints
ITH3	Veneto	Veneto
ITH4	Friuli-Venezia Giulia	Friuli-Venezia Giulia
ITH5	Emilia-Romagna	Emilia-Romagna
ITI	Centro (IT)	Kesk-Itaalia
ITI1	Toscana	Toscana
ITI2	Umbria	Umbria
ITI3	Marche	Marche
ITI4	Lazio	Lazio
Küpros		
CY0, CY00	Κύπρος	Küpros
Läti		
LVO, LV00	Latvija	Läti
Leedu		
LTO	Lietuva	Leedu
LT01	Sostinės regionas	Pealinna piirkond
LT02	Vidurio ir vakarų Lietuvos regionas	Kesk- ja Lääne-Leedu
Luksemburg		
LU0, LU00	Luxembourg	Luksemburg
Ungari		
HU1	Közép-Magyarország	Kesk-Ungari
HU11	Budapest	Budapest
HU12	Pest	Pest
HU2	Dunántúl	Dunántúl
HU21	Közép-Dunántúl	Kesk-Dunántúl
HU22	Nyugat-Dunántúl	Lääne-Dunántúl
HU23	Dél-Dunántúl	Lõuna-Dunántúl

(jätkub)

Kood	NUTS nimi (originaalkujul)	Eesti keeles
HU3	Alföld és Észak	Alföld ja Põhja-Ungari
HU31	Észak-Magyarország	Põhja-Ungari
HU32	Észak-Alföld	Põhja-Alföld
HU33	Dél-Alföld	Lõuna-Alföld
Malta		
MT0, MT00	Malta	Malta
Madalmaad		
NL1	Noord-Nederland	Põhja-Madalmaad
NL11	Groningen	Groningen
NL12	Friesland (NL)	Friisimaa
NL13	Drenthe	Drenthe
NL2	Oost-Nederland	Ida-Madalmaad
NL21	Overijssel	Overijssel
NL22	Gelderland	Gelderland
NL23	Flevoland	Flevoland
NL3	West-Nederland	Lääne-Madalmaad
NL31	Utrecht	Utrecht
NL32	Noord-Holland	Põhja-Holland
NL33	Zuid-Holland	Lõuna-Holland
NL34	Zeeland	Zeeland
NL4	Zuid-Nederland	Lõuna-Madalmaad
NL41	Noord-Brabant	Põhja-Brabant
NL42	Limburg (NL)	Limburg
Austria		
AT1	Ostösterreich	Ida-Austria
AT11	Burgenland	Burgenland
AT12	Niederösterreich	Alam-Austria
AT13	Wien	Viin
AT2	Südösterreich	Lõuna-Austria
AT21	Kärnten	Kärnten
AT22	Steiermark	Steiermark
AT3	Westösterreich	Lääne-Austria
AT31	Oberösterreich	Ülem-Austria
AT32	Salzburg	Salzburg
AT33	Tirol	Tirol
AT34	Vorarlberg	Vorarlberg
Poola		
PL2	makroregion południowy	Lõuna-Poola
PL21	Małopolskie	Väike-Poola
PL22	Śląskie	Sileesia

(jätkub)

Kood	NUTS nimi (originaalkujul)	Eesti keeles
PL4	makroregion północno-zachodni	Loode-Poola
PL41	Wielkopolskie	Suur-Poola
PL42	Zachodniopomorskie	Lääne-Pomorze
PL43	Lubuskie	Lubusz
PL5	makroregion południowo-zachodni	Edela-Poola
PL51	Dolnośląskie	Alam-Sileesia
PL52	Opolskie	Opole
PL6	makroregion północny	Põhja-Poola
PL61	Kujawsko-pomorskie	Kujawy-Pomorze
PL62	Warmińsko-mazurskie	Warmia-Masuuria
PL63	Pomorskie	Pomorze
PL7	makroregion centralny	Kesk-Poola
PL71	łódzkie	Łódź
PL72	Świętokrzyskie	Święty Krzyż
PL8	makroregion wschodni	Ida-Poola
PL81	Lubelskie	Lublin
PL82	Podkarpackie	Podkarpacie
PL84	Podlaskie	Podlaasia
PL9	makroregion województwo mazowieckie	Masoovia
PL91	Warszawski stołeczny	Varssavi – pealinn
PL92	Mazowiecki regionalny	Masoovia piirkond
Portugal		
PT1	Continente	Mandri-Portugal
PT11	Norte	Põhja-Portugal
PT15	Algarve	Algarve
PT16	Centro (PT)	Kesk-Portugal
PT17	Área Metropolitana de Lisboa	Lissabon – suurlinna piirkond
PT18	Alentejo	Alentejo
PT2, PT20	Região Autónoma dos Açores	Assooride autonoomne piirkond
PT3, PT30	Região Autónoma da Madeira	Madeira autonoomne piirkond
Rumeenia		
RO1	Macroregiunea Unu	1. makropiirkond
RO11	Nord-Vest	Loode-Rumeenia
RO12	Centru	Kesk-Rumeenia
RO2	Macroregiunea Doi	2. makropiirkond
RO21	Nord-Est	Kirde-Rumeenia
RO22	Sud-Est	Kagu-Rumeenia
RO3	Macroregiunea Trei	3. makropiirkond
RO31	Sud-Muntenia	Lõuna-Rumeenia – Muntenia
RO32	București-Ilfov	Bukarest-Ilfov

(jätkub)

Kood	NUTS nimi (originaalkujul)	Eesti keeles
RO4	Macroregiunea Patru	4. makropiirkond
RO41	Sud-Vest Oltenia	Edela-Rumeenia – Oltenia
RO42	Vest	Lääne-Rumeenia
Sloveenia		
SI0	Slovenija	Sloveenia
SI03	Vzhodna Slovenija	Ida-Sloveenia
SI04	Zahodna Slovenija	Lääne-Sloveenia
Slovakkia		
SK0	Slovensko	Slovakkia
SK01	Bratislavský kraj	Bratislava maakond
SK02	Západné Slovensko	Lääne-Slovakkia
SK03	Stredné Slovensko	Kesk-Slovakkia
SK04	Východné Slovensko	Ida-Slovakkia
Soome		
FI1	Manner-Suomi	Mandri-Soome
FI19	Länsi-Suomi	Lääne-Soome
FI1B	Helsinki-Uusimaa	Helsingi-Uusimaa
FI1C	Etelä-Suomi	Lõuna-Soome
FI1D	Pohjois- ja Itä-Suomi	Põhja- ja Ida-Soome
FI2, FI20	Åland	Ahvenamaa
Rootsi		
SE1	Östra Sverige	Ida-Rootsi
SE11	Stockholm	Stockholm
SE12	Östra Mellansverige	Ida-Kesk-Rootsi
SE2	Södra Sverige	Lõuna-Rootsi
SE21	Småland med öarna	Småland ja saared
SE22	Sydsverige	Lõuna-Rootsi
SE23	Västsverige	Lääne-Rootsi
SE3	Norra Sverige	Põhja-Rootsi
SE31	Norra Mellansverige	Põhja-Kesk-Rootsi
SE32	Mellersta Norrland	Kesk-Norrland
SE33	Övre Norrland	Ülem-Norrland

Lisa C. Mitmesugust

Allpool on tähestikulises järjekorras esitatud problemaatilised või kokkuleppelised juhud.

dokumendid	Alates 27. jaanuarist 2012 osutatakse komisjoni dokumentidele järgmiselt: COM(2012) 558 final, 7. november 2012 JOIN(2012) 558 final, 7. november 2012 SEC(2012) 558 final, 7. november 2012 SWD(2012) 558 final, 7. november 2012 Vanematele dokumentidele viidatakse järgmiselt: – kasutatakse eestikeelseid lühendeid „KOM“, „SEK“ ja „löplik“, – vanemates kui 1998. aasta dokumentides on aastaarv sulgudes kahekohaline, alates 1998. aastast on see neljakohaline: KOM(97) 558 (löplik), 7. november 1997 KOM(2011) 558 (löplik), 7. november 2011 SEK(97) 558 (löplik), 7. november 1997 SEK(2011) 558 (löplik), 7. november 2011 Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ning Euroopa Regioonide Komitee dokumentidele viidatakse järgmiselt: CES 1132/99(enne 2000. aastat) CES 871/2002(2000.–2002. aastani) CESE 1394/2003(alates 2003. aastast) CdR 267/2008
eesistuja	Soovitav on vältida kombinatsiooni „ELi eesistujariik“, selle asemel tuleks kasutada „Euroopa Liidu Nõukogu eesistujariik“ või „Euroopa Ülemkogu eesistujariik“, sõltuvalt sellest, kumba on mõeldud.
formaadid	tavalisimad standardformaadid on järgmised: – A4: 21 × 29,7 cm; – B5: 17,6 × 25 cm; – C5: 16,2 × 22,9 cm; – A5: 14,8 × 21 cm; – A6: 10,5 × 14,8 cm. suurtähtede kõrgus millimeetrites: C 6 = 1,50 C 10 = 2,50 C 14 = 3,50 C 18 = 4,50 C 24 = 6,00 C 7 = 1,75 C 11 = 2,75 C 15 = 3,75 C 19 = 4,75 C 26 = 6,50 C 8 = 2,00 C 12 = 3,00 C 16 = 4,00 C 20 = 5,00 C 28 = 7,00 C 9 = 2,25 C 13 = 3,25 C 17 = 4,25 C 22 = 5,50
Madalmaad	Hollandit riigi ametliku nimetuse tähenduses mitte kasutada (<i>aga</i>: hollandi keel).
1989–1992	Ajavahemiku puhul kirjutatakse nii algus- kui lõpuaasta tervenisti välja.

Register

[A](#) | [B](#) | [C](#) | [D](#) | [E](#) | [F](#) | [G](#) | [H](#) | [I](#) | [J](#) | [K](#) | [L](#) | [M](#) | [N](#) | [O](#) | [P](#) | [R](#) | [S](#) | [T](#) | [V](#) | [Õ](#) | [Ü](#)

[X](#)

A

address [35](#), [41](#), [117](#)
 Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna maad, AKV maad [18](#)
 adressaat [22](#), [35](#), [37](#), [57](#)
 ainsus [140](#)
 akronüüm [142](#), [159](#)
 akt, õigusakt [10](#), [16](#), [17](#), [18](#), [22](#), [22](#), [25](#), [27](#), [32](#), [41](#), [41](#), [43](#), [45](#), [47](#), [48](#), [48](#), [51](#), [55](#), [55](#), [57](#), [137](#), [139](#), [141](#), [143](#)
 alamrubriik [10](#), [17](#), [22](#)
 alapealkiri [30](#), [78](#), [80](#)
 alapunkt [32](#), [39](#), [47](#)
 algatus [27](#), [30](#), [33](#)
 allakriipsutamine [91](#)
 allkiri [37](#), [57](#)
 allmärkus, joonealune märkus [65](#), [68](#), [115](#), [115](#)
 allviide [33](#), [41](#), [43](#), [43](#), [48](#)
 allviitenumber, viitenumber [43](#), [46](#)
 alusleping [10](#), [17](#), [18](#), [22](#), [30](#), [33](#), [37](#), [39](#), [51](#), [55](#), [57](#)
 ametlik keel [10](#), [35](#), [41](#), [53](#), [109](#), [110](#), [192](#)
 ametlik nimi, ametlik nimetus [35](#), [104](#), [248](#)
 Amsterdami leping [51](#), [92](#)
 andmekaitseinspektor, Euroopa Andmekaitseinspektor [10](#), [30](#), [52](#), [127](#), [149](#), [193](#)
 araabia number [35](#), [68](#), [74](#), [88](#), [90](#), [156](#)
 artikkel [22](#), [32](#), [34](#), [35](#), [37](#), [39](#), [43](#), [46](#), [47](#), [48](#), [51](#), [55](#), [91](#), [95](#), [139](#)
 aruanne [46](#)
 arv [102](#)
 arvamus [16](#), [27](#), [33](#), [57](#)
 asutamisleping [10](#), [16](#), [17](#), [22](#), [25](#), [28](#), [33](#), [51](#), [57](#)
 asutus [193](#)
 autoriparandused [65](#)
 autoriõigus [65](#), [81](#), [83](#), [97](#)
 avalik konkurss [16](#), [28](#), [30](#)
 avasõna [87](#)

B

bibliograafilised viited [88](#), [95](#)

C

C ... A-seeria [10](#), [16](#), [28](#), [41](#), [57](#)
 C ... E-seeria [10](#), [16](#), [41](#), [57](#)
 C-seeria [10](#), [16](#), [22](#), [22](#), [27](#), [41](#), [51](#), [57](#)

D

delegeeritud akt [17](#), [43](#)
 delegeeritud direktiiv [22](#), [57](#)
 delegeeritud määrus [22](#), [57](#)
 delegeeritud otsus [17](#), [22](#), [57](#)
 detsentraliseeritud organisatsioon [83](#), [130](#), [149](#)
 diagramm [97](#)
 direktiiv [17](#), [18](#), [22](#), [22](#), [32](#), [35](#), [37](#), [43](#), [46](#), [57](#)

DOI [64](#), [65](#), [72](#), [76](#), [78](#), [81](#)
dokumendid (COM/KOM, JOIN, SEC/SEK, SWD, CES/CESE ja CdR) [248](#)
dokumendimall [67](#)
dumping [30](#), [34](#)

E

EAN [64](#)
ECLI (Euroopa kohtulahendi tunnus) [76](#), [93](#)
eelarve [17](#), [18](#), [22](#), [28](#)
eesistuja [37](#), [57](#), [248](#)
eessõna [87](#)
EFTA kohus [25](#)
Eircode [120](#), [123](#)
eküü [111](#), [159](#)
elektroonilised aadressid [125](#)
elektroonilised väljaanded [72](#), [72](#), [74](#), [83](#)
embleem [145](#), [149](#)
EMP ühiskomitee [30](#), [37](#), [52](#), [57](#)
eriaruanne [28](#)
erimärgid [68](#)
esiletõst [91](#)
esmise õiguse akt [18](#), [33](#), [34](#)
ettepanek [10](#), [28](#), [30](#), [33](#)
ettevalmistav akt [10](#), [16](#), [27](#), [30](#), [33](#), [57](#)
EUR-Lex [10](#), [16](#), [17](#), [143](#)
Euratomi asutamisleping [10](#), [16](#), [17](#), [25](#), [51](#), [57](#)
euro [30](#), [35](#), [37](#), [78](#), [111](#), [111](#), [113](#), [141](#), [159](#), [184](#)
Euroopa Aatomienergiaühendus, Euratom [10](#), [16](#), [17](#), [18](#), [22](#), [25](#), [32](#), [33](#), [43](#), [51](#), [57](#)
Euroopa Arengufond [10](#), [57](#)
Euroopa Investeerimisfond [127](#), [149](#), [193](#)
Euroopa Investeerimispank, EIP [10](#), [27](#), [52](#), [57](#), [127](#), [149](#), [193](#)
Euroopa Keskpank, EKP [3](#), [10](#), [17](#), [18](#), [22](#), [27](#), [35](#), [37](#), [52](#), [127](#), [149](#), [193](#)
Euroopa Kohtu praktiline juhised [18](#)
Euroopa kohtulahendi tunnus (ECLI) [76](#), [93](#)
Euroopa Kohus, Euroopa Liidu Kohus [27](#), [51](#), [52](#), [93](#), [126](#), [127](#), [149](#)
Euroopa Komisjon, komisjon [3](#), [10](#), [17](#), [22](#), [27](#), [30](#), [37](#), [41](#), [52](#), [57](#), [127](#), [145](#), [149](#), [193](#)
Euroopa Kontrollikoda, kontrollikoda [3](#), [10](#), [17](#), [27](#), [51](#), [52](#), [127](#), [149](#), [193](#)
Euroopa Liidu Kohus, Euroopa Kohus [27](#), [51](#), [52](#), [93](#), [126](#), [127](#), [149](#)
Euroopa Liidu leping, ELi leping [10](#), [16](#), [17](#), [18](#), [22](#), [25](#), [33](#), [51](#), [57](#), [92](#)
Euroopa Liidu Nõukogu, nõukogu [3](#), [10](#), [16](#), [17](#), [18](#), [22](#), [22](#), [27](#), [32](#), [34](#), [37](#), [43](#), [46](#), [52](#), [57](#), [110](#), [127](#), [143](#), [149](#), [193](#), [248](#)
Euroopa Liidu Teataja lisa [16](#)
Euroopa Liidu Teataja, ELT [9](#), [113](#), [126](#), [142](#)
Euroopa Liidu toimimise leping, ELi toimimise leping [10](#), [17](#), [22](#), [33](#), [51](#), [57](#)
Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee [3](#), [10](#), [27](#), [30](#), [52](#), [127](#), [149](#), [193](#)
Euroopa Majanduspiirkond, EMP [17](#), [18](#), [25](#), [27](#), [30](#), [37](#), [52](#), [57](#)
Euroopa Majandusühendus, EMÜ [18](#), [51](#), [57](#), [92](#)
Euroopa Nõukogu [127](#), [145](#)
Euroopa Ombudsman, ombudsman [10](#), [52](#), [149](#), [193](#)
Euroopa Parlament [3](#), [10](#), [17](#), [22](#), [27](#), [37](#), [52](#), [57](#), [127](#), [149](#), [193](#)
Euroopa Prokuratuur [127](#), [193](#)
Euroopa Regioonide Komitee [3](#), [10](#), [27](#), [30](#), [52](#), [127](#), [149](#), [193](#)
Euroopa Sõe- ja Teraseühendus, ESTÜ [10](#), [18](#), [28](#), [51](#)
Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon, EFTA [25](#), [28](#), [30](#), [52](#), [57](#)
Euroopa välisteenistus [127](#), [193](#)
Euroopa Ühendus, EÜ [10](#), [16](#), [17](#), [18](#), [25](#), [51](#), [57](#), [92](#)
Euroopa Ühenduse asutamisleping, EÜ asutamisleping [10](#), [16](#), [17](#), [25](#), [51](#), [57](#)
Euroopa Ühenduste Teataja, EÜT [10](#), [41](#), [57](#)
Euroopa Ülemkogu eesistuja [127](#), [193](#)
Euroopa Ülemkogu, ülemkogu [10](#), [17](#), [22](#), [37](#), [52](#), [57](#), [127](#), [149](#), [193](#)

Eurostat [78](#), [133](#), [149](#), [159](#)

EÜ asutamislepingu, ELi lepingu ja Euratomi asutamislepingu kohaselt enne 1. detsembrist 2009 vastu võetud aktid [16](#), [17](#), [22](#), [25](#), [57](#)

F

fotod [83](#), [86](#), [97](#)

G

graafik [32](#), [83](#), [86](#), [97](#)

H

haldusmenetlus [27](#), [30](#)

hankeleping [16](#), [57](#)

hanketeade [10](#), [57](#)

hüüumärk [140](#)

I

identifitseerimistunnus [72](#), [81](#)

IFLA [71](#)

illustratsioon [97](#)

institutsioon [10](#), [16](#), [17](#), [22](#), [27](#), [30](#), [32](#), [33](#), [37](#), [43](#), [46](#), [52](#), [55](#), [57](#), [83](#), [110](#), [127](#), [193](#)

institutsioonidevaheline teenistus [127](#), [149](#), [193](#)

ISBD [71](#)

ISBN [64](#), [65](#), [71](#), [71](#), [72](#), [72](#), [72](#), [78](#), [81](#), [159](#)

iseseisev õigusakt [47](#)

ISO kood [71](#), [104](#), [108](#), [111](#), [111](#), [113](#), [166](#), [184](#)

ISSN [64](#), [65](#), [71](#), [71](#), [72](#), [72](#), [74](#), [78](#), [159](#)

J

jadaväljaande ja monograafia kombinatsioon [72](#)

jadaväljaanne [71](#), [72](#), [72](#), [74](#)

jagu [35](#), [39](#), [88](#)

jaotis [32](#), [35](#), [39](#), [47](#), [48](#), [88](#), [141](#)

joonis [32](#), [68](#), [97](#)

juhised teksti sisestamiseks [68](#)

justiits- ja siseküsimused, JSK [18](#)

jutumärgid [48](#), [55](#), [68](#), [91](#), [96](#), [139](#), [141](#)

järjenumber [18](#), [22](#), [22](#), [28](#), [32](#), [43](#), [46](#), [46](#), [137](#)

K

kaanelehekülg [78](#)

kaas [65](#), [78](#), [78](#), [80](#)

kaasotsustamismenetlus [28](#)

kalandus [10](#)

kaldkiri [91](#), [142](#)

kaldkriips [125](#)

kandidaatriigid [104](#), [108](#), [111](#), [184](#)

kasutatud kirjandus [95](#)

kataloogiandmed [81](#)

katalooginumber [64](#), [65](#), [72](#), [76](#), [78](#)

kaubanduskokkulepe [10](#)

kaudkõne [96](#)

keel [10](#), [22](#), [25](#), [33](#), [35](#), [37](#), [41](#), [41](#), [43](#), [48](#), [53](#), [53](#), [55](#), [97](#)

keele-eeskirjad institutsioonides [110](#)

kellaaeg [141](#)

kirjavahemärgid [53](#), [65](#), [68](#), [96](#), [102](#), [102](#), [137](#)
kirjavahetuse vormis leping [22](#), [37](#)
kodu- ja töökord [17](#), [18](#), [22](#)
kogumik [78](#), [80](#), [80](#)
kohtumenetlus [27](#), [30](#)
kohtuotsus [30](#)
kokkulepe [10](#), [22](#), [25](#), [27](#), [30](#)
kolmas riik [10](#), [27](#), [30](#)
koma [33](#), [34](#), [43](#), [53](#), [90](#), [137](#), [138](#), [141](#)
kombineeritud nomenklatuur [10](#), [30](#)
komisjon, Euroopa Komisjon [3](#), [10](#), [17](#), [22](#), [27](#), [30](#), [37](#), [41](#), [52](#), [57](#), [127](#), [145](#), [149](#), [193](#)
komitee [18](#), [30](#), [41](#), [52](#)
konkurentsipoliitika rakendamisega seotud menetlus [27](#), [30](#)
kontrollikoda, Euroopa Kontrollikoda [3](#), [10](#), [17](#), [27](#), [51](#), [52](#), [127](#), [149](#), [193](#)
konventsioon [18](#), [22](#), [33](#), [37](#)
koolon [39](#), [53](#), [90](#), [139](#)
koondlause [138](#)
koondumine [30](#)
kordustrükk [80](#)
korrekatuur [65](#), [68](#), [100](#)
korrekatuurimärgid [100](#)
kriips [139](#)
kujundus [67](#), [88](#)
kujundusgraafikud [65](#)
kulud [65](#), [68](#)
kursiiv [41](#), [95](#), [142](#)
kuupäev [18](#), [32](#), [37](#), [43](#), [45](#), [46](#), [48](#), [51](#), [55](#), [57](#), [88](#), [95](#), [141](#)
käskiri [64](#), [66](#), [100](#), [100](#), [100](#)
köide [78](#), [80](#), [156](#)
kümnenmurd [102](#), [113](#)
küsimärk [140](#)

L

L-seeria [10](#), [16](#), [17](#), [57](#)
laadileht [67](#), [67](#)
lauselõpumärk [96](#)
LegisWrite [10](#)
lehekülgede nummerdus [65](#), [70](#), [88](#)
leping [10](#), [18](#), [22](#), [22](#), [25](#), [33](#), [37](#), [39](#), [47](#), [51](#), [52](#), [55](#)
liide [32](#), [39](#)
liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja [127](#), [193](#)
liikmesriik [17](#), [18](#), [22](#), [27](#), [30](#), [35](#), [37](#), [37](#), [52](#), [104](#)
liikmesriikide vahel allakirjutatud konventsioon, LVK [18](#)
liikumatu sõnavahe [68](#), [102](#)
linke-ISSN [74](#)
lisa [10](#), [16](#), [22](#), [32](#), [38](#), [39](#), [46](#), [48](#)
Lissaboni leping [10](#), [18](#), [22](#), [51](#), [92](#), [127](#)
loetelu [53](#), [88](#), [90](#), [137](#), [137](#), [138](#), [141](#), [141](#)
lõige [32](#), [35](#), [39](#), [48](#), [88](#)
lõik [32](#), [35](#), [39](#), [47](#), [48](#), [70](#)
lõpetamata lõimväljaanded [71](#), [74](#)
lühend [10](#), [18](#), [22](#), [22](#), [32](#), [33](#), [41](#), [41](#), [43](#), [52](#), [53](#), [55](#), [97](#), [104](#), [137](#), [140](#), [142](#), [142](#), [142](#), [143](#), [156](#), [159](#)
lühinimetus, lühinimi [41](#), [48](#), [51](#), [104](#), [142](#)
lühipealkiri [43](#), [45](#)
lühivorm [33](#)

M

Maastrichti leping [18](#), [22](#), [92](#), [145](#)
mall [67](#), [67](#)

miljard [102](#), [113](#)
miljon [102](#), [113](#)
mitmekeelne dokument [67](#), [123](#)
mitmekeelne tekst [53](#)
mitmus [140](#)
mitteliikmesriik [104](#), [106](#)
monograafiad [64](#), [71](#), [71](#), [72](#)
muud kui seadusandlikud aktid [16](#), [17](#), [22](#), [22](#), [30](#), [57](#)
muutmisakt [48](#), [48](#)
mõiste [35](#), [55](#), [92](#), [139](#)
mõttekriips [68](#), [88](#), [90](#), [140](#)
möötühikud [156](#)
märgendamine [67](#), [67](#)
määrus [17](#), [18](#), [22](#), [22](#), [32](#), [37](#), [37](#), [43](#), [55](#), [57](#)
müügihind [64](#), [78](#)
müügiluba [30](#)

N

nimetus, nimi [10](#), [32](#), [35](#), [37](#), [41](#), [43](#), [46](#), [48](#), [51](#), [52](#), [53](#), [55](#), [137](#), [142](#)
number [16](#), [18](#), [22](#), [22](#), [25](#), [28](#), [32](#), [34](#), [35](#), [39](#), [41](#), [43](#), [45](#), [46](#), [48](#), [55](#), [57](#), [68](#), [78](#), [80](#), [88](#), [90](#), [141](#)
numeratsioon [35](#), [41](#), [57](#), [115](#)
nummerdamine [18](#), [22](#), [22](#), [25](#), [28](#), [38](#), [39](#), [57](#), [70](#), [88](#)
nurksulud [96](#), [139](#)
NUTS [239](#)
nõuandeorganid [127](#)
nõukogu, Euroopa Liidu Nõukogu [10](#), [16](#), [17](#), [18](#), [22](#), [22](#), [27](#), [32](#), [34](#), [37](#), [43](#), [46](#), [52](#), [57](#), [127](#), [149](#), [193](#), [248](#)
nõusolek [28](#), [33](#)

O

ombudsman, Euroopa Ombudsman [10](#), [52](#), [127](#), [149](#), [193](#)
organ [10](#), [16](#), [22](#), [27](#), [30](#), [52](#), [57](#), [193](#)
originaalkuju [104](#), [106](#), [108](#)
osa [39](#)
osutamine [18](#), [32](#), [41](#), [43](#), [51](#)
otsekõne [91](#), [96](#)
otsus [10](#), [17](#), [18](#), [22](#), [22](#), [25](#), [28](#), [30](#), [35](#), [37](#), [46](#), [55](#), [57](#)

P

paberitüüp [82](#)
paberväljaanne [72](#)
pakkumiskutse [16](#)
parandus [16](#), [18](#), [25](#), [32](#), [41](#)
paranduseelarve [17](#), [22](#), [28](#)
peadirektoraat (komisjon) [133](#)
pealkiri [10](#), [18](#), [22](#), [22](#), [28](#), [30](#), [32](#), [32](#), [33](#), [43](#), [48](#), [64](#), [65](#), [67](#), [68](#), [78](#), [78](#), [80](#), [88](#), [91](#), [95](#), [137](#), [139](#), [141](#), [142](#), [143](#)
peatükk [32](#), [35](#), [39](#), [88](#)
perioodilised väljaanded [64](#), [78](#), [88](#), [91](#), [95](#)
pidevväljaanded [71](#), [72](#), [74](#)
piirkonnad [239](#)
piirkonnakood [125](#)
pilt [68](#)
POD [64](#)
preambul [32](#), [33](#), [39](#)
protokoll [16](#), [22](#), [33](#), [37](#)
protokolliline järjekord [17](#), [52](#), [104](#), [106](#), [109](#), [127](#)
protsent [141](#), [156](#)
punkt [16](#), [32](#), [34](#), [35](#), [39](#), [47](#), [48](#), [53](#), [88](#), [96](#), [137](#), [138](#), [139](#), [141](#), [248](#)

põhistruktuur [32](#)
põhjendused [32](#), [33](#), [39](#), [43](#), [46](#), [46](#), [137](#), [141](#)
põllumajandus [10](#)
pühendus [87](#)

R

rahvusvaheline leping [17](#), [18](#), [22](#), [33](#), [37](#), [39](#), [46](#), [47](#), [52](#), [52](#), [55](#)
rahvusvaheliste lepingutega loodud organite vastu võetud aktid [17](#), [22](#)
rakendusakt [17](#), [43](#)
rakendusamet [132](#)
rakendusdirektiiv [22](#), [57](#)
rakendusmäärus [22](#), [57](#)
rakendusotsus [17](#), [22](#), [57](#)
rasvane kiri, poolpaks kiri [91](#), [115](#)
reavahe [96](#), [115](#)
register [65](#), [88](#)
regulatiivosa [22](#), [32](#), [33](#), [34](#), [35](#), [38](#), [39](#), [46](#)
rekto [70](#), [88](#)
reprodutseerimine [70](#), [97](#)
reprodutseerimisõigus [83](#)
reservnimekiri [30](#)
resolutsioon [16](#), [18](#), [27](#), [30](#), [57](#)
riigiabi [28](#), [30](#)
riigikood [125](#), [180](#)
riik [52](#), [104](#), [166](#)
Rooma number [78](#), [88](#), [137](#), [156](#)
rubriik [10](#), [16](#), [17](#), [22](#), [25](#), [27](#), [52](#)

S

S-seeria [10](#), [16](#), [41](#), [57](#)
saatelause [34](#), [39](#), [48](#), [53](#), [96](#), [139](#)
sari [71](#), [78](#), [80](#), [80](#)
seadusandlik akt [16](#), [17](#), [22](#), [33](#), [57](#)
seadusandlik erimenetlus [17](#), [22](#), [33](#), [57](#)
seadusandlik menetlus [17](#), [22](#), [30](#), [57](#)
seadusandlik tavamenetlus [16](#), [17](#), [22](#), [28](#), [33](#), [57](#)
seeria [10](#), [16](#), [41](#), [57](#), [78](#), [88](#), [95](#)
seisukoht [16](#), [28](#), [30](#)
selg [65](#)
selgitav tekst [97](#)
semikoolon [34](#), [53](#), [90](#), [137](#), [138](#)
sent [111](#)
SGML [67](#)
sidekriips [140](#)
sidesõna [138](#)
sisestamine [68](#)
sissejuhatus [87](#)
sisu [10](#), [22](#), [30](#), [57](#), [65](#), [67](#), [143](#)
sisukord [65](#), [65](#), [78](#), [87](#)
soovitus [16](#), [17](#), [18](#), [22](#), [27](#), [30](#), [33](#), [37](#), [57](#)
struktuur [10](#), [32](#)
sui generis otsus [22](#)
sulud [72](#), [91](#), [113](#), [115](#), [139](#), [142](#)
suunis [17](#), [18](#), [22](#), [35](#), [37](#), [57](#)
suurtäht [34](#), [68](#), [88](#), [91](#), [96](#), [97](#), [140](#), [141](#), [142](#)
sõnavahe (ehk tühik) [68](#), [102](#), [115](#)
säte [37](#), [38](#), [48](#)
sümbol [111](#), [113](#)

T

taane [32](#), [34](#), [35](#), [39](#), [48](#)
taaskasutamine [84](#), [85](#)
tabel [32](#), [38](#), [41](#), [53](#), [68](#), [97](#), [113](#), [141](#)
taotlus [33](#)
teatis [10](#), [16](#), [27](#), [30](#), [57](#)
teave [10](#), [16](#), [18](#), [22](#), [27](#), [30](#), [57](#)
teavitamiskord [30](#)
TEDi andmebaas [10](#), [16](#)
teema [32](#), [43](#), [45](#), [46](#), [137](#)
teisese õiguse akt [10](#), [33](#), [37](#), [46](#), [46](#), [55](#)
tekste saatev teenistus, autoriteenistus [10](#), [100](#)
teksti erinevad osad [67](#)
teksti liigendus [88](#)
telefoninumbrid [125](#)
terminoloogia [10](#), [22](#)
territoorium [166](#)
territooriumikood [180](#)
tiitellehe verso [81](#)
tiitelleht [70](#), [80](#), [81](#)
toimetamine [10](#), [41](#), [143](#)
tootmisahel [67](#)
tootmiskoordinaator [100](#)
topeltnummerdamine [18](#)
transliteratsioon [104](#), [108](#), [120](#)
trükivalmis dokumendid [70](#)
trükiväljaanded [10](#), [64](#)
tsitaat [96](#), [139](#)
tähestikuline järjestus [108](#), [109](#), [111](#)
täisnimetus [35](#), [51](#), [142](#)
täispealkiri [32](#), [33](#), [43](#), [43](#)
täpp [88](#), [90](#)
tärn (allmärkused) [68](#), [88](#)
töökeel [110](#)
tüpograafiline ettevalmistus [65](#)

V

vahejoon [115](#)
vahetult aluslepingutel põhinev akt [17](#), [57](#)
vastutusest loobumise märged [85](#)
veerg [97](#)
verso [81](#), [81](#), [87](#), [88](#)
viide [22](#), [46](#), [48](#), [65](#), [91](#), [141](#)
viitamine [32](#), [39](#), [41](#), [91](#), [102](#), [115](#), [126](#)
viitenumber, allviitenumber [43](#), [46](#), [137](#), [137](#), [139](#)
voldikud [65](#)
volitused [32](#), [33](#), [33](#), [39](#), [43](#), [46](#), [46](#), [51](#), [57](#), [137](#), [142](#)
Wordi tekstitöötlusprogramm [68](#), [102](#)
väiketäht [33](#), [34](#), [68](#), [88](#), [90](#), [140](#), [141](#), [142](#)
väljaande keel [109](#)
väljaandmistaotlus [64](#)
väljaannete tüübid [71](#)
värivalik [97](#)
vääring [53](#), [110](#), [111](#), [111](#), [113](#), [166](#), [184](#)
vöötkood [64](#)

Õ

õigekeelsus [10](#), [143](#)

õigusakt, akt [10](#), [16](#), [17](#), [18](#), [22](#), [22](#), [25](#), [27](#), [32](#), [41](#), [41](#), [43](#), [45](#), [47](#), [48](#), [48](#), [51](#), [55](#), [55](#), [57](#)

Ü

ühine seisukoht [28](#)

ühine välis- ja julgeolekupoliitika, ÜVJP [17](#), [18](#), [22](#), [32](#), [43](#), [57](#)

ühinemisakt [18](#), [33](#)

ühise kaubanduspoliitika rakendamise seotud menetlus [27](#), [30](#)

ühtne sordileht [16](#), [30](#)

ülakoma [68](#), [140](#)

üldeelarve [22](#)

Üldkohus [28](#), [93](#), [127](#), [193](#)

ülemkogu, Euroopa Ülemkogu [10](#), [17](#), [22](#), [37](#), [52](#), [57](#), [127](#), [149](#), [193](#)

ülesehitus [16](#), [16](#), [32](#), [35](#)

ümarsulud [139](#)

ÜRO Euroopa Majanduskomisjon [18](#), [22](#)

X

XML [67](#)